

BIBLIOTHECA TOMITANA
XI

GABRIEL GHEORGHE CUSTUREA

CIRCULAȚIA MONEDEI BIZANTINE
ÎN DOBROGEA (sec. VI-VIII)

CIRCULATION OF BYZANTINE CURRENCY
IN DOBRUDJA (6th - 8th c. AD)

MUZEUL DE ISTORIE NAȚIONALĂ ȘI ARHEOLOGIE CONSTANȚA
2019

GABRIEL GHEORGHE CUSTUREA

**CIRCULAȚIA MONEDEI BIZANTINE ÎN
DOBROGEA
(SEC. VI - VIII)**

**CIRCULATION OF BYZANTINE
CURRENCY IN DOBRUDJA**

(6th – 8th c. AD)

BIBLIOTHECA TOMITANA

XI

GABRIEL GHEORGHE CUSTUREA

**CIRCULAȚIA MONEDEI BIZANTINE ÎN
DOBROGEA
(SEC. VI - VIII)**

**CIRCULATION OF BYZANTINE
CURRENCY IN DOBRUDJA**

(6th – 8th c. AD)

**MUZEUL DE ISTORIE NAȚIONALĂ ȘI ARHEOLOGIE
2019**

**Tehnoredactare: Andreea Andrei
Maria Bolocan**

Traducere: Andreea Andrei

Hărți: Elena Cuzmin

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
CUSTUREA, Gabriel Gheorghe
CIRCULAȚIA MONEDEI BIZANTINE ÎN DOBROGEA
(SEC. VI - VIII)/ CIRCULATION OF BYZANTINE CURRENCY IN
DOBRUDJA (6th – 8th c. AD) / Gabriel Gheorghe Custurea. Constanța:
Ex Ponto, 2019
ISBN: 978-606-598-707-4

902.25

ISBN: 978-606-598-707-4
© Ex Ponto 2019

CUPRINS

Cuvântul autorului	7
Stadiul Cercetărilor	9
Considerații istorice	13
A Word from the Author.....	45
Research stage	47
Historical and numismatic considerations.....	51
Repertoriul arheologic	87
Repertoriul descoperirilor monetare izolate..... (sec. VI-IX)	93
Repertoriul tezaurelor monetare (sec. VI-VIII)	213
Abrevieri - Bibliografie.....	243

Cuvântul autorului

În urmă cu mai mult de un deceniu reușeam să schițez o secvență din istoria monetară a Dobrogei, anume circulația monedei bizantine între secolele IX-XI. Astăzi, inventariind un vast material numismatic, suntem în măsură să decupăm o alta – circulația monedei bizantine în secolele VI-VIII - pe teritoriul aceleiași provincii istorice. Cercetarea noastră are ca fundament rezultatele acumulate în mai mult de patru decenii, prin eforturile științifice ale specialiștilor și concretizate în zeci de studii, articole, monografiile numismatice ale unor situri arheologice.

Materialul analizat se găsește în câteva colecții pe care considerăm util să le enumerăm și analizăm succint:

Colecția Muzeului de Istorie Națională și Arheologie Constanța cu un număr de circa 1500 monede din secolele VI-VIII este publicată practic în totalitate, mai întâi prin monografia din 2004 a trei specialiști legați de muzeul constănțean prin debutul lor profesional (Gh. Poenaru Bordea, Al. Popeea, R. Ocheșeanu). Suntem recunoscători domnului G. Depeyrot și colegilor de la Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan” București care au reușit să aducă la lumină rezultatele unei munci de peste 30 de ani. La monografia amintită să adăugăm articolele celor trei apărute de-a lungul anilor. Legată tot de colecția constănțeană și de unele particulare este și activitatea autorului, reflectată în mai multe articole, cronici și studii privind loturile monetare descoperite la Adamclisi, Capidava, Constanța, Hârșova (colecția A. Crăciun), Păcuiul lui Soare, Oltina-„Capu Dealului”, Izvoarele-Sucidava Moesică etc.

Din colecția Institutului de Arheologie “Vasile Pârvan” București s-au publicat în anul 2006 monedele de aur (autori A. Vîlcu, T. Isvoranu, E. Nicolae) și piesele din bronz - loturile Cernavodă-Axiopolis, Dinogetia, Isaccea-Noviodunum, Histria, Păcuiul lui Soare și, mai nou, Constanța-Tomis. De aceea, așteptăm cu maxim interes publicarea lotului de la Adamclisi-Tropaeum Traiani și a altora mai mici, ca și pe cele provenind din colecții particulare.

Colecția Bibliotecii Academiei Române, de asemenea, valorificată prin publicarea monografică a monedelor de aur în 2009 de către A. Vîlcu, are încă resurse inedite, deși dintre piesele din bronz au fost publicate mici loturi în Creșterea Colecțiilor (1961-1975).

Colecția Muzeului Național de Istorie a României, o colecție foarte bogată, este publicată în mod sporadic. S-au editat descoperirile de la Capidava și parte din colecția P. Papahagi preluată de la BAR. Fiind un muzeu cu acoperire națională, multe loturi din colecții particulare au ajuns aici prin achiziții, donații sau confiscări, la care putem adăuga și piesele recoltate cu detectoarele de metale. Dintre acestea nu s-a publicat încă nimic.

Din colecția Institutului de Cercetări Eco-Muzeale „Gavrilă Simion” Tulcea, deși deține loturi însemnate, au fost publicate, uneori incomplet, descoperirile de la

Nufăru, Murighiol-Halmyris, Slava Rusă-Ibida, Jurilovca-Argamum. Sunt de așteptat loturile de la Isaccea-Noviodunum sau Ostrov-Beroe, ca și colecții particulare ajunse în inventarele muzeului tulcean.

Colecția Muzeului Brăilei "Carol I" conține câteva zeci de piese ajunse acolo prin donații și achiziții și cunoscute parțial prin strădania cercetătorilor Gh. Poenaru Bordea, R. Ocheșeanu și A. Popescu.

Colecția Muzeului Dunării de Jos Călărași conține mai ales piese de la Ostrov-Durostorum și Izvoarele-Sucidava, parte dintre ele publicate într-o monografie numismatică (autori M. Dima, D. Elefterescu), iar mai înainte într-un scurt articol (T. Papasima).

Din cele enumerate au fost recenzate un număr de peste 3500 piese repartizate foarte neuniform pe suprafața provinciei (luăm aici în considerare și zona de sud a Dobrogei aflată în granițele Bulgariei) de la locuri cunoscute cu o singură piesă descoperită, până la – puține este drept – locuri în care au fost descoperite sute de piese.

Cercetarea noastră se înscrie într-o serie de contribuții care în final vor acoperi întreaga istorie monetară a Dobrogei, contribuții aparținând diferitelor generații de specialiști G.Talmațchi, Gh. Poenaru Bordea, A. Vertan, M. Iacob, R. Ocheșeanu, subsemnatul cu o primă contribuție, Gh. Mănușcu Adameșteanu, E. Oberländer-Târnoveanu (ordinea respectă cronologia tematicii lucrărilor).

Datorită surselor de informare încă incomplete, din motive mai mult sau mai puțin obiective, studiul nostru reprezintă doar o etapă în descifrarea istoriei circulației monetare din Dobrogea, oricând perfectibil și de completat. S-a dorit însă să se redea o imagine cât mai încheată, la care părțile lipsă să se adauge ca într-un adevărat *puzzle* istoric. Din acest motiv, orice sugestie, informație sau interpretare este oricând binevenită.

Nu în ultimul rând aș dori să aduc un prinos de recunoștință colegilor de la muzeele din București și Tulcea, celor de la cabinetul numismatic al Institutului de Arheologie "Vasile Pârvan" București și cabinetul numismatic al Academiei Române pentru informațiile pe care mi le-au pus la dispoziție.

Stadiul cercetărilor

Apariția noilor determinatoare pentru monedele Imperiului Bizantin în anii '70 ai secolului al XX-lea s-a dovedit un impuls deosebit de convingător pentru studiul circulației monedei bizantine timpurii (protobizantine) în Peninsula Balcanică în general și în România în special. De atunci, generații de cercetători s-au aplecat cu maximă atenție asupra acestui subiect, beneficiind uneori de bogăția deosebită a colecțiilor instituțiilor de specialitate – institute de cercetare, muzee locale sau centrale –. Exemplele sunt numeroase, dar cele mai pregnante trebuie menționate. B. Mitrea și-a legat o parte a activității de descoperirile de la Constanța, Dinogetia și Păcuiul lui Soare¹, dar și de publicarea unor tezaure nord dunărene². Totodată, prin cronica descoperirilor publicată timp de peste 30 de ani, a adus în fața publicului cele mai recente piese apărute pe teritoriul României.³

O. Iliescu a adus la lumină piesele din colecția Bibliotecii Academiei Române în publicația instituției (Creșterea Colecțiilor 1961-1975). C. Preda s-a preocupat de inventarierea descoperirilor nord dunărene românești și din Dobrogea⁴, iar H. Nubar (N. Hampartumian) este cel ce a sintetizat pentru prima dată descoperirile de la Histria și împrejurimi.⁵

Corifeii numismaticii bizantine dobrogene trebuie amintiți în mod deosebit. Este vorba în primul rând de Gh. Poenaru Bordea cu numeroase contribuții de-a lungul întregii sale activități, inclusiv cu introducerea, în premieră în România, a statisticii numismatice în anii '80 ai secolului trecut.⁶

Alături de acesta, nu trebuie omiși R. Ocheșeanu⁷ și Al. Popeea⁸, colaboratorii săi de nădejde. Celor trei le datorăm și publicarea unei părți importante a colecției MINAC, din păcate postum⁹.

Să adăugăm listei noastre cercetătorii de la Tulcea, la începutul carierei științifice, E. Oberländer-Târnoveanu¹⁰ și Cristina Opaț¹¹ și continuatoarea în

¹ MITREA 1983, 239-262; MITREA 1974, 49-72; MITREA 1976b, 451-459; MITREA 1972, 187-212.

² MITREA 1975, 113-125; MITREA 1976a, 197-202.

³ MITREA 1958-1988; POENARU BORDEA, MITREA 1989-1995.

⁴ PEDA 1972, 375-415; PEDA 1975, 219-233; PEDA 1983, 43-60; PEDA 1996-1997, 97-126.

⁵ NUBAR 1960, 183-195; NUBAR 1966, 605-607; PEDA, NUBAR 1973, 55-85; 157-233.

⁶ POENARU BORDEA 1968a, 397-404; POENARU BORDEA 1968b, 405-408; POENARU BORDEA 1968c, 409-411; POENARU BORDEA 1971, 51-57; POENARU BORDEA 1976, 203-213; POENARU BORDEA 1976-1980, 247-251; POENARU BORDEA 1981, 349-361; POENARU BORDEA 1982, 149-166; POENARU BORDEA 2003, 127-189; POENARU BORDEA, BAUMANN 1973-1975, 133-173; POENARU BORDEA, DIMA 2007, 153-193; POENARU BORDEA, NICOLAE 1986-1991, 101-115; POENARU BORDEA, NICOLAE 1998, 523-542; POENARU BORDEA, OCHEȘEANU 1983-1985, 177-197; POENARU BORDEA, OCHEȘEANU, NICOLAE 1989, 53-73; POENARU BORDEA, OCHEȘEANU, POPESCU 1998, 201-217; POENARU BORDEA, POPA 1976-1980, 635-642; POENARU BORDEA, POPEEA 1976, 215-229; POENARU BORDEA, SMARANDA 1976-1980, 645-650.

⁷ OCHEȘEANU 1972, 485-495; OCHEȘEANU 1975, 233-236; OCHEȘEANU 1981, 309-313; OCHEȘEANU 1995, 163-182; POENARU BORDEA, OCHEȘEANU 1980, 377-396.

⁸ POPEEA 1973-1975a, 119-121; POPEEA 1973-1975b, 175-197.

⁹ POENARU BORDEA, OCHEȘEANU, POPEEA 2004.

studierea colecției tulgene Mihaela Iacob, cu contribuții privind descoperirile din siturile Ibida (Slava Rusă)¹² și Argamum (Jurilovca)¹³.

Tot de colecțiile dobrogene se leagă și activitatea semnatarului acestor rânduri cu publicații privind descoperiri din situri – Păcuiul lui Soare, Capidava, Adamclisi, Oltina – „Capu dealului”¹⁴ etc., din colecții particulare (A. Crăciun, V. Cioroabea, R. Diaconu)¹⁵ sau cu inventarierea și cartarea descoperirilor¹⁶. Mai nou, tânărul specialist bucureștean T. Isvoranu s-a preocupat de descoperirile tomitane în cadrul unei mai vaste lucrări de doctorat.¹⁷

Descoperirile nord-dunărene au preocupat unii cercetători aflați în diferite colțuri din țară: V. Butnariu¹⁸, Ana Maria Velter¹⁹, O. Toropu și V. Stângă²⁰ - pentru Oltenia -, Gh. Poenaru Bordea²¹ și, din nou, E. Oberländer-Târnoveanu cu studii de amploare și o deschidere spre întreaga Peninsulă Balcanică, rodul unei substanțiale teze de doctorat.²²

Din enumerarea noastră nu trebuie omiși doi cercetători cu contribuții însemnate, cu atât mai mult cu cât au girul unor instituții prestigioase din SUA. Am citat aici pe Fl. Curta cu preocupări tangențiale privind numismatica bizantină din Balcani²³ și mai tânărul A. Gândilă cu studii și articole legate mai mult de Scythia Minor, dar și de situația generală a circulației monedei bizantine²⁴. Lor trebuie să îl adăugăm pe cercetătorul A. Popescu cu studii privind

¹⁰ OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 1980a, 163-165; OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 1980b, 499-513; OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 1996, 97-127; OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 2003b, 211-226; OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU, OPAIȚ 1984, 267-278; OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU, MĂNUCU-ADAMEȘTEANU 1982, 113-120.

¹¹ OPAIȚ 1991, 457-483; OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU, OPAIȚ 1984, 267-278; OPAIȚ, OPAIȚ, BĂNICĂ 1990, 18-28.

¹² IACOB 2005, 75-80; IACOB 2009, 61-79.

¹³ IACOB, MĂNUCU-ADAMEȘTEANU, POENARU BORDEA 1999, 203-213; IACOB, POENARU BORDEA 2000, 780-792.

¹⁴ CUSTUREA, PAPASIMA 1992, 363-380; VERTAN, CUSTUREA 1988-1989, 378-380; VERTAN, CUSTUREA 1992, 383-384; CUSTUREA, CLIANTE 2006, 424-426; CUSTUREA 2000-2001, 583-594; CUSTUREA 2006, 415-421.

¹⁵ CUSTUREA 1986, 273-277; CUSTUREA 1998, 291-294; VERTAN, CUSTUREA 1983, 312-313; VERTAN, CUSTUREA 1986, 300-302.

¹⁶ CUSTUREA 2004-2005, 491-536; CUSTUREA 2008, 533-562; CUSTUREA 2012, 617-635; CUSTUREA, NASTASI 2013, 320-330; CUSTUREA, TALMAȚCHI 2015, 277-282.

¹⁷ ISVORANU, POENARU BORDEA 2003, 137-161; ISVORANU 2013, 19-72.

¹⁸ BUTNARIU 1983-1985, 199-235.

¹⁹ VELTER 1988, 251-274.

²⁰ TOROPU 1976; STÂNGĂ 1998.

²¹ POENARU BORDEA 1975, 153-155.

²² OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 1999-2001, 311-355; OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 2000, 29-69; OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 2002a, 155-196; OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 2002b, 121-172; OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 2004a, 323-368; OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 2004b, 39-83; OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU, CONSTANTINESCU 1994, 311-341; OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU, POPUȘOI 1992, 223-234.

²³ CURTA 1996, 65-224; CURTA 2005, 113-146; CURTA 2006-2007, 123-144; CURTA, GÂNDILĂ 2010, 49-134; CURTA 2017, 49-70.

²⁴ GÂNDILĂ 2003-2005, 109-166; GÂNDILĂ 2006-2007, 97-122; GÂNDILĂ 2007, 607-623; GÂNDILĂ 2008, 301-330; GÂNDILĂ 2009, 87-105.

descoperirile monetare bizantine²⁵ și cu o teză de doctorat privind circulația monedei la Isaceea cu o importantă parte privind epoca bizantină. Din lista noastră nu trebuie să lipsească și cei câțiva colecționari inimoși Ir. Dimian²⁶, I. Donoiu²⁷, P.I. Dicu²⁸.

Dacă pentru România am făcut o trecere în revistă, cât de cât completă să nu-i uităm pe specialiștii bulgari, puțini ca și cei români față de vastitatea materialului numismatic. În anii '70 activitatea de studiere a circulației monedei bizantine era apanajul cercetătoarei Jordanka Jurukova²⁹, activitate care a continuat și mai târziu (Arheologia – 1972-1983). Ea se alătura astfel lui T. Gerasimov, care prin cronică sa susținută de-a lungul a circa patru decenii adusese la lumină tezaurile bizantine de pe teritoriul țării vecine (IBAI - IAI).

Să-i adăugăm listei pe V. Parushev cu descoperirile de la Kaliakra sau cele izolate din Dobrogea de Sud³⁰ și pe S. Torbatov cu sinteza sa privind descoperirile de la Odărtsi, tezaurile de la Zaldapa și Careas (Cap Shabla)³¹. Pe parcursul îndelungatei sale activități, J. Jordanov s-a aplecat și asupra descoperirilor bizantine timpurii³², ca de altfel și V. Penchev³³ și M. Dimitrov³⁴, la care trebuie adăugați D. Vladimirova-Aladzova³⁵ și P. Georgiev³⁶. Totuși, specificul cercetărilor din Bulgaria este cu precădere adresat studiului tezaurilor și depozitelor monetare și mai puțin descoperirilor izolate, cu excepțiile notabile V. Parushev, S. Torbatov, St. Mihailov, mai nou.³⁷

Dar un cuvânt deosebit trebuie spus despre Cecile Morrisson care, dincolo de numeroasele studii, articole și monografiile dedicate problemei, împreună cu o echipă de cercetători din Balcani, ne-a dat o sinteză excelentă despre tezaurile din Europa sud-estică și Orientul Apropiat.³⁸

²⁵ POENARU BORDEA, NICOLAE, POPESCU 1995, 135-161.

²⁶ DIMIAN 1957, 11-38; DIMIAN 1958, 413-416.

²⁷ POENARU BORDEA, DONOIU 1981-1982, 237-251; DONOIU 1993.

²⁸ POENARU BORDEA, DICU 1989, 75-88; POENARU BORDEA, DICU 2000, 421-440.

²⁹ JURUKOVA 1965,21-23; JURUKOVA 1966,223-227; JURUKOVA 1968,128-141; JURUKOVA 1970,255-263; JURUKOVA 1981,218-261.

³⁰ PARUSHEV 1990, 141-147; PARUSHEV 1991, 20-31; PARUSHEV 1993, 145-166; PARUSHEV 2015,107-148.

³¹ TORBATOV 2002a; TORBATOV 1998, 64-69; TORBATOV 2002-2003, 20-27; TORBATOV 2003.

³² JORDANOV 1982, 57-59; JORDANOV 1987, 182-207; JORDANOV 1990, 49-55; JORDANOV, KOICHEV, MUTAFOV 1998, 67-89.

³³ PENCHEV 1987,10-12; PENCHEV 1991,5-10; ANGELOVA, PENCHEV 1989,38-43.

³⁴ DIMITROV 1981, 29-41; DIMITROV 1982, 33-40; DIMITROV 1995, 173-179.

³⁵ VLADIMIROVA-ALADZOVA 1992,73-91; VLADIMIROVA-ALADZOVA 1998,70-75.

³⁶ GEORGIEV 2011, 87-106.

³⁷ MIHAILOV 2008a, 77-85; MIHAILOV 2008b, 278-300; MIHAILOV 2010, 109-122; MIHAILOV 2012, 461-475; MIHAILOV 2013,219-226; MIHAILOV 2014,476-487; MIHAILOV 2017,587-590.

³⁸ MORRISSON, POPOVIĆ, IVANISEVIĆ 2006.

Considerații istorico-numismatice

Perioada cuprinsă între domnia lui Anastasius I (492 – 518) și cea a împărătesei Irina (797 – 802) este intervalul temporal în care se situează analiza noastră¹. Chiar dacă situația politico-militară, culturală și religioasă a provinciei a fost luată în discuție în nenumărate rânduri², credem că nu este de prisos o scurtă punere în temă, pentru a avea sub ochi cadrul istoric în care acționează fenomenele monetare.

La sfârșitul secolului al V-lea Imperiul Bizantin reușise, pe calea armelor sau a diplomației, să înlăture două pericole mortale pentru existența sa: amenințarea hună (477 - ultima invazie) și cea ostrogotă (488 – orientarea lor către Italia) și să preia controlul de-a lungul Dunării mijlocii și de jos.

Sub domnia lui Anastasius I se reia politica activă la frontiera nordică a imperiului. Măsurile de reorganizare și refacere ale limes-ului se pot constata documentar și arheologic³. Se iau și măsuri de reorganizare bisericească prin apariția episcopilor sufragane pentru arhiepiscopia Tomisului⁴. Totodată, cele mai importante pentru studiul nostru, se iau măsuri de reformare a monedei și de natură fiscală, măsuri care vor rămâne valabile câteva secole⁵. Stabilitatea puterii, împreună cu reformele administrative și financiare, au adus imperiului prosperitatea. Cu excepția unor conflicte de mică însemnătate, situația politico-militară și economică se prezintă înfloritoare⁶. În zona Dunării de Jos sunt consemnate unele agitații ca: un raid al bulgarilor în Macedonia și Thessalia, în anul 517 sau frământările cu caracter religios și asediile capitalei de către Vitalian (511-515)⁷. Moștenirea lui Anastasius I – stabilitatea politică și o rezervă de 23 de milioane de nomisme – este punctul de plecare al strălucitei epoci a lui Justinianus I și a constituit baza politică, militară și financiară a acesteia.

Începând cu Anastasius I până la jumătatea secolului al VI-lea, limes-ul danubian este consolidat, fortificațiile sunt reparate sau chiar reconstruite, se crează un sistem de apărare eșalonat în adâncime pentru stăvilirea raidurilor barbare. Politica de anvergură promovată de Justinianus I se reflectă și în provincia transdunăreană prin numeroasele construcții și reparații efectuate în toate colțurile ei⁸.

¹ Circulația monedei bizantine în Dobrogea a făcut obiectul cercetării unor specialiști care și-au concretizat rezultatele în mai multe volume sau studii de mare întindere: CUSTUREA 2000; MĂNUCU-ADAMEȘTEANU 2001; MĂNUCU-ADAMEȘTEANU 2010; MĂNUCU-ADAMEȘTEANU 2016; MĂNUCU-ADAMEȘTEANU 2017; OBERLÄNDER-TĂRNOVEANU 1981-1982, 271-314; OBERLÄNDER-TĂRNOVEANU 1992, 41-60; OBERLÄNDER-TĂRNOVEANU 2003a, 341-412; OBERLÄNDER-TĂRNOVEANU 2003b, 211-226.

² VULPE, BARNEA 1968; SÂMPETRU 1994; SUCEVEANU, BARNEA 1991.

³ VULPE, BARNEA 1968, 410-412.

⁴ SÂMPETRU 1994, 105-107; SUCEVEANU-BARNEA 1991, 290.

⁵ TREADGOLD 2004, 175-176; MORRISSON 1970, 15-16; GRIERSON 1999, 17-18, 43, tab. I.

⁶ SUCEVEANU, BARNEA 1991, 170-171.

⁷ MADGEARU 2011, 140; VULPE, BARNEA 1968, 412-414.

⁸ VULPE, BARNEA 1968, 420-427.

Războaielor de la frontierele de vest și est (Italia și Persia), care absorb cea mai mare parte a resurselor imperiului, li se adaugă un factor neașteptat care lovește în planurile universaliste ale lui Justinianus I. Este vorba de apariția ciumei și ravagiile pe care le face această boală în întregul imperiu (541-544), mai ales în zonele urbane dens populate⁹. Prin virulența și revenirile sale, boala duce la dispariția unui număr important de locuitori, producători de bunuri, plătitori de impozite și potențiali recruți pentru armata imperială. Revenirile ei la diferite intervale de timp crează o stare de nesiguranță și, în același timp, o criză demografică și financiară pe care conducătorii imperiului cu greu le pot gestiona. În aceste condiții, invaziile populațiilor din nordul Dunării devin tot mai frecvente și mai pustiitoare pentru provinciile balcanice¹⁰.

Pentru a întări siguranța provinciei Scythia Justinianus I o integrează, împreună cu Moesia Secunda într-o mare unitate administrativ-financiară și militară *questura Justiniana exercitus* (alături de zone bogate și ferite de raiduri – Caria, Cipru, insulele Ciclade), cu sediul comandamentului la Odessos și un vicar la Tomis, cel puțin până în timpul lui Tiberius II Constantin¹¹. Ca reflex al situației dificile în aceiași ani, arhiepiscopiile Tomisului și Odessosului primesc aprobarea de a-și putea înstrăina bunurile imobiliare pentru a putea răscumpăra populația căzută în robie (544)¹².

În această situație de nesiguranță a vieții cotidiene, agricultura provinciei decade, se restrâng suprafețele cultivate, se cresc animale și se practică, pe spații restrânse, grădinaritul, inclusiv în interiorul orașelor, pe terenurile rămase libere de construcții¹³. Este așa-numita ruralizare a orașelor, care adăpostesc în spații asigurate de incinte fortificate un număr tot mai mare de persoane, multe cu ocupații rurale și care sunt constrânse să își asigure mijloacele de subsistență¹⁴.

Situația capătă un caracter din ce în ce mai dramatic în timpul domniei lui Justinus II și a succesorilor săi, pe fundalul reînțepirii războiului bizantino-persan, ale unor reveniri ale ciumei și a stabilirii în Pannonia a avarilor. Raidurile acestora, de multe ori împreună cu slavii de la Dunărea de Jos, capătă un caracter endemic și arată, în același timp, o strategie bine gândită de lichidare a stăpânirii bizantine în Balcani.

În ultimele decenii cercetătorii au stabilit cu certitudine că limes-ul dunărean cedează sub loviturile barbare în etape și pe anumite sectoare, începând de la Dunărea de Mijloc până la vărsare¹⁵. Sectorul Dunării de Jos între Durostorum – Halmyris rezistă într-o măsură mai mare, deși presiunea avaro-slavă crește în ultimele două decenii ale secolului al VI-lea și la începutul celui următor. După anul 602 puține sunt fortificațiile care își mai păstrează rolul defensiv¹⁶, în cele mai multe existând doar o locuire civilă, cu iluzia că resturile zidurilor de apărare

⁹ CARTWRIGHT, BIDDISS 2006,26-27; LITTLE 2007, 3-32;POTTIER 2010,685-691.

¹⁰ VULPE, BARNEA 1968 ,416-418,429-432; MADGEARU 2011,164-174; SUCEVEANU, BARNEA 1991,173-174.

¹¹ VULPE, BARNEA 1968,427- 428; CURTA 2002,9-26.

¹² POPESCU 2002,163.

¹³ HAIMOVICI 1991,355-360; HAIMOVICI 2007a,541-558;HAIMOVICI 2007b,559-562; HAIMOVICI, CĂRPUȘ,CĂRPUȘ 2006,355-363;STANC 2004,311-328;STANC 2009,59-64.

¹⁴ SÂMPETRU 1994,96-115; ZUGRAVU 2005,88-114;WARD- PERKINS 2008,113-122,127-134.

¹⁵ MADGEARU 1996,35-61;MADGEARU 1997a,138-143;MADGEARU 1997b,316-324.

¹⁶ VULPE, BARNEA 1968,443-445; SUCEVEANU, BARNEA 1991,207-208; MADGEARU 2011,224-225.

pot asigura o anumită siguranță¹⁷. Marile orașe ale Scythiei și Moesiei Secunda își continuă existența, cel puțin până la marele raid din anii 614-619¹⁸.

Urmărind locurile de descoperire ale tezaurelor/depozitelor monetare și monedele care încheie seriile de descoperiri izolate (individuale), ne putem face o idee mai precisă despre direcțiile unor raiduri barbare care au străbătut cele două provincii dintre Dunăre și Marea Neagră. Totodată, putem aprecia cu destulă exactitate amploarea daunelor produse zonei analizate.

Atacurile de la începutul secolului al VI-lea nu au avut impact asupra circulației monetare în provincie, ca de altfel, nici mișcarea provincialilor condusă de Vitalian, fapt oglindit în evoluția volumului monedei de pe piață. Abia cele două raiduri ale bulgarilor din anul 540 ar putea fi cauza ascunderii/pierderii unor tezaure pe litoralul Mării Negre, în partea sudică a provinciei la Kaliakra, Osenovo, Zlatnii Piasati sau mai departe la Pomorie¹⁹.

Urmărind seriile monetare din diferitele loturi avute la dispoziție, observăm că agitația anilor 546-551, cu posibila așezare a anților în cetatea Turrus²⁰, dar mai ales cu prezența bandelor de jefuitori slavi în provincie, în zona cetăților Adina și Ulmetum²¹, este posibil să fie cauza unei rarefieri, chiar pauze, în circulația din unele așezări rurale, urbane și fortificații. Numărul mic de descoperiri în unele cazuri ne face să fim prudenți în afirmații, dar trebuie menționată, totuși, această posibilitate.

Din rândul așezărilor rurale posibil afectate menționăm Bărăganu, Constanța – Viile Noi și Palazu Mic, la care se adaugă cartierele civile de la Halmyris și Odărtsi²². Să adăugăm aici posibila așezare din cartierul Anadolchioi (Constanța), unde a fost descoperit un tezaur monetar în anul 1929²³. Fortificațiile, cu excepția Enisalei, se află pe limes-ul dunărean. De asemenea, să menționăm că în lotul Constanța există o rarefiere între anii 549-555, în cel de la Igliza între 543-548, în cel de la Izvoarele 543-548, iar la Kavarna, pe lângă acest hiatus (543-554), s-a găsit un tezaur pierdut/ascuns în acești ani²⁴. Agitația pare să se stingă la începutul anilor '50 ai secolului, probabil datorită lichidării bandelor de jefuitori.

Mai periculos pare să fi fost atacul kutrigur din anul 558/559, care afectează numai puncte fortificate și orașe din provincie. Am putea avea o îndoială cu privire la Histria, Isaccea și cartierul civil de la Halmyris unde întreruperea seriilor monetare este de unu-doi ani. Celelalte fortificații sunt afectate într-o măsură mai mare, unele având nevoie de câțiva ani pentru a-și reveni, ca în cazul cel mai cunoscut al Dinogetiei²⁵. Atacul asupra fortificațiilor și orașelor arată forța și îndrăzneala invadatorilor care vor fi cu greu respinși de forțele imperiale²⁶.

¹⁷ BOUNEGRU, ADUMITROAIEI 2005-2006, 259-282.

¹⁸ MADGEARU 2011, 225; BREZEANU 2004, 69-70, 74-75.

¹⁹ MORRISON, POPOVIC, IVANISEVIĆ 2006, 175, nr. 75; 150, nr. 48; 160, nr. 62; 143-144, nr. 39.

²⁰ VULPE, BARNEA 1968, 418.

²¹ VULPE, BARNEA 1968, 419.

²² Vezi repertoriul descoperirilor izolate.

²³ MITREA 1983, 239-262; POENARU BORDEA, NICOLAE 1986-1991, 101-115.

²⁴ IVANOV 1995, 311, nr. 6.

²⁵ MITREA 1974, 65, nr. 21; 66, nr. 33.

²⁶ VULPE, BARNEA 1968, 429-430.

Totuși, distrugerile și pagubele provocate de invazie sunt relative rapid înlăturate²⁷.

Odata cu stabilirea avarilor în Pannonia crește însă gradul de distrugere a provinciei prin îndesirea atacurilor și prin durata lor. Slavii și avarii ajung să staționeze ani în șir pe teritoriul imperiului, pe care îl jefuiesc sistematic. O asemenea situație se constată la sfârșitul anilor '70, când cetele de slavi străbat timp de patru ani întreaga Peninsulă Balcanică prădând și devastând așezările bizantine²⁸.

În Dobrogea imaginea este de jaf și distrugere generalizate. Din 36 de puncte recenzate, nouă fortificații, șapte așezări și un cartier civil (Odârtsi) sunt distruse definitiv. Sunt afectate orașele dunărene (Sucidava-Izvoarele, Axiopolis-Cernavodă, Capidava, Carsium-Hârșova, Troesmis-Iglița, Halmyris-Murighiol) sau din centrul provinciei (Zaldapa, Ibida). Din cauza nesiguranței se ascund tezaure monetare la Durostorum, Axiopolis, Topalu(?), Halmyris (două) și poate la Ibida.

Raidul avar din anul 587 lovește pe direcția sud și din cele 14 puncte identificate ca victime, 10 își încetează existența. Este vorba de două orașe – Zaldapa și Sucidava Moesica -, șapte fortificații – Balik, Canlia, Păcuiul lui Soare, Polkovnik Diajovo, Vodniansi, Topola - și probabil cartierul civil de la Halmyris. Acum sunt ascunse tezaure la Zaldapa, Tropaeum Traiani și Capidava. Se observă că atacul avar vizează destructurarea sistemului de fortificații al provinciei.

Ultimul deceniu al secolului al VI-lea este o alternare de campanii ofensive imperiale în teritoriul nord dunărean cu raiduri slave și avare în provinciile balcanice. În acest deceniu consemnăm cel puțin două astfel de incursiuni slave în 593 și 595 și una avară în anii 597-598 (poate și în anul 590/591), cu ocazia ultimei desfășurându-se și asediul capitalei provinciei, Tomis (primavara anului 598). Chiar dacă în unele locuri fortificate există informații privind o locuire în secolul al VII-lea și se mai descoperă monede de la Phocas și Heraclius, fortificațiile limes-ului își pierd rolul militar, iar altele își încetează definitiv existența. Provincia este ruinată și devastată, supraviețuiesc numai orașele puternice, cu fortificații încă funcționale și o locuire intensă. Din cele 29 de puncte inventariate ca ținte ale acestor raiduri, supraviețuiesc orașele Axiopolis, Noviodunum, Halmyris pe Dunăre, Histria, Tomis, Callatis, Acres, pe țărmul mării și Ibida în interiorul Scythiei. La Tropaeum Traiani încetează locuirea de tip urban ca și la Argamum și probabil la Carsium, dar Troesmis este distrus definitiv. Și atacurile din acest deceniu sunt cauza ascunderii mai multor tezaure, după cum urmează: Tropaeum Traiani, Ibida(?), Strunga, Histria (trei).

În sfârșit, anul 602, crucial pentru granița dunăreană a Imperiului Bizantin, aduce mari daune, mai ales unor așezări de pe litoral, iar pe limes numai Sacidavei²⁹. La Axiopolis și la Histria se ascund tezaure, cel dunărean aparținând foarte probabil unui militar transferat aici din Orient³⁰. Tot acum se îngroapă tezaure la Bălgarevo și Ulmetum.

²⁷ POENARU BORDEA 2003,183.

²⁸ MADGEARU 2011,204-205; VULPE, BARNEA 1968,432.

²⁹ MADGEARU 2011,224.

³⁰ PETAC ,IONESCU 2013,358.

Reînceperea războiului bizantino-persan duce la retragerea trupelor de la Dunăre și transferarea lor pe frontul oriental (604). În aceste condiții, marele raid avaro-slav început probabil în anul 614 va lichida orice urmă de locuire de tip romano-bizantin și va arunca întreaga Peninsulă Balcanică într-o perioadă de ruralizare, cu o economie naturală înlocuind schimburile marfă-bani.

Decenii în șir, Dobrogea rămâne în atenția curții de la Constantinopol, dar nu mai există mijloace pentru a susține pretențiile teritoriale. Monedele din secolul al VII-lea, încă destul de frecvente, sigiliile de funcționari, ecleziști și chiar imperiale pot fi probe pentru supraviețuirea în zonă a unor puncte de sprijin pentru flota bizantină. În fostele orașe, înfloritoare altădată, Durostorum, Noviodunum, Tomis, Callatis, iar mai spre sud Odessos și Mesembria, există încă nuclee de locuire ce pot sprijini interesele bizantine.

Cercetările recente ale lui A. Madgearu aduc în fața noastră ipoteza stabilirii unor șefi avari care controlau din punct de vedere militar, cel puțin zona danubiano-pontică. În sprijinul acestei ipoteze vine și descoperirea unui mormânt de călăreț la Runcu³¹.

Campania de la Dunăre din anul 680 sfârșită cu dezastrul armatei bizantine și stabilirea triburilor bulgare în interiorul granițelor bizantine vor separa provinciile dunărene de centrul imperiului pentru aproape trei secole.

Rarele legături dintre cele două zone se datorează expedițiilor militare antibulgare ale împăraților de la Constantinopol.

Analizând numărul și răspândirea monedelor emise de autoritățile bizantine și densitatea urmelor așezărilor rurale, urbane și a fortificațiilor din teritoriul studiat, putem afirma cu toată siguranța că în cursul secolului al VI-lea aici se desfășoară o viață social-economică activă, cu o economie de schimb, bazată pe circulația bunurilor și a banilor, până în cele mai îndepărtate locuri.

Perioada analizată din punct de vedere al circulației monetare (498-802) succede secolului al V-lea d.Chr., pe parcursul căruia Imperiul Roman de Răsărit s-a aflat în pragul colapsului sub loviturile, în principal, ale Confederației hunice, iar mai apoi ale ostrogoților.

Tabloul circulației bănești al epocii arată caracterul insular al acesteia, cu predilecție în așezări fortificate, fie urbane, fie puncte de sprijin fortificate în provincie.

Din cele 45 de locuri cu descoperiri monetare datate în secolul al V-lea³², 71% sunt fortificate și numai 29% reprezintă presupuse așezări civile cu caracter rural.

De asemenea, repartiția tezaurilor și depozitelor monetare ascunse/pierdute în această perioadă este sugestivă pentru caracterizarea de mai înainte. O singură descoperire nu este localizată într-un oraș sau fortificație dobrogeană.³³

³¹ MADGEARU 2004,169-176; JUGĂNARU et alii 2014.

³² OCHEȘEANU 2006; MOISIL,CUSTUREA,TALMAȚCHI 2007,30.

³³ Vezi hărțile cu descoperiri izolate și tezaur date în secolul al V-lea.

În urma inventarierii descoperirilor monetare dintre 498, anul reformei sistemului monetar bizantin, până în anul 802, reper temporal pentru începutul unei analize publicate în urmă cu aproape două decenii³⁴, vom examina, din perspective variate, situația circulației monedei bizantine pe teritoriul Dobrogei.³⁵

Situația descoperirilor numismatice din fortificații și din așezările urbane este mult mai bună și poate fi studiată mai ușor, spre deosebire de siturile rurale. Acest fapt se întâmplă pentru că cercetările arheologice de anvergură s-au făcut cu precădere în mediul militar și urban și mai puțin în cel rural. Garnizoanele staționate în fortificațiile și orașele Scythiei, prin casieriile militare sunt surse, suplimentare și semnificative, de alimentare a pieței monetare provinciale cu numerar nou emis în atelierele imperiale.

Provinciile de margine – Scythia și Moesia Secunda - în cazul nostru, în raport cu cele din interior, lipsite de garnizoane, prin cererile suplimentare de furnituri pentru necesitățile unităților staționate, impulsionează economia locală, accelerează rotația banului. De asemenea, frânează tendințele spre economia naturală. În același timp, plusul de numerar nou intrat pe piață, pentru plățile către funcționarii civili și militari, este benefic pentru un teritoriu care suferise devastări, mobilizând forțele locale în vederea refacerii economiei.

Din analiza răspândirii emisiunilor fiecărei domnii vom încerca să extragem câteva concluzii privind circulația monetară pentru întreaga provincie.

Emisiunile lui Anastasius din perioada 498-512 sunt prezente în 13 (15) orașe, 5 fortificații și 1 (2) așezări*. Se observă că, în proporție de peste 90% descoperirile se găsesc în mediul urban și militar, ambele beneficiind de fortificații defensive.

Cunoscând activitatea intensă de refacere, reparare și extindere a fortificațiilor dobrogene din vremea lui Anastasius I³⁶, această distribuție nu miră pe nimeni. Astfel, în acest moment este clar că moneda reflectă mai mult o activitate militară și de construcție decât o viață economică activă.

Pentru perioada 512-518 situația se îmbunătățește, cifrele fiind în creștere. Emisiunile monetare sunt prezente în 17 orașe, 12 (13) fortificații și 8 (11) așezări*. Ele reprezintă un procent de circa o treime din totalul descoperirilor. Aceste calcule ne arată dublarea volumului circulației monetare pe teritoriul provinciei și mai ales începutul circulației bănești în zona rurală. Aici avem de-a face cu o creștere spectaculoasă de peste 500% față de perioada precedentă.

³⁴ CUSTUREA 2000.

³⁵ Actuala provincie Dobrogea, aflată pe teritoriul României și Bulgariei, corespundea în granițele Imperiului Roman Târziu provinciilor Scythia și, parțial, Moesia Secunda.

* În text am folosit cifre în locul literelor pentru a evidenția numărul fiecărei categorii de sit. Cifrele diferă din cauza impreciziei informațiilor în cazul siturilor urbane de la Abrit și Balcik și a descoperirii singulare de la Cuza Vodă. În același timp, suma totală a descoperirilor, luată în calculele procentuale este de 117 puncte (orașe, fortificații, așezări). Nu s-au luat în calcul următoarele puncte: Balik, Bălgarevo, Golesh, Kamen Briag, Mănăstirea Aladzha, Onogur, Osenovo, Polkovnik Diajovo, Severtsi, Vodniansi, Voinikovo, din cauza impreciziei informațiilor.

³⁶ VULPE, BARNEA 1968, 410-411; SUCEVEANU, BARNEA 1991, 170-171.

* Se are în vedere situația nesigură din cazul fortificației de la Kamen Briag și descoperirile individuale de la Crucea, Mihai Viteazu și Negru Vodă.

Situația economiei monetare continuă să se îmbunătățească în timpul lui Justinus I, de la care avem cifre mărite pentru toate categoriile de situri: 17 orașe, 14 fortificații, 14 (21) așezări*. Procentul calculat în cazul acestei domnii este de circa 40%, cu observația că răspândirea monedei în mediul rural are o creștere de cel puțin 75%. Este rezultatul unor ani de liniște pe limes-ul dunărean și a unei activități constructive susținute

Putem vorbi de existența unei economii monetare, încă limitată la zonele urbane, dar aflată în plină expansiune.

Epoca lui Justinianus I, de aproape patru decenii, cu evenimente politice și militare majore, foarte diverse și cu condiții socio-economice și naturale diferite, este tratată totuși în întregul ei, în mare parte din lipsa de precizie a informațiilor privitoare la documentul numismatic. Cu celelalte analize întreprinse pe parcursul lucrării sperăm că ne apropiem totuși de tabloul real al circulației monetare din provincia transdunăreană.

Descoperiri monetare din intervalul 527-565 s-au făcut în 18 orașe, 25 (26) fortificații și 22 (33) așezări*. Calculul diseminării acestora arată 55,55% (65,81%), procente din totalul punctelor cu descoperiri, ceea ce constituie maximum pentru întregul interval studiat. Este momentul afirmării economiei de tip deschis, marfă-bani, pe teritoriul provinciei. În mediul rural observăm o creștere de peste 50% a răspândirii monedei față de perioada anterioară.

Se observă, de asemenea, progresul circulației în mediul militar datorită creșterii numărului de fortificații, prin eforturile întreprinse în prima jumătate a domniei.³⁷

Cu excepția atacului devastator al kutrigurilor din anul 559, celelalte, deși numeroase, nu marchează în mod semnificativ viața social-economică a provinciei, fapt demonstrat și de documentul numismatic.

Pentru domnia lui Justinus II, cifrele dispersiei monedei bizantine se prezintă astfel: 17 orașe, 26 fortificații, 18 (28) așezări*. Procentual, cifra de 52,14% (60,68%) nu este mult diferită de domnia precedentă. Datele arată stabilitatea economiei urbane și rezistența *limes*-ului dunărean. În același timp însă încep să se resimtă, din cauza invaziilor, așezările deschise, fără apărare. Are loc retragerea într-un ritm accelerat a populației rurale în orașe, la adăpostul zidurilor.³⁸

În mediul rural constatăm o scădere de aproape 20% a distribuției monedei. Numeroase așezări își încetează existența. Toate aceste fenomene se întâmplă în timp ce cantitatea de monedă în epocă crește atingând cifrele maxime ale intervalului. Sigur, aceasta se întâmplă și pe fondul unei inflații în creștere³⁹.

* Cifrele diferă din cauza descoperirilor unice de la Băneasa, Ciobanu, Ciucurova, Dobromir Vale M.Kogălniceanu (TL), Sf.Gheorghe, Spasovo.

* Diferența este dată de descoperirile singulare: Arsa, Cerna, Cetatea, Cloșca, Luncavița-Babușa, Nalbant, Nisipari, Pietreni, Poarta Albă, Răzoarele, Slava Cercheză, Valea Nucarilor.

³⁷ VULPE, BARNEA 1968, 420-427.

* Diferența este dată de descoperirile unice: Baia, Greci, Horia (TL), Koriten, Mahmudia, Popina (TL), Poruchik Kardzhievo, Tuzla, Valea Teilor, Veteranu.

³⁸ MADGEARU 1997a, 109-110; SÂMPETRU 1994, 102.

³⁹ POENARU BORDEA, OCHEȘEANU 1980, 379, 388.

Cifrele domniei lui Tiberius II Constantin prefigurează dezastrul economiei din provincia danubiano-pontică. Descoperirile monetare dintre anii 578-582 se găsesc în 16 orașe, 8 fortificații și 1 așezare rurală. Ele reprezintă doar 21,36% din totalul punctelor recenzate pentru perioada 498-619.

Diseminarea monedelor se face numai în mediul urban, ceea ce dă economiei un aspect insular. Din nou, la fel ca în prima etapă a domniei lui Anastasius I, aprovizionarea cu numerar se îndreaptă către mediul militar și urban (96% din descoperiri). Observăm, de asemenea, prăbușirea *limes*-ului, de la 26 fortificații alimentate cu solde, la numai 8, adică sub 33%. Cifrele arată impactul deosebit de grav pe care l-au avut raidurile prelungite ale slavilor, din anii '80 ai secolului al VI-lea. Practic, ele au obturat canalele de pătrundere ale monedei bizantine în mediul rural și au afectat grav circulația în mediul militar și urban.

Eforturile lui Mauricius Tiberius de a ține *limes*-ul dunărean sub control se observă din cifrele oferite de dispersia monetară corespunzătoare anilor 582-602. Descoperirile monetare se regăsesc în 17 orașe, 15 (16) fortificații, 10 (12) așezări*, ceea ce procentual înseamnă 35,90% (38,46%). Revenim la situația din timpul domniei lui Justinus I, cu deosebirea că atunci tendința era de creștere, iar în acest caz este de scădere, cu accente de dezastru - dispariția unor orașe și fortificații mari, ascunderea unor tezaure - .

Economia monetară își accentuează caracterul insular, ba chiar volumul de monedă scade în comparație cu domniile anterioare (cu excepția celei a lui Tiberius II Constantin).

Pentru domnia lui Phocas, cifrele dispersiei monetare în teritoriu se prezintă astfel: 14 orașe, 4 fortificații, 3 (7) așezări*. Procentual avem 17,95% (21,37%) descoperiri față de totalul secolului. Numărul așezărilor este în descreștere prin dispariția multora sub loviturile raidurilor avaro-slave, volumul de monedă în mediul urban este în scădere. Fortificațiile și-au pierdut rolul militar, fiind distruse sau abandonate, chiar dacă nu în totalitate.⁴¹

O proporție de cca 86% dintre descoperiri provine din mediul urban și militar. Practic, circulația monetară în afara zidurilor orașelor nu mai există.

În sfârșit, descoperirile monetare din timpul lui Heraclius – numai pentru intervalul 610-618 - se repartizează astfel: 12 orașe, 5 fortificații, 1 (2) așezări*. Procentual, aceste cifre înseamnă 15,38% (16,24%) din totalul descoperirilor intervalului analizat.

Orașele se împrăștiază prin distrugerea lor de către invadatori și dispariția locuitorilor – uciși, înrobiți sau plecați în băjenie – pentru ca după raidurile din anii 614-619 nici să nu se mai poată vorbi de existența vreunei așezări urbane în zonă, fortificațiile fiind abandonate/distruse, iar viața urbană desființată.

După atacurile devastatoare avaro-slave din anii 614-619 provincia Scythia și, de fapt, toată zona până la Balcani se află într-o stare dezastruoasă din punct de vedere politic, administrativ, economic, demografic, militar etc. Tabloul

* Diferențele se datorează descoperirilor singulare: Castelu, Fântânele, Topraisar.

* Descoperiri singulare la: Corbu de Sus, Eforie, Iulia, Osmancea.

⁴¹MADGEARU 1996,55;MADGEARU 1997a, 139,141.

* Descoperire singulară: Topolog.

descoperirilor monetare este deosebit de sugestiv. Emisiuni dintre anii 618-641 au fost găsite în doar trei situri dobrogene: Hârșova (K, CON, 629/30); Mangalia (IB, ALEX, 618-28; M, CON, 629/30), Silistra (IB, ALEX, 618-29; 628/29; 632-41; 641; HEX, CON, 615-25; 625-29; M, CON, 639/40; K, RAV, 619/20), iar pentru cinci monede nu se cunoaște proveniența (HEX, CON 610-641; TREM CON 610-641; K CON 629/30; K RAV 625/26; M, CON, 641).

Piese pentru plata soldelor (hexagramele) și prezența monedelor doar în locuri cu importanță militară – pe Dunăre și țărmul mării – sunt indicii clare ale caracterului exclusiv militar al acestei penetrații monetare.

Se remarcă apariția unor monedări exotice în zonă – Alexandria și mai ales Ravenna – legate, probabil, de sosirea unor trupe din alte regiuni ale Imperiului.

Din cele enumerate rezultă interesul încă viu al administrației centrale pentru granița de nord a Imperiului în condițiile complexe politice și militare în care acesta supraviețuiește: asediul Constantinopolului, războiul bizantino-persan și expansiunea arabă.⁴²

Din timpul lui Constans II există descoperiri la Constanța (M CON, 642/43; K CON 641-668; M CON 663/64-665/66; K CON? 658-68; M CAR 663/64-668), Isaccea (AV CON 641-46; M CON?) și Silistra (HEX CON 648-51; M CON 642/43; 645/46; 647/48 - 2 ex.; M SYR 647-50; M CON 651/52). Pentru patru monede nu se cunoaște locul descoperirii (AV CON 662-67; SEM CON 641-68; M CON 655-58, K CAR 647-59). Domnia lui Constantin IV este reprezentată prin descoperirile de la Agighiol (HEX CON 668/69), Histria-sat (AV CON), Lunca (AV CON), Mangalia (M CON 684/85), Niculițel (HEX CON 674-81), Silistra (AV CON 668-85; HEX CON 669; HEX CON 674-81; M CON 674-81; I CON 669-74) și Tulcea (AV CON). Pentru o jumătate de tremissis (668-85) nu se cunoaște locul descoperirii.

Se observă preponderența emisiunilor din metal prețios, ceea ce ne duce cu gândul la stipendii și tributuri sau solde pentru trupele din teren. Disiparea descoperirilor pe litoral și pe Dunăre este dovada interesului militar în zonă al Imperiului și nicidecum existența unei economii de schimb.

Secolul al VII-lea se încheie cu descoperiri de la Justinianus II (M CON 686/87) de la Topalu și trei piese de la Tiberius III Apsimar, una găsită la Constanța (M CON 698/99) și două pe teritoriul dobrogean (AR CON; M CON 701/02). La Balcik este consemnată o piesă din bronz de la Leontios. Concentrarea acestor piese credem că poate fi pusă pe seama mișcărilor de trupe legate de detronarea și apoi repunerea pe tron a lui Justinianus II.

Să observăm că pentru opt decenii (620-700) nu avem decât 11 locuri în care s-au făcut descoperiri monetare, iar numărul pieselor este de numai 50, din care 17 din metal prețios (9 din argint, 8 din aur).

După distrugerile din deceniul al II-lea al secolului, remarcăm că instalarea triburilor bulgare la 680 pe teritoriul Imperiului Bizantin lichidează orice urmă de viață economică în teritoriul dintre Dunăre și Marea Neagră. Tezaurile de la Constanța, Casimcea, Silistra (?), Valea Teilor, vin să ilustreze și ele starea de nesiguranță care domnea pe teritoriul provinciei, stare care se va instala și în zone

⁴² TREADGOLD 2004,293-313.

mai apropiate de capitala imperială. Este cazul tezaurilor de la Varna⁴³ și Nesebar⁴⁴, reflectare a acestei noi situații apărute în fața administrației bizantine.

Pentru circa 100 de ani constatăm un deșert monetar, întrerupt doar de pătrunderi simbolice ale monedelor imperiale: Philipikos (I CON 711/12), fără loc de descoperire; Constantin V cu descoperiri la Constanța (M SYR 751-755) și Ovcearovo (M ?), Leon IV cu descoperiri la Constanța (M CON 776-80) și Silistra (K CON 776-80) sau fără loc precizat (M CON 776/78) și, în sfârșit, Constantin VI și Irina cu descoperiri la Balcik (AE) și Telerig (AR CON 780-797).

Avem, astfel, doar cinci locuri în care s-au descoperit opt monede eșalonate pe mai mult de un secol, cifre elocvente pentru situația de la Dunărea de Jos.

Pe teritoriul Scythiei în perioada analizată sunt prezente 11 monetării, cea de la Constantinopol de departe cu cele mai numeroase exemplare, până la monetării cu prezență simbolică – Roma, Alexandria, Chersones, Ravenna, Sicilia (Syracuză).

Emisiunile depind de perioadele de funcționare, dar și de fluxurile monetare care se formează în activitatea economică, militară, administrativă și chiar politică.

Pentru piesele la care se cunoaște locul de emisiune, tabelul următor este extrem de sugestiv.

CON	NIC	CYZ	ANT	TES	CHE	ALEX	CAR	ROM	RAV
2140	576	193	117	519	3	3	13	4	2
28 AV			1 AV						

O defalcare pe domnii devine și mai clară după tabelul următor*:

Împărat	CON	NIC	CYZ	ANT	TES	CAR	ROM	ALEX	CHE	RAV	SICILIA
Anastasius I	196	8	▣	2	-	▣	▣	▣	▣	▣	▣
Justinus I	302	51	11	5	-	▣	▣	-	1	▣	▣
Justinianus I	727	191	63	61	58	13	3	2	1	2	1
Justinus II	498	218	71	22	340	-	-	-	▣	-	-
Tiberius II Constantin	45	27	1	7	5	▣	▣	-	▣	-	- Catania
Mauricius Tiberius	207	40	24	13	100	-	▣	-	1	-	-
Phocas	81	21	20	6	6	-	1	-	▣	-	-

⁴³MORRISSON, POPOVIC, IVANISEVIC 2006, 158, 60.

⁴⁴MORRISSON, POPOVIC, IVANISEVIC 2006, 142-143, nr. 37, 38.

* Nu au fost luate în calcul decât piesele din siturile cu informații complete.

Heraclius	45	13	3	-	2	-	-	1	-	-	-
??	39	7	-	1	8	-	-	-	-	-	-

Observăm că de la Anastasius I sunt prezente trei din patru monetării, capitala având o prezență covârșitoare (95%). Nicomedia (4%) și Antiochia (1%) nu pot fi considerate semnificative pentru circulația epocii.

La Justinus I sunt prezente cinci monetării din cele șapte funcționale, Constantinopolul cu 81,62% și Nicomedia cu 13,78% fiind cele reprezentative. Cyzicus (3%) și Antiochia (1,35%) arată că exista o palidă penetrație dinspre acea zonă a Imperiului. Chersones cu o piesă (0,27%) este o apariție exotică.

În timpul lui Justinianus I sunt prezente toate cele 11 monetării care au bătut monedă. Clasamentul este: Constantinopol (64%) și Nicomedia (17%), cu o prezență semnificativă. Pe locurile următoare, cu mici diferențe între ele, Cyzicus (5,61%), Antiochia (5,44%), Thessalonica (5,17%), apoi Cartagina (1,16%). În sfârșit, cu o prezență simbolică, amintim Roma (0,27%), Alexandria și Ravenna (0,18%), Chersones și Sicilia (0,09%).

Cu domnia lui Justinus II ierarhia monetărilor se modifică prin apariția Thessalonicului pe locul al II-lea (29,59%) după capitală, care se menține pe primul loc, dar într-o proporție semnificativ mai redusă (43,34%). Următoarele locuri sunt ocupate de Nicomedia (19%), Cyzicus (6,18%) și Antiochia (1,91%), procentul deținut de Thessalonica fiind cel mai mare din întregul interval.

Observăm că din cele 11 monetării, inclusiv cea mobilă, sunt prezente numai cinci.

La Tiberius II Constantin, cu șase prezențe din nouă (inclusiv cea mobilă), clasamentul este următorul: Constantinopol (52,94%), Nicomedia (31,76%), Antiochia (8,24%) – cel mai mare procent atins în întreaga perioadă – Thessalonica (5,88%) și Cyzicus (1,18%).

În timpul lui Mauricius Tiberius clasamentul revine la forma din vremea lui Justinus II: Constantinopol (53,77%), Thessalonica (25,97%), Nicomedia (10,39%), Cyzicus (6,23%) și Antiochia (3,38%). Emisiunea de la Chersones (0,26%) introduce în peisajul monetar și zona de nord a Mării Negre. Din cele 12 monetării – inclusiv cea mobilă – sunt prezente șase ateliere.

Domnia lui Phocas este reprezentată prin cinci monetării din cele 10 funcționale: Constantinopol (60%), Nicomedia (15,56%), Cyzicus (14,81%), Antiochia și Thessalonica (ambele cu 4,44%).

Cu domnia lui Heraclius ne întoarcem la dominația covârșitoare a Constantinopolului (70,31%), urmat de Nicomedia (20,31%), Cyzicus (4,69%), Thessalonica (3,13%) și Roma (1,56%). Sunt prezente cinci ateliere monetare din cele 15.

Clasamentul general al perioadei pe ateliere monetare, se prezintă astfel:

I. Constantinopol – 59,93%

II. Nicomedia – 16,13%

III. Thessalonica – 14,53%

IV. Cyzicus - 5,40%

V. Antiochia – 3,28%

VI. Cartagina – 0,36%

- VII. Ravenna – 0,11%
- VIII. Alexandria – 0.08%
- IX. Chersones – 0,08%

La acestea se adaugă atelierele din Ravenna și Sicilia cu câte o singură emisiune.

Să remarcăm creșterea numărului de monedări prezente în provincie de la Anastasius I, Justinus I până la Justinianus I – când le găsim în totalitate – urmată apoi de o descreștere (în general 50% din numărul atelierelor funcționale) până la primele două decenii ale secolului al VII-lea. Acesta este imaginea fluxurilor monetare care se îndreaptă spre Scythia pentru a acoperi nevoile de numerar ale pieței. În toate cazurile, emisiunile capitalei sunt dominante în mod substanțial.

Vom continua analiza circulației monetare în primul rând cu loturile provenite din siturile urbane, chiar dacă unele dintre ele sunt insuficiente ca material statistic, iar altele nu cuprind toate datele pentru o cercetare de precizie. Urmează apoi fortificațiile și așezările rurale. Pentru simplificare am ales ordinea alfabetică a toponimelor contemporane.*

A. ORAȘE

ABRIT - ZALDAPA

Din orașul care se întindea pe o suprafață de peste 25 ha⁴⁵, au fost recoltate 19 piese din bronz eşalonate de la Anastasius I la Justinus II (574/75)⁴⁶. Lipsa pieselor izolate după această dată ne face să presupunem că orașul a fost victima raidurilor slave din anii 576-580⁴⁷. Un tezaur cu monede din aur încheiat la 583/84 ne duce la ipoteza că sfârșitul sitului se leagă fie de atacul avar din 586/87, fie, mai puțin probabil, de cel slav din 593-594⁴⁸.

ADAMCLISI - TROPAEUM TRAIANI

Oraș deja secular, cu o incintă care închidea o suprafață de 9 ha⁴⁹, are o viață economică importantă, dovadă descoperirile monetare din prima perioadă a domniei lui Anastasius I. În perioada a II-a (512-518) circulația se accentuează,

* Caracterizarea tipului de așezări s-a făcut după consultarea următoarelor lucrări: VULPE, BARNEA 1968, harta V; SUCEVEANU, BARNEA 1991, 178-204; TORBATOV 2002; ZAHARIADE 2006, 61-96.

⁴⁵SUCEVEANU, BARNEA 1991, 199; populația sa este estimată la peste 8000 locuitori, cf. SOFICARU 2011, 35, tab. 6

⁴⁶MIHAILOV 2012, 468, nr. 25.

⁴⁷VULPE, BARNEA 1968, 432-433; MADGEARU 2011, 204-205.

⁴⁸TORBATOV 1998, 64-69; MORRISSON, POPOVIĆ, IVANIŠEVIĆ 2006, 181, nr. 82.

⁴⁹SUCEVEANU, BARNEA 1991, 199; populația sa este estimată la cca. 3000, cf. SOFICARU 2011, 35, tab. 6.

TABEL 1

ADAMCLISI

Împărat	Etapă	Nr. ani	Nr. piese	Nr. folles	Monede/ an domnie	Folles/ an domnie	Variația coef. folles/ an domnie cu baza fixă %	Variația coef. folles/ an domnie cu baza în lanț %	Clasament Etapă
Anastasius I	498-512	14	4	3.5	0.29	0.25	100	-	XII
	512-518	6	8	5.5	1.33	0.92	368	368	VIII
Justinus I	518-527	9	26	19	2.89	2.11	844	229	IV
Justinianus I	527-538	11	26	13.125	2.36	1.19	476	56	V
	538-542	4	13	11.5	3.25	2.88	1152	242	III
	542-550	8	16	8.875	1.25	1.11	444	39	VII
	550-565	15	34	17	1.60	1.13	452	102	VI
Justinus II	565-570	5	19	17	3.80	3.40	13600	301	II
	570-578	8	50	40	6.25	5.00	20000	147	I
Tiberius II	578-580	2	2	1.25	1.00	0.63	252	13	IX
	580-582	2	1	1	0.50	0.50	200	79	X
Mauricius Tiberius	582-602	20	9	5.5	0.45	0.28	112	56	XI
Phocas	602-610	8	1	0.5	0.13	0.06	24	21	XIII

coeficientul folles/an reformă crescând de peste 3,5 ori (368%). În timpul succesului său acest coeficient este de peste două ori mai mare față de etapa 512-518 (229%).

În timpul lui Justinianus I, în etapa 527-538, coeficientul folles/an reformă scade la jumătate, fără să existe o explicație valabilă pentru acest fenomen, poate cu excepția atacurilor huno-bulgaro-slave din anii 528-529, care au ajuns până în Thracia.⁵⁰

Etapa 538-542 semnaleză o creștere de aproape 2,5 ori față de etapa precedentă, pe un fond de liniște și efort constructiv din partea autorităților imperiale.⁵¹

Nu mai este cazul pentru următoarele perioade ale domniei lui Justinianus I, 542-550, respectiv 550-565, care nu mai reprezintă decât cca 40% din etapa anterioară. Circulația între 543/44-565 este rarefiată (cca 1-4 monede pe an, cu unele întreruperi). Orașul nu este, însă, afectat de raidul kutrigurilor conduși de Zabergan (558/59).

În timpul lui Justinianus I se constată (în general în cazul orașelor există această caracteristică) creșterea ponderii monedei mărunte în totalul pieselor circulate. Media pe domnie este de 46%, dar în perioada 550-565 procentul a ajuns la un vârf de 65%. Acest fapt se datorează scăderii producției monedelor de valoare mare în atelierul din capitală și creșterii producției de piese mărunte (1/4 și 1/8 follis). În același timp, este de notat creșterea circulației monedei mărunte ca urmare a monetizării economiei, a măririi numărului tranzacțiilor cotidiene marfă-bani.

În etapa 565-570 se constată o creștere de peste trei ori a valorii coeficientului folles/an reformă față de perioada precedentă. Nu se verifică o ipoteză mai veche privind un raid avar asupra orașului în anul 566⁵², seria descoperirilor izolate fiind continuă.

Etapa 570-578 înregistrează o creștere față de precedentă de aproape 50%. Moneda măruntă prezentă în descoperiri reprezintă însă doar 6%, ceea ce arată un recul al economiei de piață, în ciuda creșterii numerarului. De altfel, în timpul lui Justinus II se înregistrează pusee inflaționiste în circulația monetară.

Descoperirile din timpul lui Tiberius II Constantin, chiar dacă sunt reduse, păstrează continuitatea.

În timpul lui Mauricius Tiberius situația economică se deteriorează și din analiza tezaurelor găsite în oraș putem concluziona că raidul avar din 586/87 a atins cetatea⁵³, raid urmat de cel din 592 sau poate 595 care a pus capăt locuirii de tip urban la Tropaeum Traiani⁵⁴. Două monede din 597/98, respectiv 608/09, ne arată că între ruinele orașului locuirea a mai continuat un număr de ani, până la abandonarea completă a sitului.

⁵⁰VULPE, BARNEA 1968, 416-417; MADGEARU 2011, 165-166.

⁵¹VULPE, BARNEA 1968, 420-427.

⁵²POENARU BORDEA, NICOLAE, 1998, 539.

⁵³OCHESĂANU 1995, 163-182

⁵⁴BOGDAN CĂTĂNICIU, POENARU BORDEA 1996-1997, 85-95; MORRISSON, POPOVIĆ, IVANIŠEVIĆ 2006, 163-164, nr. 64.

BALCIK - DIONYSOPOLIS

Din publicarea extrem de deficitară a descoperirilor monetare de aici, situația unuia dintre orașele mari ale Scythiei – 36 ha înconjurate de incintă⁵⁵ – poate fi apreciată doar cu mare aproximație.

Ca în orice așezare urbană mare, primele piese sunt de la Anastasius I (fără să putem preciza în ce etapă a domniei).

Sfârșitul orașului vine, probabil, în timpul domniei lui Mauricius Tiberius (unul dintre numeroasele raiduri avaro-slave din ultimii ani ai secolului al VI-lea).

Piesa de la Phocas vorbește încă de locuitori obișnuiți cu moneda de bronz.

În sfârșit, monedele de la Leontios și Constantin VI – Irina ne arată doar revenirea interesului Imperiului Bizantin pentru zona vest pontică și Gurile Dunării.

CAPIDAVA

Cercetările sistematice de aproape un secol în orașul cu o incintă ce închidea 1,33 h⁵⁶ au adus la suprafață un număr important de monede bizantine din bronz din secolele VI-VII.

Debutul este făcut de o piesă din vremea lui Anastasius I (498-512), pentru ca în etapa următoare creșterea să fie de aproape 10 ori (957%).

Domnia lui Justinus I aduce o creștere de trei ori în comparație cu etapa anterioară. Totodată, apar și piese mărunte (1/4 folles), în proporție de 4 %.

Prima etapă a domniei lui Justinianus I (527-538) arată o scădere la circa jumătate față de domnia predecesorului său a coeficientului folles/an reformă, ca și în cazul a șapte dintre cele 13 eșantioane analizate (Adamclisi, Constanța, Kaliakra, Mangalia, Murighiol, Dinogetia, Passim).

Etapă următoare (538-542) are o creștere de circa 70 % față de cea anterioară, în acord cu situația de la Adamclisi, Constanța, Histria, Kaliakra, Mangalia, Murighiol, Dinogetia.

Etapele următoare (542-550 și 550-565) înregistrează scăderi semnificative, poate sub incidența atacurilor din 546 sau 559. Se observă o rarefiere a pieselor descoperite între 557/58-565, poate în legătură cu raidul kutrigur (559).

În același timp, ca și în cazul altor orașe, circulația monedei mărunte se accentuează ajungând între 550-565 la 71% din total numerar/perioadă, iar media domniei este de 26%.

Creșterile din timpul lui Justinus II se încadrează în tendința generală a circulației monetare dobrogene cu același puseu inflaționist de care am mai amintit.

Situația devine dezastruoasă din punct de vedere al circulației monetare în timpul lui Tiberius II Constantin, când valorile coeficienților folles/an reformă scad dramatic. Din acest motiv presupunem că așezarea de la Capidava a fost

⁵⁵ ZAHARIADE 2006, 68; cu o populație estimată la peste 12000 locuitori, cf. SOFICARU 2011, 35, tab. 6.

⁵⁶ SUCEVEANU, BARNEA 1991, 181; ZAHARIADE 2006, 88; cu o populație estimată la cca. 450 locuitori, cf. SOFICARU 2011, 35, tab. 6.

CAPIDAVA

TABEL 2

Împărat	Etapă	Nr. ani	Nr. piese	Nr. folles	Monede/ an domnie	Folles/ an domnie	Variația coef. folles/ an domnie cu baza fixă %	Variația coef. folles/ an domnie cu baza în lanț %	Clasament Etapă
Anastasius I	498-512	14	1	1	0.07	0.07	100	-	XIII
	512-518	6	7	4	1.17	0.67	957	957	VII
Justinus I	518-527	9	22	19.75	2.44	2.19	3129	327	III
Justinianus I	527-538	11	18	13.375	1.64	1.22	1743	56	V
	538-542	4	10	8.25	2.50	2.06	2943	169	IV
	542-550	8	12	9.25	1.50	1.16	1514	56	VI
	550-565	15	14	5	0.93	0.33	471	28	X
Justinus II	565-570	5	20	13.50	4.00	2.70	3857	818	II
	570-578	8	29	25.50	3.63	3.19	4557	118	I
Tiberius II	578-580	2	2	1.25	1.00	0.63	900	20	VIII
	580-582	2	0	0	0	0	0	0	XIV
Mauricius Tiberius	582-602	20	17	12.25	0.85	0.61	871	-	IX
Phocas	602-610	8	3	2.25	0.38	0.28	400	46	XI
Heraclius	610-616	6	1	1	0.17	0.17	243	61	XII

CONSTANȚA

TABEL 3

Împărat	Etapă	Nr. ani	Nr. piese	Nr. folles	Monede/ an domnie	Folles/ an domnie	Variația coef. folles/ an domnie cu baza fixă %	Variația coef. folles/ an domnie cu baza în lanț %	Clasament Etapă
Anastasius I	498-512	14	9	5.75	0.64	0.41	100	-	XIV
	512-518	6	21	16.125	3.50	2.69	656	656	VII
Justinus I	518-527	9	51	37.375	5.67	4.15	1012	154	III
Justinianus I	527-538	11	35	23	3.18	2.09	510	50	IX
	538-542	4	16	12.75	4.00	3.19	778	153	V
	542-550	8	23	15.25	2.88	1.91	466	60	XI
	550-565	15	63	20.50	4.20	1.37	334	72	XII
Justinus II	565-570	5	34	22.75	6.80	4.55	1110	332	II
	570-578	8	63	44.50	7.88	5.56	1356	122	I
Tiberius II	578-580	2	2	2	1.00	1.00	244	18	XIII
	580-582	2	4	4	2.00	2.00	488	200	X
Mauricius Tiberius	582-602	20	94	56.50	4.70	2.83	690	142	VI
Phocas	602-610	8	49	32.25	6.13	4.03	983	142	IV
Heraclius	610-616	6	17	15.50	2.83	2.58	629	64	VIII

lovită de un raid avar sau slav în anii '80 ai secolului al VI-lea. O dovadă în plus o constituie un tezaur monetar descoperit recent⁵⁷. Din acel moment incinta pare să se fi restrâns la dimensiunile unui castellum, a cărui funcționare poate fi probată prin descoperiri monetare până la începutul domniei lui Heraclius, ultima piesă datând din anul 612/13.

CERNAVODĂ - AXIOPOLIS

Cercetată foarte puțin la sfârșitul secolului al XIX-lea, fortificația dublă de aici închidea între zidurile sale o suprafață de 7,68 ha.⁵⁸ De aici s-au recoltat, de-a lungul anilor, un număr insuficient de monede pentru a putea avea o imagine cât mai veridică. În aceste condiții, scenariul ipotetic al existenței acestui oraș dunărean ar fi următorul:

O refacere și repunere în funcțiune a incintei în timpul lui Justinus I cu o continuitate de existență până spre anul 542. Există un hiatus al descoperirilor monetare între 543-557, care este greu de explicat în condițiile lipsei cercetărilor sistematice și a puținului material numismatic disponibil.

Cetatea pare să fi căzut pradă atacului kutrigrur (lipsește monedele emise între 559-563) și a fost, cu siguranță, atinsă de atacurile din anii '80 ai secolului, dovadă fiind unul dintre tezaurele monetare descoperite aici (1899)⁵⁹. Nu cunoaștem la ce nivel a continuat locuirea în sit, cert este că există un tezaur a cărui monedă finală datează din 600/601⁶⁰ și care ne duce cu gândul la evenimentele anului 602 și un fragment de tezaur (1912) care se încheie cu o monedă de la Heraclius⁶¹. Piese izolate (2 ex. Phocas și 2 ex. Heraclius), împreună cu acest ultim tezaur monetar, argumentează fără nicio îndoială încetarea locuirii de tip urban în orașul Axiopolis, din cauza raidurilor devastatoare avaro-slave din anii 614-619.

CONSTANȚA - TOMIS

Capitala provinciei Scythia și cel mai mare oraș al său (cel puțin 60 ha închise de incintă)⁶² este, încă de la începutul reformei monetare a lui Anastasius I, principalul beneficiar din zonă.

Primele emisiuni dintre anii 498-507 sunt prezente la Tomis, ca și în alte orașe importante ale provinciei. Coeficientul folles/an reformă pentru perioada 498-512 este cel mai mare dintre subsistemele economico-sociale dobrogene, ceea ce arată că este situl cel mai bine aprovizionat cu monedă.

A doua etapă a domniei lui Anastasius I aduce o creștere de peste 6,5 ori a acestui coeficient față de etapa anterioară.

⁵⁷ GÂNDILĂ 2009, 87-105.

⁵⁸ ZAHARIADE 2006, 68; populația era estimată la cca. 2600 locuitori, cf. SOFICARU 2011, 35, tab. 6.

⁵⁹ POENARU BORDEA, OCHEȘEANU 1983-1985, 177-197; MORRISSON, POPOVIĆ, IVANIŠEVIĆ 2006, 140, nr. 34.

⁶⁰ PETAC, IONESCU 2013, 355-361.

⁶¹ VÎLCU 2009, 36, nr. 19; 67, nr. 185.

⁶² SUCEVEANU, BARNEA 1991, 195; ZAHARIADE 2006, 68; populația este estimată la peste 20000 locuitori, cf. SOFICARU 2011, 35, tab. 6.

Creșterea continuă și în timpul lui Justinus I (vezi tabelul), cu mai mult de 50% față de anii 512-518.

Prima perioadă a domniei lui Justinianus I (527-538) aduce scăderi ale coeficientului analizat, la 50% față de etapa precedentă. Este o situație similară cu aceea de la Tropaeum Traiani, Capidava, Kaliakra, Mangalia, Murighiol și Dinogetia.

Etapa 538-542 aduce creșteri importante (53% față de etapa anterioară), dar sub valorile etapei domniei lui Justinus I.

Celelalte două etape de reforme monetare ne aduc scăderi ale coeficientului folles/an reformă, deși numărul de monede la care se face raportarea este dintre cele mai mari (4,20/an).

În aceste etape crește difuzarea monedei mărunte ca urmare, pe de o parte a scăderii producției de folles și 1/2 folles a Constantinopolului, iar pe de altă parte a generalizării schimburilor marfă-bani cotidiene. Să remarcăm, totuși, că între anii 547/48 – 554/55, fluxul de monede este mai rarefiat. Cu un tezaur ascuns/pierdut pe la 546/47 în zona suburbană (Anadolchioi)⁶³, se poate presupune o stare de neliniște destul de puternică în secvența cronologică analizată. Raidul kutrigur din 559 nu are urmări asupra orașului.

Cele două etape de reforme din vremea lui Justinus II aduc și cei mai mari coeficienți, situație generală, de altfel, în provincia Scythia. Inflația este, în parte, responsabilă pentru această situație.

Prima etapă (578-580) din timpul lui Tiberius II Constantin aduce cu sine prăbușirea valorilor coeficientului folles/an reformă la 18% față de partea a doua a domniei lui Justinus II. Această prăbușire a circulației monetare la Tomis poate fi pusă în legătură cu atacurile slave din acei ani, care au stânjenit legăturile orașului cu centrul imperiului.⁶⁴ Situația este generală pentru cele 13 subsisteme socio-economice analizate în tabele.

Situația din metropola provinciei revine la o oarecare normalitate în partea a doua a domniei (580-582), când coeficientul are valori comparabile cu cele din perioada domniei lui Justinianus I (527-538, 542-550, 550-565).

Etapa domniei lui Mauricius Tiberius are valori ale coeficientului folles/an reformă ridicate, acestea fiind peste trei din cele patru etape din timpul lui Justinianus I și la nivelul etapei 512-518. În același timp, depășește de două ori valoarea coeficientului corespunzător perioadei 580-582. Să remarcăm aici că între anii 595/96-602 constatăm o rarefiere a numerarului, pe care o putem pune, pe seama asediului avar⁶⁵.

Dacă etapa 602-610, corespunzând domniei lui Phocas, aduce o creștere a valorii coeficientului folles/an reformă cu peste 40% față de etapa precedentă – similar situației de la Isaccea și Kaliakra -, aproape de valoarea din etapa Justinus I (518-527), aceea corespunzătoare primilor ani de domnie ai lui Heraclius, înregistrează scăderi importante (64% față de etapa anterioară), dar mai bune față de cele din epoca lui Justinianus I (527-538; 542-550; 550-565).

⁶³ MITREA 1983, 239-262; POENARU BORDEA, NICOLAE 1986-1991, 101-115; MORRISSON, POPOVIĆ, IVANIŠEVIĆ 2006, 165-167, nr. 66.

⁶⁴ VULPE, BARNEA 1968, 432-433; MADGEARU 2011, 204-205.

⁶⁵ MADGEARU 1997a, 22; MADGEARU 2011, 219-220.

Față de cele prezentate putem concluziona că și Tomisul este grav afectat de raidurile avaro-slave din anii 614-619. Spre deosebire, însă, de cele mai multe așezări dobrogene, aici va mai exista o locuire, fără să putem preciza nivelul ei de dezvoltare, cu rudimente ale economiei monetare – dovadă monedele datate post Heraclius.

Dacă tezaurul de la Anadolchioi este legat de anul 546/47, cel descoperit în 1938⁶⁶ format din piese din secolul al VII-lea, arată că metropola Scythiei a pierdut pentru multă vreme statutul de așezare urbană.

Din analiza lotului tomitan se mai pot trage câteva concluzii legate de economia monetară a orașului.

Observăm că încă din timpul lui Anastasius I circulă pe piață moneda măruntă (1/4 și 1/8 follis), chiar dacă într-o proporție de 7%, respectiv 6%.

În timpul lui Justinianus I are loc o creștere a acestui raport: 527-538 – 20%; 538-542 – 6%; 542-550 – 30%; 550-565 – 89%, media domniei fiind 54%. Pentru mijlocul secolului, tezaurul de la Anadolchioi ne dovedește prezența minimilor și a unor piese mărunte vechi în circulația cotidiană.

Dacă pentru ultima perioadă la situația generală a producției monetare a capitalei imperiului adăugăm și deformarea introdusă de colecția Ermides (cu numeroase nominaluri de mică valoare)⁶⁷, rămânem la aspectul general al domniei. Să menționăm că acest raport este de 48% în timpul lui Justinus II, cca 29% în timpul succesorului său, iar la Mauricius Tiberius și Phocas, acest raport se ridică la 17%, respectiv 12%. Aceste cifre sunt dovada unei piețe deschise schimburilor marfă-bani, piață care avea caracter cotidian.

Frecvența deosebită a emisiunilor de Cyzic și chiar Antiochia la Mauricius Tiberius, dar mai ales la Phocas (Cyzic) ne duce cu gândul la revenirea unor militari din campaniile orientale sau la prezența unor negustori din aceeași zonă. Nu excludem pentru Antiohia și prezența unor foști pelerini la Locurile Sfinte.

HÂRȘOVA – CARSIUM

Puținele descoperiri monetare par să arate că orașul de aici a fost grav afectat de atacurile din 593/94. Doi hemifolles de la Phocas arată o revenire a vieții în zonă, finalizată probabil în 609/10 sau chiar mai târziu, în 614-619.

Piesa de ½ follis din anul 629/30 vine să indice interesul încă persistent al imperiului pentru linia Dunării în anii de după asediul eșuat al Constantinopolului.

HISTRIA

Deja milenarul oraș grecesc, redus la o suprafață de 7 ha⁶⁸, își începe renașterea economică încă din prima etapă a domniei lui Anastasius I, este adevărat însă doar simbolic. De aici și creșterea explozivă din etapa următoare (peste 20 de ori) în acord cu toate centrele importante ale provinciei.

⁶⁶ DIMIAN 1957, 197; MORRISSON, POPOVIĆ, IVANIŠEVIĆ 2006, 167, nr. 67.

⁶⁷ POENARU BORDEA, POPEEA 1976, 215-229.

⁶⁸ SUCEVEANU, BARNEA 1991, 192; ZAHARIADE 2006, 67; populația este estimată la peste 2300 locuitori, cf. SOFICARU 2011, 35, tab. 6.

Din acest motiv, deși în etapa domniei lui Justinus I orașul este bine aprovizionat cu monedă, totuși, valoarea coeficientului folles/an reformă scade la 77% față de etapa anterioară. Este o situație deosebită față de alte sisteme socio-economice, cu excepția Kaliakrei.

Etapa 527-538 consemnează o creștere de cca 20% față de cea anterioară. Situația este complet diferită față de aceea din Tomis, Capidava, Tropaeum Traiani, Kaliakra, Mangalia, Murighiol și Dinogetia. Anii 538-542 au o valoare a acestui coeficient cu 40% mai mare decât etapa precedentă, ceea ce se înscrie în linia quasigenerală a circulației monetare dobrogene.

În aceeași tendință generală, celelalte două etape justiniane (542-550 și 550-565) consemnează valori din ce în ce mai scăzute față de etapele anterioare.

Chiar dacă orașul a căzut pradă raidului kutrigur din 559, revenirea economiei este rapidă, monedele lipsind doar între 559-560.

Mai dificilă ne apare perioada 562-566, când nu avem recențată decât o piesă de la Antiochia. Să fi ajuns în zonă huno-bulgarii consemnați în 562 cu raiduri în Thracia?⁶⁹

Etapa 565-570 din timpul lui Justinus II atinge maximul valorii coeficientului folles/an reformă ca și în alte cazuri, în parte, datorită puseului inflaționist.

Etapa 570-578 este de stagnare, valoarea coeficientului atingând 94% din cea precedentă. Aici situația este similară cu aceea de la Iglia-Troesmis, Mangalia și Dinogetia.

Aceleași probleme de reducere a valorii coeficientului folles/reformă le întâlnim la cele două etape din timpul lui Tiberius II Constantin, 51%, respectiv 20% față de perioadele anterioare, cu precizarea că pentru anii 578-580 situația este generală în toate cazurile analizate.

În aceste condiții, etapa 582-602, cu o valoare de 3/4 din cea anterioară, ușor peste cea a domniei lui Justinus I, aliniază Histria așezărilor care au suportat raidurile din anii '90 ai secolului al VI-lea. Faptul se observă din inventarierea pieselor descoperite după 594 când constatăm prezențe sporadice (594/95, 596/97) sau chiar lipsa totală a monedelor (595/96, 597/98 – 602/03). Tezaurile descoperite în oraș confirmă problemele care existau la finalul secolului.⁷⁰

Din vremea lui Phocas și Heraclius putem constata decăderea vieții urbane la Histria, ruralizarea așezării, pentru ca, undeva către sfârșitul deceniului doi al secolului al VII-lea, locuirea de aici să înceteze definitiv.

În privința prezenței monedei mărunte ca semn al unei piețe cotidiene, monetizate, situația se prezintă astfel: în epoca lui Justinus I aceste piese reprezintă peste 4% din total, iar în timpul lui Justinianus I variază între 3% și 47%, cu o medie pe întreaga domnie de 15%. În timpul lui Justinus II acest procent scade la 12% și continuă la Tiberius II Constantin cu 6%, iar la Mauricius Tiberius sub 2%. Și aceste cifre confirmă încetarea vieții de tip urban la sfârșitul secolului al VI-lea.

Două tezaure ascunse în timpul lui Anastasius I, respectiv la jumătatea secolului VI, probează existența pe piața cotidiană histriană a pieselor mărunte, unele chiar foarte vechi.

⁶⁹ VULPE, BARNEA 1968, 430; MADGEARU 2011, 174.

⁷⁰ Dintr-un total de nouă tezaure monetare, șase sunt ascunse/pierdute între 590-601.

HISTRIA

TABEL 4

Împărat	Etapă	Nr. ani	Nr. piese	Nr. folles	Monede/ an domnie	Folles/ an domnie	Variația coef. an domnie cu baza fixă %	Variația coef. folles/ an domnie cu baza în lanț %	Clasament Etapă
Anastasius I	498-512	14	2	2.00	0.14	0.14	100	-	XIV
	512-518	6	22	17.00	3.67	2.83	2021	2021	IV
Justinus I	518-527	9	24	19.75	2.56	2.19	1564	77	IX
Justinianus I	527-538	11	33	29.25	3.00	2.66	1900	121	VI
	538-542	4	19	15.00	4.75	3.75	2679	141	III
	542-550	8	17	14.5	2.13	1.81	1293	48	X
	550-565	15	19	10.25	1.27	0.68	486	38	XII
Justinus II	565-570	5	31	26	6.20	5.20	3714	765	I
	570-578	8	49	39	6.13	4.88	3486	94	II
Tiberius II	578-580	2	5	5.00	2.50	2.50	1786	51	VII
	580-582	2	6	6.00	3.00	3.00	2143	120	IV
Mauricius Tiberius	582-602	20	61	44.625	3.05	2.23	1592	74	VIII
Phocas	602-610	8	16	12.00	2.00	1.50	1071	67	XI
Heraclius	610-616	6	2	2.00	0.33	0.33	236	22	XIII

IGLIȚA

TABEL 5

Împărat	Etapă	Nr. ani	Nr. piese	Nr. folles	Monede/ an domnie	Folles/ an domnie	Variația coef. folles/ an domnie cu baza fixă %	Variația coef. folles/ an domnie cu baza în lanț %	Clasament Etapă
Anastasius I	498-512	14	1	1	0.07	0.07	100	-	XI
	512-518	6	1	1	0.17	0.17	243	243	X
Justinus I	518-527	9	3	2.125	0.33	0.24	343	141	IX
Justinianus I	527-538	11	10	6.25	0.91	0.57	814	238	III
	538-542	4	2	1.5	0.50	0.38	543	67	VI
	542-550	8	5	2.75	0.63	0.34	486	89	VII
	550-565	15	11	6.50	0.73	0.43	614	126	V
Justinus II	565-570	5	16	11.125	3.2	2.23	3186	519	I
	570-578	8	24	17.50	3.00	2.19	3129	98	II
Tiberius II	578-580	2	0	0	0	0	0	0	XII
	580-582	2	1	1	0.50	0.50	714	-	IV
Mauricius Tiberius	582-602	20	10	5.50	0.50	0.28	400	56	VIII

IGLIȚA-TROESMIS

Orașul întins pe 36 ha⁷¹, are o prezență simbolică a pieselor emise de Anastasius I.

Abia din timpul lui Justinus I, valoarea coeficientului folles/ an reformă începe să crească (41% față de perioada 512-518 și 3,5 ori față de 498-512).

Cu Justinianus I tendința crescătoare se menține între 527-538 (aproape 250% mai mare față de perioada precedentă), în contradicție cu alte sisteme dobrogene, dar în concordanță cu Histria, Isaccea, Dunăreni, Odărtsi.

Etapa 538-542, spre deosebire de alte cazuri (Tomis, Histria, Capidava, Adamclisi, Kaliakra, Mangalia, Murighiol, Dinogetia) apare cu o valoare cu 1/3 mai mică decât precedentă – scădere care continuă și între anii 542-550, cu încă 11%.

Spre deosebire de aceleași subsisteme, etapa 550-565 aduce creșterea valorii coeficientului folles/an reformă cu 26% față de etapa anterioară.

Din inventarierea descoperirilor monetare constatăm între anii 538-555/56 un ritm neregulat de penetrație monetară de la 0 până la 2 piese – poate și din cauza faptului că descoperirile de aici nu sunt rezultatul unor cercetări sistematice, ci provin în mare parte din colecții private. Hiatusul dintre 558/59 – 560/61 putem, însă, să îl punem pe seama urmărilor raidului kutrigur din 559.

Prima etapă a domniei lui Justinus II (565-570) aduce valoarea maximă a coeficientului, pentru ca în a doua să constatăm, ca și în cazul Histriei, o stagnare, valoarea coeficientului folles/an reformă ajungând să scadă cu 2% față de etapa anterioară.

Domnia lui Tiberius II Constantin marchează decăderea gravă a circulației monetare, pentru ca la Mauricius Tiberius să ajungem la finalul economiei monetare în situl urban de la Troesmis.

Lipsa descoperirilor dintre anii 578-580 ar putea fi pusă pe seama raidurilor slave, iar încetarea seriei numismatice la 591/92 pe seama celor din 593/94.⁷²

Prezența monedei mărunte din numărul total de piese de la Troesmis dă același vârf în timpul domniei lui Justinianus I (39% în medie), dar insuficiența pieselor poate introduce mari distorsiuni.

ISACCEA-NOVIODUNUM

Marea bază navală dunăreană, cu o incintă ce apăra 16 ha⁷³, intră în circuitul economiei monetare în timpul domniei lui Anastasius I, dar abia în perioada 507-512. Creșterea dintre anii 512-518 este de patru ori și arată rapiditatea răspândirii monedelor, ajutată fiind și de prezența personalului flotei fluviale.

Creșterea continuă în timpul lui Justinus I, când valoarea coeficientului folles/an reformă aproape se dublează (181%) față de etapa precedentă, pe fondul

⁷¹ SUCEVEANU, BARNEA 1991, 184; ZAHARIADE 2006, 67; populația era estimată la peste 12000 locuitori, cf. SOFICARU 2011, 35, tab. 6.

⁷² MADGEARU 2011, 212.

⁷³ SUCEVEANU, BARNEA 1991, 187; ZAHARIADE 2006, 67; populația este estimate la 5400 locuitori, cf. SOFICARU 2011, 35, tab. 6.

reconstrucției provinciei. Trendul ascendent se păstrează și între anii 527-538, ca la Histria, Iglița, Dunăreni și Odărtsi, fără cifre spectaculoase însă (6%).

Scăderea valorii coeficientului apare în perioada 538-542, similar subsistemelor amintite mai sus, cu excepția Histriei, ajungând sub jumătatea etapei anterioare (47%). Cu atât mai surprinzătoare apare creșterea acestei valori de peste două ori (216%) între anii 542-550, când în toate celelalte subsisteme socio-economice se înregistrează scăderi. Valoarea coeficientului folles/an reformă se ridică peste cea din timpul lui Justinus I și peste etapa 527-538.

Ca și în celelalte cazuri, coeficientul amintit scade între anii 550-565, deși numărul monedelor circulate este maxim raportat la întreaga domnie a lui Justinianus I. Scăderea este drastică (47% din valoarea anterioară), ajungând la nivelul intervalului 538-542. Să menționăm aici rarefierea numerarului între 549-554 și lipsa descoperirilor dintre 559-561, cazul din urmă, poate rezultat al atacurilor kutrigure. Să nu uităm însă că descoperirile, în cea mai mare măsură, au proveniența întâmplătoare și nu sunt rezultatul unor cercetări sistematice de anvergură.

Cele două etape de circulație atribuite domniei lui Justinus II sunt, ca și în cazurile cele mai frecvente, pe primele locuri într-un clasament al acestor coeficienți. Puseul inflaționist nu poate fi responsabil de aceste creșteri în proporție de 100%. În mod sigur pe piața dobrogeană există o circulație monetară vie legată de economia regiunii, dar și de aprovizionarea cu monedă a armatei și administrației imperiale.

Chiar dacă domnia lui Tiberius II Constantin aduce scăderi semnificative, totuși, valorile coeficientului folles/an reformă sunt peste etapele 512-518, 538-542 sau 582-602. Valoarea indicelui menționat continuă să scadă în timpul lui Mauricius-Tiberius, în etapa 582-602 ajungând la 85% din cea precedentă. Valoarea este însă superioară intervalelor 512-518 și 538-542.

Hiatusul dintre 594/95 – 600/01 poate fi rezultatul raidurilor slave care au atins o bună parte din provincia Scythia.

Dacă etapa reprezentată de domnia lui Phocas încă mai ilustrează o economie monetară în situl dunărean – cu creștere similară Tomisului, Kaliakrei -, cea de la începutul domniei lui Heraclius (610-616) ne prezintă o situație dezastruoasă (22% din etapa precedentă).

Isaccea, ca și celelalte situri urbane dobrogene, și nu numai, este grav afectată de raidurile avaro-slave din anii 614-619, iar prezența emisiunilor din timpul lui Constans II reprezintă numai interesul imperiului pentru punctul naval de sprijin de pe Dunăre și nu vreun reflex al unei economii de schimb.

În privința circulației monedei mărunte (1/4 și 1/8 follis) în așezarea de aici, ca și în celelalte cazuri constatăm apariția și creșterea numărului acestora în timpul domniei lui Justinianus I, cu un vârf în intervalul 550-565 de 73%, media întregii domnii fiind de 43%.

Pentru perioada 565-578, moneda mărunță reprezintă doar 9% din totalul pieselor recenzate.

IZVOARELE – SUCIDAVA

Orașul de aici furnizează de o bună bucată de vreme materiale care îmbogățesc colecțiile muzeale sau particulare. Sediul episcopal - vezi tezaurul

ISACCEA

TABEL 6

Împărat	Etapă	Nr. ani	Nr. piese	Nr. folles	Monede/ an domnie	Folles/ an domnie	Variația coef. folles/ an domnie cu baza fixă %	Variația coef. folles/ an domnie cu baza în lanț %	Clasament Etapă
Anastasius I	498-512	14	4	3.00	0.29	0.21	100	-	XIV
	512-518	6	8	5.00	1.33	0.83	395	395	X
Justinus I	518-527	9	12	13.50	2.00	1.50	714	181	V
Justinianus I	527-538	11	23	17.50	2.09	1.59	757	106	IV
	538-542	4	3	3.00	0.75	0.75	357	47	XII
	542-550	8	19	12.925	2.38	1.62	771	216	III
	550-565	15	30	11.375	2.00	0.76	362	47	XI
Justinus II	565-570	5	21	13.50	4.20	2.70	1286	355	II
	570-578	8	38	30.50	4.75	3.81	1814	141	I
Tiberius II	578-580	2	3	2.25	1.50	1.13	538	30	VII
	580-582	2	2	2.00	1.00	1.00	476	88	VIII
Mauricius Tiberius	582-602	20	28	17.00	1.40	0.85	405	85	IX
Phocas	602-610	8	16	12.00	2.00	1.50	714	176	VI
Heraclius	610-616	6	2	2.00	0.33	0.33	157	22	XIII

descoperit la sfârșitul anilor '80⁷⁴ - este unul dintre siturile arheologice dobrogene cele mai bogate.

Materialul numismatic recoltat ne face să propunem următorul scenariu posibil (nu foarte exact din cauza publicării incomplete și imprecise a pieselor):

Și aici avem de-a face cu o penetrație monetară încă de la începutul secolului al VI-lea, fapt obișnuit pentru mediul urban de la Dunărea de Jos. În timpul lui Justinus I valoarea coeficientului folles/an reformă se dublează fapt, din nou, obișnuit în zonă.

În timpul lui Justinianus I are loc o scădere în prima parte a domniei (527-538). Se constată, ca și în cazul siturilor de la Adamclisi, Cernavodă, Constanța, Iglița, Isaccea, Jurilovca, Kaliakra, Slava Rusă, o rarefiere a numerarului între 540/41-557/58. Orașul nu pare să fi fost atins de raidul kutrigrig din anul 559.

În timpul lui Justinus II aprovizionarea cu monedă pare să fi fost la parametri asemănători restului zonei, dar la sfârșitul domniei apare, de asemenea, o rarefiere pe care am putea să o punem pe seama atacurilor slave de la finalul anilor '70 ai secolului.

Ultimele monede sunt emisiuni de la Mauricius Tiberius și par să se lege de atacul devastator din anul 586/87, când suferă Tropaeum Traiani și Zaldapa⁷⁵.

Lipsa cercetărilor sistematice și a publicațiilor care să cuprindă descoperirile întâmplătoare de aici nu fac posibilă o imagine mai precisă și mai veridică asupra evoluției Sucidavei Moesice la sfârșitul antichității.

JURILOVCA - ARGAMUM

Cu 5,1 ha⁷⁶ suprafață închisă de incintă, orașul este dintre cele mici, dar descoperirile monetare de aici sunt semnificative pentru viața sa economică. Analiza noastră are la bază datele publicate în actele Congresului de numismatică de la Berlin⁷⁷ și, din acest motiv, nu se pot face alte precizări.

În acest caz, scenariul existenței sale pe baza izvoarelor numismatice este următorul:

Începutul penetrației monetare încă din prima etapă a domniei lui Anastasius I, chiar dacă simbolică, înscrie orașul printre cele mai receptive situri la revigorarea economică de la începutul secolului al VI-lea. Un tezaur de minimi din timpul lui Anastasius I ne probează o economie monetară cu schimburi cotidiene. Ca și în alte subsisteme urbane, creșterea din timpul domniei lui Justinus I este semnificativă.

De asemenea, primele etape ale lui Justinianus I, 527-538 și 538-542, sunt de creștere importantă, fiecare în comparație cu precedentă, ca în cazul Histriei. În etapa 542-550 are loc o scădere dramatică, pentru ca ultima perioadă, 550-565, să

⁷⁴RĂDULESCU, CLIANTE 1986, 127-158.

⁷⁵MADGEARU 2011, 206.

⁷⁶SUCEVEANU, BARNEA 1991, 192; ZAHARIADE 2006, 70; populația este estimată la aproximativ 1700 de locuitori, cf. SOFICARU 2011, 35, tab. 6.

⁷⁷IACOB, POENARU BORDEA 2000, 783-786, 791-792.

cunoască o creștere dublă față de cea anterioară, la nivelul etapei Justinus I (asemănător Troesmis-ului, Sacidavei și așezării de la Odărtsi).

Și aici se constată un număr mare de piese mărunte caracteristic acestei etape de vârf a economiei de piață în provincia Scythia. Conform descoperirilor monetare orașul nu a fost atins de raidurile kutrigure, dar există o rarefiere a numerarului de pe piață între 548/49 – 554/55, fără să o putem explica pe baza evenimentelor cunoscute a se desfășura în teritoriul transdunărean. În cele două etape ale domniei lui Justinus II constatăm aceleași vârfuri ale graficului folles/an reformă, aliniată la starea generală a zonei.

Ambele etape de circulație de la Tiberius II Constantin sunt marcate de scăderi catastrofale (cca 20% din valoarea coeficientului folles/an reformă din etapa anterioară), ceea ce ne face să ne gândim la urmările atacurilor slave care sunt consemnate și în alte situri. Inventarierea monedelor de la Mauricius Tiberius arată un hiatus între anii 592/93 – 598/99, care poate fi pus pe seama distrugerilor slave din anii 593-594, ca în cazul Constanței, Histriei, Isacpei și Mangaliei.

Prezența emisiunilor de la Phocas și din prima parte a domniei lui Heraclius nu fac decât să înscrie orașul Argamum între așezările Scythiei care își încetează rolul în urma devastărilor din perioada 614-619.

KALIAKRA – ACRES

Așezarea portuară de pe promontoriu, închisă de o incintă, care înglobează 27 ha⁷⁸ este în categoria siturilor în care apar primele emisiuni reformate ale lui Anastasius I. Totuși, o singură piesă nu reprezintă decât un simbol. Din acest motiv, în etapa următoare 512-518, valoarea coeficientului folles/an reformă este de 17 ori mai mare decât cea din etapa anterioară.

Domnia lui Justinus I, surprinzător față de celelalte subsisteme, cu excepția Histriei, aduce o scădere a acestei valori (91% din etapa anterioară).

Scăderea devine catastrofală în intervalul 527-538, când se înregistrează o valoare a coeficientului folles/an domnie de numai 11% din perioada precedentă. Din această etapă datează și un tezaur monetar, a cărui ultimă emisiune este din anii 527-537.

Etapa 538-542, în acord cu majoritatea subsistemelor analizate, aduce creșteri ale acestui coeficient de peste 7 ori față de etapa anterioară.

Celelalte două etape 542-550, 550-565 ale domniei lui Justinianus I aduc scăderi pronunțate ale valorii indicelui folles/an reformă. Oricum, de-a lungul întregii domnii constatăm o prezență intermitentă și într-o cantitate foarte scăzută a monedei pe piața Kaliakrei.

Există chiar perioade de penurie totală: 543-546, 546-554, 555-560. În aceste condiții, putem presupune că atacul kutrigur din 559 a avut un impact important asupra economiei monetare de aici. Surprinzător, nici etapele din timpul domniei lui Justinus II nu mai ocupă locurile I, II în clasamentul valorilor coeficienților folles/an domnie.

⁷⁸SUCEVEANU, BARNEA 1991, 198; ZAHARIADE 2006, 69; populația este estimată la peste 9000 de locuitori, cf. SOFICARU 2011, 35, tab. 6

KALIAKRA

TABEL 7

Împărat	Etapă	Nr. ani	Nr. piese	Nr. folles	Monede/ an domnie	Folles/ an domnie	Variația coef. folles/ an domnie cu baza fixă %	Variația coef. folles/ an domnie cu baza în lanț %	Clasament Etapă
Anastasius I	498-512	14	1	0.5	0.07	0.04	100	-	XIV
	512-518	6	5	4	0.83	0.67	1675	1675	V
Justinus I	518-527	9	7	5.50	0.78	0.61	1525	91	VI
Justinianus I	527-538	11	2	0.75	0.18	0.07	175	11	XIII
	538-542	4	3	2.00	0.75	0.50	1250	714	VIII
	542-550	8	2	1.50	0.25	0.19	475	38	XI
	550-565	15	4	1.25	0.27	0.08	114	42	XII
Justinus II	565-570	5	5	4.50	1.00	0.90	2250	1125	IV
	570-578	8	11	8.50	1.38	1.06	2650	118	III
Tiberius II	578-580	2	2	1.00	0.50	0.50	1250	47	IX
	580-582	2	1	0.50	0.50	0.50	1250	100	X
Mauricius Tiberius	582-602	20	17	10.625	0.85	0.53	1325	106	VII
Phocas	602-610	8	11	9.00	1.38	1.13	2825	213	II
Heraclius	610-616	6	9	9.00	1.50	1.50	3750	133	I

Raritatea emisiunilor de la sfârșitul domniei lui Justinus II și intermitența prezenței lor la Tiberius II Constantin ne duce cu gândul la atacurile slave de la sfârșitul anilor '70 ai secolului al VI-lea.

Din analiza descoperirilor datate în timpul lui Mauricius Tiberius putem trage concluzia existenței unei distrugerii importante în anul 597 care a lăsat urme adânci, în intervalul 597-603 neexistând nicio piesă recenzată.

Creșterea masei monetare în timpul lui Phocas și Heraclius constituie un alt fapt surprinzător pentru circulația obișnuită din siturile dobrogene. Dacă pentru creșterile din vremea lui Mauricius Tiberius și Phocas există analogii la Tomis, pentru etapa 610-616 creșterea coeficientului folles/an reformă rămâne singulară.

Oricum, din tabloul descoperirilor monetare se poate observa că și situl Kaliakra-Acres dispăre în vârtoarea raidurilor avaro-slave din anii 614-619.

Referitor la raportul dintre moneda mărunță și totalul pieselor de pe piață, doar în timpul lui Justinianus I pare să fi funcționat o economie monetară cotidiană, media domniei fiind de 53%.

În timpul lui Mauricius Tiberius raportul ajunge la 6%, în acord cu alte subsisteme dobrogene.

MANGALIA – CALLATIS

Oraș a cărui incintă închidea 23 ha în secolul al VI-lea⁷⁹ are, în prima parte a domniei lui Anastasius I, o valoare extrem de mică a coeficientului folles/an reformă, ceea ce arată o penetrație lentă a monedei reformate.

În etapa a doua (512-518) se atinge o valoare deosebită (cca 15 ori față de cea precedentă), fapt continuat și în vremea lui Justinus I, când valoarea acestui coeficient este de 2,5 ori mai mare decât cea din etapa anterioară.

Tendința se schimbă în etapa 527-538, când această valoare scade aproape la jumătate față de etapa Justinus I.

Totuși, spre deosebire de alte subsisteme socio-economice (Iglița, Isaccea, Dunăreni, Odârtsi), în următoarea etapă justinianee (538-542) are loc o dublare a valorii coeficientului folles/an domnie. Tendința se inversează pentru celelalte două etape (542-550, 550-565) cu scăderi la jumătate, respectiv la o treime față de etapele precedente.

După 550 avem o aprovizionare discontinuă cu monedă a pieței orașului, accentuată în ultimii ani ai domniei lui Justinianus I. Configurația penetrației monetare ne face să presupunem că Mangalia, Callatis la acea vreme, a căzut victimă raidului kutrigur din anul 559, cu urmări de mai lungă durată (până la 566/67, când se întrevide o revigorare).

Chiar dacă valoarea etapei 565-570 este între primele, totuși, spre deosebire de celelalte subsisteme socio-economice, nu atinge vârful așteptat. Ea se află cu puțin peste nivelul etapelor 527-538, 548-550. A doua etapă a domniei lui Justinus II înregistrează o scădere a valorii coeficientului folles/an reformă de 17 % față de

⁷⁹ ALEXANDRU, CONSTANTIN, IONESCU 2004-2005, 420; populația este estimată la peste 7700 de locuitori, cf. SOFICARU 2011, 35, tab. 6.

etapa anterioară. Și această etapă se deosebește net de situația constatată în celelalte subsisteme. Scăderile continuă în timpul împăratului Tiberius II Constantin.

Creșterea din timpul lui Mauricius Tiberius se găsește numai până la nivelul anilor 594/95 după care, până la 602/03, constatăm un alt hiatus important. Și aici este vorba, ca și în alte cazuri, de loviturile suportate de oraș din partea raidurilor slave. Analizând și descoperirile de la Tomis și Kaliakra putem avansa ipoteza că cele trei porturi au căzut victimă raidului avar din primăvara lui 598, când capitala provinciei este asediată

Cele șase monede de la Phocas și Heraclius arată încetarea vieții de tip urban la Callatis și continuarea ei la un nivel de supraviețuire, probabil o schelă maritimă folosită de flota bizantină. Acest scenariu pare posibil și datorită prezenței pieselor de la Heraclius din anii 620-630, piese care arată interesul încă viu al imperiului pentru provincia dunăreană.

MURIGHIOL-HALMYRIS

Orașul de 7,5 ha⁸⁰, închis de incintă și o așezare civilă în preajmă, apare cu o penetrație monetară simbolică în prima parte a domniei lui Anastasius I, de unde și creșterea abruptă (de 23 de ori) ce se constată în etapa următoare. Putem afirma cu tărie că revigorarea circulației monetare la Halmyris începe în perioada 512-518⁸¹.

Creșterea continuă și în timpul domniei lui Justinus I, cu peste 50% față de etapa 512-518. Este aceeași tendință observată și în cazul altor orașe sau fortificații mari.

În prima parte a domniei lui Justinianus I (527-538) avem, ca și în cazul majorității subsistemelor analizate, o scădere notabilă (cu 28%), fără ca din punct de vedere arheologic să se constate, pe teritoriul Scythiei, distrugerii cauzate de vreun raid de peste Dunăre.

Creșterea, mai mult decât dublă – 238% -, din perioada 538-542 aduce valoarea coeficientului folles/an reformă pe locul II în clasamentul general al acestor valori, după cel din etapa 570-578 din timpul lui Justinus II.

Etapetele următoare, 542-550 și 550-565, au cotele acestui coeficient scăzute la o treime (34%), respectiv jumătate (47%) față de perioadele anterioare.

Pentru anii 542-550 scăderea este pusă de unii autori⁸² pe seama mișcărilor slavilor la Dunăre, fapt care creează o stare de nesiguranță în provincie și stânjenesc mecanismele circulației monetare.

Scăderea din perioada 550-565 este cauzată de circulația mai densă a pieselor mărunte față de folles și 1/2 folles (69% din totalul monedelor), cât și de accentuarea economiei bănești cotidiene, fapt constatat pe întreg teritoriul Scythiei. Analizând anii de emisiune, putem aprecia că atacul din 559 nu a avut urmări directe asupra așezării de aici.

Etapetele de circulație atribuite lui Justinus II se află în vârful clasamentului valorilor coeficienților folles/an reformă, chiar dacă două tezaure descoperite la

⁸⁰ SUCEVEANU, BARNEA 1991, 190; ZAHARIADE 2006, 69; populația este estimată la peste 2500 de locuitori, cf. SOFICARU 2011, 35, tab. 6.

⁸¹ POENARU BORDEA 2003, 181.

⁸² POENARU BORDEA 2003, 182.

MANGALIA (inclusiv Pecineaga)

TABEL 8

Împărat	Etapă	Nr. ani	Nr. piese	Nr. folles	Monede/ an domnie	Folles/ an domnie	Variația coef. folles/ an domnie cu baza fixă %	Variația coef. folles/ an domnie cu baza fixă %	Clasament Etapă
Anastasius I	498-512	14	1	0.5	0.07	0.04	100	-	XIII
	512-518	6	4	3.5	0.67	0.58	1450	1450	VII
Justinus I	518-527	9	15	13	1.67	1.44	3600	248	II
Justinianus I	527-538	11	10	9	0.91	0.82	2050	57	V
	538-542	4	8	7	2.00	1.75	4375	213	I
	542-550	8	8	6.75	4.00	0.84	2100	48	IV
	550-565	15	8	4.25	0.53	0.28	700	33	XII
Justinus II	565-570	5	7	4.50	1.40	0.90	2250	312	III
	570-578	8	8	6	1.00	0.75	1071	83	VI
Tiberius II	578-580	2	1	1	0.50	0.50	625	67	VII
	580-582	2	0	0	0	0	0	0	XIV
Mauricius Tiberius	582-602	20	12	9.75	0.60	0.49	1225	-	IX
Phocas	602-610	8	4	3.50	0.50	0.44	1100	90	X
Heraclius	610-616	6	2	2	0.33	0.33	825	75	XI

MURIGHIOL

TABEL 9

Împărat	Etapă	Nr. ani	Nr. piese	Nr. folles	Monede/ an domnie	Folles/ an domnie	Variația coef. folles/ an domnie cu baza fixă %	Variația coef. folles/ an domnie cu baza în lanț %	Clasament Etapă
Anastasius I	498-512	14	1	0.5	0.07	0.04	100	-	XIII
	512-518	6	8	5.5	1.33	0.92	2300	2300	VII
Justinus I	518-527	9	16	12.5	1.78	1.39	3475	151	IV
Justinianus I	527-538	11	13	11	1.18	1.00	2500	72	V
	538-542	4	11	9.50	2.75	2.38	5950	238	II
	542-550	8	7	6.50	0.88	0.81	2025	34	VIII
	550-565	15	13	5.75	0.87	0.38	950	47	X
Justinus II	565-570	5	17	10.50	3.40	2.10	5250	553	III
	570-578	8	26	21.50	3.25	2.69	6725	128	I
Tiberius II	578-580	2	2	2	1.00	1.00	2500	37	VI
	580-582	2	0	0	0	0	0	0	XIV
Mauricius Tiberius	582-602	20	10	6.5	0.50	0.33	825	-	XI
Phocas	602-610	8	2	1.50	0.25	0.19	475	58	XII
Heraclius	610-616	6	3	3	0.50	0.50	1250	263	IX

Halmyris arată dificultățile prin care trece cetatea în anii '80 ai secolului al VI-lea⁸³. Analiza descoperirilor din așezarea civilă întărește ipoteza unor distrugerii semnificative la sfârșitul domniei lui Justinus II sau începutul celei a lui Tiberius II Constantin.

Viețuirea continuă între zidurile Halmyris-ului până în anii '90 ai secolului al VI-lea, când este aproape cert că raidurile avaro-slave din anii 592-593 duc practic la încetarea locuirii de tip urban în acest sit. Monedele dispersate din anii de început ai secolului al VII-lea arată că aici, ca și în alte situri dobrogene, mai există populație obișnuită cu folosirea monedei de bronz în scop economic.

SILISTRA – DUROSTORUM

Unul dintre marile orașe ale Moesiei Secunda a oferit un bogat material numismatic, din păcate publicat numai parțial. Din acest motiv, nu ne vom putea referi la situația de aici decât cu privire la începutul circulației monetare bizantine sub Anastasius I și la finalul ei, din secolul al VII-lea.

După cum se observă pentru anii 498-507, există o singură piesă, dar pentru următoarea subperioadă 507-512, circulația explodează, tendință care se menține și pentru intervalul 512-518, în care creșterea indicelui folles/an reformă este de 767%. Prin numărul de piese și valoarea raportului între cele două perioade ale lui Anastasius I, Silistra se alătură Constanței, ceea ce relevă importanța acestui oraș în epocă.

Pentru ultimele perioade de existență a economiei monetare pe teritoriul Dobrogei, raportul coeficienților folles/an reformă dintre primii ani ai domniei lui Heraclius față de domnia lui Phocas este de 62%, ceea ce aduce Silistra alături de Mangalia și Constanța. De remarcat însă situația mult mai bună a descoperirilor din intervalul 620-680 în cazul Silistrei, în comparație cu Constanța, Mangalia și Isaccea.

Sigiliul imperial de la Constantin IV vine să întărească imaginea acestui oraș de pilon al bizantinilor la Dunăre.

SLAVA RUSĂ – IBIDA

Este unul dintre marile orașe ale Scythiei din secolul al VI-lea – 24 ha închise de incinta fortificată⁸⁴ – și a oferit un material numismatic îndestulător (aproape 500 piese) pentru o analiză pertinentă.

Și aici se constată ca o caracteristică a mediului urban local, penetrația timpurie a monedelor reformate emise de Anastasius I, un motiv în plus pe plan local fiind opera de refacere și reconstrucție a orașului, probată de existența cărămizilor ștampilate.⁸⁵

Coeficientul domniei lui Anastasius I este printre cele mai ridicate. Domnia lui Justinus I aduce dublarea coeficientului folles/an reformă, în concordanță cu celelalte subsisteme socio-economice dobrogene.

⁸³ POENARU BORDEA 2003, 185.

⁸⁴ SUCEVEANU, BARNEA 1991, 204; ZAHARIADE 2006, 70; populația este estimată la peste 8000 de locuitori, cf. SOFICARU 2011, 35, tab. 6.

⁸⁵ SUCEVEANU, BARNEA 1991, 204.

Fără să putem face nuanțările între cele patru etape cu reformele aferente din timpul lui Justinianus I, trebuie să precizăm că se constată, ca și la Jurilovca, o rarefiere a numerarului între anii 549/50 – 554/55, fără a exista o explicație pe deplin satisfăcătoare. Atacul kutrigur din 559 este însă ilustrat prin distrugerile și apoi reconstrucția zonei Porții de Vest⁸⁶, cu prezența unor depozite monetare care întăresc această ipoteză. În privința prezenței unei economii de piață la Ibida să remarcăm numărul și procentajul important ocupat de moneda măruntă în structura numerarului din timpul lui Justinianus I și Justinus II, în deplin acord cu ceea ce se întâmplă în întreaga provincie, mai ales în mediul urban.

Pe primele locuri, ca și în celelalte cazuri, se găsesc coeficienții perioadei lui Justinus II, chiar dacă pentru începutul domniei există o rarefiere a pieselor, probabil datorată prezenței în zonă a avarilor conduși de Baian (566).

Ca și în alte cazuri, valorile coeficienților domniei lui Tiberius II sunt afectate de raidurile slave de la sfârșitul anilor '70 și începutul anilor '80.

Scăderile din timpul lui Mauricius Tiberius își au cauzele în luptele continue dintre Imperiul Bizantin și avaro-slavi. Tezaurul de la complexul monastic din preajma orașului este mărturie a unui atac din 593/94, ca și în alte situri dobrogene, cum este Histria spre exemplu.

Rarefierea numerarului din timpul lui Phocas și Heraclius arată și aici destrămarea economiei de piață de tip romano-bizantin și "pregătirea" teritoriului pentru o economie închisă, autarhică, dedicată autoconsumului.

TULCEA – AEGYSSUS

Cu doar șapte piese publicate ca fiind descoperite aici, suntem în plină fantezie numismatică.

Prezența monedelor din metal prețios, emise de Mauricius Tiberius, Heraclius și Constantin IV, este legată de activitatea militară a imperiului în zona Dunării de Jos până spre sfârșitul secolului al VII-lea.

B. FORTIFICAȚII

BALIK - ADINA

Din această așezare fortificată sunt menționate 28 de piese datate între domniile lui Anastasius I și Mauricius Tiberius. Se constată și aici, ca și în majoritatea cazurilor, prezența monedelor de la Anastasius I, fără să cunoaștem, din păcate, perioada de emiteră a lor. Finalul fortificației se înscrie în linia generală, în timpul domniei lui Mauricius Tiberius, ultima monedă fiind din anul 586/87, ceea ce presupune că fortificația a suferit din cauza atacurilor avaro-slave din deceniul 9 al secolului al VI-lea.

BĂLGAREVO - TIMUM

Fortificația din care sunt menționate și piese, descoperite izolat, se înscrie, de asemenea, în tiparul general. Limitele cronologice sunt date de o monedă de la Anastasius (a doua parte a domniei, 512-518), iar ultima este o emisiune din anul

⁸⁶ IACOB 2009,72.

DINOGETIA

TABEL 10

Împărat	Etapă	Nr. ani	Nr. piese	Nr. folles	Monede/ an domnie	Folles/ an domnie	Variația coef. folles/ an domnie cu baza fixă %	Variația coef. folles/ an domnie cu baza în lanț %	Clasament Etapă
Anastasius I	498-512	14	4	2	0.29	0.14	100	-	XI
	512-518	6	4	3	0.67	0.50	357	357	VI
Justinus I	518-527	9	7	5	0.78	0.56	400	112	V
Justinianus I	527-538	11	4	4	0.36	0.36	257	64	VII
	538-542	4	4	3	1	0.75	536	208	III/IV
	542-550	8	4	2.20	0.5	0.28	200	37	IX
	550-565	15	3	2.5	0.20	0.17	121	61	X
Justinus II	565-570	5	10	6.5	2	1.30	929	765	I
	570-578	8	12	9.5	1.5	1.19	850	92	II
Tiberius II	578-580	2	2	1.5	1	0.75	536	63	III/IV
	580-582	2	0	0	0	0	-	-	XII
Mauricius Tiberius	582-602	20	11	7	0.55	0.35	250	-	VIII

590/591. Și această fortificație își găsește sfârșitul din cauza raidurilor avaro-slave din anul 592-593.

CANLIA

Seria monedelor descoperite la Canlia se întrerupe după anul 538, poate din cauza stării de nesiguranță creată de atacurile din anii 540, 546. Reluarea circulației este foarte scurtă și este posibil ca această fortificație să fi fost victimă a atacului kutrigurilor din 559.

Fără a merge mai departe cu presupunerile, să notăm că ultimele monede sunt din 582/83, 583/84, ceea ce ne face să credem că abandonarea definitivă a fortificației are loc din cauza atacului avar din anul 587.

CAP SHABLA – CAREA(S)

Cu un număr foarte restrâns de descoperiri izolate, putem presupune doar urmări ale atacului kutrigur – există un hiatus al descoperirilor între 559/60 – 582/83. Ultima monedă (588/89) ne face să ne gândim la dispariția fortificației din cauza atacurilor avaro-slave din anii 592/93. Un tezaur descoperit aici vine să confirme, cel puțin pentru perioada de până la anul 565, o economie monetizată ilustrată de proporția zdrobitoare de piese mărunte față de folles și hemifolles.

DEBRENE

Fără să avem precizări asupra monedelor descoperite aici, menționăm existența unei piese de la Anastasius I și un hiatus din perioada domniei lui Justinus I. Oricum, ultima piesă datează din anul 574/75, ceea ce face să presupunem dispariția fortificației la sfârșitul deceniului 8 al secolului al VI-lea.

DINOGETIA

Cercetările de aici au arătat că penetrația monedei bizantine a fost timpurie, încă din primii ani ai reformei monetare a lui Anastasius I. Din analiza seriei monetare se poate observa că fortificația a fost victima atacului kutrigur din anul 558/59, iar finalul ei îl putem presupune cu destulă certitudine în anii 592/93, din cauza atacurilor avaro-slave.

DUNAVĂȚ

Tabloul descoperirilor monetare de aici arată o fortificație în care primele monede aparțin domniei lui Justinus I, iar seria se continuă cu piese din prima parte a domniei lui Justinianus I. Hiatusul dintre anii 538-568 ne face să presupunem că fortificația a avut de suferit din cauza raidurilor din anul 540. Circulația se reia pentru o scurtă perioadă în timpul lui Justinus II, ultimele monede datând din anul 574/75. Putem astfel presupune că fortificația a fost distrusă din cauza atacurilor slave de la sfârșitul deceniului 8 al secolului al VI-lea.

DUNĂRENI-Bratca

Cu 7 piese descoperite întâmplător, fortificația pare să fi funcționat între domnia lui Anastasius I (ultima parte) și sfârșitul anilor '70 ai secolului al VI-lea.

Dispariția ei credem că se datorează atacurilor slave din deceniul 8 al secolului al VI-lea.

DUNĂRENI-SACIDAVA

Cu o serie importantă de descoperiri izolate, în mare parte făcute întâmplător, scenariul numismatic al acestei fortificații se prezintă astfel: începutul pătrunderii monedei bizantine are loc încă din primul deceniu al secolului al VI-lea și are o serie continuă până în anul 545. Hiatusul dintre anii 545-556 ne face să ne gândim că fortificația de aici a fost afectată de mișcările anților din anul 546. De asemenea, între 559-563, lipsa descoperirilor ne sugerează că situl nu a fost ocolit de raidul kutrigur din anul 559. După o reluare a activității în fortificație, anii 579-581, marcați de lipsa descoperirilor, pot constitui un argument la ipoteza că atacurile slave din 579/80 au atins Sacidava. Ultima monedă a seriei, datată 598/99 ne arată că fortificația de aici a cedat în tulburările din anul 602. Cele două piese de la Heraclius constituie proba materială că, nu se știe la ce nivel, pe locul fortificației de la Sacidava, locuirea a continuat cel puțin până la marele raid avaro-slav din anii 614-619.

ENISALA

Analiza seriei numismatice descoperite aici ne arată o penetrație monetară din timpul lui Justinus I, cu un important hiatus între anii 543-556, poate datorat stării de nesiguranță create de instalarea anților în 546. O altă întrerupere importantă este marcată între anii 559-568, cu mare probabilitate cauzată de raidul kutrigur. Seria descoperirilor monetare devine foarte rarefiată începând cu anul 581/82, ceea ce ne face să presupunem că fortificația de aici este abandonată în urma raidurilor slave de la sfârșitul anilor '70 ai secolului al VI-lea. Ca și în alte cazuri, și aici mai există un nivel de locuire, care ia sfârșit definitiv în timpul marelui raid dintre anii 614-619.

GOLESH

Descoperirile din această fortificație (22 piese) se eșalonează din ultima parte a domniei lui Anastasius I până la anul 574/75. Cu aceste informații putem presupune că fortificația și-a încetat existența din cauza invaziilor slave din ultima parte a anilor '70 ai secolului al VI-lea.

KAVARNA - BIZONE

Seria descoperirilor monetare izolate de aici se armonizează cu tabloul general dobrogean, și anume o penetrație monetară timpurie din timpul lui Anastasius I și un șir continuu de descoperiri până la Heraclius. Precaritatea informațiilor ne împiedică să avem o imagine nuanțată a situației de aici. Putem însă afirma cu siguranță că și această fortificație își încetează existența sub loviturile marelui raid din anii 614-619.

DUNĂRENI – SACIDAVA

TABEL 11

Împărat	Etapă	Nr. ani	Nr. piese	Nr. folles	Monede/ an domnie	Folles/ an domnie	Variația coef. folles/ an domnie cu baza fixă %	Variația coef. folles/ an domnie cu baza în lanț %	Clasament Etapă
Anastasius I	498-512	14	2	2.00	0.14	0.14	100	-	XII
	512-518	6	8	6.50	1.33	1.20	758	758	V
Justinus I	518-527	9	17	14.50	1.89	1.61	1150	146	IV
Justinianus I	527-538	11	23	18.50	2.09	1.68	1200	104	III
	538-542	4	5	3.00	1.25	0.75	536	45	VI
	542-550	8	5	2.50	0.63	0.31	221	41	X
	550-565	15	12	7.40	0.80	0.49	350	158	VIII
Justinus II	565-570	5	23	13.50	4.60	2.70	1929	551	II
	570-578	8	40	31.00	5.00	3.88	2771	144	I
Tiberius II	578-580	2	1	0.50	0.50	0.25	179	6	XI
	580-582	2	0	0	0	0	0	0	XIII
Mauricius Tiberius	582-602	20	17	10.50	0.53	0.53	379	-	VII
Phocas	602-610	8	0	0	0	0	0	0	XIV
Heraclius	610-616	6	2	2.00	0.33	0.33	236	-	IX

ODĂRTSI

TABEL 12

Împărat	Etapă	Nr. ani	Nr. piese	Nr. folles	Monede/ an domnie	Folles/ an domnie	Variația coef. folles/ an domnie cu baza fixă %	Variația coef. folles/ an domnie cu baza în lanț %	Clasament Etapă
Anastasius I	498-512	14	2	2.00	0.14	0.14	100	-	X
	512-518	6	10	6.50	1.67	1.08	771	771	V
Justinus I	518-527	9	18	12.00	2.00	1.33	950	123	IV
Justinianus I	527-538	11	24	16.00	2.18	1.45	1036	109	III
	538-542	4	6	4.125	1.50	1.03	736	71	VI
	542-550	8	5	3.75	0.63	0.47	336	46	IX
	550-565	15	21	8.75	1.40	0.58	414	123	VII
Justinus II	565-570	5	14	8.625	2.80	1.73	1236	298	II
	570-578	8	28	23.00	3.50	2.88	2057	166	I
Tiberius II	578-580	2	1	1.00	0.50	0.50	357	17	VIII
	580-582	2	0	0	0	0	0	0	XIII
Mauricius	582-602	20	3	2.00	0.15	0.10	71	-	XI
Tiberius									
Phocas	602-610	8	1	0.125	0.125	0.02	14	20	XII

NUFĂRU - THALAMONIUM

Deși descoperirile monetare sunt sporadice datorită cercetărilor arheologice punctuale care s-au desfășurat în sit, tabloul lor sugerează următorul scenariu: debutul penetrației monetare are loc în timpul lui Justinus I – tezaurul cu minimi de la Anastasius I putând fi ascuns/pierdut la începutul acestei domnii - cu un hiatus de șase ani după 538, care poate fi legat, ipotetic vorbind, de starea de nesiguranță creată de atacurile bulgarilor din 540. După anul 544/45 avem în față descoperiri intermitente până la sfârșitul domniei lui Justinus II. Acest aspect ne duce cu gândul la o gravă lovitură primită de fortificație la sfârșitul anilor '70. Prezența a trei monede din timpul lui Mauricius Tiberius poate să împingă această devastare a fortificației către anul 593/94. Cele două piese de la Heraclius probează dispariția definitivă a cetății în marele raid din anii 614-619.

ODĂRTSI

Fortificația de aici este ridicată în timpul lui Anastasius I și are o existență de aproape un secol. Seria monetară este întreruptă mai evident la începutul anilor '50 ai secolului VI (549/50-554/55). Lipsa monedelor dintre 559-561 din fortificație nu o putem pune pe seama urmărilor raidurilor kutrigurilor, având în vedere existența a trei piese din acea perioadă descoperite în așezarea extra muros, nefortificată. Lipsa descoperirilor de la începutul domniei lui Justinus II (565-566) înclinăm să o punem pe seama stării de nesiguranță creată de trecerea Dunării de către avari în sectorul scitic. Așezarea extra muros își încetează existența probabil din cauza raidurilor slave din anii 576-578, raiduri care par să fi afectat și fortificația. Dacă în așezarea civilă nu se mai reia locuirea, în fortificație se constată o prezență umană, reflectată prin cele trei monede emise de Mauricius Tiberius. Fortificația pare să-și fi încetat existența prin anii 597/98, din cauza raidurilor avare. Descoperirea singulară din vremea lui Phocas vine să ne arate existența în zonă a populației care cunoștea și utiliza încă moneda măruntă de bronz.

OLTINA – Capu Dealului

Descoperirile de aici sunt în exclusivitate întâmplătoare, iar statutul de fortificație este dat doar de relatările ing. P. Polonic⁸⁷. Se constată o penetrație monetară la sfârșitul domniei lui Anastasius I, continuată până la 544/45. Rarefierea descoperirilor (2 piese) pe o perioadă de mai mult de 20 de ani, ne face să credem că situația din anul 546 a avut repercusiuni grave asupra sitului de aici. Monedele din timpul lui Justinus II (6 piese) ne duc cu gândul la o nouă afectare a fortificației la sfârșitul anilor '70 ai secolului al VI-lea. Piesa de la Mauricius Tiberius (594/95) nu face decât să semnaleze dispariția viețuirii din zonă la sfârșitul secolului al VI-lea.

⁸⁷ POLONIC 1935,19.

ONOGUR - PALMATAE

Informațiile deficitare asupra descoperirilor de aici, deși se vorbește de un număr important de piese, nu duc decât la o imagine imprecisă, la care avem doar două repere: debutul penetrației monetare la Anastasius I și încetarea funcționării fortificației din cauza atacului slav din 593/94 (ultima descoperire datată 589/90).

OSTROV – BEROE

Deși descoperirile de aici sunt foarte puține și sumar publicate, se poate creiona un scenariu și anume, o refacere a cetății în timpul lui Justinian I până la 540, apoi o reluare a activității în timpul lui Justinus II și abandonarea/distrugerea ei la sfârșitul anilor '70 ai secolului al VI-lea.

PANTELIMONU DE SUS - ULMETUM

În fortificația de aici se constată apariția primelor monede reformate la sfârșitul domniei lui Anastasius I, cu un volum al circulației destul de mare, până în anul 540. Întreruperea seriei descoperirilor după 540, timp de patru ani, poate fi cauzată de evenimentele anului 540. După 544/45 seria monedelor este discontinuă și nu se poate desprinde nici o legătură cu evenimentele ce se desfășoară pe teritoriul provinciei. În timpul lui Justinus II constatăm o ritmicitate a aprovizionării cu monedă pentru ca, în timpul domniei lui Mauricius Tiberius, seria monetară să devină discontinuă. Totuși, ultima monedă a seriei ne arată că abandonarea/distrugerea fortificației este legată de evenimentele de la sfârșitul deceniului al X-lea al secolului al VI-lea. Follisul de la Heraclius, apărut după două decenii, nu arată decât circulația unor persoane obișnuite cu moneda de bronz în zona fostei cetăți.

PĂCUIUL LUI SOARE

Punctul de trecere de pe această insulă, probabil fortificat, se înscrie printre siturile aprovizionate cu monedă reformată încă din prima parte a domniei lui Anastasius I. Seria continuă până la anul 539/40. Încă un follis din anul 545/46 încheie descoperirile din timpul lui Justinian I. Situl din insulă pare astfel afectat, fie de evenimentele anului 540, fie de starea de nesiguranță din anul 546. Revenirea are loc, pentru o scurtă perioadă, în timpul lui Justinus II, pentru ca în vâltoarea evenimentelor de la sfârșitul anilor '70 situl să își piardă orice relevanță. Cele două piese din timpul lui Mauricius Tiberius nu fac decât să ne arate că în zonă există încă populație obișnuită cu moneda de bronz.

TOPALU

Fortificația, probabil refăcută în vremea lui Anastasius I, are o funcționare cu sincope, prima dintre ele apărând în anul 540, o alta în 546. Din anul 548/49 seria monetară este discontinuă, iar întreruperea dintre 561-568 credem că o putem pune pe seama, fie a huno-bulgarilor (562), fie a traversării Dunării în zona Scythiei de către avari (566). Fortificația de aici pare să fie afectată de atacurile slave de la sfârșitul anilor '70, pentru ca lovitura definitivă să vină în vremea lui Mauricius Tiberius, din cauza atacurilor slave din anul 593.

TOPOLA - APHRODISION

Fortificația de aici, conform tabloului numismatic, pare să fi avut o scurtă existență, începând cu domnia lui Justinus II și terminând la debutul domniei lui Mauricius Tiberius. Conform datelor numismatice, această fortificație pare să fi fost distrusă/abandonată din cauza atacului avar din 586/87.

VODNIANTSI - TILICIUM

Seria monetară de aici ne arată o fortificație care a funcționat începând cu domnia lui Justinus I și care și-a încheiat existența sub loviturile avaro-slave de la sfârșitul secolului al VI-lea.

C. AȘEZĂRI RURALE

BĂRĂGANU

Cu 19 piese descoperite în mod izolat și diferite obiecte mărunte din metal, aici pare să fi existat o importantă așezare romano-bizantină. Din analiza descoperirilor monetare, rezultă că primele monede sigur datate sunt din vremea lui Justinus I. Se constată o întrerupere a seriei monetare în perioada de după 538, cu două excepții: un follis din anul 546-547 și un sfert de follis, datat larg 556/57 - 565. Seria este completată cu piese de la Justinus II și Mauricius Tiberius, ultima fiind un hemifollis din anul 594-95. Așezarea pare să fi dispărut în condițiile tulburi de la sfârșitul secolului al VI-lea. Eventualele cercetări sistematice vor putea aduce precizări acestui scenariu.

CONSTANȚA – Viile Noi

Lotul de aici ne arată, prin prezența follisului de la Anastasius I, penetrația monetară rapidă într-o așezare aflată în proximitatea capitalei provinciei, iar ultima monedă din 588/89 ne face să presupunem distrugerea acestei așezări din cauza atacurilor avaro-slave din ultimul deceniu al secolului al VI-lea.

COSTINEȘTI

Descoperirile monetare izolate de aici ne arată o așezare în care sunt prezente emisiuni de la Anastasius I, iar ultima piesă din anul 574/75 ne îndeamnă să credem că sfârșitul ei s-a datorat raidurilor slave din anii '80 ai secolului al VI-lea.

NICULIȚEL

Așezarea de aici, apărută probabil pe la jumătatea secolului al VI-lea, pare să fi fost în scurtă vreme victima raidului kutrigur din 559. O scurtă reluare a locuirii în anii '90 se încheie prin distrugerea ei la sfârșitul secolului al VI-lea. Piesa de argint din vremea lui Constantin IV (668-685) nu face altceva decât să sublinieze o prezență militară în zonă și efectul ei financiar.

OSTROV(CT)

În așezarea civilă din preajma marelui oraș Durostorum, penetrația monetară debutează în timpul lui Justinus I. Din analiza descoperirilor din timpul lui

Justinianus I, se observă un hiatus între anii 539-546, ceea ce ne face să credem că invazia bulgarilor din 540 a avut urmări asupra așezării. Finalul locuirii este adus, conform descoperirilor monetare, de atacurile slave din 581-584 sau cel avar din 586/87. De altfel, cu ocazia raidului avar din 586/87, Durostorum apare ca victimă a acestuia, alături de Zaldapa, Tropaeum Traiani și Marcianopolis.⁸⁸

PALAZU MIC

Probabila așezare de aici, ridicată la începutul domniei lui Justinianus I, pare afectată de evenimentele anului 540. O reluare a viețuirii de aici se petrece la începutul domniei lui Justinus II, pentru ca atacurile slave de la sfârșitul anilor '70 să ducă la dispariția ei.

POLKOVNIK DIAJOVO

După vagile date cunoscute despre cele 19 piese descoperite aici, situația acestei așezări pare a fi următoarea: locuirea începută în timpul lui Justinus I, durează până la începutul anilor '80. Așezarea pare să fi fost victima atacurilor slave din anii 581-584 sau a celui avar din anul 586/87.

SEVERTSI

Din informațiile sumare pe care le avem cu privire la cele 39 de monede descoperite aici, putem presupune o viețuire de aproape un secol în această așezare. Apărută în vremea lui Anastasius I, așezarea sfârșește, probabil, din cauza atacurilor slave din anul 593.

TÂRGUȘOR

Cele două așezări de aici par să fie una în continuarea celeilalte și anume, o locuire mai intensă și mai îndelungată în zona de la NE de Ester, începută în vremea lui Justinus I și terminată la sfârșitul anilor '70 ai secolului al VI-lea, în timpul lui Justinus II și o locuire sporadică în zona Ester, jalonată cu monede de la Justinus II, Mauricius Tiberius și Phocas.

TUFANI

Conform datelor numismatice, așezarea de aici pare să fi apărut pe la jumătatea secolului VI și să fi fost abandonată fie din cauza avarilor (573), fie din cauza slavilor (576-578). Emisiunile lui Mauricius Tiberius și Phocas vin să ne confirme existența încă, pe teritoriul Scythiei, a unei populații obișnuită cu moneda de bronz, care folosește această monedă în schimburile cotidiene.

VALU LUI TRAIAN

În cazul în care piesele de aici aparțin aceleiași așezări, aceasta pare să fi fost locuită de la sfârșitul domniei lui Justinus I până la jumătatea secolului al VI-lea.

⁸⁸ VULPE, BARNEA 1968,433; MADGEARU 2011,206.

DOBROGEA PASSIM

TABEL 13

Împărat	Etapă	Nr. ani	Nr. piese	Nr. folles	Monede/ an domnie	Folles/ an domnie	Variația coef. folles/ an domnie cu baza fixă %	Variația coef. folles/ an domnie cu baza fixă %	Variația coef. folles/ an domnie cu baza în lanț %	Clasament Etapă
Anastasius I	498-512	14	14	10.25	1.00	0.73	100	-	XII	
	512-518	6	12	8.50	2.00	1.42	195	195	VI	
Justinus I	518-527	9	43	26.375	4.78	2.93	414	206	III	
Justinianus I	527-538	11	33	26.125	3.00	2.38	326	81	IV	
	538-542	4	6	4.50	1.50	1.13	155	47	X	
	542-550	8	14	9.275	1.75	1.16	159	103	IX	
	550-565	15	36	14.875	2.40	0.99	136	85	XI	
Justinus II	565-570	5	36	24.00	7.20	4.80	658	485	I	
	570-578	8	52	38.00	6.50	4.75	651	99	II	
Tiberius II	578-580	2	1	0.5	0.50	0.25	34	5	XIV	
	580-582	2	1	1	0.50	0.50	68	200	XIII	
Mauricius Tiberius	582-602	20	41	25.125	2.05	1.26	173	252	VIII	
Phocas	602-610	8	16	10.50	2.00	1.31	179	104	VII	
Heraclius	610-616	6	14	13	2.33	2.17	297	166	V	

A Word from the Author

More than a decade ago, I managed to sketch a chapter from the monetary history of Dobrudja, namely the Byzantine currency circulation between the 9th and 11th centuries. Today, while inventorying a vast numismatic material, we are able to crop another – the Byzantine currency circulation in the 6th-8th centuries - in the same historical province. Our research is based upon the results accumulated over four decades, through the scientific efforts of specialists and materialized in dozens of studies, articles and numismatic monographs of some archaeological sites.

The analyzed material can be found in several collections that we consider useful to enumerate and analyze succinctly:

The collection of the Museum of National History and Archaeology Constanța (MNHAC), with a total of about 1,500 coins dating from the 6th - 8th centuries, is practically published in full, first in the 2004 monograph of three specialists related to the museum in Constanța through their professional debut (Gh. Poenaru Bordea, Al. Popeea, R. Ocheșeanu). We are grateful to Mr. G. Depeyrot and the colleagues from the Vasile Pârvan Institute of Archaeology from Bucharest who managed to bring to light the results of over 30 years' worth of research. To the said monograph, we must add their articles published over the years. Related to the collection from Constanta and some private ones too is also the author's activity, reflected in several articles, reviews and studies regarding the monetary batches discovered in Adamclisi, Capidava, Constanța, Hârșova (A. Crăciun collection), Păcuiul lui Soare, Oltina - "Capu Dealului", Izvoarele – Sucidava Moesica etc.

In 2006 were published the gold coins from the collection of the Vasile Pârvan Institute of Archaeology from Bucharest (authors A. Vîlcu, T. Isvoranu, E. Nicolae) and bronze pieces – the batches from Cernavodă-Axiopolis, Dinogetia, Isaccea- Noviodunum, Histria, Păcuiul lui Soare and, recently, Constanța-Tomis. Therefore, we wait with maximum interest the publication of the Tropaeum Traiani – Adamclisi lot and other smaller ones, as well as those coming from private collections.

The Romanian Academy Library collection, also (RAL) emphasised by the gold coins' monograph published in 2009 by A. Vîlcu, still has novel resources, although small batches of bronze pieces were published in Collections' Increase (1961-1975).

The Collection of the National Museum of Romanian History, a highly rich collection, is sporadically published. The findings from Capidava and part of the P. Papahagi collection taken from RAL were published. Being a museum with national coverage, many batches from private collections came here through

acquisitions, donations or confiscation, to which we can add pieces found with metal detectors. Nothing was published about them yet.

From the collection of "Gavrilă Simion" Eco-Museum Research Institute from Tulcea, although holding significant batches, were published, sometimes incomplete, the discoveries from Nufăru, Murighiol-Halmyris, Slava-Rusă - Ibida, Jurilovca-Argamum. We anticipate the lots from Isaccea- Noviodunum or Ostrov-Beroe, as well as private collections that reached the museum's inventories in Tulcea.

"Carol I" Brăila County Museum collection contains dozens of pieces that got there through donations and acquisitions and which are partly known through the efforts of the researchers Gh. Poenaru Bordea, R. Ocheșeanu and A. Popescu.

The collection from the Lower Danube Museum in Călărași contains mostly pieces from Ostrov-Durostorum and Izvoarele-Sucidava, some of them published in a numismatics monograph (authors M. Dima, D. Elefterescu) and, previously, in a short article (T. Papisima).

Of the above mentioned, over 3500 pieces, which were very unevenly distributed on the province surface (here we take into consideration also the southern area of Dobrudja, located between the borders of Bulgaria), were reviewed, from known places with only one piece discovered to - a few, that's true - places where hundreds of pieces were found.

Our research is part of a series of contributions that will eventually cover the entire monetary history of Dobrudja, contributions belonging to different generations of specialists: G. Talmațchi, Gh. Poenaru Bordea, A. Vertan, M. Iacob, R. Ocheșeanu, the undersigned with a first contribution, Gh. Mănuș Adameșteanu, E. Oberländer-Târnoveanu (the order respects the chronology of the works' themes).

Due to still incomplete information sources, for reasons more or less objective, our study is just one step in deciphering the history of the monetary circulation in Dobrudja and which could be at any time perfectible and completed. It aims to render a more cohesive image, where the missing parts will be added as in a real historical puzzle. For this reason, any suggestion, information or interpretation is always welcome.

Last but not least, I would like to bring an offering of gratitude to the colleagues from the museums in Bucharest and Tulcea, from the Numismatic Chamber of the Institute of Archaeology "Vasile Pârvan" in Bucharest and from the Numismatic Chamber of the Romanian Academy for the provided information.

Research Stage

The emergence of new determinators for the Byzantine Empire coins in the 70s of the 20th century has proved a particularly compelling impetus for the study of early Byzantine currency circulation (Proto-Byzantine) in the Balkan Peninsula, in general and in Romania, in particular. Since then, generations of researchers gave the utmost attention to this subject, sometimes benefiting from the remarkable richness of the specialized institutions' collections - research institutes, local or central museums -. Examples are numerous, but the most striking must be mentioned. B. Mitrea dedicated part of his work to the findings from Constanța, Dinogetia and Păcuiul lui Soare¹, and to the publication of some northern Danube hoards². At the same time, through the chronicle of discoveries published for over 30 years, he has brought to the public's attention the latest pieces found in Romania³.

O. Iliescu brought to light pieces from the collection of the Romanian Academy Library in the institution's publication (Collections' Increase 1961-1975). C. Preda focused on the inventory of the Romanian Northern Danube and Dobrudja discoveries⁴, while H. Nubar (N. Hampartumian) is the one who first synthesized the findings from Histria and its surroundings⁵.

The Dobrudjan Byzantine numismatics' coryphaei must be particularly remembered. First we mention Gh. Poenaru Bordea with numerous contributions throughout his career, including introducing the numismatic statistics for the first time in Romania in the last century's 80s⁶.

Next to him, his trusted collaborators, R. Ocheșeanu⁷ și Al. Popoș⁸, should not be omitted. To this three we owe also the publication of a major part of the MNHAC collection, posthumous unfortunately⁹.

¹ MITREA 1983, 239-262; MITREA 1974, 49-72; MITREA 1976b, 451-459; MITREA 1972, 187-212.

² MITREA 1975, 113-125; MITREA 1976a, 197-202.

³ MITREA 1958-1988; POENARU BORDEA, MITREA 1989-1995.

⁴ PREDĂ 1972, 375-415; PREDĂ 1975, 219-233; PREDĂ 1983, 43-60; PREDĂ 1996-1997, 97-126.

⁵ NUBAR 1960, 183-195; NUBAR 1966, 605-607; PREDĂ, NUBAR 1973, 55-85; 157-233.

⁶ POENARU BORDEA 1968a, 397-404; POENARU BORDEA 1968b, 405-408; POENARU BORDEA 1968c, 409-411; POENARU BORDEA 1971, 51-57; POENARU BORDEA 1976, 203-213; POENARU BORDEA 1976-1980, 247-251; POENARU BORDEA 1981, 349-361; POENARU BORDEA 1982, 149-166; POENARU BORDEA 2003, 127-189; POENARU BORDEA, BAUMANN 1973-1975, 133-173; POENARU BORDEA, DIMA 2007, 153-193; POENARU BORDEA, NICOLAE 1986-1991, 101-115; POENARU BORDEA, NICOLAE 1998, 523-542; POENARU BORDEA, OCHEȘEANU 1983-1985, 177-197; POENARU BORDEA, OCHEȘEANU, NICOLAE 1989, 53-73; POENARU BORDEA, OCHEȘEANU, POPEȘCU 1998, 201-217; POENARU BORDEA, POPA 1976-1980, 635-642; POENARU BORDEA, POPEȘ 1976, 215-229; POENARU BORDEA, SMARANDA 1976-1980, 645-650.

⁷ OCHEȘEANU 1972, 485-495; OCHEȘEANU 1975, 233-236; OCHEȘEANU 1981, 309-313; OCHEȘEANU 1995, 163-182; POENARU BORDEA, OCHEȘEANU 1980, 377-396.

⁸ POPEȘ 1973-1975a, 119-121; POPEȘ 1973-1975b, 175-197.

⁹ POENARU BORDEA, OCHEȘEANU, POPEȘ 2004.

Let us add to our list the researchers from Tulcea, in their early scientific career, E. Oberländer-Târnoveanu¹⁰ and Cristina Opaïț¹¹ and Mihaela Iacob, successor in the study of Tulcea collection, with contributions on findings from the sites of Ibida (Slava Rusă)¹² and Argamum (Jurilovca)¹³.

To the collections from Dobrudja is also linked the author's activity, with publications on the findings from sites - Păcuiul lui Soare, Capidava, Adamclisi, Oltina - „Capu dealului”¹⁴ etc., from private collections (A. Crăciun, V. Cioroabea, R. Diaconu)¹⁵ or on the inventory and mapping of the discoveries¹⁶. More recently, the young specialist from Bucharest, T. Isvoranu, focused on the findings from Tomis in a broader doctoral thesis¹⁷.

The Northern Danube discoveries were the activity object of some researchers from different corners of the country: V. Butnariu¹⁸, Ana Maria Velter¹⁹, O. Toropu and V. Stângă²⁰ for Oltenia, Gh. Poenaru Bordea²¹ and again, E. Oberländer-Târnoveanu with broad studies and openness to the entire Balkan Peninsula, the result of a substantial doctoral thesis²².

From listing the researchers, two important contributions should not be omitted, especially since they are endorsed by prestigious American institutions. I quote here Fl. Curta with tangential concerns about the Byzantine numismatics in

¹⁰ OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 1980a, 163-165; OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 1980b, 499-513; OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 1996, 97-127; OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 2003b, 211-226; OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU, OPAIȚ 1984, 267-278; OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU, MĂNUCU-ADAMEȘTEANU 1982, 113-120.

¹¹ OPAIȚ 1991, 457-483; OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU, OPAIȚ 1984, 267-278; OPAIȚ, OPAIȚ, BĂNICĂ 1990, 18-28.

¹² IACOB 2005, 75-80; IACOB 2009, 61-79.

¹³ IACOB, MĂNUCU-ADAMEȘTEANU, POENARU BORDEA 1999, 203-213; IACOB, POENARU BORDEA 2000, 780-792.

¹⁴ CUSTUREA, PAPASIMA 1992,363-380; VERTAN,CUSTUREA 1988-1989,378-380;VERTAN, CUSTUREA 1992,383-384; CUSTUREA,CLIANTE 2006,424-426; CUSTUREA 2000-2001, 583-594; CUSTUREA 2006, 415-421;CUSTUREA 2009,611-620.

¹⁵CUSTUREA 1986, 273-277; CUSTUREA 1998, 291-294;VERTAN,CUSTUREA 1983, 312-313; VERTAN,CUSTUREA 1986, 300-302.

¹⁶ CUSTUREA 2004-2005, 491-536; CUSTUREA 2008, 533-562; CUSTUREA 2012, 617-635; CUSTUREA, NASTASI 2013, 320-330; CUSTUREA, TALMAȚCHI 2015, 277-282.

¹⁷ ISVORANU, POENARU BORDEA 2003, 137-161; ISVORANU 2013, 19-72.

¹⁸ BUTNARIU 1983-1985, 199-235.

¹⁹ VELTER 1988, 251-274.

²⁰ TOROPU 1976; STÂNGĂ 1998.

²¹ POENARU BORDEA 1975, 153-155.

²² OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 1999, 311-355; OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 2001, 29-69; OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 2002a, 155-196; OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 2002b, 121-172; OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 2004a, 323-368; OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 2004b, 39-83; OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU, CONSTANTINESCU 1994, 311-341; OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU, POPUȘOI 1992, 223-234.

the Balkans²³ and the younger A. Gândilă with studies and articles related to Scythia Minor, and also to the general situation of the Byzantine currency circulation²⁴. We must add the studies of researcher A. Popescu on Byzantine coin findings²⁵ and a doctoral thesis on the currency circulation in Isaccea, with an important part regarding the Byzantine era. We must have on our list the few big hearted collectors - Ir. Dimian²⁶, I. Donoiu²⁷, P.I. Dicu²⁸.

If an as complete as it gets overview for Romania was made, one must not forget the Bulgarian experts, few, as well as the Romanian ones, compared to the vastness of the numismatic material. In the 70s, the study of the Byzantine currency circulation was the work subject of the researcher Jordanka Jurukova²⁹, whose activity continued also later on (Arheologia - 1972-1983). Therefore, she joins T. Gerasimov, who has brought to light the Byzantine hoards of the neighbouring country through his chronicle of almost four decades (IBAI - IAI).

Let's add to the list V. Parușev with the discoveries from Kaliakra or those isolated from Southern Dobrudja³⁰ and S. Torbatov with his synthesis of the findings from Odărtsi and the hoards from Zaldapa and Careas (Cap Shabla)³¹. During his long-term activity, J. Jordanov focused also on the early Byzantine discoveries³², as well as V. Pencev³³ and M. Dimitrov³⁴, together with B. Bojkova³⁵ și P. Georgiev³⁶. However, the research in Bulgaria is mainly addressed to the study of monetary hoards and deposits and less to isolated findings, with the notable exceptions of V. Parușev, S. Torbatov and, more recently, St. Mihailov³⁷. A special word must be said about Cecile Morrisson who, apart from numerous studies, articles and monographs dedicated to this topic, along with a Balkan

²³ CURTA 1996, 65-224; CURTA 2005, 113-146; CURTA 2006-2007, 123-144; CURTA, GÂNDILĂ 2010, 49-134; CURTA 2017, 49-70.

²⁴ GÂNDILĂ 2003-2005, 109-166; GÂNDILĂ 2006-2007, 97-122; GÂNDILĂ 2007, 607-623; GÂNDILĂ 2008, 301-330; GÂNDILĂ 2009, 87-105.

²⁵ POENARU BORDEA, NICOLAE, POPESCU 1995, 135-161.

²⁶ DIMIAN 1957, 11-38; DIMIAN 1958, 413-416.

²⁷ POENARU BORDEA, DONOIU 1981-1982, 237-251; DONOIU 1993.

²⁸ POENARU BORDEA, DICU 1989, 75-88; POENARU BORDEA, DICU 2000, 421-440.

²⁹ JURUKOVA 1965,21-23;JURUKOVA 1966,223-227;JURUKOVA 1968,128-141;JURUKOVA 1970,255-263; JURUKOVA 1981,218-261.

³⁰ PARUSHEV 1990, 141-147; PARUSHEV 1991, 20-31; PARUSHEV 1993, 145-166; PARUSHEV 2015,107-148.

³¹ TORBATOV 2002a; TORBATOV 1998, 64-69; TORBATOV 2002-2003, 20-27; TORBATOV 2003.

³² JORDANOV 1982, 57-59; JORDANOV 1987, 182-207; JORDANOV 1990, 49-55; JORDANOV, KOICEV, MUTAFOV 1998, 67-89.

³³ PENCHEV 1987,10-12;PENCHEV 1991,5-10;ANGELOVA,PENCHEV 1989,38-43.

³⁴ DIMITROV 1981, 29-41; DIMITROV 1982, 33-40; DIMITROV 1995, 173-179.

³⁵ VLADIMIROVA-ALADZOVA 1992,73-91;VLADIMIROVA-ALADZOVA 1998,70-75.

³⁶ GEORGIEV 2011, 87-106.

³⁷ MIHAILOV 2008a, 77-85; MIHAILOV 2008b, 278-300; MIHAILOV 2010, 109-122; MIHAILOV 2012, 461-475;MIHAILOV 2013,219-226;MIHAILOV 2014,476-487;MIHAILOV 2017,587-590.

research team, gave us an excellent synthesis on the hoards of south-eastern Europe and the Middle East³⁸.

³⁸ MORRISSON, POPOVIĆ, IVANISEVIĆ 2006.

Historical and numismatic considerations

The period between the reign of Anastasius I (492-518) and that of Empress Irina (797-802) is the timeframe in which we situate our analysis¹. Even though the province's political, military, cultural and religious situation has been discussed many times², we do not think a brief introduction to the theme is unnecessary, in order to keep under review the historical context in which monetary phenomena act.

At the end of the 5th century, the Byzantine Empire had succeeded, using either weapons or diplomacy, in removing two deadly dangers for its existence: the threat of the Huns (477 - the last invasion) and the Ostrogoths (488 - their orientation to Italy) and to take control along the middle and lower Danube.

Under the reign of Anastasius I the active policy at the northern border of the empire was resumed. The measures of reorganization and restoration of the limes can be observed both documentary and archaeologically³. Church reorganization measures are also being taken by the emergence of the dioceses subordinated to the archbishopric of Tomis⁴. At the same time, the most important ones for our study are the measures taken for currency reformation and fiscal measures that will remain valid for several centuries⁵. Stability of power, along with administrative and financial reforms, have brought prosperity to the empire. Except for some minor conflicts, the political, military and economic situation is flourishing⁶. In the Lower Danube area there are some agitations such as: a raid of Bulgarians in Macedonia and Thessaly, in 517, or the religious flusters and sieges of the capital by Vitalian (511-515)⁷. The legacy of Anastasius I - political stability and a reserve of 23 million nomisme - is the starting point of Justinianus I's brilliant era and has constituted its political, military and financial base.

Starting with Anastasius I until the middle of the sixth century, the Danubian limes is strengthened, the fortifications are repaired or even rebuilt and a defensive system, echeloned in depth, is created to stop the barbarian raids. The far-reaching policy promoted by Justinianus I is reflected in the trans-Danubian

¹ The Byzantine currency circulation in Dobrudja has been the subject of research of specialists who have materialized their results in several volumes or large-scale studies: CUSTUREA 2000; MĂNUCU-ADAMEȘTEANU 2001; MĂNUCU-ADAMEȘTEANU 2010; MĂNUCU-ADAMEȘTEANU 2016; MĂNUCU-ADAMEȘTEANU 2017; OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 1981-1982, 271-314; OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 1992, 41-60; OBERLANDER-TÂRNOVEANU 2003a, 341-412; OBERLANDER-TÂRNOVEANU 2003b, 211-226.

² VULPE, BARNEA 1968; SÂMPETRU 1994; SUCEVEANU, BARNEA 1991.

³ VULPE, BARNEA 1968, 410-412

⁴ SÂMPETRU 1994, 105-107; SUCEVEANU, BARNEA 1991, 290.

⁵ TREADGOLD 2004, 175-176; MORRISSON 1970, 15-16; GRIERSON 1999, 17-18, 43, tab. I.

⁶ SUCEVEANU, BARNEA 1991, 170-171.

⁷ MADGEARU 2011, 140; VULPE, BARNEA 1968, 412-414.

province through the numerous constructions and repairs carried out in all its corners⁸.

The wars at the western and eastern borders (Italy and Persia), which absorb most of the empire's resources, are added to an unexpected factor that strikes in the universalist plans of Justinianus I. It is the plague and the ravages that this disease makes in the whole empire (541-544), especially in densely populated urban areas⁹. Through its virulence and comebacks, the disease leads to the disappearance of a large number of inhabitants, producers of goods, taxpayers and potential recruits for the imperial army. Its comebacks at different time intervals create a state of uncertainty and, at the same time, a demographic and financial crisis that the rulers of the empire can hardly manage. Under these circumstances, the invasions of the northern Danube populations are becoming more and more frequent and devastating for the Balkan provinces¹⁰.

In order to strengthen the security of Scythia province, Justinianus I integrates it, together with Moesia Secunda, into a large administrative-financial and military unit *questura Justiniana exercitus* (alongside rich and protected areas - Caria, Cyprus, the Cyclades islands), headquartered at Odessos and with a vicar at Tomis, at least until the time of Tiberius II Constantine¹¹. As a reflex of the difficult situation in the same years, the Archiepiscopates of Tomis and Odessos receive the approval to dispose of their real estate in order to redeem the population fallen into slavery (544)¹².

In this situation of insecurity of everyday life, the province's agriculture decays, the cultivated areas are restricted, animals are being grown and gardening is being practiced on small areas, including within the cities, on the remaining free land¹³. It is the so-called ruralization of the cities, which shelter in spaces protected by the fortified precincts an increasing number of people, many with rural occupations and who are forced to assure their means of subsistence¹⁴.

The situation is becoming more and more dramatic during the reign of Justinus II and his successors, given the resumption of the Byzantine-Persian war, the return of the plague and the establishment of Avars in Pannonia. Their raids, often along with the Slavs from the Lower Danube, have an endemic character and show, at the same time, a well-thought-out strategy for the liquidation of Byzantine rule in the Balkans.

⁸ VULPE, BARNEA 1968, 420-427.

⁹ CARTWRIGHT, BIDDISS 2006, 26-27; LITTLE 2007, 3-32; POTTIER 2010, 685-691.

¹⁰ VULPE, BARNEA 1968, 416-418, 429-432; MADGEARU 2011, 164-174; SUCEVEANU, BARNEA 1991, 173-174

¹¹ VULPE, BARNEA 1968, 427-428; CURTA 2002, 9-26.

¹² POPESCU 2002, 163.

¹³ HAIMOVICI 1991, 355-360; HAIMOVICI 2007a, 541-558; HAIMOVICI 2007b, 559-562; HAIMOVICI, CĂRPUȘ, CĂRPUȘ 2006, 355-363; STANC 2004, 311-328; STANC 2009, 59-64.

¹⁴ SÂMPETRU 1994, 96-115; ZUGRAVU 2005, 88-114; WARD- PERKINS 2008, 113-122, 127-134.

In the last few decades the researchers have established with certainty that the Danube limes succumbs to the barbarian strikes in stages and in certain sectors, from the Middle Danube to the river mouth¹⁵. The Lower Danube sector between Durostorum and Halmyris resists to a greater extent, although Avar-Slavic pressure increases in the last two decades of the 6th century and the beginning of the next. After 602 there are few fortifications that retain their defensive role¹⁶, most of them having only civilian habitation, with the illusion that the remains of the defensive walls can provide a certain safety¹⁷. The great cities of Scythia and Moesia Secunda continue to exist, at least until the big raid of 614-619¹⁸.

Analyzing the places of discovery of monetary hoards/deposits and coins that conclude the series of isolated (individual) discoveries, we can form a more accurate idea on the directions of some barbarian raids that crossed the two provinces between the Danube and the Black Sea. At the same time, we can appreciate with sufficient accuracy the extent of the damage produced to the analyzed area.

Attacks at the beginning of the 6th century did not impact on the monetary circulation in the province, neither did the commotion of provincials led by Vitalian, a fact reflected in the evolution of the volume of currency on the market. Only the two Bulgarian raids in 540 could be the cause of hiding/losing some treasures on the Black Sea coast in the southern part of the province at Kaliakra, Osenovo, Zlatnii Piasati or further to Pomorie¹⁹.

Analyzing the monetary series of the various batches available, we can see that the commotion of the years 546-551, with the possible settlement of the Antes in the city of Turris²⁰, but especially with the presence of gangs of Slavic plunderers in the province, in the area of Adina and Ulmetum cities²¹, is likely to be the cause of a rarefaction, even an intermission, in the circulation of some rural, urban settlements and fortifications. The small number of discoveries in some cases makes us cautious in the statements, but this possibility should be mentioned nevertheless.

Among the possibly affected rural settlements we mention Bărăganu, Constanța - Viile Noi and Palazu Mic, to which are added the civilian districts from Halmyris and Odărtsi²². We should also add the possible settlement from Anadolchioi neighbourhood (Constanța), where a monetary hoard was

¹⁵ MADGEARU 1996,35-61;MADGEARU 1997a,138-143;MADGEARU 1997b,316-324..

¹⁶ VULPE, BARNEA 1968,443-445; SUCEVEANU, BARNEA 1991,207-208; MADGEARU 2011,224-225.

¹⁷ BOUNEGRU ,ADUMITROAIEI 2005-2006,259-282.

¹⁸ MADGEARU 2011, 225; BREZEANU 2004, 69-70,74-75.

¹⁹ MORRISSON,POPOVIC, IVANISEVIĆ 2006,175,nr.75;150,nr.48;160,nr.62;143-144,nr.39.

²⁰ VULPE, BARNEA 1968, 418

²¹ VULPE,BARNEA 1968,419

²² See the repertoire of isolated discoveries

discovered in 1929²³. All fortifications, except for Enisala, are located on the Danubian limes. Also, we shall mention that in Constanța batch there is a rarefaction between the years 549-555, in the batch from Iglîța between 543-548, in the one from Izvoarele 543-548, while at Kavarna, besides this hiatus (543-554), a hoard which was lost/hidden in these years was found²⁴. The agitation seems to go away in the early '50s of the century, probably due to the liquidation of the gangs of plunderers.

More dangerous seems to have been the Kutrigur attack of 558/559, which only affects the fortified points and provincial cities. We may have a doubt about Histria, Isaccea and the civil district from Halmyris, where the interruption of the monetary series is one or two years. The other fortifications are affected to a greater extent, some needing a few years to recover, as in the well-known case of Dinogetia²⁵. The attack on fortifications and cities shows the force and boldness of the invaders who will be hardly rejected by the imperial forces²⁶. However, the destruction and damage caused by the invasion are relatively quickly removed²⁷.

With the establishment of Avars in Pannonia, however, the degree of destruction of the province is increased by the fact that the attacks become more frequent and last longer. The Slavs and Avars station for years on the territory of the empire, which they systematically rob. Such a situation can be seen in the late '70s, when the Slavic groups crossed the entire Balkan Peninsula for four years, plundering and devastating the Byzantine settlements²⁸.

In Dobrudja the image is that of generalized robbery and destruction. Of 36 reviewed sites, nine fortifications, seven settlements and a civilian district (Odârtsi) are permanently destroyed. Danubian cities are affected (Sucidava-Izvoarele, Axiopolis-Cernavodă, Capidava, Carsium-Hârșova, Troesmis-Iglîța, Halmyris-Murighiol), as well as cities in the centre of the province (Zaldapa, Ibida). Due to insecurity, monetary hoards are hidden at Durostorum, Axiopolis, Topalu(?), Halmyris (two) and maybe at Ibida.

The 587 Avar raid hits the south and, from the 14 points identified as victims, 10 cease to exist. We refer to two cities – Zaldapa and Sucidava Moesica -, seven fortifications – Balik, Canlia, Păcuiul lui Soare, Polkovnik Diajovo, Vodniansi, Topola) and, probably, the civilian district from Halmyris. Hoards are hidden now at Zaldapa, Tropaeum Traiani and Capidava. It is noticed that the Avar attack aims at destroying the fortification system of the province.

The last decade of the 6th century is an alternation of imperial offensive campaigns in the northern Danubian territory with Slavic and Avar raids in the

²³ MITREA 239-262; POENARU BORDEA, NICOLAE 1986-1991, 101-115.

²⁴ IVANOV 1995, 311, nr. 6.

²⁵ MITREA 1974, 65, nr. 21, 66, nr. 33.

²⁶ VULPE, BARNEA 1968, 429-430.

²⁷ POENARU BORDEA 2003, 183.

²⁸ MADGEARU 2011, 204-205; VULPE, BARNEA 1968, 432.

Balkan provinces. In this decade, we have recorded at least two such Slavic incursions in 593 and 595 and an Avar raid in 597-598 (perhaps also in 590/591), with the occasion of the last one taking place also the siege of the province's capital, Tomis (Spring of 598). Even though we have information in some of the fortified sites about a habitation in the 7th century and coins from Phocas and Heraclius are discovered, fortifications on the limes lose their military role and others cease to exist permanently. The province is ruined and devastated, only the strong cities survive, with still functional fortifications and intense habitation. Of the 29 points listed as targets of these raids, the cities of Axiopolis, Noviodunum, Halmyris on the Danube, Histria, Tomis, Callatis, Acres, on the seashore and Ibida within the province of Scythia survive. At Tropaeum Traiani urban habitation ceases, as well as at Argamum and, probably, Carsium, but Troesmis is permanently destroyed. The attacks of this decade are also the cause of hiding several hoards, as follows: Tropaeum Traiani, Ibida(?), Strunga, Histria (three).

Finally, the year 602, crucial for the Danube border of the Byzantine Empire, brings great damage, especially to some seaside settlements and, on the limes, only to Sacidava and Axiopolis²⁹. At Axiopolis and Histria the treasures are hidden, the Danubian one most probably belonging to a soldier transferred here from the Orient³⁰. Also now, hoards are buried in Balgarevo and Ulmetum.

The resumption of the Byzantine-Persian war led to the withdrawal of the troops from the Danube and their transfer to the East Front (604). Under these conditions, the great Avar-Slavic raid, that probably started in 614, will liquidate any Roman-Byzantine habitation, and will bring the whole Balkan Peninsula into a period of ruralization, with a natural economy replacing commodity-money exchanges.

For decades, Dobrudja remains in the attention of the court in Constantinople, but there are no longer the means to support territorial claims. The 7th century coins, still quite common, the seals of officials, clergymen and even imperial, may be evidence of survival in the area of support points for the Byzantine fleet. In formerly flourishing cities, Durostorum, Noviodunum, Tomis, Callatis and, further south, Odessos and Mesembria, there are still habitation centres that can support Byzantine interests.

Recent research conducted by A. Madgearu brings before us the hypothesis of the settlement of some Avar chiefs that controlled, from a military point of view, at least the Danubian-Pontic area. In support of this hypothesis comes the discovery of a rider's grave at Runcu³¹.

²⁹ MADGEARU 2011,224.

³⁰ PETAC, IONESCU 2013,358.

³¹ MADGEARU 2004,169-176; JUGĂNARU et alii 2014.

The 680-year Danube campaign ending with the Byzantine army disaster and the settlement of the Bulgarian tribes within Byzantine borders will separate the Danubian provinces from the centre of the empire for nearly three centuries.

The rare connections between the two areas are due to the anti-Bulgarian military expeditions of the emperors of Constantinople.

By analyzing the number and spread of the coins issued by the Byzantine authorities and the density of the traces of rural, urban settlements and fortifications in the analyzed territory, we can safely assert that during the 6th century there is an active social and economic life, with an exchange economy, based on the circulation of goods and money, to the most remote places.

Period analyzed in terms of monetary circulation (498-802) succeeded the 5th century AD, when the eastern Roman Empire was on the verge of collapse, mainly due to the strikes of the Hun Confederation and, later, of the Ostrogoths.

The picture of the monetary circulation in the epoch shows its insular nature, mainly in the fortified settlements, either urban, or fortified support points in the province.

Of the 45 places with monetary discoveries dated to the 5th century³², 71% are fortified and only 29% represent alleged civilian settlements with rural character.

Also, the distribution of monetary hoards and deposits hidden/lost in this period is suggestive for the previous characterization. Only one discovery is not located in a Dobrudja city or fortification³³.

Following the inventory of monetary finds from 498, the year of the Byzantine monetary system reform, until 802, temporal landmark for the beginning of the analysis published nearly two decades ago³⁴, we will examine, from various perspectives, the situation of the Byzantine coin circulation in the territory of Dobrudja³⁵.

Numismatic discoveries situation of fortifications and urban settlements is much better and can be studied more easily, unlike the rural sites. This is due to the fact that large-scale excavations were made primarily in the military and urban areas and less in the rural ones. Garrisons stationed in the fortifications and cities of Scythia, by means of military pay offices, are additional and significant sources to supply the provincial monetary market with new cash issued in imperial workshops.

³² OCHEȘEANU 2006; MOISIL, CUSTUREA, TALMAȚCHI 2007, 30.

³³ See the map of isolated discoveries and hoards dated in the 5th century.

³⁴ CUSTUREA 2000.

³⁵ The present province of Dobrudja, located on the territory of Romania and Bulgaria, corresponded within the borders of the late Roman Empire to the provinces of Scythia and, partly, to Moesia Secunda.

Border provinces, in our case – Scythia and Moesia Secunda -, in relation to the ones inside the territory, without garrisons, boost the local economy and accelerate the rotation of money, by additional requests for supplies for the needs of the units stationed there. It also stops the trends towards a natural economy. Meanwhile, the extra cash recently released on the market for payments to civilian and military clerks, is beneficial to a territory that suffered devastation, mobilizing local forces to rebuild the economy.

By analyzing the distribution of issues from each reign, we will try to draw some conclusions on the monetary circulation for the entire province.

Issues of Anastasius between 498-513 are present in 13 (15) cities, 5 fortifications and 1 (2) settlements*. We notice that more than 90% of the finds are made in urban and military areas, both benefiting from defensive fortifications.

Knowing the intense work of restoration, repair and extension of Dobrudja fortifications from the time of Anastasius I³⁶, this distribution does not surprise anybody. Thus, at this point it is very clear that the currency reflects more a military and construction activity than an active economic life.

Between 512-518 the situation improves, demonstrated by increasing numbers. Currency issues are present in 17 cities, 12 (13) fortifications and 8 (11) settlements*. They represent a rate of about one third of all discoveries. These calculations show us that the volume of monetary circulation was doubled in the province but, most of all, they show the beginning of money circulation in the rural area. In this case, we are dealing with a huge increase of over 500%, compared to the previous period.

Situation of monetary economy continues to improve during the time of Justinus I, when the numbers are higher for all types of sites: 17 cities, 14 fortifications, 14 (21) settlements*. The percentage calculated for this reign is about 40%, noting that the spread of currency in rural areas has increased by at least 75%. It is the result of years of tranquility on the Danubian limes, but also of a sustained constructive activity.

We can talk about the existence of a monetary economy, still limited to urban areas, but in a process of expansion.

* In the text we used figures instead of letters to highlight the number of each category of site. Figures differ due to the inaccuracy of information in the urban sites of Abrit and Balcik and the singular discovery in Cuza Vodă. At the same time, the total amount of discoveries considered in the percentage calculations is 117 points (cities, fortifications, settlements). The following points were not taken into consideration: Balik, Bălgarevo, Golesh, Kamen Briag, Mănăstirea Aladzha, Onogur, Osenovo, Polkovnik Diajovo, Severtsi, Vodniantsi, Voinikovo, due to the inaccuracy of information.

³⁶ VULPE, BARNEA 1968, 410-411; SUCEVEANU, BARNEA 1991, 170-171.

* The uncertain situation in the case of the Kamen Briag fortification and the singular discoveries from Crucea, Mihai Viteazu and Negru Vodă are taken into account.

* The difference is due to singular discoveries: Băneasa, Ciobanu, Ciucurova, Dobromir Vale, M. Kogălniceanu (TL), Sf. Gheorghe, Spasovo.

Justinianus I epoch, of almost four decades, with major military and political events, very diverse and with different natural and social and economic conditions, it is nevertheless analyzed as a whole, mainly due to the lack of precision of the information regarding the numismatic sources. Together with the other analyses made throughout this paper, we hope that we are approaching the real picture of the monetary circulation in the trans-Danubian province.

Monetary discoveries from the time between 527-565 were made in 18 cities, 25 (26) fortifications and 22 (33) settlements*. Calculation of their dispersion shows 55,55% (65,81%), rates of the total points, which represents the maximum for the entire period studied. This is the time when the open economy, merchandise-money, asserts oneself in the province. In the rural area we notice an increase of over 50% of currency spread, compared to the previous period.

We may also notice the growth of circulation in the military area, due to the increasing number of fortifications, by the efforts undertaken in the first half of the reign³⁷.

Except for the devastating attack of the Kutrigurs in 559, the other ones, although numerous, do not have a significant influence on the social and economic life of the province, fact proven also by the numismatic sources.

Regarding the reign of Justinus II, the numbers of the Byzantine coin dispersion are the following: 17 cities, 26 fortifications, 18 (28) settlements*. This percentage of 52,14% (60,68%) it is not much different from the previous reign. Data show the stability of urban economy and the strength of the Danubian *limes*. At the same time, open settlements, without defense, feel the effects of invasions. Rural population retreats rapidly in the cities, sheltered by walls³⁸.

In rural areas, we see a nearly 20% decrease in currency distribution. Numerous settlements cease to exist. All of these phenomena happen while the amount of coin in that epoch increases by reaching the maximum of the interval. Of course, this is also happening due to the rising inflation³⁹.

The figures from the reign of Tiberius II Constantin predict the economic disaster in the Danubian-Pontic province. Monetary discoveries between the years 578-582 are found in 16 cities, 8 fortifications and one rural settlement. They represent only 21,36% of the total reviewed points for the period between 498-619.

Dissemination of coins is done only in the urban environment, which gives the economy an insular aspect. Again, as in the first phase of the reign of

* The difference is due to singular discoveries: Arsa, Cerna, Cetatea, Cloșca, Luncavița-Babușa, Nalbant, Nisipari, Pietreni, Poarta Albă, Răzoarele, Slava Cercheză, Valea Nucarilor.

³⁷ VULPE, BARNEA 1968, 420-427.

* The difference is due to singular discoveries: Baia, Greci, Horia (TL), Koriten, Mahmudia, Popina (TL), Poruchik Kardzhievo, Tuzla, Valea Teilor, Veteranu.

³⁸ MADGEARU 1997, 109-110; SÂMPETRU 1994, 102.

³⁹ POENARU, OCHEȘEANU 1980, 379, 388.

Anastasius I, cash supply is directed to the military and urban environment (96% of the discoveries). We also notice the collapse of the limes, from 26 fortifications supplied with money for pay, to only 8, ie below 33%. The figures show the grave impact of the prolonged raids of the Slavs in the '80s of the 6th century. Practically, they have obstructed the penetration channels of the Byzantine currency in the rural environment and have severely impacted circulation in the military and urban environments.

The efforts of Mauricius Tiberius to keep the Danube limes under control can be noted from the figures provided by the 582-602 monetary dispersion. Monetary discoveries are made in 17 cities, 15 (16) fortifications, 10 (12) settlements*, which means 35,90% (38,46%). We return to the situation during the reign of Justinus I, with the distinction that then the trend was growing, and in this case it is declining, with accents of disaster - the disappearance of large cities and fortifications, the hiding of some treasures -.

The monetary economy emphasizes its insularity, and moreover the volume of currency diminishes compared to previous reigns (except that of Tiberius II Constantin).

For the reign of Phocas, the figures of monetary dispersion in the territory are as follows: 14 cities, 4 fortifications, 3 (7) settlements*. This represents 17,95% (21,37%) discoveries in relation to the total of the century. The number of settlements is decreasing, many disappearing under the strikes of Avar-Slavic raids; the volume of currency in the urban area is decreasing. Fortifications lost their military role, being destroyed or abandoned, even if not entirely⁴⁰.

Around 86% of the finds come from urban and military environments. Basically, money circulation outside city walls no longer exists.

Finally, the monetary finds from the time of Heraclius - only for the 610-618 range - are distributed as follows: 12 cities, 5 fortifications, 1 (2) settlements*. These figures represent 15,38% (16,24%) of the total amount of finds from the analyzed period.

The number of cities decreases due to the destruction done by the invaders and the disappearance of the inhabitants - killed, enslaved, or gone to seek refuge - because, after the raids of 614-619, we can no longer speak about the existence of any urban settlement in the area, the fortifications being abandoned/destroyed, and the urban life suppressed.

After the devastating Avar-Slavic attacks in the years 614-619, Scythia province and, in fact, the whole area to the Balkans is in a disastrous state from a political, administrative, economic, demographic, military point of view. The picture of monetary finds is particularly suggestive. Monetary issues between the

* The difference is due to singular discoveries: Castelu, Fântânele, Topraisar.

* Singular discovery: Corbu de Sus, Eforie, Iulia, Osmancea.

⁴⁰ MADGEARU 1996,55; MADGEARU 1997a,139,141.

* Singular discovery: Topolog.

years 618-641 were found only in three Dobrudjan sites: Hârşova (K, CON, 629/30); Mangalia (IB, ALEX, 618-28; M, CON, 629/30), Silistra (IB, ALEX, 618-29; 628/29; 632-41; 641; HEX, CON, 615-25; 625-29; M, CON, 639/40; K, RAV, 619/20), and in the case of five coins the origin is unknown (HEX, CON 610-641; TREM CON 610-641; K CON 629/30; K RAV 625/26; M, CON, 641).

Pieces used for pay (hexagrams) and the presence of coins only in places of military importance - on the Danube and on the sea shore - are clear indications of the exclusively military nature of this monetary penetration.

We notice the appearance of exotic mints in the area - Alexandria and, especially, Ravenna - probably related to the arrival of troops from other regions of the Empire.

Of the above results that the interest of the central administration for the northern border of the Empire remains alive in the complex political and military conditions in which it survives: the siege of Constantinople, the Byzantine-Persian war and the Arab expansion⁴¹.

There are discoveries from the time of Constans II made at Constanța (M CON, 642/43; K CON 641-668; M CON 663/64-665/66; K CON? 658-68; M CAR 663/64-668), Isaccea (AV CON 641-46; M CON?) and Silistra (HEX CON 648-51; M CON 642/43; 645/46; 647/48 - 2 ex.; M SYR 647-50; M CON 651/52). In the case of four coins the origin is unknown (AV CON 662-67; SEM CON 641-68; M CON 655-58, K CAR 647-59). The reign of Constantin IV is represented by the discoveries made at Agighiol (HEX CON 668/69), Histria-sat (AV CON), Lunca (AV CON), Mangalia (M CON 684/85), Niculițel (HEX CON 674-81), Silistra (AV CON 668-85; HEX CON 669; HEX CON 674-81; M CON 674-81; I CON 669-74) and Tulcea (AV CON). The place of discovery is unknown for half of a tremissis (668-85).

We notice that most of monetary issues are made of precious metal, which leads us to stipends and tributes or payments for the troops on the field. The dissipation of discoveries on the seashore and on the Danube is evidence of the Empire's military interest in the area and not at all the existence of an exchange economy.

The 7th century ends with finds from Justinianus II (M CON 686/87) from Topalu and three pieces from Tiberius III Apsimar, one found at Constanța (M CON 698/99) and two on the Dobrudjan territory (AR CON; M CON 701/02). From Balcik there is a bronze piece from Leontios. We believe that the concentration of these pieces can be attributed to the movement of troops related to the dethroning and then the restauration of Justinianus II.

We may notice that for eight decades (620-700) there are only 11 places where monetary discoveries were made and there are only 50 pieces, among which 17 of precious metal (9 of silver, 8 of gold).

⁴¹ TREADGOLD 2004,293-313.

After the destructions of the second decade of the century, we notice that the settlement of the Bulgarian tribes in 680 in the territory of the Byzantine Empire eliminates any trace of economic life in the territory between the Danube and the Black Sea. Hoards from Constanța, Casimcea, Silistra (?), Valea Teilor also illustrate the state of insecurity that ruled over the province's territory, a state that will also be installed in areas closer to the imperial capital. This is the case of the hoards from Varna⁴² and Nesebar⁴³, reflection of this new situation which appeared before the Byzantine administration.

For about 100 years we find a monetary desert interrupted only by symbolic penetration of imperial coins: Philipikos (I CON 711/12), place of discovery unknown; Constantin V with discoveries made at Constanța (M SYR 751-755) and Ovcearovo (M ?), Leon IV with discoveries made at Constanța (M CON 776-80) and Silistra (K CON 776-80) or with unspecified place of discovery (M CON 776/78) and, finally, Constantin VI and Irina with findings at Balcik (AE) and Telerig (AR CON 780-797).

So, we have only five places where eight coins, spaced out over more than a century, have been discovered, eloquent figures for the situation in Lower Danube.

There are 11 mints in the territory of Scythia during the analyzed period of time, the one from Constantinople having by far the most numerous copies, to the mints with symbolic presence - Rome, Alexandria, Chersones, Ravenna, Sicilia (Syracuse).

Currency issues depend on the functioning period, but also on monetary flows that form in the economic, military, administrative and even political activity.

For the pieces where the minting place is known, the following table is extremely suggestive.

CON	NIC	CYZ	ANT	TES	CHE	ALEX	CAR	ROM	RAV
2140	576	193	117	519	3	3	13	4	2
28 AV			1 AV						

A deduction on reigns becomes even clearer after the following table*:

⁴² MORRISSON, POPOVIĆ, IVANIŠEVIĆ 2006, 158, nr.60.

⁴³ MORRISSON, POPOVIĆ, IVANIŠEVIĆ 2006, 142-143, nr.37,38.

* Only the pieces from the sites with complete data were taken into account.

Emperor	CON	NIC	CYZ	ANT	TES	CAR	ROM	ALEX	CHE	RAV	SICILIA
Anastasius I	196	8	☐	2	-	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Justinus I	302	51	11	5	-	☐	☐	-	1	☐	☐
Justinianus I	727	191	63	61	58	13	3	2	1	2	1
Justinus II	498	218	71	22	340	-	-	-	☐	-	-
Tiberius II Constantin	45	27	1	7	5	☐	☐	-	☐	-	- Catania
Mauricius Tiberius	207	40	24	13	100	-	☐	-	1	-	-
Phocas	81	21	20	6	6	-	1	-	☐	-	-
Heradius	45	13	3	-	2	-	-	1	-	-	-
??	39	7	-	1	8	-	-	-	-	-	-

We notice that three of four mints are present from Anastasius I, the capital having an overwhelming presence (95%). Nicomedia (4%) and Antioch (1%) can not be considered significant for the money circulation of the time.

Five mints of the seven functional ones are present at Justinus I, Constantinople with 81,62% and Nicomedia with 13,78% being representative. Cyzicus (3%) and Antioch (1,35%) show that there was a pale penetration from that part of the Empire. Chersones with one piece (0,27%) is an exotic appearance.

During the time of Justinianus I all 11 mints that issued coins are present. The ranking is: Constantinople (64%) and Nicomedia (17%) with a significant presence. In the following places, with small differences, there are Cyzicus (5.61%), Antioch (5.44%), Thessalonica (5.17%), then Carthage (1.16%). Finally, with a symbolic presence, we mention Rome (0,27%), Alexandria and Ravenna (0,18%), Chersones and Sicily (0,09%).

Since the reign of Justinus II, the mints hierarchy changes with the emergence of Thessaloniki on the second place (29.59%) after the capital, which remains in the first place, but in a significantly lower proportion (43.34%). The following places are occupied by Nicomedia (19%), Cyzicus (6.18%) and Antioch (1.91%), the percentage held by Thessalonica being the largest of the whole interval.

We notice that of the 11 mints, including the mobile one, only five are present.

At Tiberius II Constantin, with six presences out of nine (including the mobile one), the ranking is as follows: Constantinople (52,94%), Nicomedia (31,76), Antioch (8,24%) – the highest percentage achieved throughout the period – Thessalonica (5,88%) and Cyzicus (1,18%).

During the time of Mauricius Tiberius the ranking returns to the form of the time of Justinus II: Constantinople (53,77%), Thessalonica (25,97%), Nicomedia

(10,39%), Cyzicus (6,23%) and Antioch (3,38%). The Chersones issue (0,26%) introduces in the monetary landscape also the northern Black Sea area. Of the 12 mints – including the mobile one – six workshops are present.

The reign of Phocas is represented by five mints of the 10 functional ones: Constantinople (60%), Nicomedia (15,56%), Cyzicus (14,81%), Antioch and Thessalonica (both with cu 4,44%).

By the reign of Heraclius we return to the overwhelming domination of Constantinople (70,31%), followed by Nicomedia (20,31%), Cyzicus (4,69%), Thessalonica (3,13%) and Rome (1,56%). Five monetary workshops are present of the fifteen.

The overall ranking of the period regarding monetary workshops is as follows:

- I. Constantinopol – 59,93%
- II. Nicomedia – 16,13%
- III. Thessalonica – 14,53%
- IV. Cyzicus - 5,40%
- V. Antiochia – 3,28%
- VI. Cartagina – 0,36%
- VII. Ravenna – 0,11%
- VIII. Alexandria – 0,08%
- IX. Chersones – 0,08%

We add to this the workshops in Ravenna and Sicily with only one issue.

Let us note the increase in the number of mints present in the province from Anastasius I, Justinus I to Justinianus I - when we find them entirely - followed by a decrease (generally 50% of the number of functional workshops) until the first two decades of the 7th century. This is the picture of the cash flows that are heading towards Scythia to cover the cash needs of the market. In all cases, the capital's monetary issues are substantially dominant.

We will continue to analyze money circulation primarily with batches from urban sites, even if some of them are insufficient as statistical material and others do not contain all data for an accurate research. Then, there are fortifications and rural settlements. In order to simplify things, we chose the alphabetical order of contemporary toponyms*.

A. CITIES

ABRIT - ZALDAPA

From the city that covered more than 25 hectares⁴⁴, 19 bronze pieces were collected, echeloned from Anastasius I to Justinus II (574/75)⁴⁵. The lack of isolated pieces after this time allows us to assume that the city was a victim of the Slave raids from the years 576-580⁴⁶. A hoard with gold coins ended at 583/84 leads us to the hypothesis that the end of the site is due either to the Avar attack of 586/87 or, less likely, to the Slavic attack of 593-594⁴⁷.

ADAMCLISI - TROPÆUM TRAIANI

An already secular town, with a precinct that closes an area of 9 hectares⁴⁸, it has an important economic life, as evidenced by the monetary finds of the first period of the reign of Anastasius I. In the second period (512-518) the circulation is accentuated, the folles/year reform coefficient increasing over 3.5 times (368%). During his successor, this coefficient is more than twice as high as the 512-518 stage (229%).

During Justinianus I, at stage 527-538, the folles/year reform coefficient drops by half without a valid explanation for this phenomenon, except maybe with the Huno-Bulgarian-Slavic attacks from 528-529, which reached Thrace⁴⁹.

Stage 538-542 marks an increase of almost 2.5 times compared to the previous stage, on a background of calm and constructive effort on behalf of the imperial authorities⁵⁰.

This is no longer the case for the next periods of the reign of Justinianus I, 542-550 and 550-565 respectively, which represent only about 40% of the previous stage. Monetary circulation between 543/44-565 is scarce (about 1-4 coins per year, with some interruptions). However, the city is not affected by the attack of Kutrigurs led by Zabergan (558/59).

* The characterization of the type of settlements was made after consulting the following papers: VULPE, BARNEA 1968 map V; SUCEVEANU, BARNEA 1991, 178-204; TORBATOV 2002; ZAHARIADE 2006, 61-96.

⁴⁴ BARNEA 1991, 199; its population is estimated at over 8000 inhabitants, according to SOFICARU 2011, 35, tab. 6.

⁴⁵ MIHAILOV 2012, 468, nr. 25.

⁴⁶ VULPE, BARNEA 1968, 432-433; MADGEARU 2011, 204-205

⁴⁷ TORBATOV 1998, 64-69; MORRISON, POPOVIĆ, IVANIŠEVIĆ 2006, 181, nr. 82.

⁴⁸ SUCEVEANU, BARNEA 1991, 199; its population is estimated at approx. 3000, according to SOFICARU 2011, 35, tab. 6.

⁴⁹ VULPE, BARNEA, 1968, 416-417; MADGEARU 2011, 165-166.

⁵⁰ VULPE, BARNEA, 1968, 420-427.

ADAMCLISI

TABLE 1

Emperor	Stage	No. years	No. parts	Nr. folles	Coins/ year reign	Folles/ year reign	Coefficient variation folles/ year reign with fixed base%	Coefficient variation folles/ year reign with chain base%	Ranking Stage
Anastasius I	498-512	14	4	3.5	0.29	0.25	100	-	XII
	512-518	6	8	5.5	1.33	0.92	368	368	VIII
Justinus I	518-527	9	26	19	2.89	2.11	844	229	IV
Justinianus I	527-538	11	26	13.125	2.36	1.19	476	56	V
	538-542	4	13	11.5	3.25	2.88	1152	242	III
	542-550	8	16	8.875	1.25	1.11	444	39	VII
	550-565	15	34	17	1.60	1.13	452	102	VI
Justinus II	565-570	5	19	17	3.80	3.40	13600	301	II
	570-578	8	50	40	6.25	5.00	20000	147	I
Tiberius II	578-580	2	2	1.25	1.00	0.63	252	13	IX
	580-582	2	1	1	0.50	0.50	200	79	X
Mauricius Tiberius	582-602	20	9	5.5	0.45	0.28	112	56	XI
Phocas	602-610	8	1	0.5	0.13	0.06	24	21	XIII

During the time of Justinianus I (generally in the case of the cities there is this characteristic) we notice the increase of the share of the small coin in the total of circulated pieces. The average per reign is 46%, but in the period 550-565 the percentage reached a peak of 65%. This is due to the decrease in the production of large value coins in the capital's workshop and the increase in the production of small pieces (1/4 and 1/8 folles). At the same time, it is worth mentioning the increase in the circulation of the small currency as a result of monetizing the economy, the increase in the number of daily commodity-money transactions.

During the stage 565-570 there is an increase of more than three times of the value of the folles/year reform coefficient compared to the previous period. An older hypothesis regarding an Avar raid on the city in 566⁵¹ can not be sustained, the series of isolated discoveries being uninterrupted.

Stage 570-578 shows an increase of almost 50% over the previous one. However, the small currency present in discoveries represents only 6%, which shows a throwback of the market economy, despite the increase in cash. In fact, during the reign of Justinus II inflationary outbreaks in monetary circulation were recorded.

Discoveries from the time of Tiberius II Constantin, even if limited, maintain their continuity.

During the time of Mauricius Tiberius the economic situation deteriorates, and from the analysis of the treasures found in the city we can conclude that the Avar raid in 586/87 reached the city⁵², a raid followed by the one from 592 or perhaps 595 that ended the urban habitation at Tropaeum Traiani⁵³. Two coins from 597/98 and 608/09 respectively show that, between the ruins of the city, the settlement continued for a number of years until the site was completely abandoned

BALCIK - DIONYSOPOLIS

From the extremely poor publishing of the monetary discoveries here, the situation of one of Scythia's big cities - 36 hectares surrounded by the enclosure⁵⁴ - can only be appreciated with great approximation.

As in any large urban settlement, the first pieces are from Anastasius I (without being able to determine at what stage of the reign).

The end of the city probably comes during the reign of Mauricius Tiberius (one of the many Avar-Slavic raids of the last years of the 6th century).

⁵¹ POENARU BORDEA, NICOLAE, 1998, 539.

⁵² OCHEȘEANU 1997, 163-182.

⁵³ BOGDAN CĂTĂNICIU, POENARU BORDEA 1996-1997, 85-95; MORRISSON, POPOVIĆ, IVANIŠEVIĆ 2006, 163-164, nr. 64.

⁵⁴ ZAHARIADE 2006, 68; with an estimated population of over 12,000, according to SOFICARU 2011, 35, tab. 6.

The piece from Phocas states that the inhabitants were still used to the bronze coin.

Finally, the coins from Leontions and Constantin VI – Irina show us only the return of the Byzantine Empire's interest in the West Pontic area and the Danube's mouths.

CAPIDAVA

Systematic research of nearly a century in the city, with an enclosure which includes 1.33 hectares⁵⁵, brought up a significant number of Byzantine bronze coins from the 6th – 7th centuries.

The debut is done by a piece from Anastasius I (498-512), so that in the next stage the growth is almost 10 times (957%).

During the reign of Justinus I there is an increase three times higher in comparison with the previous period. At the same time, small pieces (1/4 folles) appear in the proportion of 4%.

The first stage of the reign of Justinianus I (527-538) shows a fall to about half in comparison to the reign of his predecessor of the folles/year reform coefficient, as in seven of the 13 analyzed samples (Adamclisi, Constanța, Kaliakra, Mangalia, Murighiol, Dinogetia, Passim).

The following stage (538-542) has an increase of about 70% over the previous one, in line with the situation in Adamclisi, Constanța, Histria, Kaliakra, Mangalia, Murighiol, Dinogetia.

The following stages (542-550 and 550-565) record significant decreases, maybe under the attacks from 546 or 559. There is a scarcity of pieces found between 557/58-565, perhaps in connection with the Kutrigur raid (559).

At the same time, as with other cities, the circulation of the small currency increases, reaching between 550-565, 71% of the total cash down/period, and the reigning average is 26%.

The increase from the time of Justinus II is in line with the general trend of the Dobrudjan monetary circulation with the same inflationary outbreak that I have already mentioned.

The situation becomes disastrous in terms of monetary circulation during the time of Tiberius II Constantin, when the values of the folles/year reform coefficients decrease dramatically. For this reason, we assume that the settlement at Capidava was hit by an Avar or Slavic raid in the '80s of the 6th century. Another proof is a recently discovered monetary hoard⁵⁶. From that moment on, the precinct seems to have been limited to the size of a castellum, whose

⁵⁵ SUCEVEANU, BARNEA 1991, 181; ZAHARIADE 2006, 88; with an estimated population of approx. 450 inhabitants, according to SOFICARU 2011, 35, tab. 6.

⁵⁶ GÂNDILĂ 2009, 87-105.

CAPIDAVA

TABLE 2

Emperor	Stage	No. years	No. parts	Nr. folles	Coins/ year reign	Folles/ year reign	Coefficient variation folles/ year reign with fixed base%	Coefficient variation folles/ year reign with chain base%	Ranking Stage
Anastasius I	498-512	14	1	1	0.07	0.07	100	-	XIII
	512-518	6	7	4	1.17	0.67	957	957	VII
Justinus I	518-527	9	22	19.75	2.44	2.19	3129	327	III
Justinianus I	527-538	11	18	13.375	1.64	1.22	1743	56	V
	538-542	4	10	8.25	2.50	2.06	2943	169	IV
	542-550	8	12	9.25	1.50	1.16	1514	56	VI
	550-565	15	14	5	0.93	0.33	471	28	X
Justinus II	565-570	5	20	13.50	4.00	2.70	3857	818	II
	570-578	8	29	25.50	3.63	3.19	4557	118	I
Tiberius II	578-580	2	2	1.25	1.00	0.63	900	20	VIII
	580-582	2	0	0	0	0	0	0	XIV
Mauricius Tiberius	582-602	20	17	12.25	0.85	0.61	871	-	IX
Phocas	602-610	8	3	2.25	0.38	0.28	400	46	XI
Heraclius	610-616	6	1	1	0.17	0.17	243	61	XII

CONSTANTIA

TABLE 3

Emperor	Stage	No. years	No. parts	Nr. folles	Coins/ year reign	Folles/ year reign	Coefficient variation folles/ year reign with fixed base%	Coefficient variation folles/ year reign with chain base%	Ranking Stage
Anastasius I	498-512	14	9	5.75	0.64	0.41	100	-	XIV
	512-518	6	21	16.125	3.50	2.69	656	656	VII
Justinus I	518-527	9	51	37.375	5.67	4.15	1012	154	III
Justinianus I	527-538	11	35	23	3.18	2.09	510	50	IX
	538-542	4	16	12.75	4.00	3.19	778	153	V
	542-550	8	23	15.25	2.88	1.91	466	60	XI
	550-565	15	63	20.50	4.20	1.37	334	72	XII
Justinus II	565-570	5	34	22.75	6.80	4.55	1110	332	II
	570-578	8	63	44.50	7.88	5.56	1356	122	I
Tiberius II	578-580	2	2	2	1.00	1.00	244	18	XIII
	580-582	2	4	4	2.00	2.00	488	200	X
Mauricius Tiberius	582-602	20	94	56.50	4.70	2.83	690	142	VI
Phocas	602-610	8	49	32.25	6.13	4.03	983	142	IV
Heraclius	610-616	6	17	15.50	2.83	2.58	629	64	VIII

operation can be proved by monetary discoveries until the beginning of the reign of Heraclius, the last piece dating back to 612/13.

CERNAVODĂ - AXIOPOLIS

Researched very little at the end of the 19th century, this double fortification closed between its walls an area of 7.68 hectares⁵⁷. From here, an insufficient number of coins have been gathered over the years to be able to have a more accurate picture. Under these conditions, the hypothetical scenario of the existence of this Danubian city would be the following:

A reconstruction and a restoration of the enclosure during the time of Justinus I with a continuity until the year 542. There is a hiatus of monetary discoveries between 543-557, which is hard to explain in the absence of systematic research and the little numismatic material available.

The fortress seems to have fallen prey to the Kutrigur attack (coins issued between 559-563 are lacking) and was certainly affected by the attacks from the '80s of the century, proof being one of the monetary treasures discovered here (1899)⁵⁸. We do not know at what level the habitation in the site continued, but it is certain that there is a hoard whose final coin dates from 600/601⁵⁹ and which makes us think at the events of the year 602 and a fragment of a hoard (1912) ending with a coin from Heraclius⁶⁰. The isolated pieces (2 of Phocas and 2 of Heraclius), along with this last monetary hoard, argue with no doubt the cessation of urban habitation in Axiopolis, due to the devastating Avar-Slavic raids of 614-619.

CONSTANȚA - TOMIS

The capital of Scythia province and its largest city (at least 60 hectares enclosed by a precinct)⁶¹ is, since the beginning of the monetary reform of Anastasius I, the main beneficiary in the area.

The first issues between 498-507 are present at Tomis, as in other major cities in the province. The folles/year reform coefficient for the period 498-512 is the largest of the Dobrudja economic and social subsystems, which shows that it is the site best supplied with currency.

The second stage of the reign of Anastasius I shows an increase of over 6.5 times of this coefficient in comparison to the previous period.

⁵⁷ ZAHARIADE 2006, 68; the population was estimated at approx. 2600 inhabitants, according to SOFICARU 2011, 35, tab. 6.

⁵⁸ POENARU BORDEA, OCHEȘEANU 1983-1985, 177-197; MORRISSON, POPOVIĆ, IVANIŠEVIĆ 2006, 140, nr. 34.

⁵⁹ PETAC, IONESCU 2013, 355-361.

⁶⁰ VÎLCU 2009, 36, nr. 19; 67, nr. 185.

⁶¹ SUCEVEANU, BARNEA 1991, 195; ZAHARIADE 2006, 68; the population is estimated at over 20000 inhabitants, according to SOFICARU 2011, 35, tab. 6.

The increase continued during Justinus I (see table), with more than 50% as compared to the years 512-518.

The first period of the reign of Justinianus I (527-538) brings decreases in the coefficient analyzed, to 50% over the previous stage. It is a situation similar to that of Tropaeum Traiani, Capidava, Kaliakra, Mangalia, Murighiol and Dinogetia.

The stage 538-542 brings significant increases (53% from the previous stage), but below the values of the reign of Justinus I.

The other two stages of monetary reforms bring decreases of the folles/year reform coefficient, although the number of coins to which we refer is one of the highest (4.20/year).

In these stages, the small currency propagation increases as a result, on one hand, of the decrease of the folles and 1/2 folles production of Constantinople and, on the other hand, the generalization of everyday commodity-money exchanges. Let us note, however, that between the years 547/48 - 554/55, the coin flow is more rarefied. With a hidden/lost hoard at 546/47 in the suburban area (Anadolchioi)⁶², it is possible to assume a state of a quite pronounced anxiety in the analyzed chronological sequence. The 559 Kutrigur raid has no effect on the city.

The two stages of reforms from the time of Justinus II also bring the highest coefficients, otherwise a general situation in Scythia province. Inflation is partly responsible for this situation.

The first stage (578-580) of the time of Tiberius II Constantine brings the fall of the values of the folles/year reform coefficient to 18% compared to the second part of the reign of Justinus II. This collapse of Tomis' monetary circulation may be linked to the Slavic attacks of those years, which have made the city's connections with the center of the empire more difficult⁶³. The situation is general for the 13 socio-economic subsystems analyzed in the tables.

The situation in the province's metropolis returns to a certain normality in the second part of the reign (580-582), when the coefficient has values comparable to those of the reign of Justinianus I (527-538, 542-550, 550-565).

The stage of the reign of Mauricius Tiberius has high values of the folles/year reform coefficient, these being over three of the four stages from the time of Justinianus I and at the same level with the stage 512-518. At the same time, it exceeds twice the value of the coefficient corresponding to the period 580-582. Let us note here that between the years 595/96-602 we find a rarefaction of cash, which we can put, like other scholars, on the account of the Avar siege⁶⁴.

⁶² MITREA 1983, 239-262; POENARU BORDEA, NICOLAE 1986-1991, 101-115; MORRISSON, POPOVIĆ, IVANIŠEVIĆ 2006, 165-167, nr. 66.

⁶³ VULPE, BARNEA 1968, 432-433; MADGEARU 2011, 204-205.

⁶⁴ MADGEARU 1997a, 22; MADGEARU 2011, 204-205.

If the stage 602-610, corresponding to the reign of Phocas, brings an increase in the value of the folles/year reform coefficient by more than 40% compared to the previous stage - similar to the situation in Isaccea and Kaliakra -, close to the value of the stage Justinus I (518-527), the stage which corresponds to Heraclius' first years of reign recorded significant decreases (64% compared to the previous stage), but better than those of Justinianus I (527-538, 542-550, 550-565).

In view of the above, we can conclude that Tomis is also seriously affected by the Avar-Slavic raids of 614-619. However, unlike most of the Dobrudjan settlements, there will be a habitation, without being able to determine its level of development, with few elements of the monetary economy - coins dated after Heraclius stand as proof.

If the hoard of Anadolchioi is linked to the year 546/47, the one discovered in 1938⁶⁵ which includes pieces from the 7th century, shows that the metropolis of Scythia has lost for a long time its urban settlement status.

From the analysis of the Tomitan batch, one can draw some conclusions about the city's monetary economy.

We note that since the time of Anastasius I, the small coin (1/4 and 1/8 folles) circulates on the market, even if at a rate of 7% and 6% respectively.

During the time of Justinianus I there is an increase in this ratio: 527-538 - 20%; 538-542 - 6%; 542-550 - 30%; 550-565 - 89%, the average of the reign being 54%. For the middle of the century, the hoard of Anadolchioi proves the presence of minimi and old small currency in daily circulation.

If for the last period we add the deformation introduced by the Ermides collection (with many pieces of small value)⁶⁶ to the general situation of the monetary production of the empire's capital, we remain in the general aspect of the reign. We shall note that this rate is 48% during the time of Justinus II, about 29% during his successor, and in the case of Mauricius Tiberius and Phocas this rate amounts to 17% and 12%, respectively. These figures are proof of a daily market open to commodity-money exchanges.

The special frequency of the Cyzic and even Antiochia issues at Mauricius Tiberius, but especially Phocas (Cyzic), leads us to the return of some soldiers from the Oriental campaigns or the presence of merchants from the same area. We do not exclude for the case of Antioch also the presence of some former pilgrims to the Holy Places.

⁶⁵ DIMIAN 1957, 197; MORRISSON, POPOVIĆ, IVANIŠEVIĆ 2006, 167, nr. 67.

⁶⁶ POENARU BORDEA, POPEEA 1976, 215-229.

HÂRȘOVA – CARSIUM

The few monetary discoveries seem to show that the city was severely affected by the attacks in 593/94. Two hemifolles from Phocas show a return of life in the area, which probably ended in 609/10 or even later, in 614-619.

The ½ follis piece of the year 629/30 comes to indicate the still persistent interest of the empire for the Danube line in the years after Constantinople's failed siege.

HISTRIA

The millennial Greek town, reduced to an area of 7 hectares⁶⁷, begins its economic revival from the first stage of the reign of Anastasius I, but it is only symbolic. Hence the explosive growth of the next stage (over 20 times), in line with all the important centers of the province.

For this reason, although in the reign of Justinus I the city is well supplied with currency, the value of the folles/year reform coefficient decreases to 77% over the previous stage. It is a special situation compared to other socio-economic systems, except Kaliakra.

The stage 527-538 reports an increase of about 20% over the previous one. The situation is completely different from that of Tomis, Capidava, Tropaeum Traiani, Kaliakra, Mangalia, Murighiol and Dinogetia. The years 538-542 have a value of this coefficient 40% higher than the previous stage, which is in accordance with the quasi-general line of the Dobrudjan monetary circulation.

In the same general tendency, the other two Justinian stages (542-550 and 550-565) show decreasing values over the previous stages.

Even if the city fell prey to the 559 Kutrigur raid, the economy's recovery is fast, the coins missing only between 559-560.

The period 562-566 seems more difficult, when we have only one piece from Antiochia reviewed. Had the Huno-Bulgarians, reported in 562 with raids in Thrace, reached this area?⁶⁸

The 565-570 stage from the time of Justin II reaches the maximum value of the folles/year reform coefficient as in other cases, partly because of the inflationary outbreak.

The 570-578 stage is one of stagnation, the value of the coefficient reaching 94% of the previous one. Here the situation is similar to that of Iglîța-Troesmis, Mangalia and Dinogetia.

The same problems regarding the reduction of the value of the folles/reform coefficient are encountered in the two stages from the time of Tiberius II Constantin, 51% and 20% respectively, compared to the previous periods; we

⁶⁷ SUCEVEANU, BARNEA 1991, 192; ZAHARIADE 2006, 67; the population is estimated at over 2300 inhabitants, according to SOFICARU 2011, 35, tab. 6.

⁶⁸ VULPE, BARNEA 1968, 430; MADGEARU 2011, 174.

HISTRIA

TABLE 4

Emperor	Stage	No. years	No. parts	No. folles	Coins/ year reign	Folles/ year reign	Coefficient variation folles/ year reign with fixed base%	Coefficient variation folles/ year reign with chain base%	Ranking Stage
Anastasius I	498-512	14	2	2.00	0.14	0.14	100	-	XIV
	512-518	6	22	17.00	3.67	2.83	2021	2021	IV
Justinus I	518-527	9	24	19.75	2.56	2.19	1564	77	IX
Justinianus I	527-538	11	33	29.25	3.00	2.66	1900	121	VI
	538-542	4	19	15.00	4.75	3.75	2679	141	III
	542-550	8	17	14.5	2.13	1.81	1293	48	X
	550-565	15	19	10.25	1.27	0.68	486	38	XII
Justinus II	565-570	5	31	26	6.20	5.20	3714	765	I
	570-578	8	49	39	6.13	4.88	3486	94	II
Tiberius II	578-580	2	5	5.00	2.50	2.50	1786	51	VII
	580-582	2	6	6.00	3.00	3.00	2143	120	IV
Mauricius Tiberius	582-602	20	61	44.625	3.05	2.23	1592	74	VIII
Phocas	602-610	8	16	12.00	2.00	1.50	1071	67	XI
Heraclius	610-616	6	2	2.00	0.33	0.33	236	22	XIII

IGLITA

TABLE 5

Emperor	Stage	No. years	No. parts	Nr. folles	Coins/ year reign	Folles/ year reign	Coefficient variation folles/ year reign with fixed base%	Coefficient variation folles/ year reign with chain base%	Ranking Stage
Anastasius I	498-512	14	1	1	0.07	0.07	100	-	XI
	512-518	6	1	1	0.17	0.17	243	243	X
Justinus I	518-527	9	3	2.125	0.33	0.24	343	141	IX
Justinianus I	527-538	11	10	6.25	0.91	0.57	814	238	III
	538-542	4	2	1.5	0.50	0.38	543	67	VI
	542-550	8	5	2.75	0.63	0.34	486	89	VII
	550-565	15	11	6.50	0.73	0.43	614	126	V
Justinus II	565-570	5	16	11.125	3.2	2.23	3186	519	I
	570-578	8	24	17.50	3.00	2.19	3129	98	II
Tiberius II	578-580	2	0	0	0	0	0	0	XII
	580-582	2	1	1	0.50	0.50	714	-	IV
Mauricius Tiberius	582-602	20	10	5.50	0.50	0.28	400	56	VIII

have to mention that for the years 578-580 the situation is general in all analyzed cases.

Under these circumstances, stage 582-602, with a value of 3/4 of the previous one, slightly over that of Justinus I, aligns Histria with the settlements that have sustained the raids from the '90s of the 6th century. This can be seen from the inventory of the pieces discovered after 594 when we notice sporadic presences (594/95, 596/97) or even the total lack of coins (595/96, 597/98 - 602/03). The hoards discovered in the city confirm the problems that existed at the end of the century⁶⁹.

From the time of Phocas and Heraclius we can see the decline of urban life at Histria, the ruralization of the settlement, which led to the fact that the habitation here ceased for good, somewhere towards the end of the second decade of the 7th century.

As for the presence of the small coin as a sign of a monetized daily market, the situation is as follows: during the time of Justinus I these pieces represent more than 4% of the total, and during the time of Justinianus I it varies between 3% and 47%, the average of the entire reign being 15%. During Justinus II this percentage drops to 12% and continues at Tiberius II Constantin by 6% and to Mauricius Tiberius under 2%. These figures confirm also the end of urban life in the late 6th century.

Two hoards hidden during the time of Anastasius I and mid-6th century respectively, prove the existence on the Histrian daily market of small pieces, some even very old.

IGLIȚA - TROESMIS

The city, which spread over 36 hectares⁷⁰, has a symbolic presence of the pieces issued by Anastasius I.

It was only in the time of Justinus I that the value of the folles/year reform coefficient started to increase (41% compared to the period 512-518 and 3.5 times compared to 498-512).

With Justinianus I, the upward trend remains between 527-538 (almost 250% higher than in the previous period), in contradiction with other Dobrudjan systems, but in accordance with Histria, Isaccea, Dunăreni, Odârtsi.

The 538-542 stage, unlike other cases (Tomis, Histria, Capidava, Adamclisi, Kaliakra, Mangalia, Murighiol, Dinogetia), has a value of 1/3 lower than the previous one – a decrease which continues also between the years 542-550 by another 11%.

⁶⁹ Out of a total of nine hoards, six are hidden/lost between 590-601.

⁷⁰ SUCEVEANU, BARNEA 1991, 184; ZAHARIADE 2006, 67; the population was estimated at over 12,000 inhabitants, according to SOFICARU 2011, 35, tab. 6.

Unlike the same subsystems, stage 550-565 brings the increase of the folles/year reform coefficient by 26% compared to the previous stage.

From the inventory of monetary discoveries, we find between the years 538-555/56 an irregular rhythm of monetary penetration from 0 to 2 pieces - perhaps because of the fact that the findings here are not the result of systematic research, but come mostly from private collections. We may, however, attribute the hiatus of 558/59 - 560/61 on the effects of the 559 Kutrigur raid.

The first stage of the reign of Justinus II (565-570) brings the maximum value of the coefficient, so that in the second one we find, as in Histria, a stagnation, the value of the folles/year reform coefficient decreasing by 2% compared to the previous stage.

The reign of Tiberius II Constantine marks the serious decline in monetary circulation, so that during Mauricius Tiberius to reach the end of the monetary economy in the urban site of Troesmis.

The lack of discoveries between 578-580 could be attributed to Slavic raids and the termination of the numismatic series at 591/92 on account of those in 593/94⁷¹.

The presence of the small coin in the total number of pieces from Troesmis provides the same peak during the reign of Justinianus I (39% on average), but the insufficiency of the pieces can introduce large distortions.

ISACCEA - NOVIODUNUM

The great Danube naval base, with an enclosure of 16 hectares⁷², entered the circuit of the monetary economy during the reign of Anastasius I, but only in 507-512. The increase between the years 512-518 is four times and shows the rapidity of coin dispersion, helped by the presence of fleet personnel.

The increase continues during the time of Justinus I, when the value of the folles/year reform coefficient almost doubles (181%) over the previous stage, amid the reconstruction of the province. The upward trend continues also between the years 527-538, as in Histria, Iglîța, Dunăreni and Odârțsi, but with no spectacular figures (6%).

The decrease of the coefficient value occurs in the period 538-542, similar to the above-mentioned subsystems except Histria, reaching below half of the previous stage (47%). More surprising is the increase of this value over two times (216%) between years 542-550, when in all the other socio-economic subsystems there are decreases. The value of the folles/year reform coefficient rises above that of Justinus I and over the stage 527-538.

⁷¹ MADGEARU 2011,212.

⁷² BARNEA 1991, 187; ZAHARIADE 2006, 67; the population is estimated at 5400 inhabitants, according to SOFICARU 2011, 35, tab. 6.

ISACCEA

TABLE 6

Emperor	Stage	No. years	No. parts	Nr. folles	Coins/ year reign	Folles/ year reign	Coefficient variation folles/ year reign with fixed base%	Coefficient variation folles/ year reign with chain base%	Ranking Stage
Anastasius I	498-512	14	4	3.00	0.29	0.21	100	-	XIV
	512-518	6	8	5.00	1.33	0.83	395	395	X
Justinus I	518-527	9	12	13.50	2.00	1.50	714	181	V
Justinianus I	527-538	11	23	17.50	2.09	1.59	757	106	IV
	538-542	4	3	3.00	0.75	0.75	357	47	XII
	542-550	8	19	12.925	2.38	1.62	771	216	III
	550-565	15	30	11.375	2.00	0.76	362	47	XI
Justinus II	565-570	5	21	13.50	4.20	2.70	1286	355	II
	570-578	8	38	30.50	4.75	3.81	1814	141	I
Tiberius II	578-580	2	3	2.25	1.50	1.13	538	30	VII
	580-582	2	2	2.00	1.00	1.00	476	88	VIII
Mauricius Tiberius	582-602	20	28	17.00	1.40	0.85	405	85	IX
Phocas	602-610	8	16	12.00	2.00	1.50	714	176	VI
Heraclius	610-616	6	2	2.00	0.33	0.33	157	22	XIII

As in the other cases, the mentioned coefficient decreases between 550-565, even though the number of coins circulated is the highest, relative to the entire reign of Justinianus I. The decrease is drastic (47% of the previous value), reaching the 538-542 range. Let us mention here the rarefaction of money between 549-554 and the lack of discoveries between 559-561, the latter case may be the result of the Kutrigur attacks. Let us not forget, however, that the discoveries, to a great extent, are random and not the result of extensive systematic research.

The two stages of circulation attributed to the reign of Justinus II occupy, as in the most frequent cases, the first places in a classification of these coefficients. Inflationary outbreak can not be 100% responsible for these increases. Surely there is a vivid monetary circulation on the Dobrudjan market related to the economy of the region, but also to the coin supply of the army and of the imperial administration.

Even though the reign of Tiberius II Constantine brings significant decreases, however, the values of the folles/year reform coefficient are above stages 512-518, 538-542 or 582-602. The value of that mentioned index continues to decline during Mauricius-Tiberius, at 582-602 reaching 85% of the previous stage. However, the value is higher than the one between 512-518 and 538-542.

Hiatus from 594/95 - 600/01 may be the result of Slavic raids that have reached much of Scythia province.

If the stage of Phocas' reign still illustrates a monetary economy in the Danubian site - with an increase similar to Tomis, Kaliakra -, the one at the beginning of the reign of Heraclius (610-616) shows us a disastrous situation (22% of the previous stage).

Isaccea, as well as the other Dobrudjan urban sites, and not only, is seriously affected by the Avar-Slavic raids of 614-619, and the presence of the issues from the time of Constans II represents only the interest of the empire for the naval support point on the Danube and not some reflex of an exchange economy.

With regard to the circulation of the small coin (1/4 and 1/8 folles) in the settlement here, as in the other cases, we find the appearance and increase of their number during the reign of Justinianus I, with a peak in the range of 550-565 by 73%, the average of the entire reign being 43%.

For the period 565-578, the small coin represents only 9% of the total of the reviewed pieces.

IZVOARELE – SUCIDAVA

The city here provides for quite some time materials that enrich museum or private collections. Episcopal headquarters - see the treasure discovered in the late 1980s⁷³ - is one of the richest archaeological sites of Dobrudja.

⁷³ RĂDULESCU, CLIANTE 1986, 127-158.

Numismatic material gathered allows us to propose the following possible scenario (not very accurate due to the incomplete and imprecise publication of the pieces):

There is a monetary penetration since the beginning of the 6th century also here, which is common for the urban environment of the Lower Danube. During the time of Justinus I, the value of the folles/year reform coefficient doubles which is, again, common in the area.

During Justinianus I there was a decrease in the first part of the reign (527-538). As in the case of Adamclisi, Cernavodă, Constanța, Iglîța, Isaccea, Jurilovca, Kaliakra, Slava Rusă, there is a rarefaction of cash between 540/41-557/58. The city does not seem to have been affected by the 559 Kutrigur raid.

During Justinus II, currency supply seems to have been similar to the rest of the area, but at the end of the reign there is also a rarefaction that might be attributed to the Slavic attacks of the late '70s of the century.

The last coins are issues from Mauricius Tiberius and appear to be related to the devastating attack of 586/87, when Tropaeum Traiani and Zaldapa suffer⁷⁴.

The lack of systematic researches and publications that embody the casual discoveries here does not make it possible to have a more accurate and verifiable picture of the evolution of the Sucidava Moesica at the end of antiquity.

JURILOVCA - ARGAMUM

With 5.1 hectares⁷⁵ of enclosed area, the city is among the smaller, but the monetary discoveries here are significant for its economic life. Our analysis is based on the data published in the Proceedings of the Numismatic Congress of Berlin⁷⁶ and, for this reason, no further clarification can be made.

In this case, the scenario of its existence based on the numismatic sources is as follows:

The beginning of monetary penetration from the first stage of the reign of Anastasius I, even if symbolic, has made the city one of the most receptive sites to the economic revival of the early 6th century. A hoard of minimi from the time of Anastasius I proves to us a monetary economy with daily exchanges. As in other urban subsystems, the increase during the reign of Justinus I is significant.

Also, the first stages of Justinianus I, 527-538 and 538-542, are of significant increase, each compared to the previous, as in the case of Histria. During the 542-550 stage there is a dramatic decrease, so that the last period, 550-565, to have a double increase compared to the previous one, at the same level as Justinus I stage (similar to Troesmis, Sacidava and the Odărtsi settlement).

⁷⁴ MADGEARU 2011,206.

⁷⁵ SUCEVEANU, BARNEA 1991, 192; ZAHARIADE 2006, 70; the population is estimated at around 1700 inhabitants, according to SOFICARU 2011, 35, tab. 6.

⁷⁶ IACOB, POENARU BORDEA 2000, 783-786, 791-792.

We find also here a large number of small pieces characteristic to this peak of the market economy in the province of Scythia. According to the monetary discoveries, the city was not affected by the Kutrigur raids, but there is a rarefaction of the cash on the market between 548/49 and 554/55, and we can not explain it on the basis of the known events taking place in the Trans-Danubian territory. In the two stages of the reign of Justinus II we find the same peaks of the folles/year reform chart, aligned with the general state of the area.

Both stages of circulation at Tiberius II Constantin are marked by catastrophic decreases (about 20% of the value of the folles/year reform rate in the previous stage), which makes us think about the consequences of Slavic attacks that are recorded also in other sites. The inventory of Mauritius Tiberius coins shows a hiatus between 592/93 - 598/99, which can be attributed to the Slavic destruction of 593-594, similar to Constanța, Histria, Isaccea and Mangalia.

The presence of issues from Phocas and from the first part of the reign of Heraclius only includes the town of Argamum among the settlements of Scythia that cease their role after the devastation of the period 614-619.

KALIAKRA – ACRES

The harbor settlement on the promontory, enclosed by a precinct of 27 hectares⁷⁷, is in the category of sites where the first reformatted issues of Anastasius I appear. However, a single piece represents only a symbol. For this reason, in the next stage 512-518, the value of the folles/year reform coefficient is 17 times higher than in the previous stage.

The reign of Justinus I, surprising to the other subsystems except Histria, brings a decrease in this value (91% of the previous stage).

The decrease becomes catastrophic in the range 527-538, when the folles/year of reign coefficient is registered by only 11% of the previous period. From this stage comes a monetary hoard, whose last issue is from the years 527-537.

Stage 538-542, in line with most of the subsystems analyzed, increases this coefficient by more than 7 times than the previous step.

The other two stages 542-550, 550-565 of the reign of Justinianus I lead to significant decreases in the value of the folles/year reform index. Anyway, throughout the reign we find an intermittent presence and a very small amount of coin on the market of Kaliakra.

There are even periods of total shortage: 543-546, 546-554, 555-560. Under these circumstances, we can assume that the 559 Kutrigur attack has had a significant impact on the monetary economy here. Surprisingly, non of the stages during the reign of Justinus II will occupy the 1st and 2nd places in the top of the folles/year of reign coefficients.

⁷⁷ SUCEVEANU, BARNEA 1991, 198; ZAHARIADE 2006, 69; the population is estimated at over 9000 inhabitants, according to SOFICARU 2011, 35, tab. 6

The rarity of the issues at the end of the reign of Justinus II and their intermittent presence at Tiberius II Constantine makes us think at the Slavic attacks of the late 70's of the 6th century.

From the analysis of the findings dated during Mauricius Tiberius we can draw the conclusion of the existence of a major destruction in 597 that left deep traces, considering that in the period 597-603 there was no reviewed piece.

The increase of the monetary mass during Phocas and Heraclius is another surprising fact for the regular circulation in the Dobrudjan sites. If for the increases in the time of Mauricius Tiberius and Phocas there are analogies to Tomis, for stage 610-616 the increase of the folles/year reform coefficient remains singular.

However, from the picture of the monetary discoveries, it can also be noticed that the Kaliakra-Acres site disappears during the Avar-Slavic raids from the years 614-619.

Regarding the ratio between the small currency and the total of the pieces on the market, a daily monetary economy seems to have functioned only in the time of Justinianus I, the reign average being 53%.

During Mauricius Tiberius, the ratio reaches 6%, in line with other Dobrudjan subsystems.

MANGALIA – CALLATIS

The city whose precinct enclosed 23 hectares in the 6th century⁷⁸ has, in the first part of the reign of Anastasius I, an extremely low value of the folles/year reform coefficient, which shows a slow penetration of the reformed currency.

In the second stage (512-518) a remarkable value (about 15 times in comparison to the previous one) is reached, fact continued in the time of Justinus I, when the value of this coefficient is 2.5 times higher than in the previous stage .

The trend changes in the stage 527-538, when this value drops to almost half in comparison to Justinus I stage.

However, unlike other socio-economic subsystems (Iglița, Isaccea, Dunăreni, Odărtsi), in the next Justinian stage (538-542) there is a doubling of the value of the folles/year of reign coefficient. The trend is reversed for the other two stages (542-550, 550-565) when the values drop to half, respectively one third compared to the previous stages.

After 550 we have a discontinuous supply of currency to the city market, accentuated in the last years of the reign of Justinianus I. The configuration of monetary penetration makes us assume that Mangalia, Callatis at that time, fell victim to the Kutrigur raid in 559, which had long time consequences (up to 566/67, when a revival is expected).

⁷⁸ ALEXANDRU, CONSTANTIN, IONESCU 2004-2005, 420; the population is estimated at over 7700 inhabitants, according to SOFICARU 2011, 35, tab. 6.

KALIAKRA

TABLE 7

Emperor	Stage	No. years	No. parts	Nr. folles	Coins/ year reign	Folles/ year reign	Coefficient variation folles/ year reign with fixed base%	Coefficient variation folles/ year reign with chain base%	Ranking Stage
Anastasius I	498-512	14	1	0.5	0.07	0.04	100	-	XIV
	512-518	6	5	4	0.83	0.67	1675	1675	V
Justinus I	518-527	9	7	5.50	0.78	0.61	1525	91	VI
Justinianus I	527-538	11	2	0.75	0.18	0.07	175	11	XIII
	538-542	4	3	2.00	0.75	0.50	1250	714	VIII
	542-550	8	2	1.50	0.25	0.19	475	38	XI
	550-565	15	4	1.25	0.27	0.08	114	42	XII
Justinus II	565-570	5	5	4.50	1.00	0.90	2250	1125	IV
	570-578	8	11	8.50	1.38	1.06	2650	118	III
Tiberius II	578-580	2	2	1.00	0.50	0.50	1250	47	IX
	580-582	2	1	0.50	0.50	0.50	1250	100	X
Mauricius Tiberius	582-602	20	17	10.625	0.85	0.53	1325	106	VII
Phocas	602-610	8	11	9.00	1.38	1.13	2825	213	II
Heraclius	610-616	6	9	9.00	1.50	1.50	3750	133	I

MANGALIA (including Pecineaga)

TABLE 8

Emperor	Stage	No. years	No. parts	Nr. folles	Coins/ year reign	Folles/ year reign	Coefficient variation folles/ year reign with fixed base%	Coefficient variation folles/ year reign with chain base%	Ranking Stage
Anastasius I	498-512	14	1	0.5	0.07	0.04	100	-	XIII
	512-518	6	4	3.5	0.67	0.58	1450	1450	VII
Justinus I	518-527	9	15	13	1.67	1.44	3600	248	II
Justinianus I	527-538	11	10	9	0.91	0.82	2050	57	V
	538-542	4	8	7	2.00	1.75	4375	213	I
	542-550	8	8	6.75	4.00	0.84	2100	48	IV
	550-565	15	8	4.25	0.53	0.28	700	33	XII
Justinus II	565-570	5	7	4.50	1.40	0.90	2250	312	III
	570-578	8	8	6	1.00	0.75	1071	83	VI
Tiberius II	578-580	2	1	1	0.50	0.50	625	67	VII
	580-582	2	0	0	0	0	0	0	XIV
Mauricius Tiberius	582-602	20	12	9.75	0.60	0.49	1225	-	IX
Phocas	602-610	8	4	3.50	0.50	0.44	1100	90	X
Heraclius	610-616	6	2	2	0.33	0.33	825	75	XI

Even though the value of stage 565-570 is among the first, nevertheless, unlike the other socio-economic subsystems, it does not reach the expected peak. It is slightly above stages 527-538, 548-550. The second stage of the reign of Justinus II records a decrease of the value of the folles/year reform coefficient of 17% over the previous stage. This stage is also clearly different from the situation found in the other subsystems. Decreases continued during the emperor Tiberius II Constantine.

The increase in the time of Mauricius Tiberius is only up to the level of the years 594/95, after which, until 602/03, we find another important hiatus. And here it is also, as in other cases, about the Slavic raids in the city. Analyzing the findings from Tomis and Kaliakra too, we can advance the hypothesis that the three ports fell victim to the Avar raid in the Spring of 598, when the province's capital was sieged.

The six coins from Phocas and Heraclius show the end of urban life at Callatis and its continuation at a survival level, probably a maritime scaffolding used by the Byzantine fleet. This scenario seems possible also due to the presence of the pieces from Heraclius from 620-630, which shows the still alive interest of the empire for the Danube province.

MURIGHIOL - HALMYRIS

The 7.5 hectares town⁷⁹, enclosed by a precinct and a civilian settlement nearby, appears with a symbolic monetary penetration in the first part of the reign of Anastasius I, hence the steep rise (23 times) that is found in the next stage. We can assert strongly that the revival of monetary circulation at Halmyris begins in the period 512-518⁸⁰.

The increase continued also during the reign of Justinus I, with more than 50% over the stage 512-518. It is the same trend observed in other large cities or fortifications.

In the first part of the reign of Justinianus I (527-538), as in most of the analyzed subsystems, we have a notable decrease (by 28%), with no destruction caused by any raid across the Danube being archeologically documented in the territory of Scythia.

The increase, more than double - 238% - from the period 538-542 brings the value of the folles/year reform coefficient to the second place in the general ranking of these values, after the one from 570-578 stage in the time of Justinus II.

The following stages, 542-550 and 550-565, show a decrease of the rates of this coefficient at one third (34%), respectively half (47%) compared to previous periods.

⁷⁹ SUCEVEANU, BARNEA 1991, 190; ZAHARIADE 2006, 69; the population is estimated at over 2500 inhabitants, according to SOFICARU 2011, 35, tab. 6.

⁸⁰ POENARU BORDEA 2003, 181.

For the years 542-550, the decline is attributed by some authors⁸¹ to the Slavic movements at the Danube, which create a state of insecurity in the province and hinders the mechanisms of monetary circulation.

The decrease in the period 550-565 is due to the dense circulation of small pieces compared to folles and 1/2 folles (69% of the total coins), as well as to the daily money economy, which is found throughout Scythia. By analyzing the monetary issue years, we can assume that the 559 attack had no direct effect on the settlement here.

The monetary circulation stages attributed to Justinus II are at the top of the folles/year reform coefficients ranking, even though two treasures discovered at Halmyris show the difficulties the fortress underwent in the '80s of the 6th century⁸². The analysis of the finds in the civilian settlement strengthens the hypothesis of significant destruction at the end of the reign of Justinus II or the beginning of that of Tiberius II Constantine.

The habitation continues between the walls of Halmyris until the '90s of the 6th century, when it is almost certain that the Avar-Slavic raids from 592-593 led to the end of the urban life in this site. The scattered coins from the early 7th century show that here, as in other Dobrudjan sites, there is still a population accustomed to the use of the bronze coin for economic purposes.

SILISTRA – DUROSTORUM

One of the great cities of Moesia Secunda offered a rich numismatic material, unfortunately only partially published. For this reason, we can only refer to the situation here with regard to the beginning of Byzantine monetary circulation under Anastasius I and its end, in the 7th century.

As we may notice, for the years 498-507 there is only one piece, but for the next sub-period, 507-512, the circulation explodes, a tendency that is also maintained for the 512-518 interval, when the folles/year reform coefficient is 767%. By the number of pieces and the value of the rate between the two periods of Anastasius I, Silistra joins Constanța, which reveals the importance of this city in the epoch.

For the last periods of existence of the monetary economy in Dobrudja, the ratio of the folles/year reform coefficients between the first years of Heraclius' reign and Phocas' reign is 62%, which brings Silistra alongside Mangalia and Constanța. However, it is worth mentioning the much better situation of the 620-680 discoveries in Silistra, compared to Constanța, Mangalia and Isaccea.

The imperial seal of Constantine IV comes to reinforce the image of this city as a pylon of the Byzantines at the Danube.

⁸¹ POENARU BORDEA 2003, 182.

⁸² POENARU BORDEA 2003, 185.

MURIGHIOL

TABLE 9

Emperor	Stage	No. years	No. parts	Nr. folles	Coins/ year reign	Folles/ year reign	Coefficient variation folles/ year reign with fixed base%	Coefficient variation folles/ year reign with chain base%	Ranking Stage
Anastasius I	498-512	14	1	0.5	0.07	0.04	100	-	XIII
	512-518	6	8	5.5	1.33	0.92	2300	2300	VII
Justinus I	518-527	9	16	12.5	1.78	1.39	3475	151	IV
Justinianus I	527-538	11	13	11	1.18	1.00	2500	72	V
	538-542	4	11	9.50	2.75	2.38	5950	238	II
	542-550	8	7	6.50	0.88	0.81	2025	34	VIII
	550-565	15	13	5.75	0.87	0.38	950	47	X
Justinus II	565-570	5	17	10.50	3.40	2.10	5250	553	III
	570-578	8	26	21.50	3.25	2.69	6725	128	I
Tiberius II	578-580	2	2	2	1.00	1.00	2500	37	VI
	580-582	2	0	0	0	0	0	0	XIV
Mauricius Tiberius	582-602	20	10	6.5	0.50	0.33	825	-	XI
Phocas	602-610	8	2	1.50	0.25	0.19	475	58	XII
Heraclius	610-616	6	3	3	0.50	0.50	1250	263	IX

SLAVA RUSĂ – IBIDA

It is one of the great cities of Scythia in the 6th century - 24 hectares enclosed by the fortified precinct⁸³ - and provided a numismatic material (almost 500 pieces), enough for a pertinent analysis.

Here too we notice, as a characteristic of the local urban environment, the early penetration of the reformed coins issued by Anastasius I, a further reason locally being the reconstruction of the city, proved by the existence of stamped bricks⁸⁴.

The coefficient of the reign of Anastasius I is among the highest. The rule of Justinus I brings the doubling of the folles/year reform coefficient, in line with other Dobrudjan socio-economic subsystems.

Without being able to make the separation between the four stages with the related reforms of Justinianus I, we must note that, as in Jurilovca, there is a rarefaction of money between 549/50 and 554/55, without an explanation fully satisfactory. However, the 559 Kutrigur attack is illustrated by the destruction and then the reconstruction of the West Gate⁸⁵ area, with the presence of monetary deposits that strengthen this hypothesis. Regarding the presence of a market economy at Ibida, let's note the significant number and percentage of the small currency in the cash structure of Justinianus I and Justinus II, in full agreement with what is happening throughout the province, especially in the urban area.

In the first places, as in the other cases, there are the coefficients of the period of Justinus II, even though for the beginning of the reign there is a rarefaction of pieces, probably due to the presence of Avars in the area led by Baian (566).

As in other cases, the values of coefficients during the reign of Tiberius II are affected by the Slavic raids of the late '70s and early '80s.

The decreases during Mauricius Tiberius' time are caused by the continuous fights between the Byzantine Empire and the Avar-Slavs. The treasure from the monastic complex near the city stands as proof of an attack in 593/94, as in other Dobrudjan sites, such as Histria for example.

The rarefaction of cash during Phocas and Heraclius shows also here the breakdown of the Roman-Byzantine market economy and the "preparation" of the territory for a closed, autarchic economy, dedicated to self-consumption.

TULCEA – AEGYSSUS

With just seven pieces published as being discovered here, we can only fantasize from the numismatic point of view.

⁸³ SUCEVEANU, BARNEA 1991, 204; ZAHARIADE 2006, 70; the population is estimated at over 8000 inhabitants, according to SOFICARU 2011, 35, tab. 6.

⁸⁴ SUCEVEANU, BARNEA 1991,204.

⁸⁵ IACOB 2009, 72.

The presence of coins made of precious metal issued by Mauricius Tiberius, Heraclius, and Constantine IV is related to the military activity of the empire in the Lower Danube area until the end of the 7th century.

B. FORTIFICATIONS

BALIK - ADINA

From this fortified settlement there are 28 pieces dated between the reigns of Anastasius I and Mauricius Tiberius. We encounter here also, as in most cases, the presence of the coins from Anastasius I, unfortunately, without knowing the period of their issuance. The end of the fortification is in the general line, during the reign of Mauricius Tiberius, the last coin dating from the year 586/87, which means that the fortification suffered from the Avar-Slavic attacks of the 9th decade of the 6th century.

BĂLGAREVO - TIMUM

The fortification, from which isolated discovered pieces are mentioned, is also included in the general pattern. Chronological limits are given by one coin from Anastasius (second part of the reign, 512-518), and the last one is a 590/591 issue. This fortification too comes to an end because of Avar-Slavic raids in 592-593.

CANLIA

The series of coins discovered at Canlia was discontinued after 538, perhaps due to the state of uncertainty created by the 540, 546 attacks. The resumption of circulation is very short, and this fortification might have been the victim of the 559 attack of the Kutrigurs.

Without going further with the assumptions, let us note that the last coins are from 582/83, 583/84, which makes us believe that the definitive abandonment of the fortification takes place due to the Avar attack of 587.

CAP SHABLA – CAREA(S)

With a very limited number of isolated discoveries, we can only assume the consequences of the Kutrigur attack - there is a hiatus of discoveries between 559/60 - 582/83. The last coin (588/89) makes us think about the disappearance of the fortification due to the Avar-Slavic attacks of 592/93. A hoard discovered here confirms, at least for the period up to 565, a monetized economy illustrated by the crushing proportion of small pieces to folles and hemifolles.

DINOGETIA

TABLE 10

Emperor	Stage	No. years	No. parts	Nr. folles	Coins/ year reign	Folles/ year reign	Coefficient variation folles/ year reign with fixed base%	Coefficient variation folles/ year reign with chain base%	Ranking Stage
Anastasius I	498-512	14	4	2	0.29	0.14	100	-	XI
	512-518	6	4	3	0.67	0.50	357	357	VI
Justinus I	518-527	9	7	5	0.78	0.56	400	112	V
Justinianus I	527-538	11	4	4	0.36	0.36	257	64	VII
	538-542	4	4	3	1	0.75	536	208	III/IV
	542-550	8	4	2.20	0.5	0.28	200	37	IX
	550-565	15	3	2.5	0.20	0.17	121	61	X
Justinus II	565-570	5	10	6.5	2	1.30	929	765	I
	570-578	8	12	9.5	1.5	1.19	850	92	II
Tiberius II	578-580	2	2	1.5	1	0.75	536	63	III/IV
	580-582	2	0	0	0	0	-	-	XII
Mauricius Tiberius	582-602	20	11	7	0.55	0.35	250	-	VIII

DUNĂRENI – SACIDAVA

TABLE 11

Emperor	Stage	No. years	No. parts	Nr. folles	Coins/ year reign	Folles/ year reign	Coefficient variation folles/ year reign with fixed base%	Coefficient variation folles/ year reign with chain base%	Ranking Stage
Anastasius I	498-512	14	2	2.00	0.14	0.14	100	-	XII
	512-518	6	8	6.50	1.33	1.20	758	758	V
Justinus I	518-527	9	17	14.50	1.89	1.61	1150	146	IV
Justinianus I	527-538	11	23	18.50	2.09	1.68	1200	104	III
	538-542	4	5	3.00	1.25	0.75	536	45	VI
	542-550	8	5	2.50	0.63	0.31	221	41	X
	550-565	15	12	7.40	0.80	0.49	350	158	VIII
Justinus II	565-570	5	23	13.50	4.60	2.70	1929	551	II
	570-578	8	40	31.00	5.00	3.88	2771	144	I
Tiberius II	578-580	2	1	0.50	0.50	0.25	179	6	XI
	580-582	2	0	0	0	0	0	0	XIII
Mauricius Tiberius	582-602	20	17	10.50	0.53	0.53	379	-	VII
Phocas	602-610	8	0	0	0	0	0	0	XIV
Heraclius	610-616	6	2	2.00	0.33	0.33	236	-	IX

DEBRENE

Without having precise indications, on the coins discovered here, we mention the existence of a piece from Anastasius I and a hiatus during the reign of Justinus I. However, the last piece dates back to 574/75, which allows us to assume that the fortification disappeared at the end of the 8th decade of the 6th century.

DINOGETIA

The research conducted here showed that the penetration of the Byzantine currency came early, since the first years of Anastasius I's monetary reform. From the analysis of the monetary series, it can be seen that the fortification was the victim of the Kutrigur attack in 558/59, and we assume with sufficient certainty that it came to an end in 592/93, due to the Avar-Slavic attacks.

DUNAVĂȚ

The picture of the monetary discoveries here shows a fortification in which the first coins belong to the reign of Justinus I, and the series continues with pieces from the first part of the reign of Justinianus I. The hiatus of 538-568 makes us assume that the fortification suffered because of the raids in 540. Circulation is resumed for a short period during Justinus II, the last coins dating back to 574/75. So, we can assume that the fortification was destroyed by the Slavic attacks at the end of the 8th decade of the 6th century.

DUNĂRENI - Bratca

With 7 pieces accidentally discovered, the fortification seems to have functioned between the reign of Anastasius I (last part) and the late 70's of the 6th century. Its disappearance is believed to be due to the Slavic attacks of the 8th decade of the 6th century.

DUNĂRENI - SACIDAVA

With an important series of isolated discoveries, largely made by accident, the numismatic scenario of this fortification is as follows: the beginning of the Byzantine coin penetration took place in the first decade of the 6th century and has a continuous series until 545. The hiatus of the years 545-556 makes us think that the fortification here was affected by the movements of the Antes in the year 546. Also, between 559-563, the lack of discoveries suggests that the site was not bypassed by the 559 Kutrigur raid. After a resumption of activity in the fortification, the years 579-581, marked by the lack of discoveries, may be an argument on the assumption that the Slavic attacks of 579/80 reached Sacidava. The last coin of the series, dated 598/99, shows that the fortification here gave in to the disturbances of 602. The two pieces from Heraclius constitute the material proof that, it is not known at what level, on the site of the fortification in

Sacidava, habitation continued at least until the great Avar-Slavic raid in the years 614-619.

ENISALA

The analysis of the numismatic series found here shows us a monetary penetration during Justinus I, with a significant hiatus between 543-556, maybe due to the state of uncertainty created by the installation of the Antes in 546. Another important interruption is marked between 559-568, most likely caused by the Kutrigur raid. The series of monetary discoveries has become very rarefied since 581/82, which makes us assume that the fortification here is abandoned following the Slavic raids of the late '70s of the 6th century. As in other cases, there is still a level of habitation that ends definitively during the great raid of 614-619.

GOLESH

The discoveries in this fortification (22 pieces) are echeloned from the last part of the reign of Anastasius I until 574/75. With this information we can assume that the fortification has ceased to exist due to the Slavic invasions of the late 70s of the 6th century.

KAVARNA - BIZONE

The series of isolated monetary discoveries here fits in with the general Dobrudjan picture, namely an early monetary penetration during Anastasius I and a continuous series of discoveries until Heraclius. The precariousness of information prevents us from having a nuanced picture of the situation here. However, we can safely assert that this fortification also ceases to exist under the blows of the great raid in the years 614-619.

NUFĂRU - THALAMONIUM

Although the monetary discoveries are sporadic due to the punctual archaeological research that took place in the site, their picture suggests the following scenario: the beginning of monetary penetration takes place during Justinus I - the hoard of *minimi* from Anastasius I could have been hidden/lost at the beginning of this reign - with a six-year hiatus after 538, which can be hypothetically tied to the state of insecurity created by the attacks of the Bulgarians in 540. After 544/45, we have discontinuous findings until the end of Justinus II's reign. This makes us think at a serious blow to the fortification in the late '70s. The presence of three coins during the time of Mauricius Tiberius can push this devastation of the fortification to the year 593/94. The two pieces from Heraclius prove the definitive disappearance of the fortress in the great raid of 614-619.

ODĂRTSI

TABLE 12

Emperor	Stage	No. years	No. parts	Nr. folles	Coins/ year reign	Folles/ year reign	Coefficient variation folles/ year reign with fixed base%	Coefficient variation folles/ year reign with chain base%	Ranking Stage
Anastasius I	498-512	14	2	2.00	0.14	0.14	100	-	X
	512-518	6	10	6.50	1.67	1.08	771	771	V
Justinus I	518-527	9	18	12.00	2.00	1.33	950	123	IV
Justinianus I	527-538	11	24	16.00	2.18	1.45	1036	109	III
	538-542	4	6	4.125	1.50	1.03	736	71	VI
	542-550	8	5	3.75	0.63	0.47	336	46	IX
	550-565	15	21	8.75	1.40	0.58	414	123	VII
Justinus II	565-570	5	14	8.625	2.80	1.73	1236	298	II
	570-578	8	28	23.00	3.50	2.88	2057	166	I
Tiberius II	578-580	2	1	1.00	0.50	0.50	357	17	VIII
	580-582	2	0	0	0	0	0	0	XIII
Mauricius Tiberius	582-602	20	3	2.00	0.15	0.10	71	-	XI
Phocas	602-610	8	1	0.125	0.125	0.02	14	20	XII

ODĂRTSI

The fortification here is built during the time of Anastasius I and exists for almost a century. The monetary series is more clearly disrupted in the early 50s of the 6th century (549/50-554/55). The lack of coins between 559-561 in the fortification can not be attributed to the effects of the raids of the Kutrigurs, given the existence of three pieces of that period discovered in the extra muros, unfortified settlement. We tend to account the lack of discoveries from the beginning of the reign of Justinus II (565-566) to the state of uncertainty created by the crossing of the Danube by the Avars in the Scythian sector. The extra muros settlement ceases to exist probably due to Slavic raids in the years 576-578, raids that seem to have affected also the fortification. If there is no restitution of habitation in the civilian settlement, there is a human presence in the fortification, reflected in the three coins issued by Mauricius Tiberius. The fortification seems to have ceased to exist in the years 597/98, due to Avar raids. The singular discovery from the time of Phocas comes to show us the existence of a population in the area who knew and still used the small bronze coin.

OLTINA – Capu Dealului

The discoveries here are exclusively incidental, and the fortification status is given only by engineer P. Polonic's accounts⁸⁶. There is a monetary penetration at the end of the reign of Anastasius I, continued until 544/45. The rarefaction of the discoveries (2 pieces) over a period of more than 20 years, makes us believe that the situation in 546 had serious repercussions on the site here. The coins of Justinus II (6 pieces) makes us think that the fortification was affected again in the late 70's of the 6th century. The piece from Mauricius Tiberius (594/95) only points out the disappearance of habitation in the area at the end of the 6th century.

ONOGUR - PALMATAE

The lack of information on the discoveries here, even though there is a large number of pieces, only leads to an imprecise image, of which we have only two elements: the beginning of the monetary penetration from Anastasius I and the ceasing of the fortification due to the Slavic attack of 593/94 (the latest discovery dated 589/90).

OSTROV – BEROE

Although the discoveries here are very few and briefly published, a scenario can be drawn, namely, a restoration of the fortress during Justinian I until 540, then a resumption of activity during Justinus II and its abandonment/destruction at the end of the years '70 of the 6th century.

⁸⁶ POLONIC 1935,19.

PANTELIMONU DE SUS - ULMETUM

In the fortification we notice the appearance of the first reformed coins at the end of the reign of Anastasius I, with a fairly large volume of circulation, until 540. The interruption of the series of discoveries after 540, for four years, can be caused by the events of 540. After 544/45, the coin series is discontinued and no link can be made to the events taking place in the province. During Justinus II there is regularity in the currency supply so that, during the reign of Mauricius Tiberius, the monetary series becomes discontinuous. However, the last coin of the series shows us that the abandonment/destruction of the fortification is related to the events of the late 10th decade of the 6th century. The follis from Heraclius, appeared after two decades, shows only the circulation of ordinary people accustomed with the bronze coin in the area of the former fortress.

PĂCUIUL LUI SOARE

The crossing point on this island, probably fortified, is among the sites supplied with reformed currency since the first part of the reign of Anastasius I. The series continues until 539/40. Another follis of 545/46 concludes the discoveries from the time of Justinian I. The site of the island is thus affected either by the events of the year 540 or by the state of uncertainty in 546. The comeback takes place for a short while during Justinus II, so that the site would lose all relevance in the midst of the events of the late '70s. The two pieces from the time of Mauricius Tiberius only show that the population in the area is still accustomed with the bronze coin.

TOPALU

The fortification, probably rebuilt in the time of Anastasius I, functions with interruptions, the first of which appeared in 540, another in 546. From 548/49 the monetary series is discontinuous and the interruption between 561-568 we think we can put it on the account of either Huno-Bulgarians (562) or the crossing of the Danube in the area of Scythia by Avars (566). The fortification here seems to be affected by the Slavic attacks of the late '70s, for the final blow to come in the time of Mauricius Tiberius, due to the 593 Slavic attacks.

TOPOLA - APHRODISION

The fortification here, according to the numismatic picture, seems to have had a short existence, beginning with the reign of Justinus II and ending at the beginning of Mauricius Tiberius' reign. According to the numismatic data, this fortification seems to have been destroyed/abandoned due to the Avar attack of 586/87.

VODNIANTSI - TILICIUM

The monetary series here shows us a fortification that functioned since the reign of Justinus I and which ended its existence under the Avar-Slavic strikes of the late 6th century.

C. RURAL SETTLEMENTS

BĂRĂGANU

With 19 pieces – isolated discoveries - and various small metal objects, there seems to have been an important Roman-Byzantine settlement. From the analysis of the monetary discoveries, turns out that the first coins that are dated with certainty are from the time of Justinus I. There is an interruption of the monetary series in the period after 538, with two exceptions: one follis from the year 546-547 and a quarter follis, dated 556/57 - 565. The series is completed with pieces from Justinus II and Mauricius Tiberius, the last being a hemifollis from 594-95. The settlement seems to have disappeared under the turbulent conditions of the end of the 6th century. Any further systematic research will be able to bring clarity to this scenario.

CONSTANȚA – Viile Noi

The lot here shows, through the presence of the follis from Anastasius I, the rapid monetary penetration in a settlement near the capital of the province, and the last coin of 588/89 makes us assume the destruction of this settlement, due to the Avar-Slavic attacks of the last decade of the 6th century.

COSTINEȘTI

The isolated monetary discoveries here show us a settlement where issues from Anastasius I are present, and the last piece of 574/75 leads us to believe that its end was due to the Slavic raids of the '80s of the 6th century.

NICULIȚEL

The settlement here, founded probably in the middle of the 6th century, shortly seems to have been the victim of the 559 Kutrigur raid. A brief resumption of habitation in the '90s ends with its destruction at the end of the 6th century. The silver piece from the time of Constantine IV (668-685) points only to a military presence in the area and its financial effect.

OSTROV(CT)

In the civilian settlement near the great city of Durostorum, monetary penetration begins during Justinus I. From the analysis of discoveries from the time of Justinianus I, we notice a hiatus between 539-546, which makes us believe that the invasion of the Bulgarians in 540 had consequences in the settlement. The end of habitation is brought, according to the monetary discoveries, by the Slavic

attacks of 581-584 or the Avar one of 586/87. Furthermore, on the occasion of the Avar raid of 586/87, Durostorum appears as a victim of it, along with Zaldapa, Tropaeum Traiani and Marcianopolis⁸⁷.

PALAZU MIC

The prosumable settlement here, built at the beginning of Justinianus I's reign, seems affected by the events of the year 540. A resumption of the habitation here takes place at the beginning of the reign of Justinus II, so that the Slavic attacks of the late '70s to lead to its disappearance.

POLKOVNIK DIAJOVO

Given the vaguely information that we have about the 19 pieces discovered here, the situation of this settlement seems to be the following: the habitation started during Justinus I, lasted until the early '80s. The settlement seems to have been the victim of the 581-584 Slavic attacks or the 586/87 Avar attack.

SEVERTSI

From the brief information we have about the 39 coins discovered here, we can assume a habitation of nearly one century in this settlement. The settlement, which appeared, probably, in the time of Anastasius I, ends due to the Slavic attacks of 593.

TÂRGUȘOR

The two settlements here seem to be one in continuation of the other, namely, a more intense and long-lasting habitation in the northwest area of Ester, begun in the time of Justinus I and ended in the late 70's of the 6th century, during Justinus II and a sporadic habitation in the Ester area, marked by coins from Justinus II, Mauricius Tiberius and Phocas.

TUFANI

According to the numismatic data, the settlement here seems to have appeared in the middle of the 6th century and to have been abandoned due to either the Avars (573) or the Slavs (576-578). The issues from Mauricius Tiberius and Phocas come to confirm the existence, on Scythia's territory, of a population accustomed with the bronze coins and that uses this currency in everyday exchanges.

VALU LUI TRAIAN

If the pieces here belong to the same settlement, it seems to have been inhabited since the end of Justinus I's reign until the middle of the 6th century.

⁸⁷ VULPE, BARNEA 1968, 433; MADGEARU 2011, 206.

TABLE 13

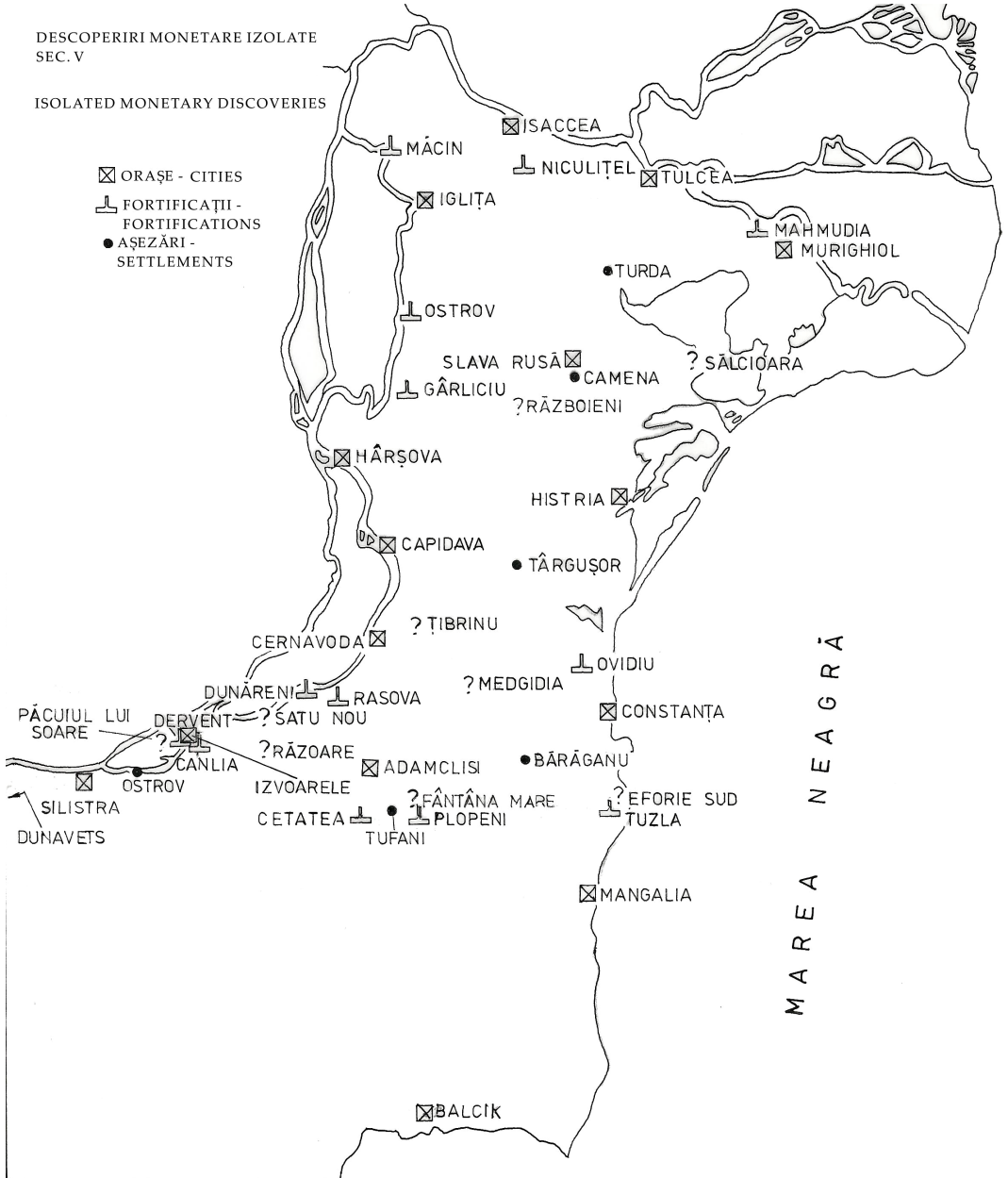
DOBROGEA PASSIM

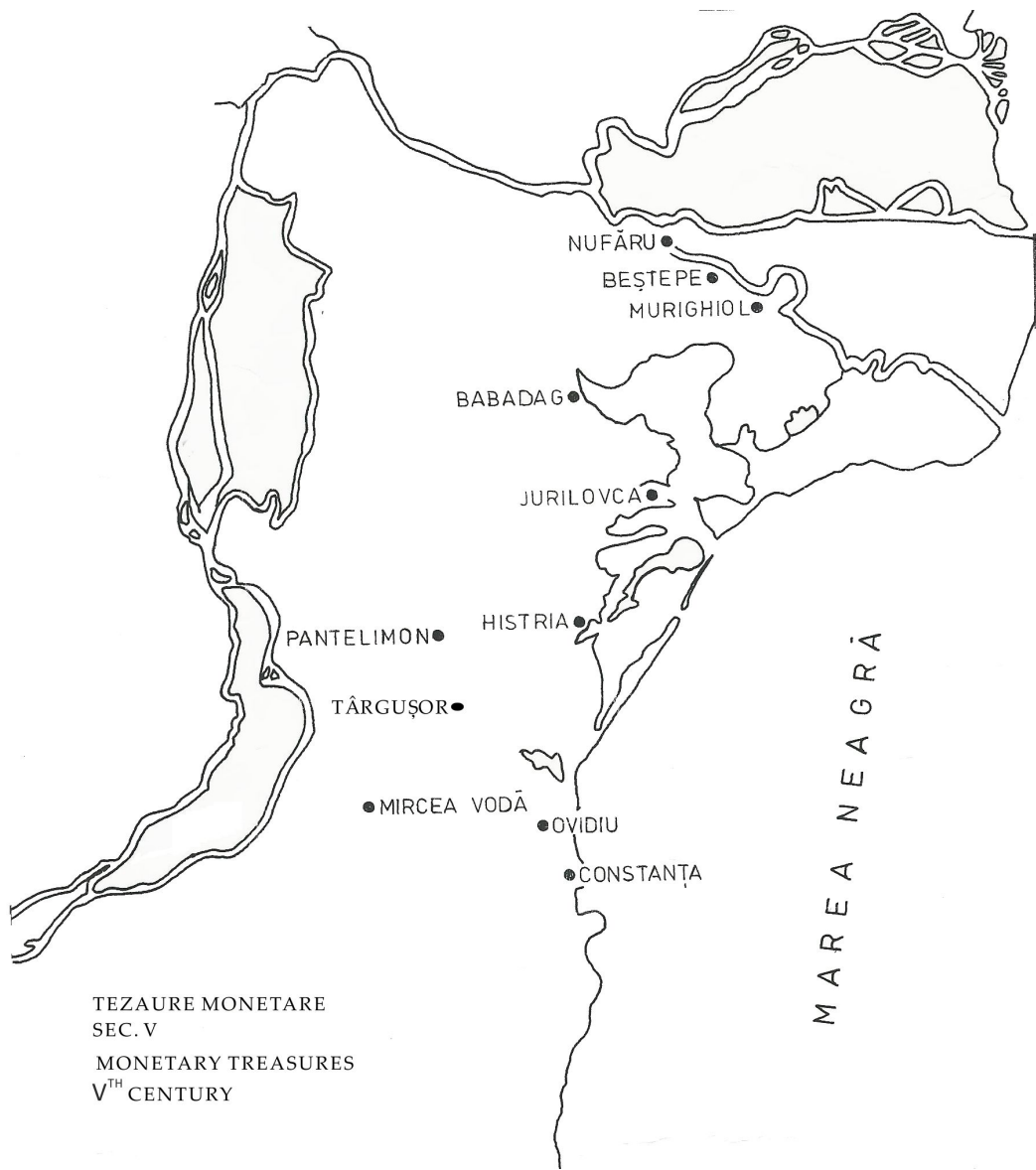
Emperor	Stage	No. years	No. parts	Nr. folles	Coins/ year reign	Folles/ year reign	Coefficient variation folles/ year reign with fixed base%	Coefficient variation folles/ year reign with chain base%	Ranking Stage
Anastasius I	498-512	14	14	10.25	1.00	0.73	100	-	XII
	512-518	6	12	8.50	2.00	1.42	195	195	VI
Justinus I	518-527	9	43	26.375	4.78	2.93	414	206	III
Justinianus I	527-538	11	33	26.125	3.00	2.38	326	81	IV
	538-542	4	6	4.50	1.50	1.13	155	47	X
	542-550	8	14	9.275	1.75	1.16	159	103	IX
	550-565	15	36	14.875	2.40	0.99	136	85	XI
Justinus II	565-570	5	36	24.00	7.20	4.80	658	485	I
	570-578	8	52	38.00	6.50	4.75	651	99	II
Tiberius II	578-580	2	1	0.5	0.50	0.25	34	5	XIV
	580-582	2	1	1	0.50	0.50	68	200	XIII
Mauricius Tiberius	582-602	20	41	25.125	2.05	1.26	173	252	VIII
Phocas	602-610	8	16	10.50	2.00	1.31	179	104	VII
Heraclius	610-616	6	14	13	2.33	2.17	297	166	V

DESCOPERIRI MONETARE IZOLATE
SEC. V

ISOLATED MONETARY DISCOVERIES

- ☒ ORAȘE - CITIES
- ⊥ FORTIFICAȚII -
FORTIFICATIONS
- AȘEZĂRI -
SETTLEMENTS

TEZAURE MONETARE
SEC. V
MONETARY TREASURES
VTH CENTURY

REPERTORIUL ARHEOLOGIC

ABRIT (oraș fortificat)	TORBATOV 2002b, 318-337
ADAMCLISI(oraș fortificat)	LMI 2015 nr. 42, CT-I-m-A-02567.01
ADAMCLISI-Ispănanu (așezare rurală)	cod RAN 60892.13
ARSA (așezare rurală)	cod RAN CT 60963.02
BALCIK(oraș fortificat)	TORBATOV 2002b, 261-270
BABADAG (fortificație)	LMI 2015, nr. 44, TL-I-m-A-05734.01
BABADAG (așezare rurală)	LMI 2004, nr. 45, TL-I-m-A-05734.02
BABADAG (așezare rurală)	LMI 2015, nr. 50, TL-I-m-A-05735.02
BĂLGAREVO(fortificație)	TORBATOV 2002b, 239-242, anul 538-542
BĂLTĂGEȘTI (așezare rurală)	așezare sec. IV-VI, periegheză MINAC
BĂRĂGANU (așezare rurală?)	piese inedite MINAC (catarama, fibule, cruciulițe)
BEȘTEPE (așezare rurală)	LMI 2015, nr. 64, TL-I-s-B-05745
BEZDOVITSA (Dobrici) (așezare rurala ?)	BOBCHEVA 1973, 26
BIRUINȚA (așezare rurală)	periegheză MINAC, cod RAN CT 60 0730 - 007-009; cod RAN 63107-017
BOTEVO (SVETA MARINA) (așezare rurală)	RASHEV, GEORGIEV, JORDANOV 1995, 168
CAMENA(așezare rurală)	LMI 2015, nr. 81, TL-I-s-A-05754
CAPIDAVA (oraș fortificat)	LMI 2015, nr. 101, CT-I-m-A-02600.03
CAPIDAVA (așezare rurală)	LMI 2015, nr. 103, CT-I-s-A-02601
CAP SHABLA (fortificație)	TORBATOV 2002b, 206-215
CASIAN(locuire în peșteră)	cod RAN CT 63009.04
CASICEA(așezare rurală)	LMI 2015, nr. 116, CT-I-s-B-02610
CASIMCEA(așezare rurală)	LMI 2015, nr. 90, TL-I-m-B-02611.02
CASTELU (fortificație)	LMI 2015, nr. 117, CT-I-s-A-02614
CASTELU (așezare rurală)	periegheză MINAC pe traseul gazoductului Isaccea-Negru Vodă km 124,5-125, cod RAN CT 61130.09
CĂSCIOARELE (așezare rurală)	est de localitate, pe un platou, cca 8ha, sec.

CERNAVODĂ(oraș fortificat)	II-VI și IX-XI, perieghetză MINAC LMI 2015, nr. 127, CT-I-m-A-02620.01
CETATEA (așezare fortificată?)	LMI 2015, nr. 132, cod CT-I-m-A-0261.01
CHEIA(locuire în peșteră)	cod RAN CT 63018.06
CIOCÂRLIA (așezare rurală)	sec. I-IV, cca 11ha; la nord de sit – așezare rurală, sec. VI-VII,perieghetză MINAC.
CIUCUROVA-la Izvor(așezare rurală)	LMI 2015, nr. 125, TL-I-m-B-05774.02
COBADIN (așezare rurală)	LMI 2015, nr. 141, CT-I-m-B-02626.01
COCHIRLENI (fortificație)	LMI 2015, nr. 145, CT-I-s-A-02627
CONSTANȚA (așezare rurală)	LMI 2015, nr. 14, cod CT-I-s-A-02854
CONSTANȚA (oraș fortificat)	LMI 2015, nr. 1, cod CT-I-s-A-02553
CONSTANȚA Vest(așezare rurală)	“Real 2”,cod RAN 60428.34
CORBU (așezare rurală)	LMI 2015, nr. 159, CT-I-m-B-02635.01
COSTINEȘTI-PARTHENOPOLIS	LMI 2015 nr. 167, CT-I-m-B-02638.02
CUMPĂNA (așezare rurală)	km 12+750 – 12+850, pe breteaua D a A2 cod RAN 61639.03
DEBRENE II (Dobrici, fortificație)	TORBATOV 2002b, 349-352
DOBROTITSA (Silistra,așezare rurală)	RASHEV, GEORGIEV, JORDANOV 1995,
DOROBANȚU (așezare rurală)	203 piese inedite MINAC (fibule, catarama) sec. IV-VI
DULOVO (așezare rurală)	RASHEV, GEORGIEV, JORDANOV 1995, 206
DUNAVĂȚUL DE JOS (așezare civilă)	LMI 2015, nr. 128, TL-I-m-A-05775.01
DUNAVĂȚUL DE JOS (fortificație)	LMI 2015 nr. 129, TL-I-m-A-05775.02
DUNAVĂȚUL DE SUS (fortificație)	LMI 2015, nr. 133, TL-I-m-B-05779
DUNĂRENI-BRATCA (fortificație)	LMI 2015, nr. 200, CT-I-m-A-02653.02
DUNĂRENI-SACIDAVA (fortificație)	LMI 2015, nr. 203, CT-I-m-A-02654.02
ENISALA (fortificație)	LMI 2015, nr. 141, TL-I-s-B-05781
FLORIILE(așezare rurală)	LMI 2015, nr. 217, CT-I-s-B-02661
GARVĂN-DINOGETIA (așezare civilă)	LMI 2015, nr. 165, TL-I-m-A-05795.03
GARVĂN (Silistra,așezare rurală)	RASHEV, GEORGIEV, JORDANOV 1995, 196-197
GĂLBIORI (așezare rurală)	LMI 2015, nr. 219, CT-I-s-B-02663
GÂRLICIU-CIUS(fortificație)	LMI 2015,nr.221,CT-I-s-A-02665
GHINDĂREȘTI (fortificație)	LMI 2015, nr. 228, CT-I-s-B-02669
GHINDĂREȘTI (așezare rurală)	LMI 2015, nr. 230, CT-I-m-B-02670.01

GOLESH (Dobrici,fortificație)	TORBATOV 2002b, 310-315
GURA DOBROGEI (așezare rurală)	piese inedite: fibule, catarama, cerceș, sec. IV-VI
HATEG(așezare rurală)	LMI 2015, nr. 249, CT-I-m-B-02675.02
HÂRȘOVA (oraș fortificat)	LMI 2015, nr. 263, CT-I-m-A-02676.02
HÂRȘOVA Peco(așezare rurală)	cod RAN CT 60810.04
HÂRȘOVA Sud (așezare rurală)	cod RAN CT 60810.06
HISTRIA (oraș fortificat)	LMI 2015, nr. 264, CT-I-m-A-02681.01
HISTRIA (așezare rurală)	LMI 2015, nr. 276, CT-I-m-B-02686.01
HRABROVO (Balcik, fortificație)	TORBATOV 2002b, 369-372
IGLIȚA (oraș fortificat)	LMI 2015, nr. 446, TL-I-m-A-05952.02
ILGANII DE JOS (fortificație)	LMI 2015, nr. 175, TL-I-s-A-05803
INDEPENDENȚA (așezare rurală)	periegheză MINAC: 4,5 km SE de sat, așezare cca 20 ha romană târzie (sec. IV-VI) și medieval timpurie (sec. IX-XI)
ISACCEA(oraș fortificat)	LMI 2015, nr. 178, TL-I-m-A-05804.02
ISACCEA (așezare civilă)	LMI 2015, nr. 179, TL-I-m-A-05804.03
IVRINEZU MIC (așezare rurală)	HAȘOTTI, MIHAIL 1983, 291, nr. 18
IZVOARELE(CT,oraș fortificat)	LMI 2015, nr. 292, CT-I-m-A-02691.03
IZVOARELE (TL,așezare rurală)	LMI 2015, nr. 185, cod TL-I-m-B-05805.02
JURIOVCA(oraș fortificat)	LMI 2015, nr. 192, TL-I-m-A-05808.01
JURIOVCA(așezare civilă)	LMI 2015, nr. 193, TL-I-m-A-05808.02
JURIOVCA-Insula Bisericuța (fortificație)	LMI 2015, nr. 196, TL-I-m-A-05808.05
KALIAKRA(oraș fortificat)	TORBATOV 2002b, 226-232
KAMEN BRIAG – IAILATA (Dobrici) (fortificație)	TORBATOV 2002b, 215-220
KAVARNA (fortificație)	TORBATOV 2002b, 242-250
KOLARTSI (Dobrici,așezare rurală)	BOBCHEVA 1973, 43-44
LAZU (așezare rurală)	LMI 2015, nr. 294, CT-I-s-B-02692
LAZU (așezare rurală)	LMI 2015, nr. 295, CT-I-s-B-02693
LAZU Est (așezare rurală)	Autostrada A2, km 20,500, cod RAN G60589.04
LUMINIȚA (villa rustica)	LMI 2015, nr. 202, TL-I-m-B-05810.02
LUNCA (așezare rurală)	LMI 2015, nr. 203, TL-I-s-B-05812
LUNCAVIȚA – La Milan	LMI 2015, nr. 212, TL-I-m-B-05820.01

(fortificație)	
LUNCAVIȚA – Babușa (așezare rurală)	LMI 2015, nr. 214, TL-I-s-B-05821
LUNCAVIȚA – Pădurea Chițău (așezare rurală)	LMI 2015, nr. 216, TL-I-m-B-05957.01
MAHMUDIA (fortificație)	LMI 2015, nr. 232, TL-I-m-A-05833.01
MAHMUDIA (așezare civilă)	LMI 2015, nr. 233, TL-I-m-A-05833.02
MANGALIA (oraș fortificat)	LMI 2015, nr. 299, CT-I-m-A-02696.01
MANGALIA (așezare rurală)	periegheză MINAC: cca 2km N-NV, așezare de cca 6ha, sec. II-VI
MĂCIN (fortificație)	LMI 2015, nr. 243, TL-I-m-A-05837.02
MĂCIN (așezare civilă)	LMI 2015, nr. 244, TL-I-m-A-05837.03
MEDGIDIA – La Coccoașă (așezare rurală)	cod RAN CT 60856.07
MIHAI VITEAZU (așezare rurală)	LMI 2015, nr. 316, CT-I-s-B-02700
MIRCEA VODĂ (fortificație)	LMI 2015, nr. 322, CT-I-m-B-02702.02
MIRCEA VODĂ (așezare rurală)	LMI 2015, nr. 323, CT-I-m-B-02702.03
MURIGHIOL (fortificație)	LMI 2015, nr. 259, TL-I-m-A-05844.01
MURIGHIOL (așezare civilă)	LMI 2015, nr. 260, TL-I-m-A-05844.02
NEGRU VODĂ (așezare rurală)	periegheză MINAC: SE de localitate, așezare romană târzie (sec. IV-VI) și medievală
NEGURENI (așezare rurală)	LMI 2015, nr. 340, CT-I-m-B-02706.02
NICULIȚEL-Ceairul lui Iancu (așezare rurală)	LMI 2015,nr.285,TL-I-m-B-05859.01
NICULIȚEL – Cetățuie (așezare rurală)	LMI 2015,nr.290,TL-I-m-B-05860.02
NISTOREȘTI (așezare rurală)	LMI 2015,nr.344,CT-I-s-B-02710
NOVO BOTEVO (Dobrici)	TORBATOV 2002b, 341-344
NUFĂRU (fortificație)	LMI 2015,nr.297,TL-I-s-A-05864.03
NUFĂRU (așezare civilă)	LMI 2015,nr.298,TL-I-s-A-05864.04
NUNTAȘI (așezare rurală)	LMI 2015,nr.350,CT-I-s-B-02716
OBROCHISHCHE (fortificație)	TORBATOV 2002b, 373-375
ODĂRTSI(fortificație)	TORBATOV 2002b,356-369.
OLTENI (așezare rurală)	periegheză: limita sudică a satului, o așezare din sec. II-VI (cca 30ha) afectată grav de o fermă, în prezent abandonată
OLTINA (fortificație)	LMI 2015,nr.352,CT-I-m-B-02717.01

OLTINA – Capu Dealului (fortificație)	LMI 2015,nr.404,CT-I-s-B-20168
OSTROV (CT,așezare civilă)	LMI 2015,CT-I-s-A-02719
OSTROV (TL,fortificație)	LMI 2015,nr.313,TL-I-m-A-05872.01
OSTROV (TL așezare civilă)	LMI 2015,nr.314,TL-I-m-A-05872.02
OVIDIU (fortificație)	LMI 2015,nr.363,CT-I-m-A-02723.01
PALAZU MIC (așezare rurală)	piese inedite între care o cataramă tip Sacidava
PANTELIMONU DE SUS (fortificație)	LMI 2015,nr.370,CT-I-m-A-02726.01
PECENEAGA (CT,așezare rurală)	perieghetză; așezare la cca 2,5km N, la ieșirea spre Amzacea, sec. III-II și I-VI
PLOPENI (fortificație)	LMI 2015,nr.383,CT-I-m-B-02735.02
PLOPU (așezare rurală)	LMI 2015,nr.331,TL-I-s-B-05880
PRILEP (Dobrici,fortificație)	TORBATOV 2002b, 353-356
RAHMAN (așezare rurală)	LMI 2015,nr.346,TL-I-s-B-05891
RASOVA (fortificație)	LMI 2015,nr.386,CT-I-s-B-02736
RĂZBOIENI (așezare rurală)	LMI 2015,nr.347,TL-I-s-B-05892386
SABANGIA (așezare rurală)	LMI 2015,nr.353,TL-I-s-B-05894
SĂLCIOARA (așezare rurală)	LMI 2015,nr.387,TL-I-m-B-05918.02
SEIMENI (fortificație)	LMI 2015,nr.407,CT-I-s-B-02746
SIMINOC (așezare rurală)	piese inedite: catarama sec. IV-VI
SINOE (așezare rurală)	piese inedite: aplica ajurate
SLAVA RUSĂ (oraș fortificat)	LMI 2015,nr.403,TL-I-s-A-05926
SMILETS (Silistra,așezare rurală)	RASHEV ,GEORGIEV,JORDANOV 1995,278
SMOLNITSA (Dobrici,așezare rurală)	BOBCHEVA 1973, 62
SOMOVA (așezare rurală)	LMI 2015,nr.407,TL-I-m-B-05928.01
SPASOVO (Dobrici,așezare rurală)	BOBCHEVA 1973,63-6
STEJARU (așezare rurală)	LMI 2015,nr.417,CT-I-s-B-02753
SVETI NIKOLA – RUSALKA (fortificație)	TORBATOV 2002b, 223-226
TARIVERDE (așezare rurală)	piese inedite: cataramă IV-VI
TÂRGUȘOR (așezare rurală)	LMI 2015,nr.426,CT-I-m-B-02758
TEHIRGHIOL (așezare rurală)	LMI 2015,nr.431,CT-I-m-B-02761.01
TOPALU (fortificație)	LMI 2015,nr. 437,CT-I-s-B-02764

TOPOLA (fortificație)	TORBATOV 2002b,251-257
TRESTENIC (așezare rurală)	LMI 2015,nr. 434,TL-I-s-B-05944
TUFANI (așezare rurală)	piese inedite: limbă curea, catarama, aplice sec. IV-VI
TULCEA (oraș fortificat)	LMI 2015,nr.3,TL-I-m-A-05718.02
TUZLA – STRATONIS	LMI 2015,nr. 443,CT-I-m-B-02769.01
TVĂRDITSA (fortificație)	TORBATOV 2002b, 337-341
VADU (așezare rurală)	LMI 2015,nr. 462,CT-I-m-B-02778.02
VĂCĂRENI (așezare rurală)	LMI 2004,nr. 450,TL-I-m-B-05957.01
VÂNĂTORI (așezare rurală)	periegheză: așezare de 0,5ha, sec. II a.Chr.-II p.Chr. ;sec.V-VI,la 1,5 km SV de localitate
VODNO (Dulovo,așezare rurală)	RASHEV,GEORGIEV,JORDANOV 1995, 193
ZLATIA (Dobrici,așezare rurală)	BOBCHEVA 1973, 37-38
2 MAI	piese inedite: catarama sec. IV-VI
23 AUGUST	cod RAN CT 60505-002

REPERTORIUL DESCOPERIRILOR MONETARE IZOLATE

1. ABRIT - ZALDAPA

Există 19 piese din secolele V-VI, prima emisiune de la Anastasius I, ultima de la Justinus II.

Anastasius I

AE ? 491-518 1 ex.

Justinianus I

AE CON ? 1 ex.

AE NIC ? 1 ex.

Justinus II

AE ? 574/75 1 ex.

Bibliografie:

MIHAILOV 2012, 468, nr. 25.

MIRCEV 1951, 99.

2. ADAMCLISI – TROPAEUM TRAIANI

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
Anastasius I							
498-507	1M						
507-512	2M 1K						
512-518	3M 4K		1K				
Justinus I							
518-522	6M 3K		1M 1K		1K		
522-527	6M 4K 1I 1€			1M	1€		

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
Justinianus I							
527-538	6M 8K 4I 5€		2K		1K		
538-539	1M		1K				
539-540	5M 1K				1M	1K	
540-541	1M						
541-542	1M		1M				
542-543	1K 1I			2M			
543-544			2M				
544-545							
545-546			1K				
546-547	1I						
547-548							
548-549	1M						
549/50	1M						
550/51							
551-552					1M		
552-553	1M			1M			
555-556	2M						
556-557	2M 1I						

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
557-558							
558-559			2I				
559-560	4I				1M		
560-561							
561-562	1I		1I				
562-563			1I				
563-564	2I	2K					
564-565					1M		
565			1I				
Justinus II							1SOL (22) 1SOL. 1TREM.
565-566					1M		
566-567	2M						
567-568							
568-569	2M	2K	2M				1M.f.m.
569-570	2M 1K	1K	5M				
570-571	4M 1K	1K	1M				
571-572	1M 1K	1K	1M		1M		
572-573	3M	2K	2M 1K	1M			
573-574	6M		1K	1K			

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
574-575	1M	6K	1M	2M			2K f.m.
575-576	3M			1M			
576-577	2M	1K		1K	1K		
577-578							
Tiberius II							1 SOL. 1 TREM.
578	1I						
578-579	1M						
579-580							
580-581	1M						
581-582							
Mauricius-Tiberius							
582-583							
583-584		3K					
584-585							
585-586		1K					
586-587	1M						
587-588				1K			
590/91	1M						
597-598	1M						

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
Phocas							
608-609					1K		

€	?		517-538				1 ex.
I	?		551/52				1 ex.
I	CYZ		556/57-565				1 ex.
I	?		557/58-565				1 ex.
I	CON		538/39-565				2 ex.
I	?		538/39-565				1 ex.
IS	TES		542-547				1 ex.
K	TES		552-557				1 ex.
I	NIC		555/56-565				2 ex.
I	NIC		560-565				1 ex.
€	NIC		537-551/52				1 ex.
I	CON		550-565				1 ex.
I	CON		538/39-565				1 ex.
I	CON		557/58-565				2 ex.
I	CON		538-552				1 ex.
K	?		538-565				1 ex.
€	CON		542-552				5 ex.
K	CON		565-578				1 ex.
€	CON		565-578				1 ex.
€	NIC		565-578				1 ex.
€	?		565-578				1 ex.
?	?		586/87				1 ex.

Bibliografie:

- CUSTUREA, VERTAN, TALMAȚCHI 1997, 376, nr. 1675.
 CUSTUREA, VERTAN, TALMAȚCHI 1998, 316, nr. 1928-1830.
 CUSTUREA 2004-2005, 495, nr. 1.
 CUSTUREA, CLIANTE 2006, 424, nr. 1-8.
 CUSTUREA 2008, 536, nr. 1-9.
 OCHEȘEANU 1972, 490.
 OCHEȘEANU 1975, 236, nr. 10-12.
 OCHEȘEANU, PAPUC 1975, 443.
 PÂRVAN 1911, 188, 191.
 POENARU BORDEA 1968c, 410, nr. 12-15.
 POENARU BORDEA, OCHEȘEANU 1983-1985, 193, nr. 18.

POENARU BORDEA, NICOLAE 1998, 530-531, nr. 91-111.
 POENARU BORDEA, OCHEȘEANU, POPEEA 2004, passim.
 VERTAN, CUSTUREA 1980, 355, nr. 178-183.
 VERTAN, CUSTUREA 1981, 341, nr. 325.
 VERTAN, CUSTUREA 1982, 281, nr. 513.
 VERTAN, CUSTUREA 1986, 300, nr. 1080.
 VERTAN, CUSTUREA 1992, 383-384, nr. 1383-1394.

3. AGIGEA – La Izvoare

Justinus I

M	CON	518-522	1 ex.
---	-----	---------	-------

Justinianus I

K	CON	527-537	1 ex.
---	-----	---------	-------

Justinus II

K	NIC	570/71	1 ex
---	-----	--------	------

Mauricius-Tiberius

M	CON	602	1 ex.
---	-----	-----	-------

Bibliografie:

CUSTUREA 2004-2005, 495, nr. 2-5.

4. AGIGHIOL – VALLIS DOMITIANA

Constantin IV

Hex.	CON	668-673	1 ex. fals argintat
------	-----	---------	---------------------

Bibliografie:

CUSTUREA 1998, 291, nr. 1.

5. ARSA

Justinianus I

K	ANT	548/49	1 ex.
---	-----	--------	-------

Bibliografie:

POPESCU, IONESCU 1992-1993, 323, nr. 1.

6. BABADAG

Justinianus I			
AE	?	inedit	1ex.
Justinus II			
AE	?	inedit	2 ex.
Tiberius II			
M	?	578	1 ex

Bibliografie:

IACOB, VELTER, MĂNUCU-ADAMEȘTEANU 2002, 45, follisul din 578 este atribuit lui Mauricius-Tiberius (?!).

OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 2003a, 375, n. 86.

7. BAIA

Justinus II			
M	CON	568/69	1 ex.

Bibliografie:

CUSTUREA 2008, 536, nr. 10

8. BALCIK – DIONYSOPOLIS

Anastasius I			
AE	?	?	4 ex.
Justinus I			
AE	?	?	12 ex.
Justinianus I			
AE	?	527-538	18 ex.
AE	?	538-565	25 ex.
Justinus II			
AE	?	?	39 ex.
Tiberius II			
AE	?	?	1 ex.

Mauricius-Tiberius

AE	?	?	6 ex.
----	---	---	-------

Phocas

AE	?	?	1 ex.
----	---	---	-------

Leontios

AE	?	?	1 ex.
----	---	---	-------

Constantin VI – Irina

AE	?	?	1 ex.
----	---	---	-------

Bibliografie:

DIMITROV 1982, 40, n. 5.

DIMITROV 1995, 176.

JORDANOV 1990, 55.

MIHAILOV 2012, 471, nr. 8 citează 80 piese din inventarele muzeului local.

9. BALIK - ADINA

Sunt menționate 28 piese din secolele V-VI, trei emise de Anastasius I și ultima de Mauricius Tiberius (586/87). Este amintit și un solidus de la Constantin IV.

Bibliografie:

BOBCEVA 1973, 21, sunt amintite două emisiuni de la Anastasius I, respectiv Iustinus II.

GEORGIEV 2011, 94, nr. 6.

MIHAILOV 2012, 470, nr. 64.

10. BĂLGAREVO – TIMUM-vest**Anastasius I**

?	?	512-518	1 ex.
---	---	---------	-------

Justinus I

M	?	?	1 ex.
---	---	---	-------

Mauricius Tiberius

M	?	590/91	1 ex.
---	---	--------	-------

Bibliografie:

MIHAILOV 2012, 471, nr. 75, menționează 11 piese, prima fiind emisiune a lui Anastasius I (512-518), iar ultima Mauricius Tiberius 590/91.
TORBATOV 2002b, 241.

11. BĂNEASA**Justinus I**

M	CON	518-527	1 ex.
---	-----	---------	-------

Bibliografie:

POENARU BORDEA 1968b, 399, nr. 9.

12. BĂRĂGANU**Anastasius I**

K	CON	498-507	1 ex.
---	-----	---------	-------

Justinus I

M	CON	518-522	2 ex.
K	CON	518-522	1 ex.
M	CON	522-527	1 ex.
K	CON	522-527	1 ex.

Justinus I sau Justinianus I

€	CON	522-537	1 ex.
---	-----	---------	-------

Justinianus I

M	CON	527-537	1ex.
M	CON	532-537	1 ex.
M	NIC	546/47	1 ex.
I	CON	550-565	1 ex.

Iustinus II

K	TES	569/70	2 ex.
K	TES	574/75	1 ex.
€	CON	565-578	1ex.

Mauricius Tiberius

I	CON	582/83	1 ex.
M	CON	585/86	1 ex.
K	CON	586/87	1 ex.

K	CON	594/95	1 ex.
---	-----	--------	-------

Bibliografie:

CUSTUREA, VERTAN, TALMAȚCHI 1998, 316, nr. 1831, 1832.

CUSTUREA 2012, 620, nr. 1-5.

CUSTUREA 2016, p.60.

13. CANLIA**Justinus I**

I	CON	522-527	1 ex.
---	-----	---------	-------

Justinianus I

M	CON	532-537	2 ex.
---	-----	---------	-------

K	CON	527-537	1 ex.
---	-----	---------	-------

M	CON	555/56	1 ex.
---	-----	--------	-------

I	CON	558/59	1 ex.
---	-----	--------	-------

K	TES	563/64	1 ex.
---	-----	--------	-------

Justinus II

M	CON	566/67	1 ex.
---	-----	--------	-------

K	TES	570/71	1 ex.
---	-----	--------	-------

K	CYZ	572/73	1 ex.
---	-----	--------	-------

Mauricius-Tiberius

K	TES	582/83	1 ex.
---	-----	--------	-------

K	TES	583/84	1 ex.
---	-----	--------	-------

Bibliografie:

POENARU BORDEA, OCHEȘEANU, POPEEA 2004, passim.

14. CAP ȘALBA – CAREA[S]**Anastasius I**

AV. Trem.	CON	491-492 ?	1 ex.
-----------	-----	-----------	-------

Iustinianus I

I	?	556-557	1 ex.
---	---	---------	-------

I	?	558-559	1 ex.
---	---	---------	-------

Mauricius Tiberius

AE	?	583-584	1 ex.
----	---	---------	-------

AE	?	588-589	1 ex.
----	---	---------	-------

Bibliografie:

POENARU BORDEA, OCHEȘEANU 1983-1985, p. 192, nr. 1.

TORBATOV 2002b, 214-215.

15. CAPIDAVA

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
Anastasius I							
507-512	1M						
512-518	1M 5K						1K f.m.
Justinus I							
518-522	7M 2K						
522-527	5M 4K 1I		1 M				1K 1M imitații
Justinus I și Justinianus I							
527	2M						
Justinianus I							1 SOL. fourrée
527-538	9M 4K 1I 1€				2K		1M imitație
538-539	1K						
539-540	2M		1K		1M		
540-541	2M 1K						
541-542			1M				
542-543	1K		1M				1M f.m.

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
543-544							1M f.m.
544-545	1M						
545-546							
546-547	1M				1I		
547-548	1M 1K		1M		1K		
548-549					1M		
549/50			1K				
553-554	1I						
554-555							
555-556				1K			
556-557	1I						
557-558							
558-559		1K					
559-560					1M		
560-561							
561-562							1I f.m.
562-563							
563-564	1K						
564-565							1I f.m.

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
565							
Justinus II							
565-566	1M						
566-567	1K	1K					
567-568	3M	2K		1M			
568-569	1M	2K					
569-570	1M	7K					
570-571	2M 1K		4M 1K				
571-572	1M		2M				
572-573	1M		1M				
573-574	1M		3M	1K			
574-575	2M	3K	1M	1M 1K			
575-576	1M						
576-577	1M						
577-578				1M			
Tiberius II							
578	1XXX						
578-579			1K				
Mauricius-Tiberius							

Datare	CON	TES	NYC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
586-587	2K						
587-588	1M						
588-589	1M	1K	1M				
589-590							
590-591							
591-592		2K					
592-593							
593-594							
594-595	1M						
595-596	1M						
596-597			1M				
600-601		1K					
601-602							
602	1M						
Phocas							
602-603	1K						
606-607	1M						
607-608			1 XXX				
Heraclius							

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
612-613	1M						

K	NIC	512-538	2 ex.
M	CON	518-537	1 ex.
M	CON	522-537	1 ex.
K	NIC	522-538	1 ex.
IS	TES	538-542	1 ex.
I	CON	549/50-565	1 ex.
I	CON	550/51-565	1 ex.
I	NIC	552/53-565	2 ex.
I	NIC	555/56-565	2 ex.
M	CYZ	538-561	1 ex.
I	CON	538-565	1 ex.
M	?	538-565	1 ex.
I	?	546/47-565	1 ex.
M	CON	565-578	4 ex.
€	CON	565-578	1 ex.
K	TES	565-578	3 ex.
K	?	565-578	2 ex.
M	CON	582-602	1 ex.
K	TES	587/88-602	1 ex.
K	?	582-602	1 ex.
I	CON	582-602	1 ex.
K	TES	538-602	1 ex.
M	?	sec.VI	1 ex.
€	?	sec.VI	1 ex.

Bibliografie:

- CUSTUREA 1986, 277.
 CUSTUREA, VERTAN, TALMAȚCHI 1997, 377-378, nr. 1708-1723.
 CUSTUREA, VERTAN, TALMAȚCHI 1998, 316-317, nr. 1842-1844.
 CUSTUREA, VERTAN, TALMAȚCHI 1999, 351, nr. 2004-2013.
 CUSTUREA 2004-2005, 495, nr. 6-12.
 CUSTUREA, CLIANTE 2006, 424-426, nr. 9-36.
 CUSTUREA 2008, 536-537, nr. 11-19.
 CUSTUREA 2012, 620-621, nr. 6-18.
 GÂNDILĂ 2006-2007, 111-112, nr. 1-20.
 GÂNDILĂ 2007, 615, nr. 61-63.

OPRIȘ 2003, 22, 25.

POENARU BORDEA 1976-1980, 251, n. 12.

POENARU BORDEA, OCHEȘEANU, POPEEA 2004, *passim*.

VERTAN, CUSTUREA 1980, 355, nr. 184, 185.

VERTAN, CUSTUREA 1982, 282, nr. 515-519.

VERTAN, CUSTUREA 1988-1989, 378-380 nr. 1274-1306.

VERTAN, CUSTUREA 1992, 486, nr. 1407-1409.

VERTAN, CUSTUREA 1995-1996, 315, nr. 1565.

16. CASTELU

Mauricius-Tiberius

M NIC 588/89 1 ex.

Bibliografie:

CUSTUREA, CLIANTE 2006, p. 426, nr. 37.

17. CERNA

Justinianus I

M CON 537/38 1 ex.

Bibliografie:

OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU, OPAIȚ 1984, 274, nr. 116.

18. CERNAVODĂ – AXIOPOLIS

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
Justinus I							
518-522	1M						
522-527	1€						
Justinianus I							

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
527-538	1M						
538-539	1K			1K			
539-540					1M		
540-541							
541-542	1M 1K						
557-558	1M						
558-559			2I				
563-564	1I						
Iustinus II							
569-570	1M						
570-571	2M						
571-572	1M						
Mauricius-Tiberius							
591-592			1M				
592-593		1K					
Phocas							
607-608	1K						
Heraclius							
613-614			1M				

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
614-615	1M						

€	CON	538-542	1 ex.
I	CYZ	552/53-565	1 ex.
M	CON	565-578	1 ex.
K	TES	565-578	1 ex.
€	NIC	565-578	1 ex.
K	CON	603-610	1 ex.

Bibliografie:

DIMIAN 1957, 195.

MITREA 1963, 598, nr. 54.

POENARU BORDEA, OCHEȘEANU, NICOLAE 1989, 71-72, nr. 186-209.

POENARU BORDEA, OCHEȘEANU, POPEEA 2004, passim.

19. CETATEA – CASTELUM CILICUM ?**Justinianus I**

K	TES	562/63	1 ex.
---	-----	--------	-------

Bibliografie:

PETAC, IONESCU 2002, 110, nr. 18.

20. CIOBANU**Justinus I**

AE	?		1 ex.
----	---	--	-------

Bibliografie:

COMȘA 1958, 766

21. CIUCUROVA**Justinus I**

K	CON	518-522	1 ex.
---	-----	---------	-------

Bibliografie:

POENARU BORDEA 1968b, 400, nr. 10.

22. CLOȘCA

Justinianus I

I CON 564/65 1 ex.

Bibliografie:

IACOB 1996-1997, 268, nr. 23.

23. CONSTANȚA - TOMIS

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
Anastasius I							
498-507	1M 2K						
507-512	2M 3K 1I						
512-518	12M 8K		1€				
Justinus I							
518-522	9M 5K		1M	1K	1K		
522-527	11M 11K 3€		4M 3K				
Justinus I și Justinianus I							
527	1M						
Justinianus I							
527-538	14M 12K 5I 2€				1M 1K		
538-539	4M		1M 1K				
539-540			1M 1K		1M	1K	
540-541	1I						

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
541-542	3M 1K		1K				
542-543	1M 2K		1M				
543-544	1M 1K			1M			
544-545	3I						
545-546			1M	1M			
546-547	3M		1M				
547-548	1K						
548-549	2M						
549/50							
550/51							1M f.m.
551-552				1M			
552-553	2I						
553-554	2I						
554-555							
555-556	4I		1I				
556-557	1I		4I		1K		1I f.m.
557-558	1M						
558-559	1M 1I		3I	1I			1I f.m.
559-560	5I			1I	1M		

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
560-561	1I		1I		1M		
561-562	2I		3I				
562-563	1I		1I				
563-564	1I	4I	2I	2I			
564-565	2I	3I					1I f.m.
565			2I				
Justinus II							1 SOL
565-566				1I			
566-567		1K					
567-568	1M 1K	4K					
568-569	2M 1K	4K	3M 1K				
569-570	2M 1K	7K	4M 1K				
570-571	2M 6K	2K	2M 2K				
571-572	2M 1K	1K	1M 1K		2M		
572-573	1M 1K	1K	1M				
573-574	1M		2M		1M		1K f.m.
574-575	2M 2K	7K	3M 1K	2M 1K			
575-576		3K	1M				
576-577	2M	3K		1M			

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
577-578		2K					2K f.m.
Tiberius II							
578					1M		
578-579	1M						
579-580							
580-581	3M		1M				
581-582							
Mauricius-Tiberius							1 SOL (23)
582-583	2M 1K 5I						
583-584	1K 1€	1K	1M	1M			
584-585	1K 1€	1K	1M	1I			
585-586	1M 3K						
586-587	1M 2K	4K			1K		
587-588	2K	6K	3M				
588-589	2K			1M			
589-590	1K	1K		1M			
590-591	1M 1K						
591-592	2M 1K	1K	2M		1K		
592-593	1M 2K	1K					

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
593-594	1K						
594-595	4M		1M				
595-596							
596-597	1K	1K					
597-598	1M 1K						
598-599							
599-600	1M 2K						
600-601		1K					
601-602							
602				1M			
Phocas							
602-603				1M			
603-604				3K			
604-605	1M	3K		1K	1M		
605-606				1K			
606-607	3M		2M				
607-608	1M			2M			
608-609	2M		1K				
609-610	1M						

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
610				1M			
Heraclius							
611-612	2M 2K						
612-613	2M						
613-614	3M						
614-615							
615-616	2M						

K	CON	507-537	1 ex.
€	CON	542/43-551/52	4 ex.
I	CON	557/58-565	1 ex.
I	?	557/58-565	2 ex.
€	NIC	537-551/52	2 ex.
I	CON	538-551	1 ex.
K	TES	538-557	1 ex.
M	CON	538-565	1 ex.
33 NUM	ALEX	538-565	1 ex.
K	?	538-565	2 ex.
I	CON	538-565	1 ex.
€	CON	538-565	3 ex.
€	CON	565-578	43 ex.
K	CON	565-578	1 ex.
€	NIC	565-578	2 ex.
€	CYZ	565-578	2 ex.
€	ANT	565-578	1 ex.
M	CON	565-578	2 ex.
K	?	565-578	2 ex.
K	TES	568/9-578	1 ex.
K	CON	578-582	1 ex.
I	CON	578-582	2 ex.
€	CON	578-582	2 ex.
K	NIC	578-582	3 ex.

M	NIC	586/87-588/89	1 ex.
K	CON	582-602	2 ex.
I	CON	586-602	4 ex.
€	CON	582-602	1 ex.
I	NIC	582-602	1 ex.
€	NIC	582-602	1 ex.
I	CYZ	584-602	1 ex.
K	TES	582-588	2 ex.
M	?	582-602	1 ex.
K	?	582-602	5 ex.
K	?	538-602	2 ex.
M	CON	603-610	1 ex.
M	NIC	603-610	1 ex.
M	?	603-610	2 ex.
K	CON	603-610	15 ex.
I	CON	602-610	4 ex.
€	CON	602-610	2 ex.
M	CON	610-613	1 ex.
K	CON	610-614	1 ex.
M	CON	613-616	3 ex.
M	?	613-616	1 ex.

Constans II

M	CON	642/43	1 ex.
M	CON	655 -658	1 ex.
K	CAR	658 -668	1 ex.
M	CON	663/64 -665/66	1 ex.
K	CON	641-668	1 ex.

Tiberius III

M	CON	698/99	1 ex.
---	-----	--------	-------

Constantin V

M	SYR	751 -775	1 ex.
---	-----	----------	-------

Leon IV

AE	?	?	1 ex.
----	---	---	-------

Bibliografie:

- CUSTUREA, VERTAN, TALMAȚCHI 1997, 378-379, nr. 1735-1737.
 CUSTUREA, VERTAN, TALMAȚCHI 1998, 317-318, nr. 1858-1872.
 CUSTUREA 2004-2005, 495-496, nr. 13, 14, 15.

- CUSTUREA, CLIANTE 2006, 426-428, nr. 38-70.
 DIMIAN 1957, 197.
 ISVORANU, POENARU BORDEA 2003, 137-161.
 MITREA 1963, 597, nr. 49.
 MITREA 1966, 412, nr. 49.
 OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 1996, 104, n. 34.1; 105, n. 41.2.
 OCHEȘEANU 1975, 235, nr. 9.
 OCHEȘEANU, DICU 1981-1982, 446-447, nr. 25-32.
 POENARU BORDEA 1968b, 400.
 POENARU BORDEA, POPEEA 1976, 220
 POENARU BORDEA, DONOIU 1981-1982, 238, nr. 4, 8.
 POENARU BORDEA, OCHEȘEANU, POPEEA 2004, passim.
 POPEEA 1973-1975a, 119, nr. 1-4.
 POPESCU, IONESCU 1992-1993, 324, nr. 5, 6, 7.
 VERTAN, CUSTUREA 1979, 235, nr. 53.
 VERTAN, CUSTUREA 1981, 341, nr. 326.
 VERTAN, CUSTUREA 1983, 310, nr. 744-747.
 VERTAN, CUSTUREA 1986, 300, nr. 1081.
 VERTAN, CUSTUREA 1992, 387-388, nr. 1436-1441.

24. CONSTANȚA – Viile Noi

Anastasius I

M	CON	512-517	1 ex.
---	-----	---------	-------

Justinus I

M	CON	518-522	1 ex.
---	-----	---------	-------

Justinianus I

M	CON	527-537	1 ex.
---	-----	---------	-------

I	CON	563/64	1 ex.
---	-----	--------	-------

Justinus II

M	NIC	571/72	1 ex.
---	-----	--------	-------

Є	ANT	569/70 – 577/78	1 ex.
---	-----	-----------------	-------

Mauricius Tiberius

K	CON	588/89	1 ex.
---	-----	--------	-------

Bibliografie:

ISVORANU 2013, 59-60, nr. 190-196.

25. CORBU DE SUS

Phocas

M	NIC	606/07	1 ex.
---	-----	--------	-------

Bibliografie:

POENARU BORDEA, OCHEȘEANU, POPEEA 2004, 120, nr. 944.

26. COSTINEȘTI - PARTHENOPOLIS

Anastasius I

M	CON	498-518	2 ex.
---	-----	---------	-------

Justinianus I

M	NIC	527-537	1 ex.
---	-----	---------	-------

M	NIC	538/39	1 ex.
---	-----	--------	-------

IB	ALEX	?	1 ex.
----	------	---	-------

Justinus II

M	CYZ	574/75	1 ex.
---	-----	--------	-------

Bibliografie:

DIMIAN 1957, 192.

27. CRUCEA

Anastasius I

M	CON	498-518	1 ex.
---	-----	---------	-------

Bibliografie:

DIMIAN 1957, 190.

28. CUZA VODĂ

Anastasius I

M	CON	507-512	1 ex.
---	-----	---------	-------

Bibliografie:

PAPASIMA 1991, 395, nr. 1.

29. DEBRENE

Anastasius I

AE	?	?	1 ex.
----	---	---	-------

Justinianus I

AE	?	?	10 ex.
----	---	---	--------

Justinus II

AE	?	?	7 ex.
----	---	---	-------

AE	?	574/75	1 ex.
----	---	--------	-------

Sec. VI

AE	?	?	1 ex.
----	---	---	-------

Bibliografie:

MIHAILOV 2012, 468, nr. 23 numără doar 19 piese cf. inventarelor muzeului din Dobrich și consideră prima emisiune ca fiind de la Iustinianus I, iar ultima din anul 574/75.

TORBATOV 2002b, 352.

30. DERVENT

Justinus II

M	CON	570/71	1 ex.
---	-----	--------	-------

M	ANT	573/74	1 ex.
---	-----	--------	-------

Bibliografie:

POENARU BORDEA, OCHEȘEANU, POPEEA 2004, 85, nr. 668.

VERTAN, CUSTUREA 1981, 341, nr. 327.

31. DINOGETIA

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
Anastasius I							
498-507	1K						
507-512	2K		1K				

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
512-518	1M 2K				1M		
Justinus I							
518-522	2M 3K						
522-527	1M 1K						
Justinianus I							
527-538	3M		1M				
538-539			2M				
539-540			1K		1K		
544-545	1K						
545-546							
546-547	1K						
547-548	1M						
552-553			1K				
553-554							
554-555							
555-556	1M						
556-557							
557-558	1M						
Justinus II							

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
565-566							
566-567	1M						
567-568			1M				
568-569		1K	1M				
569-570	4K	2K					
570-571	1M	1K					
571-572	2M		2M				
572-573	2K	1K		1M			
573-574							
574-575		1K					
575-576							
576-577				1M			
577-578							
Tiberius II							
578					1M		
578-579		1K					
Mauricius-Tiberius							
582-583			1M				
583-584		1K					

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
584-585							
585-586		1K					
586-587	1M						
587-588							
588-589							
589-590	1K						
590-591	1M 2K						
591-592	1K						

IS	TES	542-547	1 ex.
I	CON	538-565	1 ex.
M	NIC	538 -565	1 ex.
K	CON	565-578	1 ex.
K	?	578-582	1 ex.
K	TES	582-602	2 ex.
K	?	sec.VI	4 ex.

Bibliografie:

MITREA 1974, 63-70

OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 1980b, 507, nr. 102.

32. DOBROMIR VALE**Justinus I**

M	CON	518-522	1 ex.
---	-----	---------	-------

Bibliografie:

POENARU BORDEA, OCHEȘEANU, POPEEA 2004, 24, nr. 89.

33. DUNAVĂȚ

Justinus I

K	CON	522-527	1 ex.
I	NIC	522-527	1 ex.

Justinianus I

M	CON	527-537	4 ex.
M	CON	527-537	1 ex. (imitație)

Justinus II

K	CON	568/69	1 ex.
K	TES	568/69	1 ex.
K	NIC	571/72	1 ex.
K	TES	574/75	2 ex.

Bibliografie:

CUSTUREA 2012, 621-622, nr. 21-32

34. DUNĂRENI – Bratca

Anastasius I

M	CON	512-517	1 ex.
---	-----	---------	-------

Justinus I

M	CON	518-522	1 ex.
M	CON	522-527	1 ex.

Justinianus I

€	CON	541/42-551/52	1 ex.
I	NIC	563/64	1 ex.

Justinus II

K	TES	568/69	1 ex.
€	CON	565-578	1 ex.

Bibliografie:

CUSTUREA, CLIANTE 2006, 428, nr. 71-76.

CUSTUREA 2012, 621, nr. 20.

35. DUNĂRENI-SACIDAVA

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
Anastasius							
507-512	2M						
512-518	5M 3K						
Justinus I							
518-522	9M		2 K	1K			
522-527	2M 2K						
Justinus I și Justinianus I							
527					1M		
Justinianus I							
527-538	14M 8K		1K				
538-539	1K						
539-540	1K					1K	
540-541	1K						
541-542	1M						
542-543	1K			1K			
543-544							
544-545	2K		1K				
556-557					1K		

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
557-558	2M				2M		
558-559	1I		1I				
563-564		1K					
564-565		1K					
565		1K					
Justinus II							
565-566		1K					
566-567		2K					
567-568		3K		1M			
568-569		3K					
569-570	3M 2K	8K					
570-571	6M 1K	1K	1M 2K				
571-572	3M 1K		2M 1K				
572-573	3M	1K	2M	1K			
573-574	1M		1K				
574-575		3K	2M 2K	1M			
575-576	1M	2K					
576-577							
577-578		1K					

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
Tiberius II							
578	1K						
Mauricius-Tiberius							
582-583							
583-584	2M						
584-585		3K					
585-586		1I					
586-587		1K					
587-588							
588-589		1K					
589-590		1K	1K				
590-591							
591-592							
592-593	2M						
593-594		1I					1K f.m.
594-595		1K					
595-596							
596-597	1M						
597-598							

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
598-599							1K f.m.
Heraclius							
612-613	1M						

K	CON	538/39-546/47	1 ex.
IS	TES	538-552	1 ex.
IS	TES	552-562	1 ex.
K	TES	562-565	1 ex.
K	TES	569/70- 572/73	1 ex.
K	TES	568/69-575/76	1 ex.
K	TES	574/75-576/77	1 ex.
€	CON	565-578	1 ex.
K	CON	565-578	1 ex.
M	CON	613-616	1 ex.

Bibliografie:

CUSTUREA, VERTAN, TALMAȚCHI 1999, 352, nr. 2030.

CUSTUREA 2004-2005, 496-497, nr. 16-32.

CUSTUREA 2008, 537-542, nr. 20-145.

POENARU BORDEA, OCHEȘEANU, POPEEA 2004, passim.

VERTAN, CUSTUREA 1981, 343, nr. 331.

36. EFORIE**Phocas**

AE	?	?	1 ex.
----	---	---	-------

Bibliografie:

OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 2003a, 375, n. 92.

37. ENISALA

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
Justinus I							

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
518-522	2M 2K						
522-527	1K 1E						
Justinus I și Justinianus I							
527					1K		
Justinianus I							
527-538	1M 1K						
541-542	1K						
556-557			1M				
557-558							
558-559			1K				
Justinus II							
568-569	1M						
569-570	1M	1K					
570-571	1M		1M				
574-575		2K					
Tiberius II							
581-582					1M		
Mauricius- Tiberius							
582-583							

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
583-584							1K f.m.
584-585							
585-586							
586-587				1K			
587-588							
588-589				1M			
596-597				1K			
Phocas							
604-605			1M				
609-610			1M				

K ? 578 -582 1 ex.
M ? 611-616 2 ex.

Bibliografie:

MĂNUCU ADAMEȘTEANU, OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 1984, 351-352, nr. 7-22.

OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 1980b, 507, nr. 103.

OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 1996, 102, n. 23.10.

PETRESCU DÂMBOVIȚA 1940, 11-12, nr. 1-3, 5, 11, 12.

VERTAN, CUSTUREA 1986, 300, nr. 1082-1084.

38. FÂNTÂNA MARE

Justinus I și Justinianus I

AE ? ? 3 ex.

Bibliografie:

OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 2003a, 375, n.93.

39. FÂNTÂNELE

Mauricius-Tiberius

K ? 586/87 1 ex.

Bibliografie:

POENARU BORDEA 1998, 192, nr. 2.

40. GOLESH (Kapitan Dimitrovo) – HAGIOS KYRILLOS

Sunt consemnate 22 piese, prima emisiune de la Anastasius I (512-518), 1 ex., iar ultimele de la Justinus II (574/75), 3 ex.

Bibliografie:

MIHAILOV 2012, 468, n. 12.

41. GRĂDINA

Justinus I

M CON 518 - 522 1 ex.

Justinus II

K TES 568/69 1 ex.

Bibliografie:

CUSTUREA 2004-2005, 497, nr. 33.

POENARU BORDEA, POPEEA 1976, 220, nr. 7.

42. GRECI

Justinus II

M NIC 573/74 1 ex.

Bibliografie:

MITREA 1971, 412, nr. 105.

43. HÂRȘOVA – CARSIUM

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
Anastasius I							

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
512-518	3M						
Justinus I							
518-522							
522-527	1M 1K 1I		1K				
Justinianus I							
527-538	2M						
Justinus II							
565-566							
566-567		1K					
567-568		1K					
568-569							
569-570		2K			1€		
570-571							
571-572					1M		
572-573	1M		1K				
573-574							
574-575		1K	1M				
575-576							
576-577							

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
577-578		1K					
Tiberius II							
578-579	1M						
Mauricius-Tiberius							
582-583							
583-584	1K						
584-585							
585-586							
586-587	1M						
587-588			1K				
588-589				1M			
589-590			1M				
592-593				1M			

M	CON	538-565	1 ex.
K	TES	568/69 -575/76	2 ex.
€	NIC	565-578	1 ex.
€	CON	578-582	1 ex.
K	CON	603-610	2 ex.
K	TES	605-610	1 ex.
K	CON	629/30	1 ex.

Bibliografie:

CUSTUREA 1986, 277, nr. 2, 4, 6.

CUSTUREA, VERTAN, TALMAȚCHI 1997, 379, nr. 1741.

CUSTUREA, VERTAN, TALMAȚCHI 1999, 352-353, nr. 2035-2037.

CUSTUREA 2004-2005, 497, nr. 34.

CUSTUREA, CLIANTE 2006, 429, nr. 77.

CUSTUREA 2008, 542, nr. 146.

CUSTUREA 2012, 622, nr. 33.

POENARU BORDEA, OCHEȘEANU, POPEEA, 2004, passim.

VERTAN, CUSTUREA 1981, 341, nr. 328, 329.

VERTAN, CUSTUREA 1986, 300-301, nr. 1085-1100.

44. HISTRIA

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
Anastasius I							
498-507	2M						
512-518	8M 7K						4M f.m. 3K f.m.
Justinus I							
518-522	8M 4K		2K				1 M.f.m.
522-527	6M 1K 1I						
Justinianus I							
527-538	19 M 4K 1I		1M 1K		2M		4 M f.m. 1K f.m.
538-539	2M 1K						
539-540	2K		1M			1K	
540-541	3M					1I	
541-542	4M 1K		1M				1M f.m. 1I f.m.
542-543	1M						
543-544	2M 1K						

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
544-545				1M			
545-546	2M						
546-547			1M	1M	1M		1 I f.m.
547-548	1M 1K						
548-549	2M 1I						
549/50	1M						
550/51	1I				1K		
551-552				1M			
552-553			1K				
553-554							
554-555	1M						
555-556			1M				
556-557			1I				
557-558	1M				1M		
558-559	1I						
559-560							
560-561							
561-562	2I	1K	1I				1I f.m.
562-563	1M						

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
563-564			1I				
564-565					1K		
565							
Justinus II							
565-566							
566-567	2M	2K					
567-568	2M 1K						
568-569	6M	1K	1M				1M f.m.
569-570	7M	6K	2M				
570-571	2M 2K		2M 1K	2K	1M		2K f.m.
571-572	1M 1K	1K	2M				
572-573	1M		2M				
573-574	2M		2M				
574-575	3M 1K	3K	2M	1M			
575-576	2M 1K	1K	1K		1M		
576-577	1M		2M	1K			
577-578	1M	3K	1M				
Tiberius II							1 TREM
578					1M		

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
58-579	1M				1M		
579-580	1M				1M		
580-581	1M		3M				
581-582	1M		1M				
Mauricius- Tiberius							
582-583		1K					
583-584	2M 1K						
584-585	1K		1K	1M			
585-586	2M	2K					
586-587	1M	1K	1M				
587-588	1M 3K		2M	1M			
588-589	2M 3K						1M f.m.
589-590	2M 5K						
590-591	2M			1K			
591-592	1M		1M				1M f.m.
592-593	1K	2K		1M 1K			1M f.m.
593-594					2K		
594-595	1M		1M				
595-596							

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
596-597	1M	1K					
Phocas							1SOL(22)
603-604				1K			
604-605	1M		1K				
605-606	1M						
606-607	2M		1M	1K			1M f.m.
Heraclius							
612-613	1M						
613-614	1M						

M	?	518 – 527	1 ex.
€	CON	522 - 537	2 ex.
K	CON	547/48 - 563/64	1 ex.
M	CON	538 - 563	4 ex.
€	CON	543 - 565	1 ex.
K	CYZ	545/46 - 562	1 ex.
I	NIC	555/56 - 560/61	1 ex.
I	?	546/47 - 565	1 ex.
M	?	538 - 563	1 ex.
K	?	538 - 565	1 ex.
M	?	527 - 565	8 ex.
€	CON	565 - 578	3 ex.
€	NIC	565 - 578	2 ex.
€	CYZ	565 - 578	2 ex.
€	?	565 - 578	7 ex.
K	CON	565 - 576/77	1 ex.
K	TES	565 - 578	5 ex.
M	NIC	565 - 578	1 ex.
K	NIC	565 - 578	2 ex.
M	?	565 - 578	1 ex.
K	?	565 - 578	13 ex.

M	NIC	578 - 582	1 ex.
K	NIC	579 - 582	1 ex.
K	CON	579 - 582	2 ex.
I	CON	578 - 582	1 ex.
K	ANT	583/84 (586/87)	1 ex.
M	CON	582 - 602	1 ex.
K	CON	582 - 602	1 ex.
€	CON	582 - 602	1 ex.
M	CON	591 - 602	1 ex.
M	?	582 - 602	1 ex.
K	?	582 - 602	3 ex.
M	CYZ	603 - 610	1 ex.
K	CON	603 - 610	2 ex.
K	TES	605 - 610	1 ex.
M	?	603 - 610	1 ex.
K	?	603 - 610	2 ex.

ILIZIBILE

M	CON	Sec. VI	4 ex.
M	NIC	Sec. VI	2 ex.
K	TES	Sec. VI	4 ex.
M	?	Sec. VI	7 ex.
K	?	Sec. VI	21 ex.
I	?	Sec. VI	8 ex.
€	?	Sec. VI	10 ex.

Bibliografie:

CUSTUREA 2004-2005, 497, nr. 35-45.

IONESCU 1973-1975, 331, nr. 14.

MIHĂILESCU BÎRLIBA, POENARU BORDEA 2000, 318-319, nr. 36-44.

POENARU BORDEA 1982, 154-155, nr. 106-112.

POENARU BORDEA, OCHEȘEANU, POPEEA 2004, passim.

POENARU BORDEA, DIMA 2007, 179-188, nr. 171-231.

PREDA, NUBAR 1973, 198-227, nr. 1687-2043.

VERTAN, CUSTUREA 1983, 311, nr. 748.

45. HISTRIA Sat**Justinus II**

M	CON	567/68	1 ex.
---	-----	--------	-------

Constantin IV

AV.SOL. CON 674 -681 1ex.

Bibliografie:

NICOLAE 1994-1995, 271, nr. 8.

NUBAR 1966, 605-607.

46. HORIA (TL)**Justinus II**

AE ? inedit 1 ex.

Bibliografie:

OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 2003a, 375, nr. 98.

47. IGLIȚA Est – TROESMIS

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
Anastasius I							
507-512	1M						
512-518	1M						
Justinus I							
518-522	2M						
Justinianus I							
527-538	1M 2K 3I				1K		
538-539	1K						
539-540			1M				
540-541							
541-542							

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
542-543	1I						
548-549	1M						
549/50	1I						
555-556	1M			1M			
556-557							
557-558			1I				
563-564		2K					1I f.m.
565							
Justinus II							
565-566	1M						
566-567							
567-568	1K	2K					
568-569	2M	2K					
569-570	2M	3K		1M			
570-571	1M 1K	1K	2M				
571-572	2M 1K	3K	2M				
572-573					1M		
573-574			1K	1K			
574-575	1M	1K					

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
575-576		1K					
576-577							
577-578		3K					
Tiberius II							
580-581	1M						
Mauricius-Tiberius							
582-583		1K					
583-584	1M						
584-585							
585-586							
586-587	1K						
587-588							
588-589	1K						
589-590	1K						
590-591							
591-592	1K	1K					

M	CON	565 - 578	1 ex.
€	CON	565 - 578	1 ex.
I	CON	578 - 582	1 ex.
K	CON	582 - 602	1 ex.

IGLIȚA Vest**Iustinianus I**

I	CON	547/48	1 ex.
M	CYZ	547/48	1 ex.
IS	TES	547-552	1 ex.
I	CON	553/54	1 ex.

Mauricius-Tiberius

K	CON	588/89	1 ex.
K	ANT	591/92	1 ex.

IGLIȚA – generic**Justinus I**

€	CHE	522-527	1 ex.
---	-----	---------	-------

Justinianus I

M	CON	527-538	2 ex.
M	NIC	527-538	1 ex.
M	CON	553/54	1 ex.
M	CON	554/55	1 ex.
I	ROM	561/62	1 ex.
K	TES	563/64	1 ex.

Justinus II

M	CON	569/70	1 ex.
€	ANT	569/70	1 ex.
M	CON	571/72	1 ex.
M	CON	574/75	1 ex.
K	TES	568-578	1 ex.

Tiberius II

K	CON	578-582	1 ex.
---	-----	---------	-------

Bibliografie:

- CHIRIAC, BOUNEGRU 1973-1975, 101-102, nr. 5-7.
 CUSTUREA, VERTAN, TALMAȚCHI 1998, 319, nr. 1889.
 CUSTUREA 2008, 543-545, nr. 147-208.
 OBERLÄDER-TÂRNOVEANU 1980c, 264.
 POENARU BORDEA, OCHEȘEANU, POPEEA 2004, passim.
 POPESCU, IACOB, GEORGESCU 1996, 94, nr. 78, 79.
 VERTAN, CUSTUREA 1992, 393-394, nr. 1539-1545.

48. ISACCEA – NOVIODUNUM

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
Anastasius I							
507-512	2M 2K						
512-518	2M 6K						
Justinus I							
518-522	3M 2K		1K				
522-527	1M 3K						
Justinus I și Justinianus I							
527	1M		1M				
Justinianus I							
527-538	10M 5K 1I		2M 1K		1K 1I		1M f.m. 1K f.m.
538-539	1M						
539-540							
540-541	1M						
541-542	1M						
542-453	1M		1M	1M			
543-544	1M 1I						
544-545	1M		1M 1K				
545-546				1K			

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
546-547	1M 1I						
547-548			1M				
548-549	1M			1M			1I ROM
549/50	1I						
550/51							
551-552					1K		
552-553					1K		
553-554							
554-555	1M				1M		
555-556	2I						
556-557	1M 4I		1I				
557-558							
558-559	1I		2I				
559-560							
560-561							
561-562	1I						
562-563	1M	1K	2I				
563-564			1I	1I			
564-565		1K					

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
565							
Justinus II							
565-566	1M						
566-567		1K					
567-568	1K	3K	1M				
568-569		5K					
569-570	3M 1K	4K	1M				
570-571	5M 1K		5M				
571-572	2M 1K		2K		1K		
572-573	1M		1M 1K	1K			
573-574	3M		2M				
574-575	2M 1K	3K	1M	1M 1K			
575-576							
576-577			1K				
577-578		1K					
Tiberius II							
578	1M				1I		
578-579	1M						
579-580							

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
580-581	1M						
581-582	1M						
Mauricius-Tiberius							
582-583		2K					
583-584	1K	1K					
584-585	1M						
585-586							
586-587	1M 1K	3K					
587-588			2K				
588-589	1M						
589-590	1M						
590-591	1M						
591-592	2K	4K	1M				
592-593							
593-594		1K					
594-595		1K			1K		
601-602		2K					
Phocas							
603-604	2M		1K				

Datare	CON	TES	NIC	CZY	ANT	CAR	OBS.
604-605	1M						
605-606				1M			
606-607	1M		1M				
Heraclius							
611-612				1M			

M	CON	518 - 527	3 ex.
K	CON	518 - 527	3 ex.
M	CON	522 - 537	1 ex.
K	CON	522 - 537	1 ex.
€	CON	522 - 537	1 ex.
AV. SOL	CON	542 - 565	1 ex.
€	CON	542/43 - 551/52	1 ex.
IS	TES	542 - 547	2 ex.
I	?	546/47 - 565	3 ex.
I	NIC	550/51 - 565	1 ex.
I	CON	556/57 - 565	5 ex.
K	CON	538 - 565	1 ex.
€	CON	543 - 565	1 ex.
€	NIC	556/57 - 565	1 ex.
K	TES	565 - 578	1 ex.
€	CON	565 - 578	3 ex.
€	NIC	565 - 578	3 ex.
K	CON	570/71 - 575/76	1 ex.
I	CON	578 - 582	1 ex.
AV. SOL	CON	583/84 - 602	1 ex.
K	TES	582 - 602	1 ex.
M	CYZ	602 - 610	1 ex.
M	CON	602 - 610	1 ex.
K	CON	603 - 610	6 ex.
K	ROM	603 - 610	1 ex.
K	?	578 - 610	1 ex.
M	CON	610 - 616	1 ex.

AV. SOL	CON	641 - 646	1 ex.
M	CON	641 - 668	1 ex.

Bibliografie:

- CUSTUREA 2004-2005, 497-498, nr. 46-49.
 CUSTUREA, CLIANTE 2006, 429, nr. 79.
 CUSTUREA 2012, 622-623, nr. 34-46.
 ILIESCU 1962b, 310-311, nr. 1042-1045.
 MITREA 1963, 599, nr. 60.
 OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 1980b, 507-508, nr. 104-129.
 OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 1996, 102, 104, n.23.15, n 34.2.
 POENARU BORDEA, BAUMANN 1973-1975, 153-157, nr. 1-41.
 POENARU BORDEA, MITREA 1991, 222, nr. 49.
 POENARU BORDEA, NICOLAE, POPESCU 1995, 136-138, nr. 1-70.
 POENARU BORDEA, OCHEȘEANU, POPEEA, 2004, passim.
 POPEEA 1973-1975a 176-179, nr. 1-30.
 POPESCU, IACOB, GEORGESCU 1996, 94.
 VERTAN, CUSTUREA 1982, 282-283, nr. 526-530.

49. IULIA**Phocas**

M	ANT	602/04	1 ex.
---	-----	--------	-------

Bibliografie:

- OCHEȘEANU 1981, 311, nr. 1.

50. IZVOARELE (CT) – SUCIDAVA

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
Anastasius I							
507-512	1K						
512-518	2K						
Justinus I							
522-527	1M 2K		1E				

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
Justinus I și Justinianus I							
527	1K						
Justinianus I							
527-538	1K 2I						
538-539							
539-540	1M						
540-541							
542-543	1M 1I						
549/50	1I						
552-553	1I						
556-557	1M 1I						
557-558							
558-559	1M						
559-560					1M		
563-564			1I				
Justinus II							
565-566		1K					
566-567	1K						
567-568		1K					

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
568-569	1M	1K					
569-570		1K					
570-571		1K	1K				
571-572			1K				
572-573	1M			1K			
573-574	1M		1M				
574-575		2K					
575-576							
576-577							
577-578			1M				
Mauricius-Tiberius							
582-583	1M II						

€	CON	522 - 537	3 ex.
I	CON	550 - 565	1 ex.
K	TES	565 - 578	1 ex.
€	CYZ	565 - 578	1 ex.

Anastasius I

K	?	?	2 ex.
€	?	?	4 ex.

Justinus I

M	?	?	4 ex.
K	?	?	6 ex.
I	?	?	3 ex.

Justinianus I

M	?	?	3 ex.
K	?	?	4 ex.
IS	TES	?	2 ex.
I	?	?	12 ex.
€	?	?	8 ex.

Justinus II

M	?	?	3 ex.
K	?	?	12 ex.
I	?	?	5 ex.

Tiberius II

I	?	?	2 ex.
---	---	---	-------

Mauricius-Tiberius

K	TES	584/85	1 ex.
---	-----	--------	-------

Bibliografie:

CUSTUREA, VERTAN, TALMAȚCHI 1997, 381, nr. 1780-1786.

CUSTUREA, VERTAN, TALMAȚCHI 1998, 321, nr. 1930.

CUSTUREA 2004-2005, 498, nr. 50.

CUSTUREA, CLIANTE 2006, 429, nr. 80-82.

CUSTUREA 2012, 623-624, nr. 47-66.

MITREA 1966, 413-414, nr. 61.

PAPASIMA 1995-1996, 280, nr. 2, 3, 6.

VERTAN, CUSTUREA 1995-1996, 317-318, nr. 1597-1606.

51. JURILOVCA-ARGAMUM**Anastasius I**

M	2 ex.	1(CON)	2 (NIC) ?
K	1 ex		

Justinus I

M	3 ex.	5CON	2NIC	2CYZ
K	6 ex.			

Justinianus I

AV. TREM	CON	1 ex.				
M	15 ex.	27 CON	2TES	10NIC	5CYZ	1CAR
K	10 ex.					

I 22 ex.
 € 1 ex.

Justinus II

M 23 ex. 19 CON 8 TES 7 NIC
 K 9 ex.
 € 3 ex.

Tiberius II

M 1 ex. 1 CON 1 TES 1 NIC
 K 1 ex.
 € 2 ex.

Mauricius Tiberius

M 11 ex. 12 CON 3 TES 2 NIC 2 CYZ
 K 9 ex.

Phocas

M 2 ex. 2 CON 1 TES 1 NIC 2 CYZ
 K 4 ex.

Heraclius

AV. SOL. 1 ex. CON
 M 3 ex. 1 CON 3 NIC
 K 1 ex.

Bibliografie:

IACOB, MĂNUCU ADAMEȘTEANU (M), POENARU BORDEA 1999, 209-212.

IACOB, POENARU BORDEA 2000, 783-786, 791.

VERTAN, CUSTUREA 1995-1996, 315, nr. 1566-1567.

52. KALIAKRA – ACRES - TIRISSIS

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
Anastasius I							
498-507	1K						
512-518	3M 2K						

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
Justinus I							
518-522	1M						
522-527	2M 2K		1M 1K				
Justinianus I							1 SOL.
527-538	1K	1I					
538-539							
539-540	1K		1M				
540-541							
541-542			1K				
542-543	1M						
543-544							
544-545							
545-546				1K			
554-555	1K						
561-562				1I			
562-563	1I						
Justinus II							
567-568			1M	1M			
568-569	1M	1K					

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
569-570			1M				
570-571	1K		1M				
571-572	2M 2K						
572-573	2M						
573-574	1M	1K					
574-575							
575-576							
576-577		1K					
577-578							
Tiberius II							
578-579			1M				
580-581		1K					
Mauricius-Tiberius							
584-585	1M						
585-586				1M			
586-587	1K	1K					
587-588		1K					
589-590	1M 1K	1K					
590-591	1K						

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
591-592	1K						
592-593		1K					
594-595	1K						
595-596	1M		1M				
Phocas							
604-605				1K			
605-606				1M	1M		
606-607							1M f.m.
607-608	2M		1M				
Heraclius							
612-613	2M		3M				
613-614			1M				1M f.m.

K	CON	538-565	1 ex.
I	CON	538-565	1 ex.
I	NIC	550/51-565	1 ex.
I	?	538-565	4 ex.
M	CON	565-578	1 ex.
K	CON	565-578	2 ex.
K	TES	565-578	1 ex.
M	NIC	578-582	1 ex.
K	TES	582-602	2 ex.
€	CHE	582-602	1 ex.
M	CON	602-610	1 ex.
K	CON	602-610	1 ex.
K	CYZ	602-610	1 ex.
K	?	602-610	1 ex.

M	CON	610-616	1 ex.
M	?	610-616	1 ex.

Bibliografie:

PARUSHEV 1991, 26-31, nr. 80-170.

53. KAMEN BRIAG – Iailata**Anastasius I**

?	?	498-518	1 ex.
---	---	---------	-------

Bibliografie:

TORBATOV 2002b, 219.

54. KAVARNA - BIZONE**Anastasius I**

AE	?	?	5 ex.
----	---	---	-------

Justinus I

AE	?	?	1 ex.
----	---	---	-------

Justinianus I

AE	?	?	8 ex.
----	---	---	-------

Justinus II

AE	?	?	4 ex.
----	---	---	-------

Mauricius Tiberius

AE	?	?	2 ex.
----	---	---	-------

Phocas

AE	?	?	2 ex.
----	---	---	-------

Heraclius

AE	?	611/12	1 ex.
AE	?	612/13	2 ex.
AE	?	613/14	1 ex.

Bibliografie:

JORDANOV 1982, 59.

LAZARENKO 1998-1999, 162, n. 20.

MIHAILOV 2012, 472, nr. 20, la Anastasius I sunt consemnate șapte piese.

55. KOLARTSI**Justin I**

AE	NIC	518-527	2 ex.
----	-----	---------	-------

Bibliografie:

BOBCHEVA 1973, 44.

56. KORITEN**Justin II**

AE	TES	?	1 ex.
----	-----	---	-------

Bibliografie:

BOBCHEVA 1973, 44.

57. LANURILE**Justinus I**

M	CON	522 - 527	1 ex.
---	-----	-----------	-------

Justinianus I

IS	TES	538 - 551	1 ex.
----	-----	-----------	-------

Justinus II

K	TES	566/67	1 ex.
---	-----	--------	-------

Mauricius-Tiberius

K	CON	588/89	1 ex.
---	-----	--------	-------

Bibliografie:

CUSTUREA 2012, 624-625, nr. 67-81.

58. LAZU**Anastasius I**

AE	?	?	1 ex.
----	---	---	-------

Justinus I			
AE	?	?	1 ex.
Justinianus I			
AE	?	538/39	1 ex.
Justinus II			
AE	?	567/68	1 ex.
Phocas			
AE	?	605/06	2 ex.

Bibliografie:

POPESCU 1965, 253.

59. LIMANU

Justinus I			
I	CON	518 - 527	1 ex.
Justinianus I			
M	CON	527 - 538	1 ex.
Justinus II			
K	TES	567/68	1 ex.

Bibliografie:

CUSTUREA, VERTAN, TALMAȚCHI 1998, 321, nr. 1931.

MITREA 1969, 541, nr. 8.

PETAC 1992-1993, 320, nr. 11.

60. LUNCA

Constantin IV			
AV. SOL.	CON	674 - 681 sau 674 - 680	1 ex.

Bibliografie:

IACOB 2000, 485.

61. LUNCAVIȚA- Babușa**Justinianus I**

K ANT 551/52 1 ex.

Bibliografie:

OBERLÄNDER-TÎRNOVEANU 1980b, 509, nr. 130.

62. LUNCAVIȚA - Milanu**Justinianus I**

M CON 544/45 1 ex.

M CON 544/45 1 ex.

Bibliografie:

POENARU BORDEA, OCHEȘEANU 1992-1993, 85, nr. 16, 17.

63. MAHMUDIA - SALSOVIA**Justinus II**

M CON 570/71 1 ex.

Bibliografie:

OBERLÄNDER-TÎRNOVEANU 1980, 70, nr. 22.

64. MANGALIA – CALLATIS

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
Anastasius I							
498-507	1K						
512-518	3M 1K						
Justinus I							
518-522	7M		1K				
522-527	1M 2K		1M				
Justinianus I							

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
527-538	6M 2K				1M	1M	
538-539	1M 1K						
539-540	2M					1K	
540-541	1M						
541-542	2M						
542-543							
543-544	2M		1M				
544-545							
545-546	1M 1I						
546-547							
547-548	1M			1K			
549-550				1M			
554-555	1M						
555-556				1M			
556-557			1M 1I				
559-560	1I						
560-561							
561-562			1I				
562-563							

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
563-564	1I						
Justinus II							
566-567		1K					
567-568	1M						
568-569			1M				
569-570		3K					
570-571			1M				
571-572	2K	1K					
572-573							
573-574				1M			
574-575				1M			
575-576							
576-577		1K					
577-578			1M				
Tiberius II							
579-580				1M			
Mauricius-Tiberius							
582-583	1I						
583-584	1M		1M				

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
584-585							
585-586							
586-587	1M	1K					1K f.m.
587-588			1M				
588-589	1M		1M				
589-590	1K		1M				
594-595	1M						
Phocas							
602-603	1M						
605-606			1K				
606-607							
607-608	1M						
Heraclius							
612-613	1M						

M	CON	498-518	2 ex.
M	CON	518-527	2 ex.
K	CON	518-527	1 ex.
AV. SOL.	CON	538-545	1 ex.
AV. SOL	CON	527-565	1 ex.
I	NIC	555/56-565	1 ex.
K	TES	565/66 – 570/71	1 ex.
€	CON	565-578	1 ex.
€	NIC	565-578	1 ex.
M	?	565-578	1 ex.

€	CON	579-582	1 ex.
K	NIC	579-582	1 ex.
M	NIC	602-610	1 ex.
M	?	613-616	1 ex.
IB	ALE	618-628	1 ex.
M	CON	629-630	1 ex.
M	CON	684-685	1 ex.

Bibliografie:

CUSTUREA 2004-2005, 498, nr. 51.

CUSTUREA, CLIANTE 2006, 429, nr. 85.

DIMIAN 1957, 201.

ILIESCU 1959, 453

ILIESCU 1973, 8, nr. 9, 10.

METCALF 1969, 65, nr. 213, 67-68, nr. 226.

MITREA 1968, 458, nr. 91.

OBERLÄNDER-TÎRNOVEANU 1996, p. 101, n. 22.3.

OCHEȘEANU 1981, 312, nr. 2, 3, 4.

POENARU BORDEA 1974, 329, n.46.

POENARU BORDEA, OCHEȘEANU, POPESCU 1998, 85, nr. 39-46; p. 98-99.

POENARU BORDEA, OCHEȘEANU, POPEEA 2004, passim.

PREDA 1980, 72, nr. 91.

VERTAN, CUSTUREA 1979, 236, nr. 54, 55.

VERTAN, CUSTUREA 1980, 356, nr. 186.

VERTAN, CUSTUREA 1986, 301, nr. 1101-1105.

- Sunt luate în calcul și piesele considerate ca fiind descoperite la Peceneaga, 33 ex.

65. MĂCIN - ARRUBIUM**Justinus II**

M	NIC	575/76	1 ex.
---	-----	--------	-------

Mauricius-Tiberius

K	CON	583/84	1 ex.
---	-----	--------	-------

Bibliografie:

WINKLER 1972, 383

MITREA 1975, 317, nr. 99.

POENARU BORDEA, OCHEȘEANU, POPEEA 2004, 100, nr. 796.

66. MĂNĂSTIREA ALADZHA

Au fost descoperite șase piese, prima din timpul lui Iustinus I (518-527), iar ultima din anul 568/69.

Bibliografie:

MIHAILOV 2012, 468, nr. 22.

67. MĂNĂSTIREA COCOȘ

Justinianus I

€	CON	542-552	1 ex.
I	ROM	547-550	1 ex.

Justinus II

K	NIC	568/69	1 ex.
---	-----	--------	-------

Mauricius-Tiberius

AE	?	?	3 ex.
----	---	---	-------

Bibliografie:

OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU, OPAIȚ 1984, 276, nr. 12, 153-154.
OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 2003a, 375, n. 105.

68. MEDGIDIA

Justinianus I

M	CON	532-537	1 ex.
M	CON	541/42	1 ex.

Bibliografie:

PAPASIMA 1991, 397, nr. 2.
POENARU BORDEA, OCHEȘEANU, POPEEA 2004, 37, nr. 217.

69. MIHAIL KOGĂLNICEANU (CT)

Justinianus I

M	CYZ	557/58	1 ex
---	-----	--------	------

Justinus II

M	CON	575/76	1 ex.
---	-----	--------	-------

Bibliografie:

POENARU BORDEA, POPA 1976-1980, 637, nr. 14, 16.

70. MIHAIL KOGĂLNICEANU (TL)

Justinus I

K CON 522-527 1 ex.

Bibliografie:

OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU, OPAIȚ 1984, 275, nr. 141.

71. MIHAI VITEAZU

Anastasius I

AV.SOL. CON 507-518 1 ex.

Bibliografie:

CUSTUREA, VERTAN, TALMAȚCHI 1999, 354, nr. 2057.

72. MURIGHIOL – HALMYRIS

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
Anastasius I							
507-512	1K						
512-518	2M 3K		1K				
Justinus I							
518-522	3M 4K		1M				
522-527	3M 3K						
Justinianus I							
527-538	5M 2K		1M		1M 1K		
538-539	2K						

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
539-540	5M						
540-541	1M						
541-542	1M						
542-543							
543-544	2M		1K				
544-545							
545-546				1M			
546-547	1M						
547-548			1M		1M		
552-553	1M				1M		
555-556	1M						
556-557			1I				
557-558							
558-559			1I	1I			
561-562	1I						
562-563		1K					
563-564							1I f.m.
Justinus II							
565-566	1M						

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
566-567		1K					
567-568	1K	2K					
568-569		4K					
569-570	1M	3K	1M				
570-571	4M		1M 1K				
571-572	1K	2K	1M				
572-573	1K		1M				
573-574			1M				
574-575	3M			1M			
575-576		1K	1M	2M			
576-577	1M						
Tiberius II							
578-579	1M		1M				
Mauricius-Tiberius							2TREM
582-583							
583-584	1K						
584-585	1M						
585-586							
586-587	1K						

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
587-588	1K	1K		1M			
588-589	1M						
601-602		1K					
Phocas							
603-604	1M						
604-605			1K				
Heraclius							1SOL
612-613	1M						
613-614	1M						

M	CON	518-522 (527-537)	2 ex.
M	CON	538-565	1 ex.
I	?	538-565	1 ex.
M	CON	565-578	1 ex.
K	CON	565-578	1 ex.
K	?	582-602	1 ex.

Bibliografie:

ISVORANU, VÎLCU 2010, 412, nr. 22, 23.

POENARU BORDEA 2003, 142-156, nr. 135-247.

OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 1980b, 509, nr. 132.

OPAIȚ 1991, 482, nr. 9.

MURIGHIOL – Așezarea civilă

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
Anastasius I							

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
512-518	1M 1K						
Justinianus I							
527-538	2M				1K		
538-539							
539-540			1K				
554-555	1I						
561-562			1I				
562-563			1I				
Justinus II							
568-569			1M				
569-570	1K	1K					
570-571							1K f.m.
571-572			1M				
572-573	1K						1K f.m.
Mauricius-Tiberius							
582-583	1K						

M	CON	538-542	1 ex.
I	?	555/56 -556/57	1 ex.
M	?	527-565	2 ex.
M	CON	612/13-615/16	1 ex.

Bibliografie:

CUSTUREA 2012, 625, nr. 82-94.

IACOB 2001, 10.

POPEEA 1994-1995, 285-298.

POPESCU, ZAHARIADE 2005.

73. NALBANT**Justinianus I**

AE ? ? 1 ex.

Bibliografie:

PREDA 1996-1997, 120.

74. NĂVODARI**Justinianus I**

K CON 538/39 1 ex.

Justinus II

€ CON 565-578 1 ex.

Bibliografie:

CUSTUREA 2008, 546, nr. 209.

MATEI 1983-1985, 429, nr. 4.

75. NEGRU VODĂ**Anastasius I**

M CON 512-517 1 ex.

Bibliografie:

POENARU BORDEA, OCHEȘEANU, POPEEA 2004, 18, nr. 13.

76. NICULIȚEL**Justinus I sau Justinianus I**

AE ? ? 1 ex.

Justinianus I

M CON 541/42 2 ex.

I CON 551/52 1 ex.

M	CON	558/59	1 ex.
Mauricius-Tiberius			
K	TES	586/87	1 ex
M	CON	594/95	1 ex
Constantinus IV			
AR HEX	CON	668-685	1 ex.

Bibliografie:

OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 1980b, 509, nr. 134-136.

OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU, CONSTANTINESCU 1994, 332, nr. 33.

OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 2003a, 375, n. 107.

POENARU BORDEA, DICU 1994-1995, 35, nr. 38-40.

77. NISIPARI**Justinianus I**

M	CON	543/44	1ex.
---	-----	--------	------

Bibliografie:

CUSTUREA, VERTAN, TALMAȚCHI 1997, 381, nr. 1790.

78. NUFĂRU – THALAMONIUM

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
Justinus I							
518-522	3M						
522-527	1M		1M				
Justinianus I							
527-538	3M 1K						
544-545			1M 1K				
545-546							
546-547	1I						

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
549/50	1I						
555-556	1M						
559-560	1M		1I				
Justinus II							
565-566	1K						
566-567		1K					
567-568							
568-569	1M	1K					
569-570		2K					
572-573			1K				
574-575		2K					
577-578		1K					
Mauricius-Tiberius							
586-587		2K					
Heraclius							
610-611	1K						
612-613	1M		1K				

M	CON	512-537	1 ex.
K	CON	522-538	1 ex.
M	CON	570/71 (572/73)	1 ex.
€	CON	565-578	1 ex.

?	?	578-582	1 ex.
?	?	582-602	1 ex.

Bibliografie:

CUSTUREA 2004-2005, 498 nr. 52-62.

CUSTUREA 2012, 625-626, nr. 95-112.

MĂNUCU-ADAMEȘTEANU, et alii 2005-2006, 392 nr. 59-65.

MITREA 1966, 412, nr. 56.

79. OBROCHISHTÉ

Au fost descoperite șase piese, prima din timpul lui Justinianus I (527-538), ultima din anul 577/78.

Bibliografie:

MIHAILOV 2012, 468.

80. ODĂRTSI - SCOPIS

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
Anastasius I							
498-507	1M						
512-518	3M 6K						
Justinus I							
518-522	1M 3K		2K		1K		1M f.m.
522-527	3M 4K		1M				
Justinus I și Justinianus I							
527	1K						
Justinianus I							

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
527-538	7M 8K 1I 2€		2K			1M	
538-539	1K						
539-540	1M 1K					1€	
540-541							
541-542	1M		1M				
542-543							
543-544				1K			
544-545							
545-546	1M		1M				
546-547							
548-549				1M			
555-556	1I		1M				
556-557				1M			
557-558							
558-559	2I		1M				
561-562			1I				
562-563							
563-564		1K		1I			
564-565		1K					

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
Justinus II							1 SOL CON
567-568	1K						
568-569	2M 1K	3K	1M				
569-570	1K	2K	1M				
570-571	5M	1K	1M	1M 1K			
571-572	1M 1K		1M				
572-573	2M		1M				
573-574	1M 1K						
574-575		3K					
575-576	1M 1K		1M				
576-577	1M			1M			
Tiberius II							1SOL(22) CON
579-580	1M						
Mauricius- Tiberius							
582-583							
583-584		1K					
590-591	1K						
593-594	1M						

€
M

CON
CON

538-551/52
546/47-565

1 ex.
1 ex.

I	NIC	559/60-560/61	1 ex.
€	TES (ANT)	569/70	1 ex.
K	?	565-578	1 ex.
€	CON	565-578	2 ex.
€	NIC	565-578	1 ex.
€	CYZ	565-578	1 ex.
XXX	NIC	578-582	1 ex.
K	NIC	578-582	1 ex.
I	CON	578-582	1 ex.
€	CON	602-610	1 ex.
€	?	sec. VI	1 ex.

Bibliografie:

TORBATOV 2002a, 92-130, nr. 1-25.

ODĂRTSI – extra muros

Anastasius

M	CON	507-512	1 ex.
K	CON	512-518	1 ex.

Justinus I

K	CON	518-522	1 ex.
---	-----	---------	-------

Justinianus I

M	CON	527-538	1 ex.
K	CON	527-538	1 ex.
M	ANT	527-537	1 ex.
I	CON	547-548	1 ex.
M	CON	555-556	1 ex.
I	CON	556-557	1 ex.
I	CON	558-559	1 ex.
I	NIC	558-559	1 ex.
I	CON	559-560	2 ex.
I	NIC	559-560	1 ex.
I	NIC	561-562	1 ex.
I	CON	562-563	1 ex.
I	f.m.	562-563	1 ex.

Justinus II

K	TES	568-569	1 ex.
M	CON	570-571	1 ex.

K	NIC	570-571	1 ex.
K	TES	574-575	1 ex.
€	CON	565-578	1 ex.
€	?	sec. VI	1 ex.

Bibliografie:

TORBATOV 2002a, 130-137, nr. 1-24.

81. OLTINA – Capu Dealului

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
Anastasius I							
512-518	3M 1K						
Justinus I							
518-522	2M 1K		1K	1K			
522-527	1M 2K			1M			
Justinianus I							
527-538	2M 2K						
538-539	1M						
539-540							
540-541	1M 1I						
544-545				1K			
552-553					1M		
556-557			1I				
Justinus II							

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
565-566							
566-567	1M						
567-568							
568-569		1K					
569-570							
570-571	1M						
571-572							
572-573		1K					
575-576			1M				
Mauricius-Tiberius							
594-595		1K					

AV SOL	CON	542-565	1 ex.
K	CON	538-551/52	1 ex.
M	?	565-578	1 ex.

Bibliografie:

CUSTUREA, VERTAN, TALMAȚCHI 1998, 355, nr. 2078-2081.

CUSTUREA 2000-2001, 591, nr. 1-13.

CUSTUREA 2006, 417, nr. 1-5.

CUSTUREA 2009, 614, nr. 1-8.

ILIESCU 1962a, 355-356, nr. 487.

VERTAN, CUSTUREA 1995-1996, 318, nr. 1609.

82. ONOGUR – PALMATAE**Justinianus I**

AE	?	?	1 ex.
----	---	---	-------

Justinus II

AE	?	?	1 ex.
----	---	---	-------

Constantin IV

AV SOL	?	?	1 ex.
--------	---	---	-------

Bibliografie:

BOBCHEVA 1973, 53.

GEORGEV 2011, 94, nr. 6.

MIHAILOV 2012, 471, nr. 63, n. 17 inventariază 354 piese dintre care primele sunt emisiuni de la Anastasius I (24 ex.), iar ultima este o emisiune din anul 589/90. Inițial s-a vorbit de un tezaur. Informațiile nu s-au confirmat.

83. OSENOVO

Au fost descoperite șapte piese, prima din timpul lui Justinianus I (527-538), ultima din timpul lui Phocas (602-610).

Bibliografie:

MIHAILOV 2012, 471, nr. 6.

84. OSMANCEA**Phocas**

K	CON	603/04-609/10	1 ex.
---	-----	---------------	-------

Bibliografie:

CUSTUREA 2004-2005, 499, nr. 63.

85. OSTROV (CT)**Justinus I**

M	CON	518-522	1 ex.
M	CON	522-527	1 ex.
K	CON	522-527	1 ex.
M	CON	518-527	1 ex.
€	CON	518-527	1 ex.

Justinianus I

M	CON	527-538	1 ex.
€	CON	527-537	1 ex.
M	CON	547/48	1 ex.

€	CON	542/43-551/52	1 ex.
M	CON	546/47-556/57	1 ex.
K	NIC	550/51	1 ex.
I	CYZ	547/48-565	1 ex.
I	CON	556/57-565	1 ex.
I	NIC	558/59	1 ex.
I	CON	559/60	1 ex.
I	NIC	564/65	1 ex.
I	CYZ	561/62-565	1 ex.
I	?	556/57	2 ex.
K	CON	522-538	1 ex.
€	CON	518-538	1 ex.

Justinus II

M	CON	567/68	1 ex.
K	NIC	572/73	1 ex.
M	CON	573/74	1 ex.
K	TES	574/75	2 ex.
K	TES	575/76	1 ex.
K	?	?	1 ex.

Tiberius II

M	CON	580/81	1 ex.
AE	?	?	1 ex.
I	?	?	2 ex.

Bibliografie:

CUSTUREA, VERTAN, TALMAȚCHI 1997, 322, nr. 1941.

CUSTUREA 2004-2005, 499, nr. 64, 65.

DIMA, ELEFTERESCU 2009, 230-231.

DIMIAN 1957, 194.

OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 2003a, 376, n. 109.

PAPASIMA 1995-1996, 282, nr. 9.

POENARU BORDEA, OCHEȘEANU, POPEEA 2004, nr. 96, 227, 331, 369, 343, 507, 637.

86. OSTROV-BEROE (TL)

Justinianus I

AE	?	527-538	2 ex.
AE	?	538	6 ex.

Justinus II

AE	?	565-575/76	4 ex.
----	---	------------	-------

Bibliografie:

VÎLCEANU, BARNEA 1975, 215.

87. OVCHEAROVO**Justinianus I**

AE	CON	?	1 ex.
----	-----	---	-------

Constantin V

M	?	?	1 ex.
---	---	---	-------

Bibliografie :

BOBCHEVA 1973, 51.

OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 1996, 106, n. 44.

88. OVIDIU**Justinianus I**

K	CON	538/39	1 ex.
---	-----	--------	-------

M	CON	542/43	1 ex.
---	-----	--------	-------

Justinus II

€	CON	565-578	1 ex.
---	-----	---------	-------

Bibliografie:

CUSTUREA 2009, 546, nr. 212.

VERTAN, CUSTUREA 1981, 342, nr. 330.

VERTAN, CUSTUREA 1983, 312, nr. 774.

89. PALAZU MARE**Justinianus I**

K	CON	527-537	1 ex.
---	-----	---------	-------

Justinus II

K	TES	569/70	1 ex.
---	-----	--------	-------

K	CON	570/71	1 ex.
---	-----	--------	-------

Phocas

K CON 603-610 1 ex.

Bibliografie:

POENARU BORDEA, POPEEA 1976, 220, nr. 5.

POENARU BORDEA, OCHEȘEANU, POPEEA 2004, passim.

90. PALAZU MIC**Anastasius I**

M CON 512-517 1 ex.

Justinianus I

M CON 527-537 3 ex.

K CON 527-538 2 ex.

Justinus II

K TES 567/68 2 ex.

K TES 568/69 1 ex.

K CON 568/69 1 ex..

K CON 569/70 1 ex.

M CON 569/70 1 ex.

K TES 569/70 1 ex

K CYZ 572/73 1 ex.

Bibliografie:

CUSTUREA 2012, 626-627, nr. 113-126.

91. PANTELIMONU DE SUS – ULMETUM

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
Anastasius I							
512-518	2M 1K						
Justinus I							
518-522	1M		1K				

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
522-527	1M 3K 1I		1M				
Justinus I și Justinianus I							
527	2M						
Justinianus I							
527-538	4M 2K 1€				1M 1K		
538-539	1M						
539-540	1M			1K			
544-545	1M						
545-546	2M						
548-549	2I						
549/50			1K				
552-553	1M 1K						
556-557	1I		1I				
558-559	3I						
559-560	1I						1I f.m.
561-562				1I			
562-563		1K					
563-564		2K					
Justinus II							

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
566-567		3K					
568-569		2K	1K				
569-570	2M 1K	1K	1M				
570-571			1M				
571-572	1M 2K	1K	1M				
572-573	1M		1M				
573-574			2M				
574-575	1M	2K		1K			
575-576			1M	1K			
576-577							
577-578					1M		
Mauricius- Tiberius							
582-583	1K 1I						
583-584	1M						
586-587		1K					
587-588							
588-589		1K					
589-590	2K						
594-595			1M				

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
Heraclius							
614-615	1M						

I	CON	546-550	1 ex.
I	CON	550-565	5 ex.
I	CYZ	550/51-564/65	1 ex.
I	CON	558/59-565	1 ex.
I	NIC	560/61-565	1 ex.
I	?	556/57-565	1 ex.
K	?	538-565	1 ex.
I	?	538-565	1 ex.
M	CON	sec.VI	1 ex.
€	CON	565-578	7 ex.
€	CYZ	565-578	1 ex.
K	TES	568/69-578	2 ex.
M	NIC	578-582	1 ex.
K	NIC	578-582	1 ex.

Bibliografie:

CUSTUREA, CLIANTE 2006, 429-430, nr. 86-91.

CUSTUREA 2008, 546, nr. 213-223.

CUSTUREA 2012, 628-629, nr. 127-131.

MITREA 1966, 413, nr. 60.

PÂRVAN 1913, 303-304, nr. 34-41, 43.

VERTAN, CUSTUREA 1982, 284, nr. 532.

92. PĂCUIUL LUI SOARE

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
Anastasius I							
498-507	1M						
512-518	1K						

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
Justinus I							
518-522	2M						
522-527	1K						
Justinianus I							
527-538	2M						
538-539	1K						
539-540	1I						
545-546	1M						
Justinus II							
568-569	1M	1K					
569-570	2M	1K					
570-571				1K			
571-572			1M				
572-573							
573-574	1M		1K				
574-575			1K				
Mauricius-Tiberius							
585-586	1M						

?
K

?
TES

527-565
568/69-575/76

1 ex.
1 ex.

K	?	565-578	1 ex.
?	?	565-578	3 ex.
?	?	578-582	1 ex.
I	?	582/83-602	1 ex.
?	?	582-602	1 ex.
?	?	sec. VI	1 ex.

Bibliografie:

CUSTUREA, PAPASIMA 1992, 364, nr. 1-13.

MITREA 1972, 199, nr. 45-54.

POENARU BORDEA, OCHEȘEANU, POPEEA 2004, 42, nr. 292.

POPESCU 1995, 15-16.

93. PIETRENI**Justinianus I**

M	CON	532-537	1 ex.
---	-----	---------	-------

Bibliografie :

POENARU-BORDEA, OCHEȘEANU, POPEEA 2004, 33, nr. 177.

94. POARTA ALBĂ**Justinianus I**

M	CON	538/39	1 ex.
---	-----	--------	-------

Bibliografie:

CUSTUREA 2004-2005, 499, nr. 66.

95. POLKOVNIK DIAJOVO

Dintre cele 19 piese cunoscute, primele trei sunt emisiuni ale lui Justinus I (518-527), iar ultima a fost emisă în anul 581/82.

Bibliografie:

MIHAILOV 2012, 471, nr. 76.

96. POPINA (TL)**Justinus II**

AE	?	?	1 ex.
----	---	---	-------

Bibliografie:

OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 2003a, 376, n.112.

97. PORUCIK KARDZIEVO**Justinus II**

AE	?	?	1 ex.
----	---	---	-------

Bibliografie :

BOBCHEVA 1973, 55 (anii de domnie sunt pentru Justinus I (518-527)

98. RASOVA - FLAVIANA**Justinus II**

M	CON	571/72	1 ex.
M	CYZ	574/75	1 ex.
K	TES	577/78	1 ex.

Mauricius Tiberius

K	TES	592/93	1 ex.
---	-----	--------	-------

Bibliografie:

POENARU BORDEA, OCHEȘEANU, POPEEA 2004, nr. 502, 647, 731, 890.

99. RĂZOARELE**Justinus I sau Justinian I**

K	CON	522-537	1 ex.
---	-----	---------	-------

Bibliografie:

CUSTUREA 2004-2005, 499, nr. 68.

100. SARAIU**Anastasius I**

K	CON	512-518	1 ex.
---	-----	---------	-------

Justinianus I

I	CON	564/65	1 ex.
---	-----	--------	-------

Bibliografie:

POENARU BORDEA, OCHEȘEANU, POPEEA 2004, nr. 47, 322.

101. SĂLCIOARA**Justinianus I**

K	?	527-538	1 ex.
---	---	---------	-------

Mauricius Tiberius

K	CON	593/94	1 ex.
---	-----	--------	-------

Bibliografie :

MĂNUCU ADAMEȘTEANU, POENARU BORDEA 1992-1993, 125, nr. 11.

POENARU BORDEA, DICU 2000, 427, nr. 15.

102. SCHITU**Anastasius I**

AE	?	?	2 ex.
----	---	---	-------

Justinianus I

AE	?	?	3 ex.
----	---	---	-------

Bibliografie:

DIMIAN 1957, 192.

103. SEIMENI**Justinianus I**

M	NIC	538/39	1 ex.
---	-----	--------	-------

Tiberius II

M	NIC	580/81	1 ex.
---	-----	--------	-------

Bibliografie :

CUSTUREA 2004-2005, 499, nr. 69.

PAPASIMA, VERTAN 1995-1996, 276, nr. 16.

104. SEVERTSI

Au fost descoperite 39 piese, 12 dintre ele emisiuni ale lui Anastasius I (491-518), iar ultima din anul 587/88.

Bibliografie:

MIHAILOV 2012, 471, nr. 77.

105. SF. GHEORGHE**Justinus II**

€ ? 565-578 1 ex.

Bibliografie :

MITREA 1973-1975,326,nr.102.

106. SILISTRA - DUROSTORUM

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
Anastasius I							
498-507			1K				1AV SOL
507-512	10M 3K 1I 3€		1M 2K				
512-518	36M 19K				1M		

1 num.

CON

491-518

5 ex.

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	ALEX	OBS.
Phocas							
602-603	2M 3K			1K			
603-604	1M		2K		1M 1XXX		
604-605			1K				
605-606			1M	1M			
606-607	3M		3M				
607-608	1M		1M 1K	1M	1M		
608-609	1M						

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	ALEX	OBS.
609-610			1M	1M	1M		
Heraclius							1TREM
610-611							
611-612	1M 1K		1M				
612-613	1M 1K		1M				
613-614	4M		3M				
614-615	1M	1M					
615-616							
616-617	1M						
618-619							
619-620							1K RAV

M	CON	603-610	1 ex.
K	CON	603-610	5 ex.
€	CON	602-610	1 ex.
K	NIC	603-610	1 ex.
12 num	ALEX	602-610	1 ex.
AV. TREM	CON	610-613	1 ex.
M	CON	613-616	2 ex.
HEX	CON	615-625	1 ex.
HEX	CON	625-629	1 ex.
M	imitație siriană	618-628	1 ex.
12 num	ALEX	618-628	1 ex.
12 num	ALEX	628-629	1 ex.
M	CON	639-640	1 ex.
12 num	ALEX	632-641	1 ex.
12 num	ALEX	641	1 ex.
HEX	CON	648-651	1 ex.

M	CON	642-643	1 ex.
M	CON	645-646	1 ex.
M	CON	647-648	2 ex.
M	SYR	647-650	1 ex.
M	CON	651-652	1 ex.
AV.SOL	CON	668-685	1 ex.
HEX	CON	669	1 ex.
HEX	CON	674-681	1 ex.
M	CON	674-681	1 ex.
I	CON	669-674	1 ex.
K	CON	776-780	1 ex.

Bibliografie:

DOBRE 1996, 85-90.

OBERLÄNDER-TÄRNOVEANU 1996, 97-127.

	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	?
Anastasius I	2M 2K					1M
Justinus I	5M 1K					1K
Justinianus I	3M 1K 3I 1E		1M 1I	1I	1K 1I	
Justinus II	3M 2K 1I	12K	2M 2K	1K		
Tiberius II		1K	1M			
Mauricius	3M 2K		1I			3K
Phocas			1M		1K	

Bibliografie:

GANCHEVA 2015, 459.

107. SINOE**Anastasius I**

M	CON	507-518	1 ex.
---	-----	---------	-------

Justinus I

M CYZ 518-527 1 ex.

Justinianus I

M NIC ? 1 ex.

Heraclius

K TES 613/14 1 ex.

Bibliografie:

DIMIAN 1957, 200, nr.1-4.

108. SLAVA CERCHEZĂ**Justinianus I**

M CON 544/45 1 ex.

Bibliografie:

POENARU BORDEA 1968, 401, nr. 14.1.

109. SLAVA RUSĂ - IBIDA

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR
Anastasius I						
498-518	10M 4K 1€		1M 1K			

M ? 1 ex.

K ? 2 ex.

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR
Justinus I						
518-527	14M 6K 1I		2M 1K 1I 1€	1K		

K ? 4 ex.

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR
Justinianus I						
527-565	42M 8K 25I 3€ 1num.	1M 2 num.	3M 3K 17I 1num.	6I	2M 4K	1M 2K 1I 1num.

M ? 2 ex.
 K ? 9 ex.
 I ? 10 ex.
 € ? 1 ex.
 1num. ? 1ex.

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR
Justinus II						
565-578	15M 9K 1I 45€	22K	7M 4K 1I 9€	1M 3K 5€	3€	

M ? 3 ex.
 K ? 8 ex.
 I ? 1 ex.
 € ? 33 ex.

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR
Tiberius II						
578-582	1K 3€		1M 1K			

M ? 1 ex.
 K ? 1 ex.

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR
Mauricius-Tiberius						
582-602	4K 1€	4K	1M	1M		

K ? 5 ex.
 € ? 1 ex.

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR
Phocas						
602-610	1K 1€		1K			1€ f.m.
Heraclius						
610-616	3M		2M			

K CON 512-522 1 ex.
 K CON 522-538 1 ex.
 I CON 522-538 1 ex.
 K CON 518-538 1 ex.
 M CON 518-538 5 ex.
 M NIC 518-538 1 ex.
 M ? 518-538 3 ex.
 K ? 518-538 4 ex.
 I ? 538-565 1 ex.
 minim CON 518-538 1 ex.
 minim ? 518-538 1 ex.
 M ? sec.VI 1 ex.
 K CON sec.VI 1 ex.
 K ANT sec.VI 1 ex.
 K TES sec.VI 3 ex.
 K ? sec.VI 8 ex.
 I NIC sec.VI 1 ex.
 I ? sec.VI 2 ex.
 € ? sec.VI 6 ex.
Heraclius
 M ? ? 1 ex.

Bibliografie:

CUSTUREA 2004-2005, 499-501, nr. 70-102.

CUSTUREA, CLIANTE 2006, 430, nr. 92.

CUSTUREA 2012, 628-629, nr. 132-154.

IACOB 2009,68-79;informatii pentru descoperiri mai noi M.Iacob.

OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 1980, 509b, nr. 138-141.

OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 1996, 101 n. 22.9; 102, n. 23.11.
VERTAN, CUSTUREA 1995-1996, 318, nr. 1614, 1615.

110. SPASOVO

Justinus I (?)

AE	?	?	1 ex.
----	---	---	-------

Bibliografie:

BOBCHEVA 1973, 64.

111. ȘIPOTE

Justinus I

M	CON	518-522	1 ex.
---	-----	---------	-------

Justinus II

K	TES	568/69	2 ex.
---	-----	--------	-------

K	TES	569/70	1 ex.
---	-----	--------	-------

Bibliografie:

CUSTUREA, VERTAN, TALMAȚCHI 1998, 323, nr.1956-1958.
POENARU BORDEA, OCHEȘEANU, POPEEA, 2004, 24, nr. 81.

112. TÂRGUȘOR – Ester

Justinus II

M	NIC	570/71	1 ex.
---	-----	--------	-------

Mauricius Tiberius

K	NIC	587/88	1 ex.
---	-----	--------	-------

Phocas

M	CON	603/04	1 ex.
---	-----	--------	-------

M	CON	603-610	1 ex.
---	-----	---------	-------

Bibliografie:

CUSTUREA, VERTAN, TALMAȚCHI 1999, 355, nr. 2088-2090.
CUSTUREA 2008, 546, nr. 224.

113. TÂRGUȘOR – NE Ester

Justinus I

K	ANT	518-527	1 ex.
---	-----	---------	-------

Justinianus I

AV.TREM.	CON	527-565	1 ex.
----------	-----	---------	-------

M	NIC	543/44	1 ex.
---	-----	--------	-------

M	CON	550/51	1 ex.
---	-----	--------	-------

I	CON	556/57	1 ex.
---	-----	--------	-------

M	CON	557/58	1 ex.
---	-----	--------	-------

I	NIC	561/62	1 ex.
---	-----	--------	-------

I	CON	564/65	1 ex.
---	-----	--------	-------

I	NIC	552/53-565	1 ex.
---	-----	------------	-------

Justinus II

K	TES	567/68	1 ex.
---	-----	--------	-------

K	TES	571/72	1 ex.
---	-----	--------	-------

K	NIC	572/73	1 ex.
---	-----	--------	-------

K	CYZ	565-578	1 ex.
---	-----	---------	-------

Bibliografie:

CUSTUREA, VERTAN, TALMAȚCHI 1998, 323, nr. 1963-1965.

CUSTUREA 2004-2005, 501, nr. 103, 104.

POENARU BORDEA, OCHEȘEANU, POPEEA 2004, 32, nr.167.

VERTAN, CUSTUREA 1984, 252-253, nr. 995-1000.

VERTAN, CUSTUREA 1988-1989, 381, nr. 1315.

114. TELERIG

Constantin VI – Irina

AR	CON	780-797	1 ex.
----	-----	---------	-------

Bibliografie:

PARUSHEV 1993, 161.

115. TOPALU

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
Anastasius I							

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
507-512	1M						
512-518	2M						
Justinus I							
518-522	9M			1M			
522-527	1M 1K			1M			
Justinianus I							
527-538	2M						
538-539							
539-540	1M						
542-543	1I						
543-544			1M	1M			
544-545			1M				
548-549	1M						
549/50	1M						
550-551	1M						
554-555	1M						
555-556	1M						
560-561				1I			
Justinus II							

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
568-569	1M		1M				
569-570							
570-571	3M		1M				
571-572		2K					
576-577		1K		1M			
Mauricius-Tiberius							
587-588	1M		1M				

M	?	557/58 (558/59)	1 ex.
K	?	582-602	1 ex.
M	CON	686/87	1 ex.

Bibliografie:

CUSTUREA 2008, 547-548, nr. 225-264.

CUSTUREA 2012, 629, nr. 155.

POENARU BORDEA, DONOIU 1981-1982, 238, nr. 6.

POENARU BORDEA, OCHEȘEANU, POPEEA 2004, 31, nr. 161.

116. TOPOLA – APHRODISION**Justinus II**

AE	?	?	4 ex.
----	---	---	-------

Mauricius-Tiberius

K	?	584/585	1 ex.
I	?	582-602	1 ex.

Sec. VI

AE	?	?	1 ex.
----	---	---	-------

Bibliografie:

MIHAILOV 2012, 471, nr. 74 precizează prima monedă (569/70), iar ultima este din anul 584/85.

TORBATOV 2002b, 256.

117. TOPOLOG

Heraclius

AE	?	?	1 ex.
----	---	---	-------

Bibliografie:

OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 2003a, 376, n. 119.

118. TOPRAISAR

Mauricius-Tiberius

K	ANT	593/94	1 ex.
---	-----	--------	-------

Bibliografie:

POENARU BORDEA, OCHEȘEANU, POPEEA, 2004, 111, nr. 862

119. TSAREVETS

Leon III

M	CON	717-741	1 ex.
---	-----	---------	-------

Bibliografie:

PARUSHEV 2015, 139.

120. TUFANI

Justinianus I

K	CON	538-551/52	1 ex
---	-----	------------	------

I	NIC	556/57	1 ex
---	-----	--------	------

K	TES	563/64	1 ex
---	-----	--------	------

Justinus II

K	TES	567/68	1 ex
---	-----	--------	------

K	TES	570/71	1 ex
---	-----	--------	------

Mauricius Tiberius

K	CON	594/95	1 ex.
---	-----	--------	-------

Phocas

I	CON	602-610	1 ex.
---	-----	---------	-------

Bibliografie:

CUSTUREA, VERTAN, TALMAȚCHI 1999, 357, nr. 2169-2172.
 CUSTUREA 2008, 502, nr. 112-114.

121. TULCEA - AEGYSSUS**Anastasius**

AE	?	?	1 ex.
----	---	---	-------

Justinianus I

AV SOL	CON	537-542	1 ex.
--------	-----	---------	-------

M	CON	556/57	1 ex.
---	-----	--------	-------

Tiberius II

M	NIC	578-582	1 ex.
---	-----	---------	-------

Mauricius-Tiberius

AV.SOL	ANT	582-602	1 ex.
--------	-----	---------	-------

Heraclius

AV. TREM.	CON	?	1 ex.
-----------	-----	---	-------

M	TES	613/14	1 ex.
---	-----	--------	-------

M	CYZ	613/14	1 ex.
---	-----	--------	-------

Constantinus IV

AV.SOL	CON	668-673	1 ex.
--------	-----	---------	-------

Bibliografie:

DIMIAN 1957, 200, nr. 4.
 OBERLANDER-TÂRNOVEANU 1980b, p. 509, nr. 142.
 OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 1980a, 163, nr. 1.
 OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 2003a, 376, n. 122.
 VÎLCU 2009, 40, nr. 38 ; 57, nr. 129 ; 72, nr. 204.

122. TUZLA**Justinus II**

AE	?	?	1 ex.
----	---	---	-------

Bibliografie:

OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 2003a, 376, n. 123.

123. TVĂRDITSA – TIMOGITIA

Justinianus I

AE	?	?	1 ex.
----	---	---	-------

Sec. VI

AE	?	?	2 ex.
----	---	---	-------

Bibliografie :

TORBATOV 2002b, 341, N. 308.

124. VADU

Anastasius I

M	CON	507-512	1 ex.
---	-----	---------	-------

Justinus II

M	CON	568/69	1 ex.
---	-----	--------	-------

€	CON	565-578	1 ex.
---	-----	---------	-------

Bibliografie:

CUSTUREA 2009, 548, nr. 265, 266

POENARU BORDEA, OCHEȘEANU, POPEEA 2004, 17, nr.4.

125. VALEA NUCARILOR

Justinianus I

K	?	546/47	1 ex.
---	---	--------	-------

Bibliografie:

126. VALEA TEILOR (POIANA TEILOR)

Justinus II

AE	?	?	1 ex.
----	---	---	-------

Bibliografie:

OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 2003a, 376, n.125.

127. VALU LUI TRAIAN

Justinus I

M	NIC	522-527	1 ex.
---	-----	---------	-------

Justinianus I

M	CON	537	1 ex.
---	-----	-----	-------

M	CON	547/48	1 ex.
---	-----	--------	-------

M	CON	550/51	1 ex.
---	-----	--------	-------

Bibliografie:

CUSTUREA, VERTAN, TALMAȚCHI 1999, 361, nr. 2250.

CUSTUREA 2012, 629, nr. 156-158.

128. VĂCĂRENI

Justinianus I

AE	?	?	2 ex.
----	---	---	-------

Mauricius-Tiberius

K	TES	586/87	1 ex.
---	-----	--------	-------

Bibliografie:

OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 2003a, 376, n. 124.

POENARU BORDEA, OCHEȘEANU 1992-1993, 88, nr. 5.

129. VETERANU

Justinus II

K	TES	566/67	1 ex.
---	-----	--------	-------

Bibliografie:

CUSTUREA, VERTAN, TALMAȚCHI 1999, 361, nr. 2251.

130. VETREN - TEGULICIUM

Justinus I

I	CON	518-527	1 ex.
---	-----	---------	-------

Justinus II

AV. TREM.	CON	?	1 ex.
-----------	-----	---	-------

M	NIC	570/71	1 ex.
---	-----	--------	-------

K	TES	575/76	1 ex.
---	-----	--------	-------

K	?	?	1 ex.
---	---	---	-------

Bibliografie:

ATANASOV, JORDANOV 1994, 64-65, nr. 121-125.

131. VIILE**Anastasius I**

M	CON	512-517	1 ex.
K	CON	512-518	1 ex.

Justinianus I

M	NIC	554/55	1 ex.
---	-----	--------	-------

Justinus II

M	CON	568/69	1 ex.
---	-----	--------	-------

Bibliografie:

PAPASIMA 1995-1996, 280, nr. 1, 5, 8.

POENARU BORDEA, OCHEȘEANU, POPEEA 2004, 20, nr. 40.

132. VODNIANTSI – TILICIUM

Au fost descoperite 37 monede, primele sunt emisiuni de la Justinus I (3 ex.), iar ultima din anul 586/87.

Bibliografie:

MIHAILOV 2012, 470, nr. 65.

133. VOINIKOVO

Dintre cele 10 piese descoperite, primele emisiuni sunt din timpul lui Iustinus I (2 ex.), iar ultima din anul 591/92.

Bibliografie:

DIMITROV 1961, 57.

MIHAILOV 2012, 470, nr. 66.

DOBROGEA - PASSIM

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
Anastasius I							

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
498-507	1M 3K 1I		1K				1M f.m.
507-512	5M 2K						
512-518	5M 6K				1K		
Justinus I							
518-522	6M 4K		1M				
522-527	7M 5K 1I 5€		1M	1M			
Justinus I și Justinianus I							
527	1M						
Justinianus I							1 TREM CON
527-538	19M 6K 1I 2€		3M 1€		1K		
538-539	1M			1M			
539-540							
540-541							1K MMI
541-542	1K		1M	1K			
542-543	1M 1K			1M			
545-546	1M		2M				
546-547							
547-548			1K				
548-549				1M			

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
549/50			1K	1M			
550/51				1M			
551-552							
552-553					1K		
555-556			1I				
556-557	2M 2I		1I	1I			1I f.m.
557-558	1K						
558-559	1I				1K		
559-560	1M						
560-561					1M		
561-562	2I		1I	2I	1M		
562-563		1K					
563-564	2I	3K		1I			1I f.m.
564-565		2K					
565	1I						
Justinus II							
567-568	1M 1K	1K	1K	1K			
568-569	6M 1K	9K	1M				
569-570		7K	3M 2K		1M		1K f.m.

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
570-571	6M	3K	1M 1K	1M			
571-572		1K	2M 1K				
572-573	1M 1K		1M		1K		
573-574	5M	1K	1M				
574-575	2M	8K	1K	2K			
575-576	1M 1K	4K	1M				1K f.m.
576-577	1M			1M			
577-578		2K					
Tiberius II							
578-579		1K					
579-580							
580-581	1M						
581-582							
Mauricius-Tiberius							
582-583	3I						
583-584	2M	3K					
584-585	1K				1M		
585-586	2M 1K	1K					
586-587	1K	1K					

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
587-588	3K		1M 1K	1M			
588-589	2M 1K						
589-590	1K	1K		1M			
590-591	1M 1K						
591-592	1M 2K			1M			
592-593	1K						
595-596	1K						
599-600	1K						
Phocas							
602-603							
603-604	1M						
604-605	2M				1K		
605-606				1M	1K		
606-607			1M				
607-608	1M		1K				
Heraclius							
612-613	3M			1M			
613-614	1M		1M				
614-615	1M						

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	CAR	OBS.
615-616							
616-617		1K					
629-630	1K						

M	CON	518-527	2 ex.
I	CON	518-527	1 ex.
€	CON	518-527	4 ex.
K	NIC	518-527	2 ex.
€	NIC	518-527	2 ex.
M	CON	518-522, 527-532	1 ex.
AR. 1/8SIL	RAV	540-552	1 ex.
AR. 1/4SIL	RAV	552-565	1 ex.
M	CON	522-538	3 ex.
K	CON	518-538	1 ex.
M	CON	538-565	1 ex.
K	CON	547-560	1 ex.
I	CON	538-552/53	1 ex.
I	CON	556/57-565	2 ex.
€	CON	538-565	1 ex.
€	CON	541-551/52	3 ex.
I	NIC	552/53-565	2 ex.
€	NIC	537-551/52	1 ex.
IS	TES	538-557	1 ex.
IS	TES	542-547	1 ex.
€	CHE	538-552	1 ex.
€	SICILIA	540-552	1 ex.
€	?	557/58-565	1 ex.
AV.SOL	CON	565-567	1 ex.
AV.SOL	CON	567-578	2 ex.
M	CON	565-578	1 ex.
M	NIC	565-578	1 ex.
K	TES	565-578	3 ex.
€	CON	565-578	19 ex.
€	NIC	565-578	3 ex.
€	CYZ	565-578	2 ex.
€	?	565-578	1 ex.
XXX	CON	578-582	1 ex.

K	CON	578-582	1 ex.
€	CON	578-582	1 ex.
K	NIC	578-582	3 ex.
AV.SOL	CON	583/84-602	1 ex.
I	CON	586-602	1 ex.
€	CON	582-602	2 ex.
K	?	582-602	1 ex.
I	CON	602-610	2 ex.
K	CON	603-610	5 ex.
M	CON	613-616	4 ex.
M	NIC	613-616	1 ex.
AV.SEM	CON	610-641	1 ex.
K	CON	629/30	1 ex.
K	RAV	625/26	1 ex.
M	CON	641	1 ex.
AR. HEX	?	610-641	1 ex.
AV.SOL	CON	659-668	1 ex.
AV.SEM	CON	641-668	1 ex.
M	CON	655-658	1 ex.
K	CAR	647-659	1 ex.
M	CON	701/02	1 ex.
I	CON	711/12	1 ex.
M	CON	776-78	1 ex.

Bibliografie:

- CUSTUREA 1986, 277, nr. 3, 5, 7.
 CUSTUREA, VERTAN, TALMAȚCHI 1998, 324, nr. 1993.
 CUSTUREA 2004-2005, 502-503, nr. 115-136.
 CUSTUREA, CLIANTE 2006, 430-431, nr. 93-105.
 CUSTUREA 2012, 629-630, nr. 159-186.
 ILIESCU 1962b, 307-313, nr. 1024-1027, 1035, 1036, 1039-1041, 1046-1049, 1052, 1055-1057 .
 MIHĂILESCU BÎRLIBA, CHIRIAC 2000, 451, nr. 86-90.
 MITREA 1973-1975, 326, nr. 102
 MITREA 1975, 317, nr. 102.
 OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU, OPAIȚ 1984, 277, nr. 180.
 OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 1996, 103, n. 20.
 PAPASIMA 1991, 397, nr. 2.
 PAPASIMA, VERTAN 1995-1996, 276, nr. 15, 16.
 POENARU BORDEA, BAUMANN 1973-1975, 153
 POENARU BORDEA, POPA 1976-1980, 637, nr. 15.
 POENARU BORDEA, OCHEȘEANU, POPEEA 2004, passim.

VERTAN, CUSTUREA 1983, 312-313, nr. 776-789.

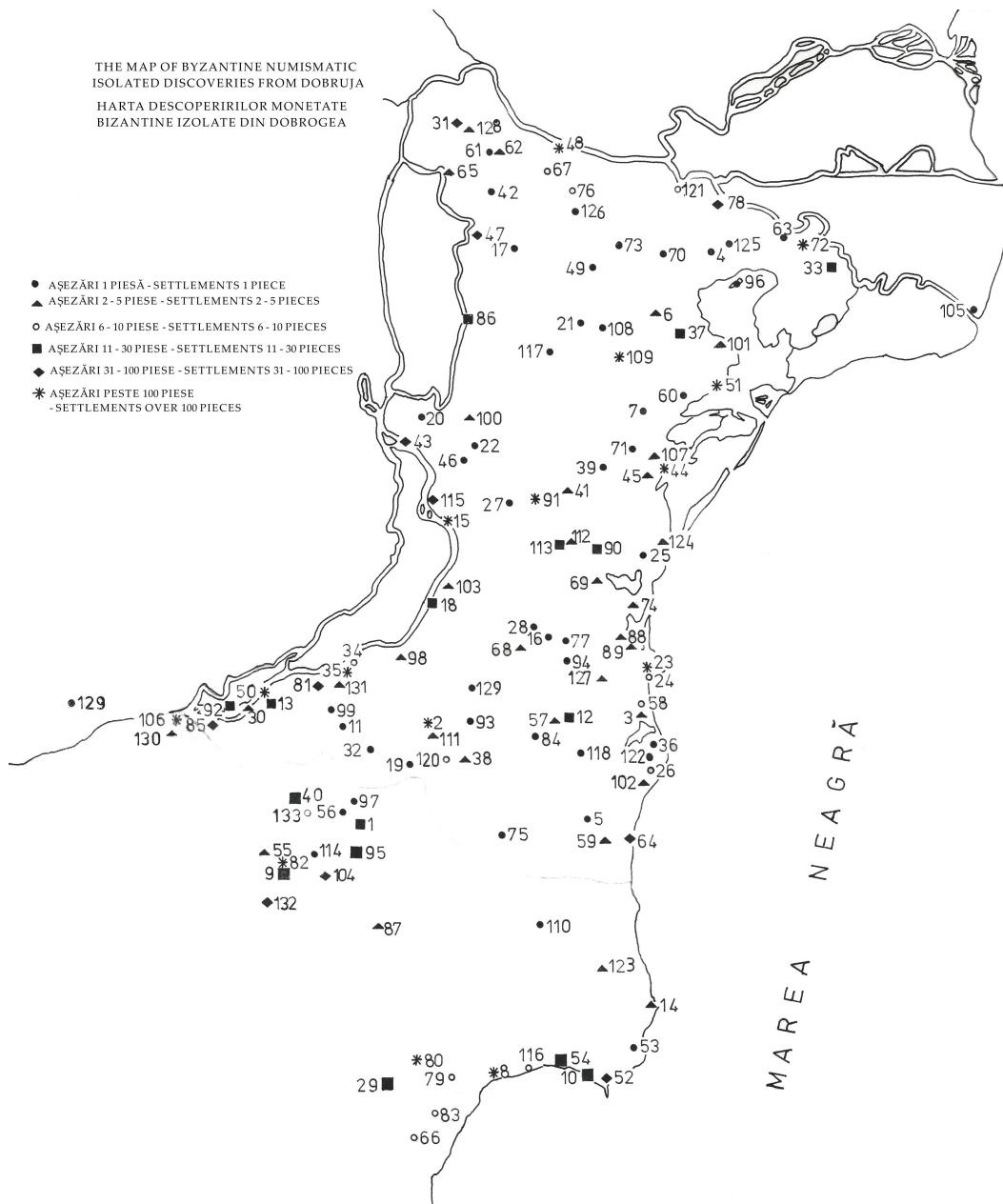
VERTAN, CUSTUREA 1984, 253, nr. 1001.

VERTAN, CUSTUREA 1986, 301-303, nr. 1106-1119; 1128, 1129; 1131-1133.

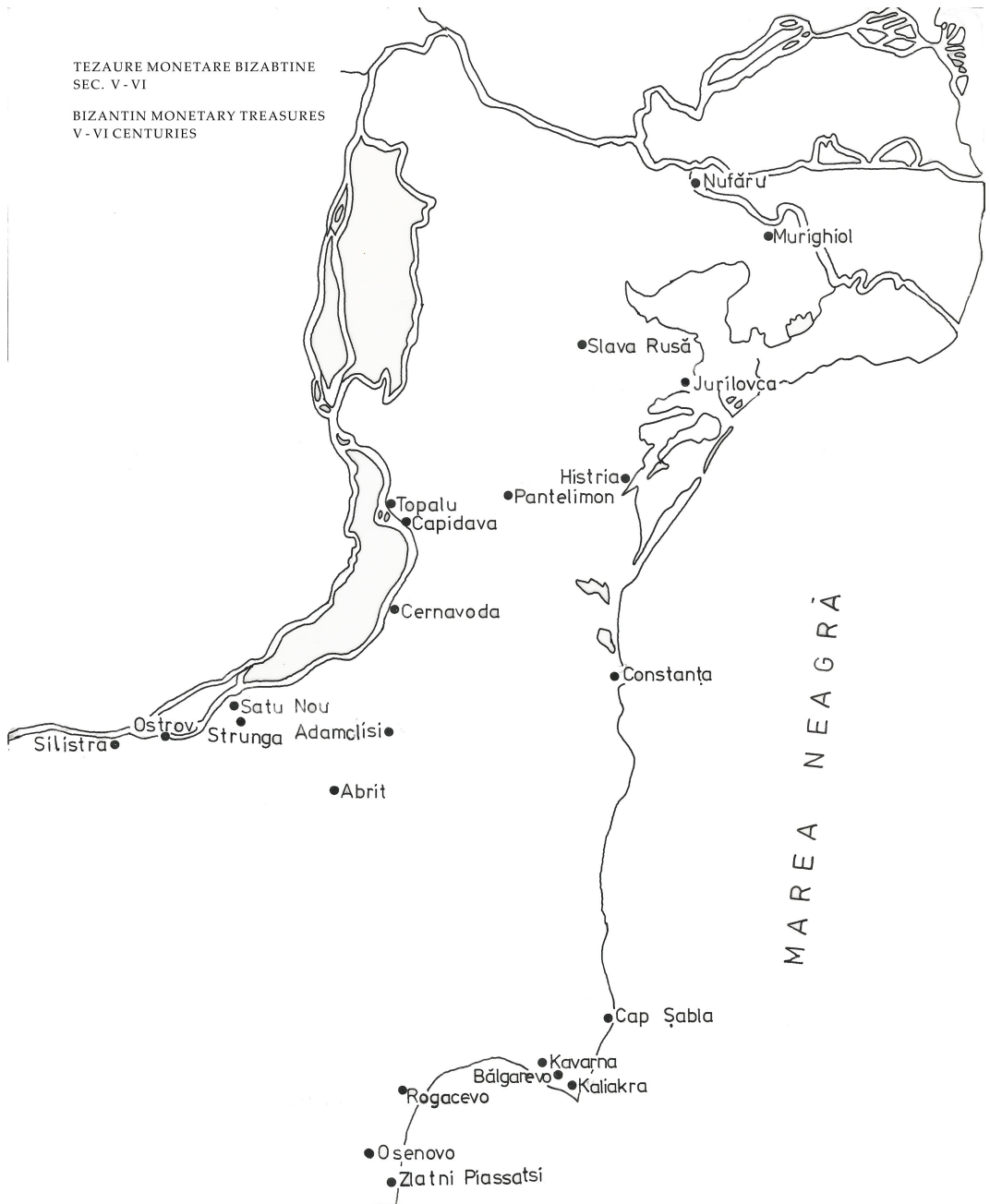
VERTAN, CUSTUREA 1995-1996, 319-320, nr. 1634-1639.

THE MAP OF BYZANTINE NUMISMATIC
ISOLATED DISCOVERIES FROM DOBRUJA
HARTA DESCOPERIRILOR MONETATE
BIZANTINE IZOLATE DIN DOBROGEA

- AȘEZĂRI 1 PIEȘĂ - SETTLEMENTS 1 PIECE
- ▲ AȘEZĂRI 2 - 5 PIEȘE - SETTLEMENTS 2 - 5 PIECES
- AȘEZĂRI 6 - 10 PIEȘE - SETTLEMENTS 6 - 10 PIECES
- AȘEZĂRI 11 - 30 PIEȘE - SETTLEMENTS 11 - 30 PIECES
- ◆ AȘEZĂRI 31 - 100 PIEȘE - SETTLEMENTS 31 - 100 PIECES
- * AȘEZĂRI PESTE 100 PIEȘE
- SETTLEMENTS OVER 100 PIECES

TEZAURE MONETARE BIZABTINE
SEC. V - VI
BIZANTIN MONETARY TREASURES
V - VI CENTURIES

REPERTORIUL TEZAURELOR MONETARE BIZANTINE (SEC. VI-VII)

1. ABRIT - ZALDAPA

1995, Poarta de Nord, ? AV (13 AV publicate)

Datare	CON	Total
Justinianus I		
527-565	1 trem	1
Justinus II		
565-567	1 sol	1
567-578	2 sol	2
565-578	1 trem	1
Tiberius II		
578-582	2 sol 4 trem	6
Mauricius		
582-602	1 trem	1
584-602	1 sol	1
Total	13	13

Tezaurul conține și trei ponduri cu valoare de: 3 sol, 1 sol, 1 trem.

TORBATOV 1998, 64-69; MORRISSON, POPOVIĆ, IVANIŠEVIĆ 2006, 181, nr. 82.

2. ADAMCLISI – TROPAEUM TRAIANI

I. 1908, lângă Basilica cisternă, 25 AV 76 AE (49 identificate)

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	Total
Justinianus I						
538/539	1K					1
539/540	1M		1M			2
541/542	2K					2
542/543	1M					1
543/544				1M		1
544/545	1M					1
545/546				1M		1
550/551				1M	1M	2
551/552					1M	1
554/555					1M	1
555/556	1M		1K	1M	1M	4
557/558	1M					1
Justinus II						
568/569	1M	1K				2
569/570	2M		3M			5
570/571	2M		5M			7
571/572	2M					2
572/573			1M			1
573/574	2M	1K	2M			5

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	Total
574/575		2K	3M			5
Mauricius						
583/584	2M			1M		3
584/585	1M					1
Total	20	4	16	5	4	49

OCHEȘEANU 1995, 163-182; MORRISSON, POPOVIĆ, IVANIŠEVIĆ 2006, 161-162, nr. 63.

II. 1993, turnul 4, 13AE

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	Total
Justinus II						
570/571			1 M			1
571/572					1M	1
572/573					2M	2
573/574	1M					1
575/576	1M					1
577/578					2M	2
Tiberius II						
581/582		1K				1
Mauricius						
585/586	1K					1

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	Total
589/590	1M			1M		2
590/591			1M			1
Total	4	1	2	1	5	13

BOGDAN CĂTĂNICIU, POENARU BORDEA 1996-1997, 85-95; MORRISSON, POPOVIĆ, IVANIŠEVIĆ 2006, 163-164, nr. 64.

3. BĂLGAREVO – TIMUM (vest)

1959, 9 AE

Datare	CON	NIC	CYZ	Total
Justinianus I				
557/58		2M		2
Justinus II				
571/72		1K		1
574-575			2M	2
Tiberius II				
579-580		2M		2
Mauricius Tiberius				
601-602	2M			2
Total	2	5	2	9

MORRISSON, POPOVIĆ, IVANIŠEVIĆ 2006, 140, nr. 34.

4. CAP SHABLA – CAREA[S]

1995, 36 AE

Datare	CON	NIC	CYZ	ROM	CAR	?	Total
Justinianus I							
527-538	1M 1K					1K	3
540/41	1M						1
544/45			1M				1
547/49				I			1
555/56		1I					1
556/57	2I	2I				2I	6
558/59	1I	3I 1I*					5
559/60	1I					1I	2
562/63	2I						2
563/64	1I	1I					2
538-565	1I				1I	4I 4€	10
550-565	1I	1I					2
Total	12	9	2	1	1	12	36

TORBATOV 2002-2003, 20-27.

5. CAPIDAVA

2008-2009, clădire de pe via principalis, 51 AE

* Imitație barbară.

Datare	CON	NIC	CYZ	CAR	ANT	Total
Anastasius I						
512-517	1K					1
Justinus I - Justinianus						
522-537	1K					1
538/39		1M				1
539/40	2M	1M		1M		4
541/42	2M					2
542/43	1M					1
543/44	1M					1
544/45	1M					1
545/46	1M					1
547/48					1M	1
549/50			1M			1
552/53					1M	1
555/56					1K	1
Justinianus I						
527-537	1M					1
Justinus II						
567/68		1K				1
568/69	1M	1K				2

Datare	CON	NIC	CYZ	CAR	ANT	Total
569/70	3M		3M			6
570/71	2M		1M			3
571/72	1K		2M			3
572/73	5M					5
573/74	2M		2M			4
574/75	1M	1K	1M	1M		4
575/76	1M					1
576/77	1M			1M		2
Tiberius II						
579-582	1K		1K			2
Total	29	5	11	3	3	51

GÂNDILĂ 2009, 87-105.

6. CASIMCEA

1985-1986, XAE, 2 recuperate

Constantin IV

K	CON	674-681	1ex.
K	CON	681-685	1ex.

Bibliografie:

OBERLANDER-TÂRNOVEANU 2017,105-107

7. CERNAVODĂ – AXIOPOLIS

I. 1899, Poarta de Nord, 6 AV

Datare	CON	Total
Justinianus I		
527-565	1 trem	1
Justinus II		
565-578	1 trem	1
Tiberius II		
Datare	CON	Total
578-582	1 sem 1 trem	2
Total	6	6

POENARU-BORDEA, OCHEȘEANU 1983-1985, 177-197; MORRISSON, POPOVIĆ, IVANIŠEVIĆ 2006, 140, nr. 34.

II. 1895-1899 5 AR

Emitent		Monetărie	Datare	Total
Shapur I (240-272)	AR. Dr.	Hamadan	260-272	1
	AR. Dr.	Ctesiphon?	-	1
Yazdgerd I (399-420)	AR. Dr.		399-420	1
Khusro II (590-628)	AR. Dr.	PR	596	1
	AR. Dr.	AW	601	1
Total	5			5

PETAC, IONESCU 2013, 355-361.

III. 1912, ? AV (două publicate)

Datare	CON
Anastasius I	
492-518	1 Trem.
Datare	CON
Heraclius	
610-613	1 Trem.

VÎLCU 2009, 36, nr. 19; 67, nr. 185.

8. CONSTANȚA – TOMIS

I. 1929, str. Poporului, peste 400 AE (383 AE publicate)

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	?	Total
Anastasius I							
507-512	3M						3
512-518	7M 2K						9
Justinus I							
518-522	18M 3K	1B	3M	1M			26
522-527	21M 6K 2C		4M				33
518-527			1K	1K			2

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	?	Total
Justinianus I							
527-532	3M						3
532-537	25M				1M		26
527-537	4K 2€		4M				10
527-538						1M	1
537/538			1M	1M			2
539/540	1M 2K						3
541/542	2M 2K						4
542/543	1M 1K						2
543/544	1M 1I		1K				3
544/545	1M		1M				2
545/546	2K						2
Total	110	1	15	3	1	1	131

În tezaur se găseau și 252 de minimi din sec. IV-V.

MITREA 1983, 239-262; POENARU BORDEA, NICOLAE 1986-1991, 101-115;
MORRISSON, POPOVIĆ, IVANIŠEVIĆ 2006, 165-167, nr. 66.

I. 1938 ?, 5 AE

Datare	ANT	CAR	ROM	Total
Heraclius				

Datare	ANT	CAR	ROM	Total
613-626	2I + B 1S			3
Constant II				
659-668		XX		1
Constantin IV				
670-680			XX	1
Total	3	1	1	5

DIMIAN 1957, 197; MORRISSON, POPOVIĆ, IVANIŠEVIĆ 2006, 167, nr. 67.

9. HISTRIA

I. 1950, canalul thermelor I, (18+4) AE

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	?	Total
Justinianus I						
527-538	1K		1K			2
546/547	1I					1
551/552	1K					1
558/559	(1I)					(1)
527-565	(1E)					(1)
Justinus II						
566/567	M					1
568/569		1K				1
574/575		(1K)	1K			1 + (1)
565-578				1E (1E)		1 + (1)

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	?	Total
Mauricius						
588/589			1K			1
591/592	1K	1K				2
592/593	2K					2
593/594	1M (?)					1
582-602					1M 1K	2
Nedeterminat						
Sec. VI					2K	2
Total	8 + (2)	2 + (1)	3	1 + (1)	4	18 + (4)

PREDA, NUBAR 1973, 231-233, nr. 1-22; POENARU BORDEA 1982, 157-158, nr. 158-179; MORRISSON, POPOVIĆ, IVANIŠEVIĆ 2006, 170-171, nr. 71.

II. 1950, Sector „Templu”, 27 AE

Datare	CON	TES	NIC	?	Total
Justinus II					
566/567	2M				2
568/569		3K			3
570/571	2M			1K	3
571/572	1M				1
573/574	1M				1
574/575	1M				1

Datare	CON	TES	NIC	?	Total
575/576			1M		1
576/577	1M				1
565-578	1M				1
Tiberius II					
581/582	1M		2M		3
Mauricius					
584/585	1M				1
585/586	1M				1
post 586	1M				1
589/590	2M		1M		3
593/594			1M		1
595/596	1M				1
599/600	1M				1
582-602	1M				1
Total	18	3	5	1	27

DIMITRIU 1954, 472.

Datare	CON	TES	NIC	ANT	Total
Justinianus I					
527-538	1M				1
Justinus II					

Datare	CON	TES	NIC	ANT	Total
568/569		2K			2
571/572	1M		1M		2
572/573			2M		2
573/574	1M				1
574/575	1M				1
575/576	1M		1M		2
Tiberius II					
581/582	1M		1M		2
Mauricius					
585/586	1M				1
587/588	1M 1K				2
589/590	1M				1
590/591			1M		1
591/592				1M	1
594/595	1M		1M		2
Total	11	2	7	1	21

PREDA, NUBAR 1973, 229-231; MORRISSON, POPOVIĆ, IVANIŠEVIĆ 2006, 171-172, nr. 72.

III. 1950, ?, 10 AE

Datare	CON	NIC	ANT	?	Total
Justinus II					

Datare	CON	NIC	ANT	?	Total
565/566	1M				1
570/571	1M				1
572/573	1M				1
573/574	1M				1
Tiberius II					
579/580		1M			1
580/581				1M	1
Mauricius					
585/586	1M				1
589/590	1M		1M		2
600/601				1M	1
Total	6	1	1	2	10

PREDA, NUBAR 1973, 231, nr. 1-10; MORRISSON, POPOVIĆ, IVANIŠEVIĆ 2006, 173-174, nr. 74.

IV. 1954, Sectorul economic, 12 AE

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	Total
Justinus II						
567/568	1K					1
569/570					1M	1
570/571	1K					1
571/572			2M			2

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	Total
574/575	1M	1K				2
Tiberius II						
580/581	1M					1
Mauricius						
587/588	1K					1
588/589				1M		1
589/590	1K					1
597/598	1M					1
Total	7	1	2	1	1	12

PREDA, NUBAR 1973, 228-229, nr. 1-12; MORRISSON, POPOVIĆ, IVANIŠEVIĆ 2006, 172-173, nr. 73.

V. 1974, complex închis, Therme I 16 AE

Datare	CON	TES	?
Julianus Spes Reipublicae 358-361	1		1
Gloria Romanorum			1
Valentinianus II Salus Reipublicae 383-392	1		1
Victoria Aug 383-392		1	1
Concordia Aug 402-408	1		1
Leon I			2

Datare	CON	TES	?
Basilicus			1
Anastasius I			1
?			6
Total	4	1	16

POENARU BORDEA 1982, 155-156, nr. 130-145; MORRISSON, POPOVIĆ, IVANIŠEVIĆ 2006, 168-169, nr. 69.

VI. 1974, complex închis, Therme I, 17 AE

Datare	NIC	ANT	?
Constantinus I			1
Constantius II Gloria exercitus 337-341	1	1	2
Constantius II Fel temp reparatio 353/54-358			1
Spes Reipublicae 358-361			1
Constantius II sau Julian	?	?	2
Valens Gloria Romanorum 364-378			1
Justinianus I			1
?			8
Total	1	1	17

POENARU BORDEA 1982, 155, nr. 113-129; MORRISSON, POPOVIĆ, IVANIŠEVIĆ 2006, 169, nr. 70.

VII. 2000, Basilica episcopală, 8 AE

Datare	CON	TES	NIC	ANT	Total
Justinus II					
568/69		1K			1
573/74				1M	1
574/75		1K			1
577/78			1M		1
Mauricius - Tiberius					
587/88		1K		1K	2
589/90	1M				1
569/70, 579, 586/87		1K			1
Total	1	4	1	2	8

POENARU BORDEA, DIMA 2007, 192-193, nr. 270-277.

VIII. 2000, Basilica episcopală, 3 AE

Datare	CON	NIC	Total
Justinianus I			
527-538	1M		1
Justinus II			
568/69	1M		1

Datare	CON	NIC	Total
570/71		1M	1
Total	2	1	3

POENARU BORDEA, DIMA 2007, p. 192, nr. 267-269.

IX. 2012

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	Total
Mauricius - Tiberius						
582/83	1M					1
583/84			1M			1
584/85	1M					1
588/89 (590/91)	1M					1
589/90		2K		1M		3
591/92		1K				1
592/93	1M					1
594/95	1K				1M	2
Total	5	3	1	1	1	11

CUSTUREA, NASTASI 2014,343-351.

10. JURILOVCA - ARGAMUM

1993, ?, 61 AE

Anastasius I

491/98 – 518

61 minimi

POENARU BORDEA, IACOB 1997, 112, n. 171.

11. KALIAKRA - AKRES

1974, 7AV

Datare	CON
Anastasius I	
507-518	2 sol
Justinus I	
522-527	2 sol
Justinianus I	
527-537	3 sol
Total	7

KUZMANOV 1975, 77-80; MORRISSON, POPOVIĆ, IVANIŠEVIĆ 2006, 75, nr. 75.

12. KAVARNA – BIZONE

1994, ? AE (8 publicate)

Datare	CON
Justinus I – Justinianus I	2M
Justinianus I	
538/39	2M
540/41	1K
543/44	3K
Total	8

IVANOV 1995, 311, nr. 6

13. MURIGHIOL - HALMYRIS

I. 1982, SI, c. 62, 9 AE

Datare	CON	NIC	CYZ	ANT	Total
Justinus I					
518-522	1K				1
Justinianus I					
556/557		1M			1
557/558			1M		1
Justinus II					
569/570				1K	1
570/571	1M				1
571/572		2M			2
573/574	1M				1
574/575			1M		1
Total	3	3	2	1	9

OPIAIŢ 1991, 477-478; MORRISSON, POPOVIĆ, IVANIŠEVIĆ 2006, 175-176, nr. 76.

II. 1985-1987, SII, c. 41-43, 39 AE

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	?	Total
Nedeterminat						
Sec. IV					1AE	1
Anastasius I						
512-518	5M					5
Justinus I sau Justinianus I						
518-537	2M					2
522-537	2M 1K					3
Justinianus I						
527-538					1M	1
532-537	1M					1
538/539					1K	1
539/540			1K			1
542/543				1M 1K		2
543/544			1M			1
562/563		1K				1
Justinus II						
567/568			1M			1
568/569	1K		1M			2
569/570	1M	1K	1M			3

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	?	Total
570/571	3M				1K	4
571/572	2M		1K			3
573/574	1M					1
575-576	1M					1
565-570/571		1K				1
565-578	1M				1K	2
Justinianus I sau Justinus II						
538-578					1K 1I	2
Total	21	3	6	2	7	39

ОРАИЋ 1991, 478-481; MORRISSON, POPOVIĆ, IVANIŠEVIĆ 2006, 176-177, nr. 77.

14. NUFĂRU

1992, ?, 12 AE

Anastasius I 491-518 (minimi)

MĂNUCU-ADAMEȘTEANU, ALII 2005-2006, 393-394, nr. 1-12.

15. OSENOVO

?, 9 AE

Datare	CON
Anastasius I	
512-517	2M

Justinianus I	
Datare	CON
527-532	7M
Total	9

MORRISSON, POPOVIĆ, IVANIŠEVIĆ 2006, 150, nr. 48.

16. OSTROV – DUROSTORUM – canabae

? ? AV (4 publicate)

Datare	CON
Justinianus I	
527-537	1Sol
537-542	1 Sol
542-565	2 Sol
Total	4

CUSTUREA 2007, 625-628.

17. PANTELIMONU DE SUS - ULMETUM

1911-1912 4 AV

Datare	CON	
Tiberius II	1 trem	1
Mauricius- Tiberius	1Sol (22) 2 Sol (23)	1 2
Total	4	4

CUSTUREA, TALMAȚCHI 2011, 303-305, II.

18. ROGACHEVO

Datare	CON
Anastasius I	
512-518	3AE
Justinus II	
572/73	1AE

MIHAILOV 2012,468,nr.11 (din 30 piese se citeaza emisiunile de început și de final).

19. SATU NOU (Oltina)

1912, 25 AE

25 de monede din aramă emise de Justinianus I

POENARU BORDEA, MITREA 1991, 218, nr. 9; MORRISSON, POPOVIĆ, IVANIŠEVIĆ 2006, 177-178, nr. 78.

20. SILISTRA - DUROSTORUM

I. 1960, noul teatru, 17 AE

Datare	CON	NIC	CYZ	ANT	Total
Justinus I					
522-527	2M 1K			1M	4
Justinianus I					
527-532	1M				1

Datare	CON	NIC	CYZ	ANT	Total
532-537	1M				1
539/540	2M				2
541/542	3M				3
546/547			2M		2
548/549				1M	1
556/557	1K				1
Justinus II					
573/574		2M			2
Total	11	2	2	2	17

MORRISSON, POPOVIĆ, IVANIŠEVIĆ 2006, 154, nr. 55.

II. 1986, biserică incendiată, 3 AR și bijuterii

Datare	CON	?	
Justinus II	1 sil		1
Anonime		2 AR	2
Total	1	2	3

ANGELOVA, PENCHEV 1989, 38-43; MORRISSON, POPOVIĆ, IVANIŠEVIĆ 2006, 155, nr.56.

21. SLAVA RUSĂ – IBIDA

I. 1988, complexul monahal, 8 AV

Datare	CON	
Justinus II 567-578	1 sol.	1
Mauricius-Tiberius 583/84-602	1 sol 6 sol (23)	1 6
Total	8	8

IACOB 2003, 75-80; MORRISSON, POPOVIĆ, IVANIŠEVIĆ 2006, 178-179, nr. 79.

II. 2001-2002, Poarta de Vest, 11 AE

Datare	CON	NIC	?	TOTAL
Justinianus I 527-561/62	2M II 1E	3I	2? II 1E	11
TOTAL	4	3	4	11

IACOB 2005.

III. 2001-2002, Poarta de Vest, 13 AE

Datare	CON	NIC	ANT	?	TOTAL
Justinianus I	2M	1M	1K		4
Justinus II	1M				1
?	4I	2I		2AE	8
TOTAL	7	3	1	2	13

IACOB 2005

22. STRUNGA (fost Câșla)

? 8 AE

Datare	
Anastasius I	1 AE
Justinianus I	1 AE
Justinus II	4 AE
Mauricius Tiberius	2 AE
Total	8

Ultima emisiune - 591/92

OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 2003a, 377, n. 138.

23. TOPALU

1955, ?, 55 AE

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	ALE	?	Total
Justinianus I								
527-538	7M 3K			1K	2M 1K			14
Av. 538-562		2IS						2
539/540	1M							1
540/541	1M							1
541/542	2M							2
545-546	1M							1

Datare	CON	TES	NIC	CYZ	ANT	ALE	?	Total
546/547				2M				2
547/548					1M			1
554/555					1M			1
556/557	4I							4
561/562			2I					2
527-565				1M		2I+B	3M	6
Justinus II								
565/566	1K							1
566/567	1K							1
568/569	1K							1
565-578	8€		4€	2€	1€			15
Total	30	2	6	6	6	2	3	55

DIMIAN 1957, 191-192; MORRISSON, POPOVIĆ, IVANIŠEVIĆ 2006, 179-180, nr. 80.

24. VALEA TEILOR (POIANA TEIULUI)

? ? AR (2 publicate)

Datare	CON
Constans II	
642-646	1 AR
659-668	1 HEX
Total	2

OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 1980a, 163-164; MORRISSON, POPOVIĆ, IVANIŠEVIĆ 2006, 180, nr. 81.

25. ZLATNI PIASSATSI

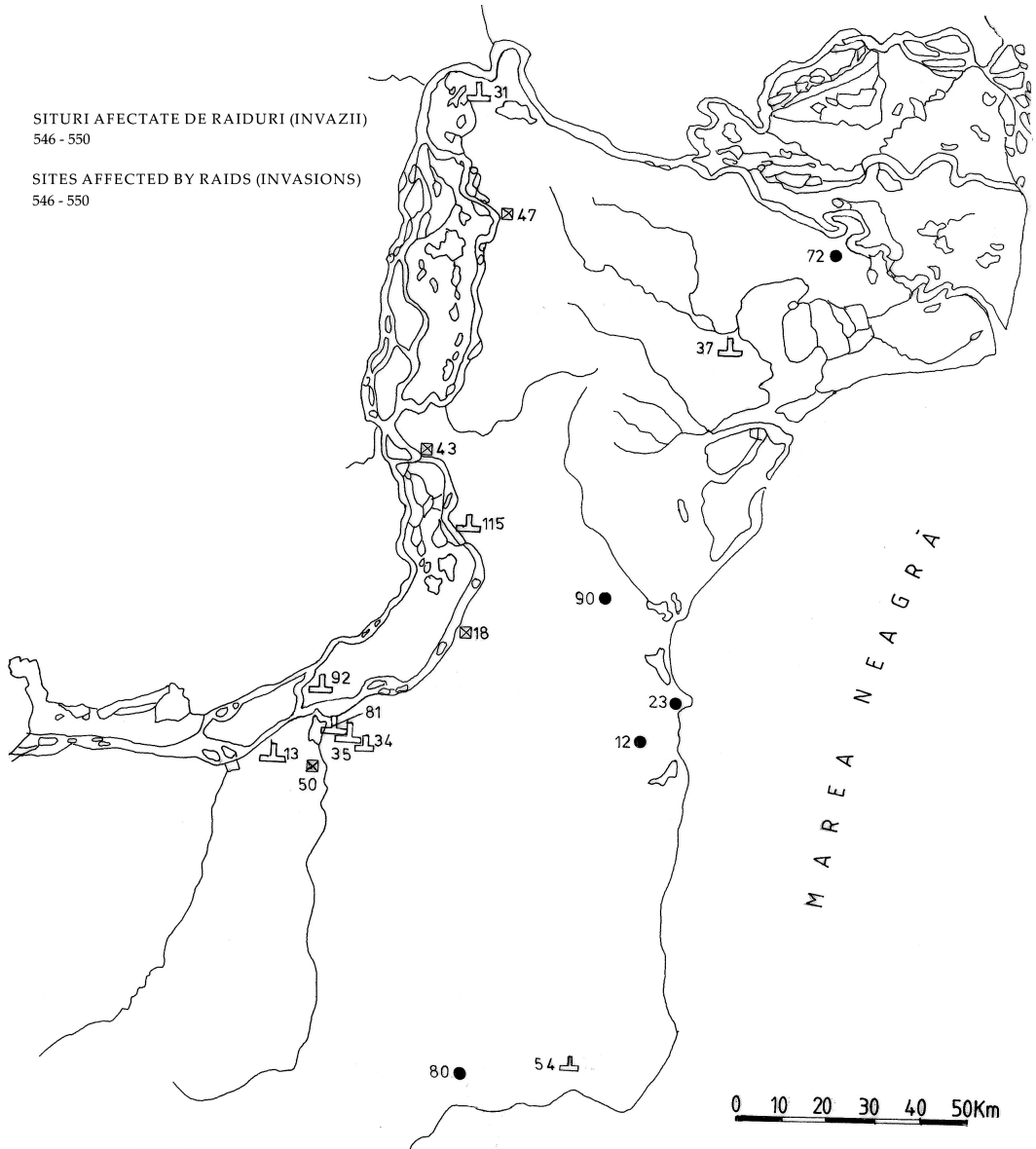
?, 24 AE

Datare	CON	NIC	Total
Anastasius I			
512-517	3M		3
517/518	2M		2
Justinus I			
518-522	7M	1M	8
Justinianus I			
527-532	7M		7
532-537	4M		4
Total	23	1	24

MORRISSON, POPOVIĆ, IVANIŠEVIĆ 2006, 160, nr. 62.

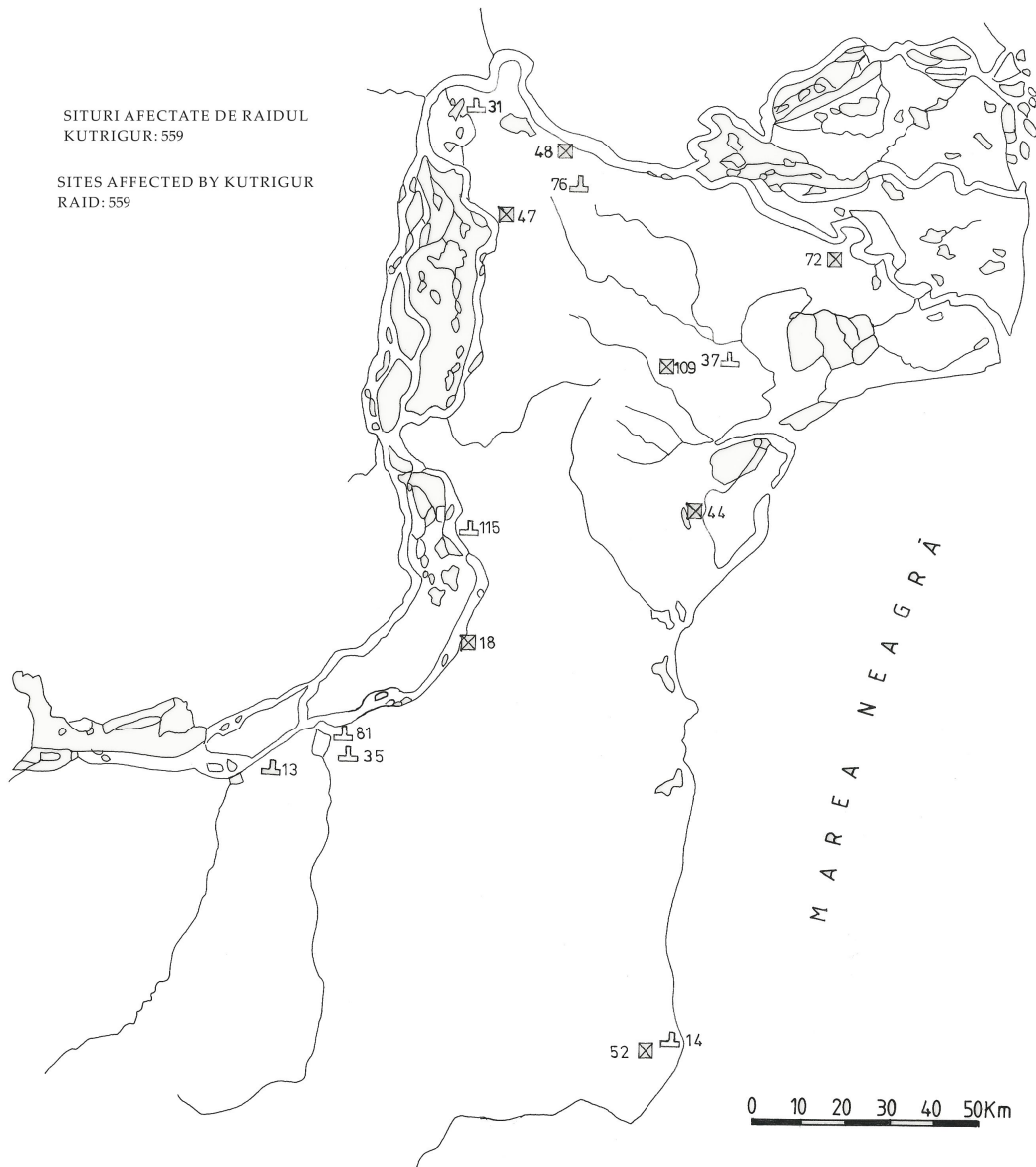
SITURI AFECTATE DE RAIDURI (INVAZII)
546 - 550

SITES AFFECTED BY RAIDS (INVASIONS)
546 - 550

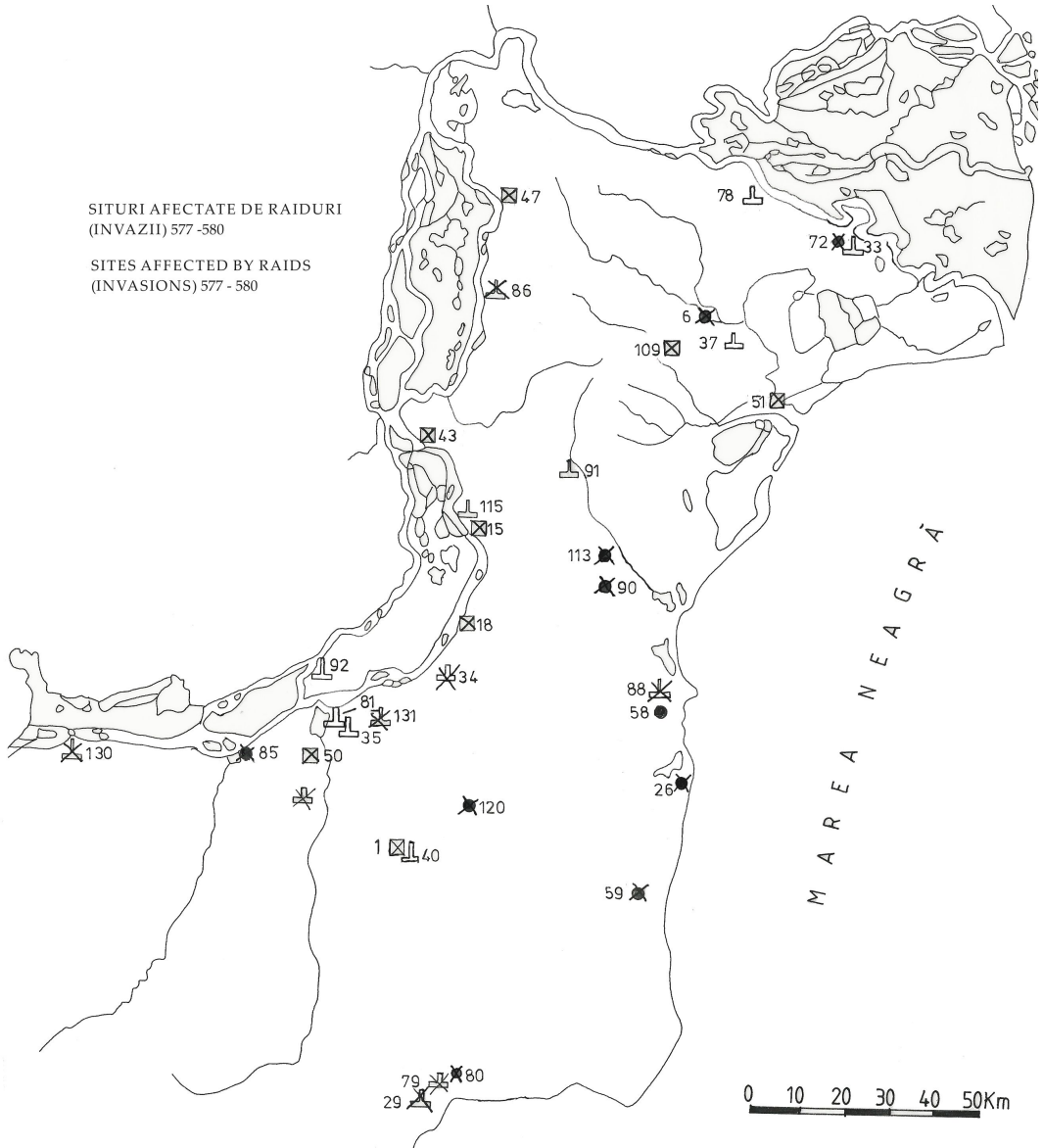
SITURI AFECTATE DE RAIDUL
KUTRIGUR: 559

SITES AFFECTED BY KUTRIGUR
RAID: 559

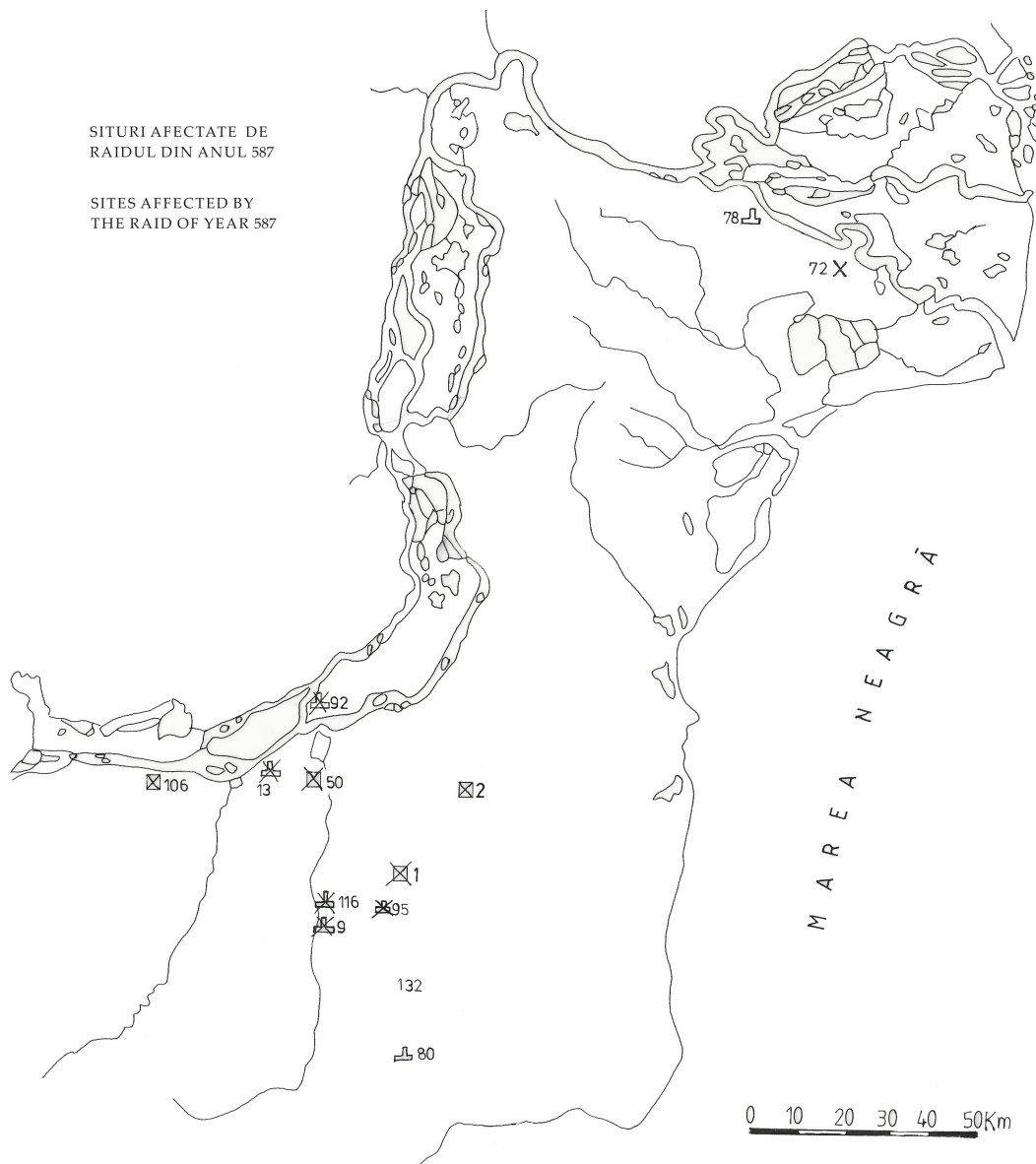
SITURI AFECTATE DE RAIDURI
(INVAZII) 577 -580

SITES AFFECTED BY RAIDS
(INVASIONS) 577 - 580

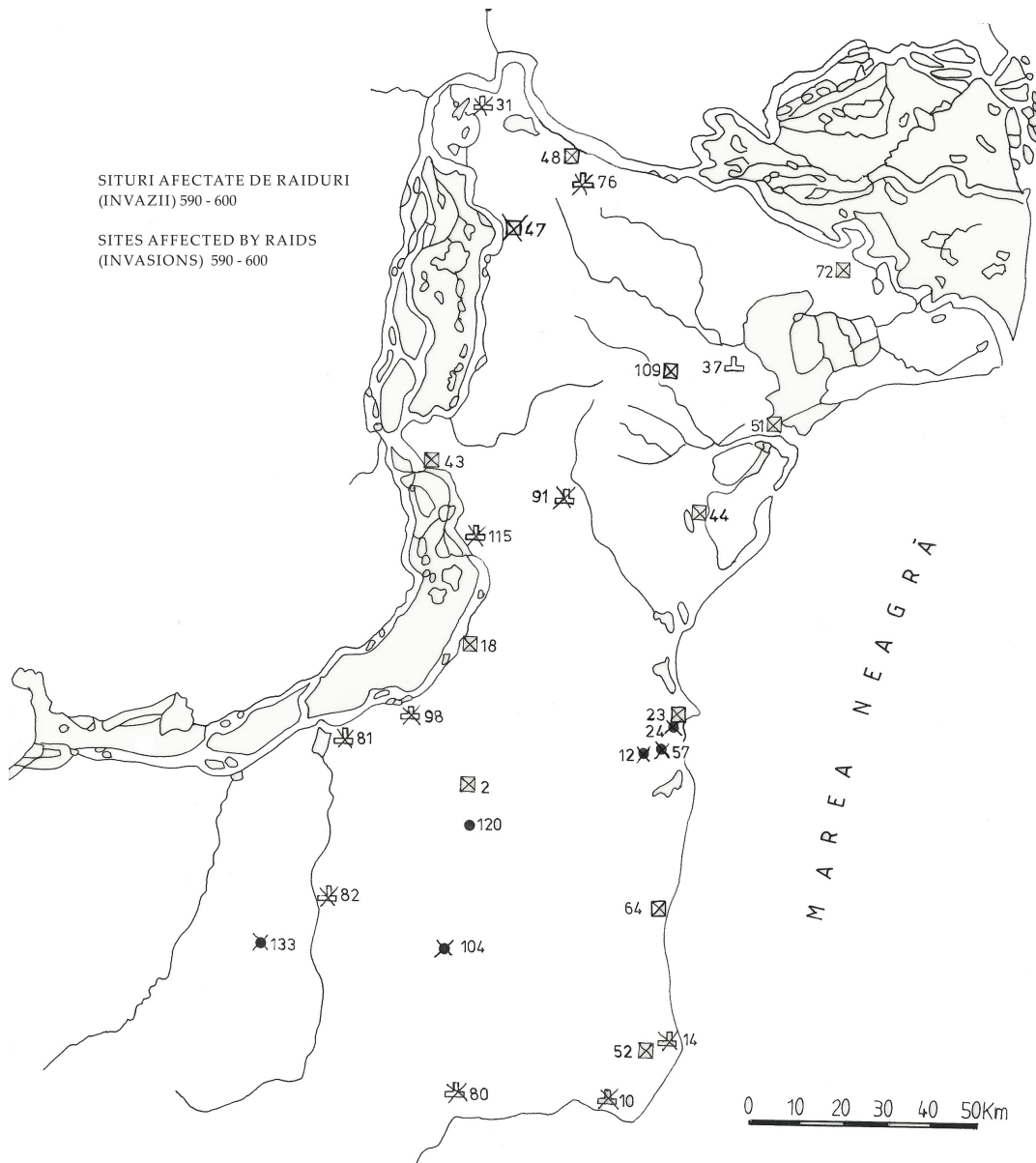
SITURI AFECTATE DE
RAIDUL DIN ANUL 587

SITES AFFECTED BY
THE RAID OF YEAR 587

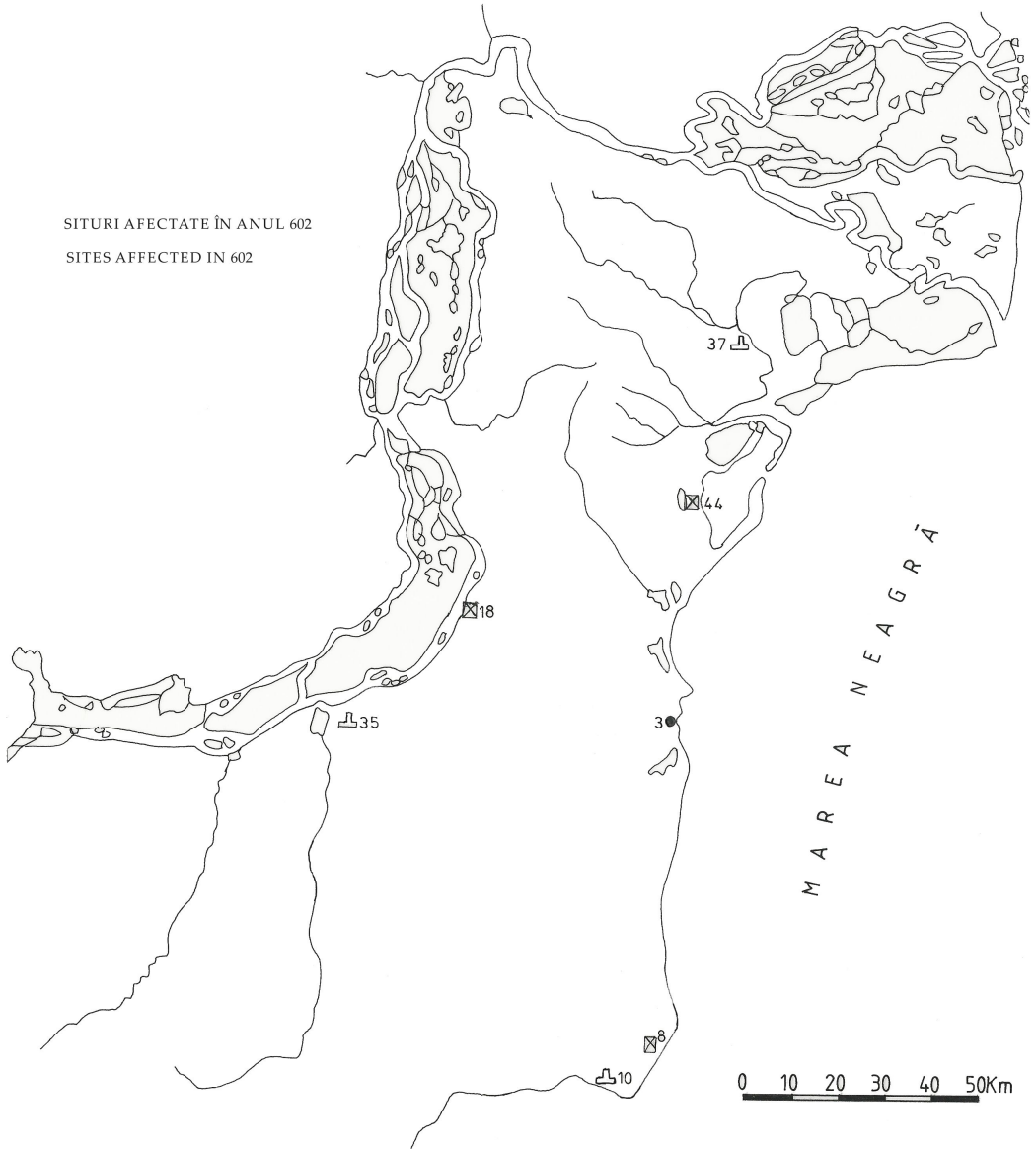

SITURI AFECTATE DE RAIDURI
(INVAZII) 590 - 600

SITES AFFECTED BY RAIDS
(INVASIONS) 590 - 600

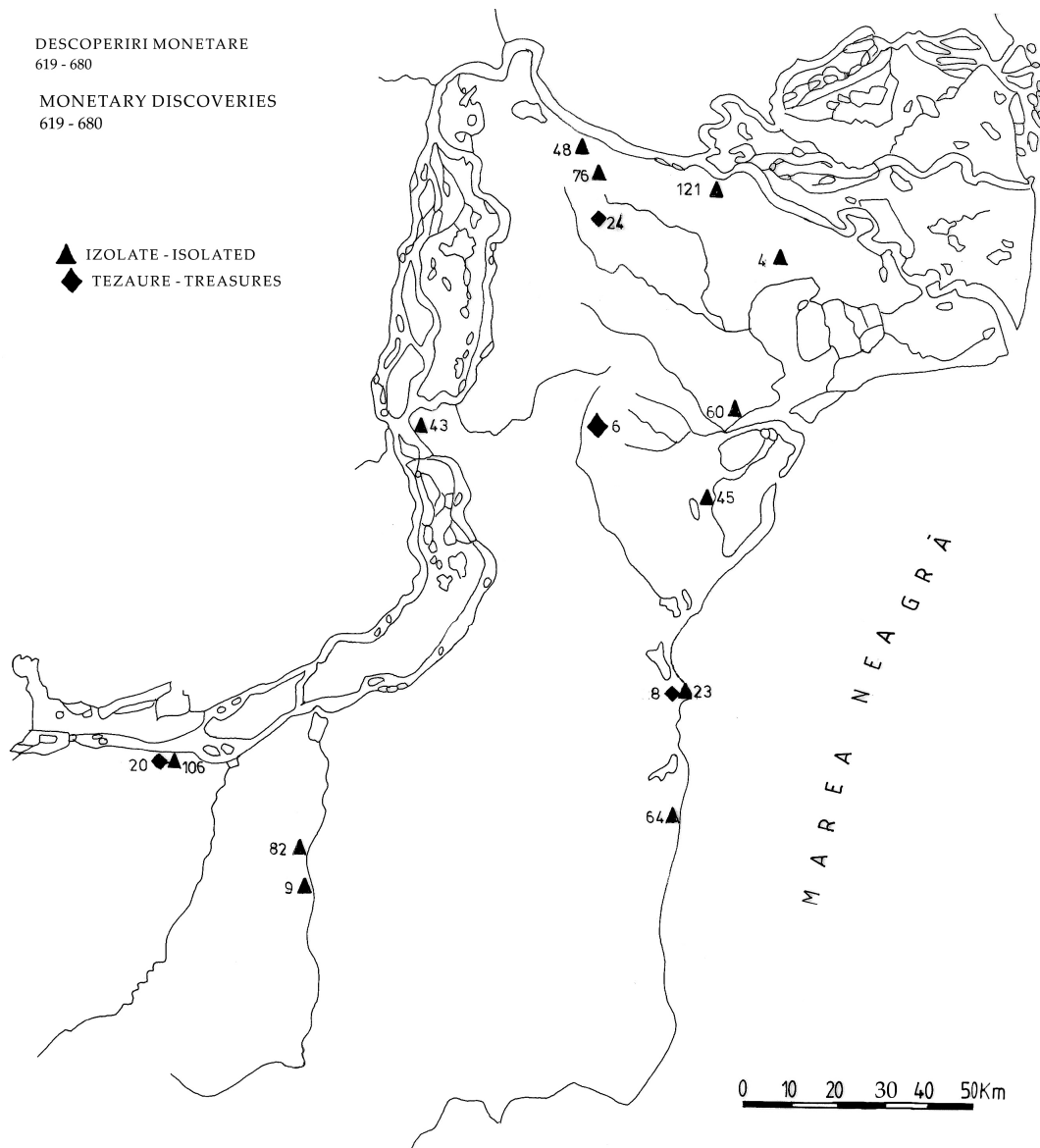
SITURI AFECTATE ÎN ANUL 602
SITES AFFECTED IN 602

DESCOPERIRI MONETARE
619 - 680

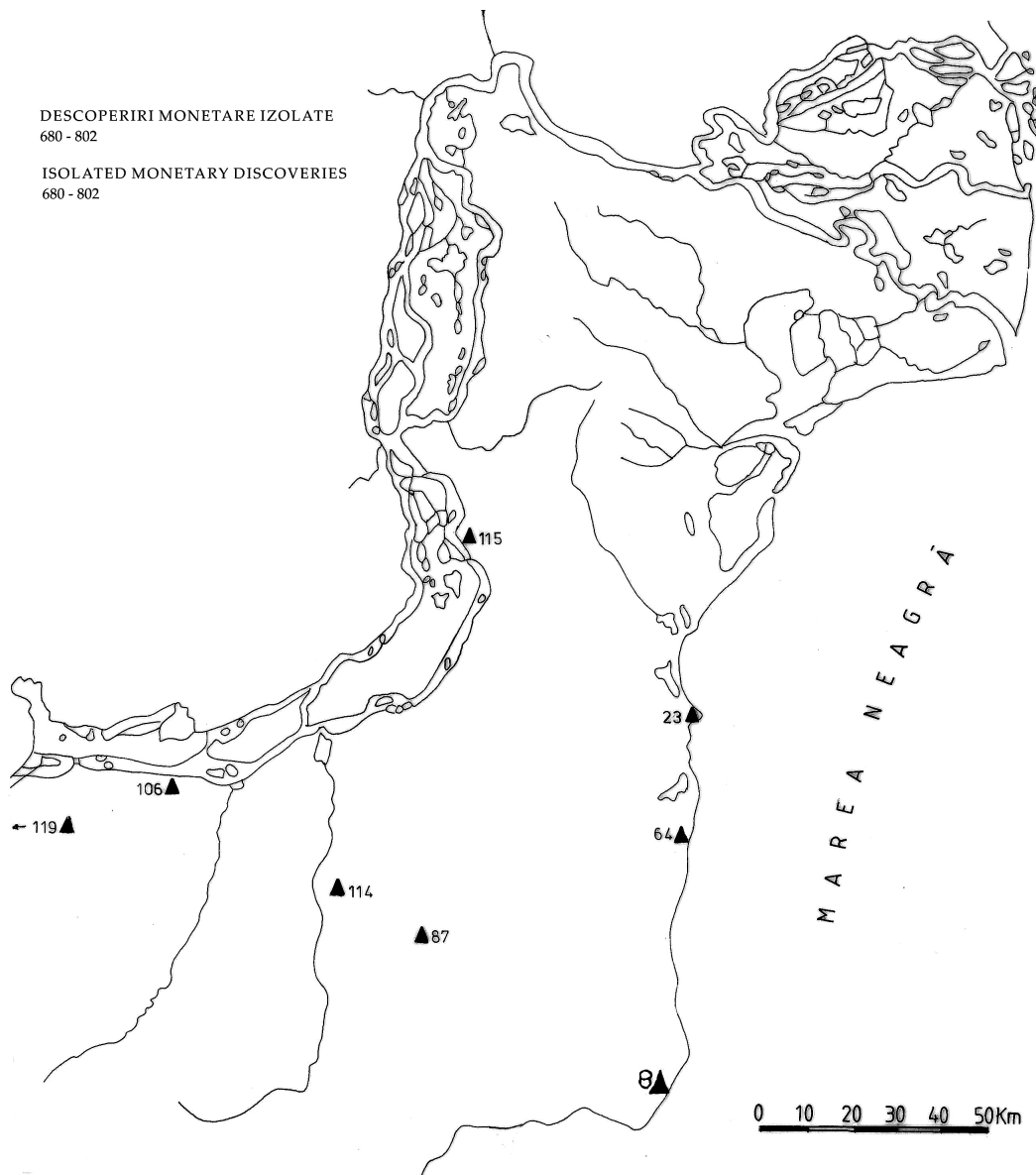
MONETARY DISCOVERIES
619 - 680

▲ IZOLATE - ISOLATED
◆ TEZAURE - TREASURES

DESCOPERIRI MONETARE IZOLATE
680 - 802

ISOLATED MONETARY DISCOVERIES
680 - 802

ABREVIERI

- AIIN – Annali dell’Istituto Italiano di Numismatica, Roma.
ABzF – Acta Bizantina Fennica, Helsinki.
AMV – Acta Musei Varnaensis, Varna.
Arh. Mold. – Arheologia Moldovei, Iași.
BizBulg. – BizantinoBulgarica, Sofia.
BMI – Buletinul Monumentelor Istorice, București.
BSNR – Buletinul Societății Numismatice Române, București.
CCDJ – Cultură și civilizație la Dunărea de Jos, Călărași.
CN – Cercetări Numismatice, București.
Creșt. Col. – Creșterea Colecțiilor. Caiet selectiv de informare, BAR, București.
Dacia. ns. – Dacia. Revue d’Archéologie et d’Histoire Ancienne, București.
ÉBPB – Études Byzantines et Post-Byzantines, București.
Istro-Pontica – *Istro-Pontica. Muzeul tulcean la a 50-a aniversare, 1950-2000. Omagiul lui Simion Gavrilă la 45 de ani de activitate 1955-2000*. Ed M. Iacob, E. Oberländer-Târnoveanu, F. Topoleanu, Tulcea, 2000.
Izvestiia – Razgrad – Izvestiia Regionalen istoricheski– Razgrad.
Izvestiia – Shumen – Izvestiia na Narodniia Muzei – Shumen
Izvestiia – Varna – Izvestiia na Narodniia Muzei – Varna.
LMI – Lista Monumentelor Istorice – Anexă la OMC nr. 2828/2015.
MCA – Materiale și cercetări arheologice, București.
Muz. Naț. – Muzeul Național, București.
Num. I. Sfrag. – Numizmatika i Sfragistika, Sofia.
Peuce – Peuce, Studii și cercetări de istorie și arheologie, Tulcea.
Pontica – Pontica. Anuar al Muzeului de Istorie Națională și Arheologie Constanța.
RRH – Revue Roumain d’Histoire, București.
SCIV(A)- Studii și Cercetări de Istorie Veche (și Arheologie), București.
SCN – Studii și cercetări de Numismatică, București.
St. Cl. – Studii Clasice, București.

BIBLIOGRAFIE

- ALEXANDRU, CONSTANTIN, IONESCU 2004-2005 – N. Alexandru, R. Constantin, M. Ionescu, *Aspecte topografice ale cetății Callatis în epoca romano-bizantină*, Pontica 37-38, p. 419-438.
ANGELOVA, PENCHEV 1989 – S. Angelova, V. Penchev, *Srebărno sâkrovishche ot Silistra*, Arheologia, 34, 2, p. 38-43.
ATANASOV, JORDANOV 1994 – G. Atanasov, J. Jordanov, *Srednovekovniat Vetren na Dunav*, Shumen.

- BOBCHEVA 1973 – L.Bobcheva, *Arheologicheska karta na Tolbuhinski okrăg*, Sofia.
- BOGDAN-CĂTĂNICIU, POENARU BORDEA 1996-1997 – I. Bogdan-Cătăniciu, Gh. Poenaru Bordea, *Un mic tezaur de monede bizantine descoperit la Tropaeum Traiani*, BSNR 90-91 ,144-145, p. 85-95.
- BOUNEGRU, ADUMITROAIEI 2005-2006 – O. Bounegru, M. Adumitroaiei, *Life (after Town) in Town în Scythia Minor. Interpretări stratigrafice*, Peuce, s.n., 3-4, p. 259-282.
- BREZEANU 2004 – S.Brezeanu, *O istorie a Bizanțului*, București.
- BUTNARIU 1983-1985 – V. Butnariu, *Răspândirea monedelor bizantine din secolele VI-VII în teritoriile carpato-dunărene*, BSNR 77-79 ,131-133, p. 199-235.
- CARTWRIGHT, BIDISS 2006 – F. Cartwright, M. Bidiss, *Bolile și istoria*, București.
- CHIRIAC, BOUNEGRU 1973-1975 – C. Chiriac, O. Bounegru, *Noi descoperiri arheologice și numismatice la Troesmis*, Peuce 4, p. 97-108.
- COMȘA 1958 – E.Comșa, *Limesul dobrogean.Cercetări de suprafață de-a lungul Dunării, între Ostrov și Hârșova*, MCA, 5, p. 761-768.
- CURTA 1996 – F. Curta, *Invasion or Inflation? Sixth- to Seventh- Century Byzantine Coin Hoards in Eastern and Southeastern Europe*, AINN, 43 , p. 65-224.
- CURTA 2002 – F.Curta, *Questura exercitus:The evidence of lead seals*, ABzF, n.s.1, p.9-26.
- CURTA 2005 – F. Curta, *Byzantium in Dark-Age Greece (the numismatic evidence in its Balkan context)*, Byzantine and Modern Greek Studies ,29 , p. 113-146.
- CURTA 2006-2007 – F. Curta, *Imperiul Bizantin în Grecia medievală (materialul numismatic în context balcanic)*, CN 12-13, p. 123-144.
- CURTA, GÂNDILĂ 2010 – F. Curta, A. Gândilă, *Aspecte ale teaurizării monedei bizantine în Balcani (sec. VI-VII)*, CN 16 , p. 49-134.
- CURTA 2017 – F.Curta, *Monede, castre și schimburi comerciale în Peninsula Balcanică (sec.VI-începutul sec.VII)*, Pontica, 50, p.49-70.
- CUSTUREA 1986 – G. Custurea, *Unele aspecte privind penetrația monedei bizantine în Dobrogea în secolele VII-X*, Pontica, 19, p. 273-277.
- CUSTUREA 1998 – G. Cùsturea, *Monede bizantine dintr-o colecție constănțeană*, Pontica, 31, p. 291-294.
- CUSTUREA 2000 – G.Custurea, *Circulația monedei bizantine în Dobrogea (sec.IX – XI)*, Constanța.
- CUSTUREA 2000-2001 – G. Custurea, *Descoperiri arheologice și numismatice de pe raza localității Satu Nou (com. Oltina, jud. Constanța)*, Pontica 33-34, p.583-594.
- CUSTUREA 2004-2005 – G. Custurea, *Date noi privind circulația monedei bizantine în Dobrogea (sec. V-VII)*, Pontica 37-38, p.491-536.
- CUSTUREA 2006 – G. Custurea, *Noi descoperiri monetare bizantine din așezarea de la Capu Dealului-Oltina*, Pontica 39, p.415-421.
- CUSTUREA, CLIANTE 2006 – G. Custurea, T. Cliante, *Monede bizantine descoperite în Dobrogea (sec. VI-VII)*, Pontica 39, p.423-434.
- CUSTUREA 2007 – G. Custurea, *Un depozit de monede bizantine din Dobrogea (sec. VI)*, Pontica 40 , p. 625-628.

- CUSTUREA 2008 – G. Custurea, *Noi descoperiri monetare bizantine din Dobrogea (sec. V-VII)*, Pontica 41 , p. 533-562.
- CUSTUREA 2009 – G. Custurea, *Monede bizantine descoperite în așezarea de la Oltina – „Capu Dealului”*, Pontica 42 , p. 611-620.
- CUSTUREA 2012 – G. Custurea, *Monede bizantine recent descoperite în Dobrogea*, Pontica 45 , p. 617-635.
- CUSTUREA 2016 - G.Custurea, *Noi descoperiri monetare bizantine de pe teritoriul Dobrogei(sec.VI-VII)*, Al III-lea Congres Internațional de Numismatică din România "Regalitatea în România". Rezumatele comunicărilor. 9-11 iunie 2016, Brașov,p.60.
- CUSTUREA, NASTASI 2013 – G. Custurea, I. Nastasi, *The End of Urban Life on the Dobroudjan Shore of the Black Sea in the 7th century A.D.*, în Flora Karagianni (ed.), *Medieval Ports in North Aegean and the Black Sea. Links to the Maritime Routes of the East. International Symposium, Thessalonike 4-6.12.2013 Proceedings*, Thessalonike, p. 320-330.
- CUSTUREA, NASTASI 2014 – G. Custurea, I. Nastasi, *Un nou depozit de monede bizantine descoperit la Histria*, Pontica 47, Supplementum III, *Histria, histoire et archeology en Mer Noire*, p. 343-351.
- CUSTUREA, PAPASIMA 1992– G. Custurea, T. Papasima, *Monede bizantine descoperite la Păcuiul lui Soare*, Pontica 25, p.363-380.
- CUSTUREA, TALMAȚCHI 2011 – G. Custurea, G. Talmațchi, *Repertoriul tezaurilor monetare din Dobrogea*, Constanța.
- CUSTUREA, TALMAȚCHI 2015 – G. Custurea, G. Talmațchi, *Regarding the fall of the Danubian Limes with special reference to Scythia Minor in the 7th century*, în G. Tsetschladze, Al. Avram, J. Hargrove (eds.), *The Danube Lands between the Black, Aegean and Adriatic Seas (7th Century BC – 10th Century AD)*, *Proceeding of the Fifth International Congress on Black Sea Antiquities (Belgrade, 17-21 September 2013)*, Oxford, p.277-282.
- CUSTUREA, VERTAN, TALMAȚCHI 1997 – G. Custurea, A. Vertan, G. Talmațchi, *Descoperiri monetare în Dobrogea (XI)*, Pontica 30, p. 371-387.
- CUSTUREA, VERTAN, TALMAȚCHI 1998 – G. Custurea, A. Vertan, G. Talmațchi, *Descoperiri monetare în Dobrogea (XII)*, Pontica 31, p. 309-328.
- CUSTUREA, VERTAN, TALMAȚCHI 1999 – G. Custurea, A. Vertan, G. Talmațchi, *Descoperiri monetare în Dobrogea (XIII)*, Pontica 32, p. 347-365.
- DAMIAN 2015 – O. Damian, *Bizanțul la Dunărea de Jos (secolele VII-X)*, Brăila.
- DIMA, ELEFTERESCU 2009 – M. Dima, D. Elefterescu, *Monnaies de Durostorum-Ostrov (4e siècle av. J.-C. – 6e siècle ap. J.-C.)*, Wetteren.
- DIMIAN 1957 – Ir. Dimian, *Cîteva descoperiri monetare bizantine pe teritoriul R.P.R*, SCN 1, p.11-38.
- DIMIAN 1958 - Ir. Dimian, *Tezaur de monede bizantine găsit la Șocariciu*, SCN, 2, p. 413-416.
- DIMITRIU 1954 – S. Dimitriu, *Descoperiri monetare*, în vol. *Histria. Monografie arheologică*, I, București, p. 464-472.

- DIMITROV 1981 – G. Dimitrov, *Kaliakra prez starobălgaskata epoha (VII-XI v.)*, Izvestiia Varna, 17 (32), p. 29-41.
- DIMITROV 1982 – M. Dimitrov, *Pregled vărchu monetnata tsirkulatsia v Dionysopolis prez rannato srednovekovne (VI-XI v.)*, Numizmatika, 16, 1, p.33-40.
- DIMITROV 1995 – M. Dimitrov, *Monetite ot Dionysopolis-Karvouna; izvor na administrationa politicheskata i stopanskata istoriia na Severozapadnoto Chernomorie*, Dobrudja, 12, p. 173-179.
- DOBRE 1996 – M. Dobre, *Observații asupra circulației monetare de la Durostorum în timpul lui Anastasius I*, CN 7, p. 85-90.
- DONOIU 1993 – I. DONOIU, *Împărații Bizanțului și monedele lor*, București.
- GANCHEVA 2015 – S. Gancheva, *Monetna tsirkulatsiia v kasnoantichniia kastel v Durostorum (kraia na III-VII v.)*, Dobrudja 30, p. 445-460.
- GÂNDILĂ 2003-2005 – A. Gândilă, *Sixth-to-Seventh Century Coin Circulation in Dobrudja*, CN., 9-11, 109-166.
- GÂNDILĂ 2006-2007 – A. Gândilă, *Early Byzantine Capidava: The numismatic evidence*, CN 12-13, p. 97-122.
- GÂNDILĂ 2007 – A. Gândilă, *Greek imperial, Roman, Byzantine and Ottoman coin finds from Capidava (1966-2006) in the Collection of the National History Museum of Romania*, Pontica 40, p. 607-623.
- GÂNDILĂ 2008 – A. Gândilă, *Some Aspects of the Monetary Circulation in the Byzantine Province of Scythia during the 6th – 7th Centuries*, A M V, 7/1, 2008, p. 301-330.
- GÂNDILĂ 2009 – A. Gândilă, *Un tezaur de monede bizantine timpurii descoperit la Capidava*, CN 15, 87-106.
- GEORGIEV 2011 – P. Georgiev, *Izgubenota monetna sakrovishche ot raiona na Varna i negovoto istoriko-arheologicesko znachenie*, Numizmatika, sfragistika i epigrafika, 7, p. 87-106.
- GRIERSON 1999 – Ph. Grierson, *Byzantine Coinage* (ed.2).
- HAIMOVICI 1991 – S. Haimovici, *Studiul arheozoologic al resturilor de la Dinogetia (Garvăn), aparținând epocii romane târzii*, Peuce, 10, p.355-360.
- HAIMOVICI 2007a – S. Haimovici, *Studiul arheozoologic al unor resturi faunistice descoperite în nivelul aparținând sec. al VI-lea p.Chr., al cetății Histria*, Pontica, 40, p.541-558.
- HAIMOVICI 2007b – S. Haimovici, *Studiul unui mic lot de paleofaună din fortăreața romano-bizantină de la Ovidiu (sec.IV-VI p.Chr)*, Pontica, 40, p.559-562.
- HAIMOVICI, CĂRPUȘ, CĂRPUȘ 2006 – S. Haimovici, L. Cărpuș, C. Cărpuș, *Studiul arheozoologic al unui lot de fauna provenit din situl romano-bizantin de la Capidava, sec.IV-VI p.Chr.*, Pontica, 39, p.355-363.
- HAȘOTTI, MIHAIL 1983 – P. Hașotti, Eug. Mihail, *Cercetări periegetice între localitățile Izvorul Mare și Cochirleni*, Pontica, 16, p.285-294.
- IACOB 1996-1997 – M. Iacob, *Descoperiri monetare la Cloșca (com. Horia, jud. Tulcea)*, BSNR 90-91, 144-145, p. 267-272.
- IACOB 2000 – M. Iacob, *Aspecte privind circulația monetară pe teritoriul României în a doua parte a secolului VII p.Chr.*, în Mihaela Iacob, E. Oberländer-Târnoveau și Fl.

- Topoleanu (ed.), *Istro-Pontica Muzeul tulcean la a 50-a aniversare 1950-2000 Omagiu lui Gavrilă Simion la 45 de ani de activitate 1955-2000*, Tulcea, p. 485-498.
- IACOB 2005 – M. Iacob, *Le trésor de solidi romaino-byzantins découvert à Ibida (Scythie Mineure)*, *Simpozion de Numismatică dedicat centenarului Societății Numismatice Române (1903-2003)*, Chișinău, 26-28 noiembrie 2003. *Comunicări, studii și note*. București, p. 75-80.
- IACOB 2009 – M. Iacob, *La circulation monétaire à L(Ibida) (Scythie Mineure) du Ve siècle au début du VIIe siècle*, în M. Wołoszyn (ed.). *Byzantine Coins in Central Europe between the 5th and 10th Century, Moravia Magna* (Cracow), p. 61-79.
- IACOB, MĂNUCU ADAMEȘTEANU, POENARU BORDEA 1999 – M. Iacob, M. Mănucu Adameșteanu, Gh. Poenaru Bordea, *Argamum. Descoperiri monetare. Conспект preliminar*, MCA, s.n., 1, București, p. 203-213.
- IACOB, POENARU BORDEA 2000 – M. Iacob, Gh. Poenari, Bordea, *Les monnaies des IVe-VIIe siècles découvertes à Argamum (Scythie Mineure)*, în XII. *Internationaler Numismatischer Kongress, Berlin, 1997, Akten-Proceeding-Actes, II*, Berlin, p. 780-792.
- IACOB, VELTER, MĂNUCU ADAMEȘTEANU 2000 – M. Iacob, A. M. Velter, Gh. Mănucu Adameșteanu, *Monede dintr-o colecție particulară din Babadag*, CN, 8, p. 39-57.
- ILIESCU 1958 - O. Iliescu, *Însemnări privitoare la descoperiri monetare (II)*, SCN, 2, p. 447-463.
- ILIESCU 1962a – O. Iliescu, *Monede bizantine*, Creșt.col., 4, p.355-358
- ILIESCU 1962b – O. Iliescu, *Monede bizantine*, Creșt.col.,6, p.306-316.
- ILIESCU 1973 – O. Iliescu, *Monede bizantine* Creșt.col., 43-44, p.8-9.
- IONESCU 1973-1975 – M. Ionescu, *Monede din Muzeul de istorie Giurgiu*, BSNR, 67-69, 121-123, p. 327-332.
- ISVORANU, POENARU BORDEA 2003 – Th. Isvoranu, Gh. Poenaru Bordea, *Monede bizantine de la Tomis și împrejurimi în colecția Institutului de Arheologie „Vasile Pârvoan”, în vol. Simpozion de Numismatică dedicat împlinirii a 125 de ani de la proclamarea independenței României*, Chișinău, 24-26 septembrie 2002, București, p. 137-161.
- ISVORANU, VÎLCU 2010 – Th. Isvoranu, A. Vîlcu, *Monede romane și bizantine descoperite la Halmyris, Pontica* 43, p. 407-422.
- ISVORANU 2013 – Th. Isvoranu, *Monede descoperite la Constanța în cartierul Viile Noi*, SCN, s.n., 3 (14), p. 19-72.
- IVANOV 1995 – V. Ivanov, *Niakolko monetni nahodki ot Iujna Dobrudja*, Dobrudja, 12, p. 310-312.
- JORDANOV 1982 – J. Jordanov, *Moneti ot Ćirakman*, în V. Vasilev, M. Velev, *Ćirakman – Karvuna – Kavarna*, Sofia, p.57-59.
- JORDANOV 1987 – J. Jordanov, *Dobrudza (491-1092) – selon les données de la numismatique et la sphragistique*, în *Dobrudza. Études ethno-culturelle*, p.182-207.
- JORDANOV 1990 – J. Jordanov, *Numizmatichnata kolektisia na Arheologiceskiia Muzei Balchik – istoricheski izvor za istoriata na grada i okolnostitemu*, în vol. Iv. Bojilov, M. Dimitrov, *Balcik – Drevnost i săvremenie*, Sofia, p. 49-55.

- JORDANOV, KOICEV, MUTAFOV 1998 – J. Jordanov, A. Koicev, V. Mutafov, *Srednovekovniiat Ahtopol VI-XII v. Spored dannite na numizmatikata I sfragistikata*, Num i Sfrag, 5, 2, p. 67-89.
- JUGĂNARU et alii 2014 – G. Jugănaru, T. Cliante, G. Talmațchi, T. Potârniche, *Runcu, com.Pantelimon, jud.Constanța, Tumulul funerar nr.15. Raport de cercetare arheologică preventive-2013*, prezentat la a XLVIII a Sesiune națională de rapoarte arheologice, 5-7 iunie Oradea.
- JURUKOVA 1965 – J. Jurukova, *Varvarskipobraianiia na vizantiiski bronzovi moneti ot VI vek*, Archeologii, 3, p. 21-23.
- JURUKOVA 1966 – J. Jurukova, *Particularités dans la circulation des monnaies byzantine du VIe – VIIe siècles sur le littoral de la Mer Noire*, Byz. Bulg., 2, 223-227.
- JURUKOVA 1968 – J. Jurukova, *La circulation des monnaies byzantines en Bulgarie aux VIe –Xe s.*, I Miedzynarodowy Kongres Archeologii Słowiańskiej, Warszawa, 14-18.IX.1965, Wrocław – Warszawa – Kraków, p. 128-141.
- JURUKOVA 1970 – J. Jurukova, *Les invasions slaves au sud du Danube d'apres les tresors monetaires en Bulgarie*, Biz.bulg.3, p.255-263.
- JURUKOVA 1981 – J. Jurukova, *Antichini i ranovizantiiski moneti*, Pernik, I Sofia, p.218-261.
- KUZMANOV 1975 – G. Kuzmanov, *Săkrovishce ot rannovizantiiski moneti na nos Kaliakra*, Vekove, 4, p. 77-80.
- LAZARENKO 1998-1999 – Ig. Lazarenko, *Numizmatichni dannii za datirane opozarjavaneto na Odesos po vremeto na imperator Iraklii*, Izvestiia Varna, 34-35 (49-50), p. 150-166.
- LITTLE 2007 – L. K. Little, *Life and Afterlife of the First Plague Pandemic*, în L.K. Little (ed.), *Plague and the End of Antiquity. The Pandemic of 541-750*, New York, p. 3-32.
- MADGEARU 1996 – Al. Madgearu, *The Province of Scythia and the Avaro-Slavic Invasion (526-626)*, Balkan Studies, 37, 1, p. 35-61.
- MADGEARU 1997a – Al. Madgearu, *Continuitate și discontinuitate culturală la Dunărea de Jos în secolele VII-VIII*, București.
- MADGEARU 1997b – Al. Madgearu, *The Downfall of the Lower Danubian Late Roman Frontier*, RRH, 36, 3-4, p. 315-336.
- MADGEARU 2004 – Al. Madgearu, *A buckle of Pápa type found in the Early Byzantine fortress Halmyris (Murighiol, Tulcea County)*, Peuce, s.n. 2, p. 169-176.
- MADGEARU 2007 – Al. Madgearu, *The End of the Lower Danubian Limes: a violent or a peaceful process?*, în *Studia Antiqua et Archaeologica*, 12, Iași, p. 151-168.
- MADGEARU 2011 – Al. Madgearu, *Istoria militară a Daciei post-romane 275-614*, Târgoviște.
- MATEI 1983-1985 – C. Matei, *Câteva monede grecești romane și bizantine din Dobrogea*, BSNR 77-79, 131-133, p. 429-432.
- MATEI 1985 – C. Matei, *Cercetări periegetice pe malul de sud al lacului Tașaul*, Pontica 18, p. 125-139.

- MATEI 1986 – C. Matei, *Cercetări perieghetice pe țărmul lacului Tașaul (II)*, Pontica 19, p. 253-266.
- MĂNUCU-ADAMEȘTEANU, OBERLÄNDER TÂRNOVEANU 1984 - Gh. Mănucu-Adameșteanu, E. Oberländer Târnoveanu, *Noi dovezi de locuire pe teritoriul actual al satului Enisala în mileniul I e.n.*, Peuce, 9, p. 349-354.
- MĂNUCU-ADAMEȘTEANU, POENARU BORDEA 1992-1993 - Gh. Mănucu-Adameșteanu, Gh. Poenaru Bordea, *Mărturii numismatice privind locuirea antică de pe teritoriul satului Sălcoara, com. Unirea, jud. Tulcea*, BSNR, 86 - 87, 140 – 141, p. 125 -133.
- MĂNUCU-ADAMEȘTEANU 2001 - Gh. Mănucu-Adameșteanu, *Istoria Dobrogei în perioada 969-1204. Contribuții arheologice și numismatice*, București.
- MĂNUCU-ADAMEȘTEANU, PETAC 2004-2005 – Gh. Mănucu-Adameșteanu, Em. Petac, *Monede romane și bizantine descoperite la Nufăru, jud. Tulcea*, Pontica 35-36, p. 423-432.
- MĂNUCU-ADAMEȘTEANU *et alii* 2005-2006 – Gh. Mănucu-Adameșteanu, O. Damian, D. Moisil, M. Iacob, Em. Petac, *Descoperiri romane și romano-bizantine la Nufărul*, Peuce, s.n. 3-4 ,p. 375-398.
- MĂNUCU-ADAMEȘTEANU 2010 – Gh. Mănucu-Adameșteanu, *Monede bizantine descoperite în Dobrogea. I Monede bizantine descoperite în nordul Dobrogei: secolele X-XIV*, București.
- MĂNUCU-ADAMEȘTEANU 2016 – Gh. Mănucu-Adameșteanu, *Monede bizantine descoperite în Dobrogea. III Monede descoperite în mediul rural din nordul Dobrogei, secolele VII-XV*, București.
- MĂNUCU-ADAMEȘTEANU 2017 – Gh. Mănucu-Adameșteanu, *Monede bizantine descoperite în Dobrogea. II Monede bizantine descoperite în nordul Dobrogei. Secolele VII-XIII*, București.
- MIHAILOV 2008a – St. Mihailov, *Seventh-to-Eighth Century Byzantine Coins from Northeastern Bulgaria*, CCDJ XXVI. Numismatics, Călărași, p. 77-85.
- MIHAILOV 2008b – St. Mihailov, *Vidovete nominali v monetnato obrashchenie na bizantiiskite provintsii Skitiia i Vtora Miziia (498-681)*, AMV, VII, 1. Numizmatichini, sfragistichni i epigrafski prinosi kam istoriata na Chernomorskata kraibrezhie, Varna, p. 278-300.
- MIHAILOV 2010 – St. Mihailov, *Etapi v parichinata tsirkulatsiia prez rannovizantiiskata epoha (498-681) v provintsii Vtora Miziia*, Numzmatika, sfragistika i epigrafika, 6, p. 109-122.
- MIHAILOV 2012 – St. Mihailov, *Life span of the Settlements in the Provinces of Moesia Secunda and Scythia as evidenced by coin finds (late 5th – early 7th c. AD)*, în vol. *The Lower Danube Roman Limes (1th-6th c. AD)*, Sofia, p. 461-475.
- MIHAILOV 2013 – St. Mihailov, *Chetiri vizantiiski bronzovi moneti ot VII i nachealoto na VIII v.ot Severoiztochina Bălgariia*, Dobrudja, 24-25, p.219-226.
- MIHAILOV 2014 – St. Mihailov, *Tsirkulatsiiana bronzovite moneti na imperator Mavrikii (582-602) na teritoriata na ranovizantiiskata provintsii Vtora Miziia*, Izvestiia, Razgrad, 1, p. 476-487.

- MIHAILOV 2017 – St. Mihailov, *Kolektivna nahodka ot bronzovi moneti na vizantiiskia imperator Iraklii(610-641)*, Dobrudja, 32, p.587-590.
- MIHĂILESCU BĂRLIBA, CHIRIAC 2000 – V. Mihăilescu Bărliba, C. Chiriac, *Descoperiri monetare în zona de sud-vest a Dobrogei, Istro-Pontica*, p. 441-451.
- MIHĂILESCU BĂRLIBA, POENARU BORDEA 2000 – V. Mihăilescu Bărliba, Gh. Poenaru Bordea, *Quelques monnaies récemment découvertes à Istros*, în A. Avram, M. Babeș (ed.), *Civilisation grecque et cultures antiques périphériques. Hommage à Petre Alexandrescu à son 70e anniversaire*, Bucarest, p. 303-319.
- MITREA 1958-1988 – B. Mitrea, *Découvertes récentes de monnaies antiques et byzantines sur le territoire de la République Populaire Roumaine*.
- MITREA 1963 – B. Mitrea, *Découvertes récentes et plus anciennes de monnaies antiques et byzantines sur le territoire de la République Populaire Roumaine*, Dacia n.s.,7, 589-599.
- MITREA 1966 – B. Mitrea, *Découvertes récentes et plus anciennes de monnaies antiques et byzantines sur le territoire de la République Populaire Roumaine*, Dacia n.s.,10, p. 403-414.
- MITREA 1968 – B. Mitrea, *Découvertes récentes et plus anciennes de monnaies antiques et byzantines sur le territoire de la République Populaire Roumaine*, Dacia n.s.,12, p. 445-459.
- MITREA 1969 – B. Mitrea, *Découvertes récentes et plus anciennes de monnaies antiques et byzantines sur le territoire de la République Populaire Roumaine*, Dacia n.s.,13, p. 539-552.
- MITREA 1971 – B. Mitrea, *Découvertes récentes et plus anciennes de monnaies antiques et byzantines sur le territoire de la République Populaire Roumaine*, Dacia n.s.,15, p. 395-413.
- MITREA 1972 – B. Mitrea, *Monede antice și bizantine de la Păcuiul lui Soare*, în P. Diaconu, D. Vîlceanu, *Păcuiul lui Soare I. Cetatea bizantină*, București, p.187-212.
- MITREA 1974 – B. Mitrea, *Monedele și prăbușirea Dinogetiei la sfârșitul secolului al VI-lea, Pontica 7*, p. 49-72.
- MITREA 1973-1975 - B. Mitrea, *Descoperiri de monede antice și bizantine în România*, BSNR 67-69, 121-123, p.313-326.
- MITREA 1975 – B. Mitrea, *Date noi cu privire la secolul al VII-lea. Tezaurul de hexagrame byzantine de la Priseaca (jud. Olt)*, SCN, 6, 113-125.
- MITREA 1976a – B. Mitrea, *Le trésor de Priseaca et la monnaie byzantine du VIIe siècle en Roumanie*, *Actes du XIVe Congrès International des études byzantine*, III, Bucarest, p. 197-202.
- MITREA 1976b – B. Mitrea, *Sur la circulation de la monnaie byzantine à Dinogetia au VIe siècle*, *Actes du 8e Congrès International de Numismatique*, NewYork-Washington, septembre 1973, I, Paris-Bâle, p. 451-459.
- MITREA 1983 – B. Mitrea, *Un tezaur de monede bizantine descoperit la Constanța*, Pontica 16 , p. 239-262.
- MITREA 1984 – B. Mitrea, *Découvertes monétaires en Roumanie: 1981, 1982, 1983 (XXV, XXVI et XXVII)*, Dacia, n.s., 28, 183-190.
- MOISIL,CUSTUREA,TALMAȚCHI 2007 – D. Moisil, G. Custurea, G. Talmațchi, *Single finds from the 5th century in Dobrogea, în Byzantine coins in Central Europe between the 5th and 10th Century*, Cracow, 23-26 04.2007. *Abstract of the Conference and a mailing list of the conference participants*, p.30.

- MORRISSON 1970 – C. Morriison, *Catalogue de monnaies byzantines de la Bibliothèque Nationale I, D'Anastase Ier à Justinien II (491-711)*, Paris.
- MORRISSON, POPOVIĆ, IVANIŠEVIĆ 2006 – C. Morriison, V. Popović, V. Ivanisević, *Les trésors monétaires des Balkans et d'Asie Mineure (491-713)*, Réalités Byzantines, 13, Paris.
- NICOLAE 1994-1995 – E. Nicolae, *Descoperiri de monede antice și bizantine*, BSNR 88-89, 142-143, p. 269-274.
- NUBAR 1960 – H. Nubar, *Monede bizantine de la începutul secolului al VII-lea și sfârșitul cetății Histria*, SCN 3, p.183-195.
- NUBAR 1966 – H. Nubar, *Monede bizantine descoperite în satul Istria (regiunea Dobrogea)*, SCIV 17, 3, p. 605-607.
- NUBAR 1973 – H. Nubar, *Monedele romane și bizantine (Considerații numismatice și istorice)*, C. Preda, H. Nubar, *Histria, III, Descoperiri monetare 1914-1970*, București, p.78-83, p. 199-233.
- OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 1980a – E. Oberländer-Târnoveanu, *Monede bizantine din secolele VII-X descoperite în nordul Dobrogei*, SCN, 7,p. 163-165.
- OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 1980b - E. Oberländer-Târnoveanu, *Cronica descoperirilor monetare din nordul Dobrogei*, Peuce 8 , p. 499-513.
- OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 1980c – E. Oberländer-Târnoveanu, *Monede bizantine descoperite la Troesmis*, Peuce 8, p. 248-288.
- OBERLANDER-TÂRNOVEANU 1981-1982 – E. Oberlander-Târnoveanu, *Monede bizantine din secolele XIII-XIV descoperite în Dobrogea*, BSNR,75-76, 129-130, p.271-314.
- OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 1990 – E. Oberländer-Târnoveanu, *Stațiuni antice pe raza comunei Mahmudia (jud. Tulcea)*, Peuce, 8, P. 55-76.
- OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 1996 – E. Oberländer-Târnoveanu, *Monnaies byzantines des VIIe – Xe siècles découvertes à Silistra dans la collection de l'academicien Pericle Papahagi conservées au cabinet des Medailles du Musée National d'Histoire de Roumanie*, CN, 7,p. 97-127.
- OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 1999-2001 – E. Oberläder-Târnoveanu, *Societate, economie și politică – Populațiile de pe teritoriul Moldovei și lumea sud-est europeană în secolele IV-XIV în lumina descoperirilor monetare, în Suceava*, 26-29,p. 311-355.
- OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 2000 – E. Oberläder-Târnoveanu, *From The Late Antiquity to the Early Middle Ages – The Byzantine Coins on the Territories of the Iron Gates of the Danube from the Second Half of the 6th Century to the First Half of the 8th Century*, EBPB, 4, p. 29-69.
- OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 2002a – E. Oberläder-Târnoveanu, *La monnaie bizantine des VIe-VIIIe siècles au-delà de la frontière du Bas-Danube: entre politique, économie et diffusion culturelle*, Histoire et Mesure 17, 3-4, p. 155-196.
- OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 2002b – E. Oberläder-Târnoveanu, *La răscruce de vremuri. Tranziția de la antichitate la evul mediu timpuriu în zona Porților de Fier ale Dunării – Un punct de vedere numismatic*, CN, 8,p. 121-172.

OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 2003a – E. Oberländer-Târnoveanu, *La monnaie dans l'espace rural byzantin de Balkans orientaux: Un essai de synthèse au commencement du XXIe siècle*, Peuce, s.n. 1(14), p. 341-412.

OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 2003b – E. Oberländer-Târnoveanu, *Aux origines économiques du Moyen Âge au Bas-Danube: Notes sur l'évolution des échanges monétaires dans la zone rurale de Dobroudja et au nord est de la Bulgarie au VIe – Xe siècles*, în C.C. Petolescu, T. Teoteoi, A. Gabor (coord.) *Studia Historica et Theologica, Omagiu prof. Em. Popescu*, Iași, p. 211-226.

OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 2004a - E. Oberländer-Târnoveanu, <<Barbaricum Apropriat>> - populațiile din Muntenia și Imperiul Bizantin (secolele VI-X) – mărturia numismaticii, Ialomița, 4, p. 323-368.

OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU 2004b – E. Oberländer-Târnoveanu, *Tranziția de la antichitate la evul mediu timpuriu la marginea imperiului (II). De la prima dispariție a circulației monetare la renașterea ei în zona Porților de Fier ale Dunării (circa 375-565)*, Muz. Naț. 16, p. 39-83.

OBERLANDER-TÂRNOVEANU 2017 – E. Oberlander-Târnoveanu, *Tezaurare monetare bizantine din colecția Muzeului Național de Istorie a României. I. De la Anastasius I la Constantinus al IV-lea (491-685)*, București.

OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU, OPAIȚ 1984 - E. Oberländer-Târnoveanu, C. Opaîț, *Cronica descoperirilor monetare din nordul Dobrogei (II)*, Peuce 9 , p. 267-278.

OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU, CONSTANTINESCU 1994 - E. Oberländer-Târnoveanu, E.M. Constantinescu, *Monede romane târzii și bizantine din colecția Muzeului Județean Buzău*, Mousaios 4, p. 311-341.

OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU, MĂNUCU-ADAMEȘTEANU 1982 - E. Oberländer-Târnoveanu, Gh. Mănucu-Adameșteanu, *Monede antice și bizantine descoperite la Enisala, jud. Tulcea*, CN, 4, p. 113-120.

OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU, POPUȘOI 1992 – E. Oberländer-Târnoveanu, E. Popușoi, *Monede bizantine din colecția Muzeului „V. Pârvan” din Bîrlad*, Carpica, 23, 2, p.223-234.

OCHESĂEANU 1972 – R. Ocheșeanu, *Monede rare și inedite din colecțiile Muzeului de Arheologie Constanța*, Pontica 5, p. 485-495.

OCHESĂEANU 1975 – R. Ocheșeanu, *Cîteva monede de aur descoperite în Dobrogea*, SCN 6, p. 233-236.

OCHESĂEANU 1981 – R. Ocheșeanu, *Cîteva monede bizantine din secolele VII-XI e.n. descoperite în Dobrogea*, Pontica 14, p.309-313.

OCHESĂEANU 1995 – R. Ocheșeanu, *Tezaurul de monede bizantine descoperit la Tropaeum Traiani în campania arheologică din anul 1908*, SCN 11, p. 163-182.

OCHESĂEANU, PAPUC 1972 – R. Ocheșeanu, Gh. Papuc, *Monede grecești, romane și bizantine descoperite în Dobrogea (I)*, Pontica 5 , p. 467-483.

OCHESĂEANU, PAPUC 1973 – R. Ocheșeanu, Gh. Papuc, *Monede grecești, romane și bizantine descoperite în Dobrogea (II)*, Pontica 6 , p. 351-381.

- OCHEȘEANU, PAPUC 1974 – R. Ocheșeanu, Gh. Papuc, *Monede grecești, romane și bizantine descoperite în Dobrogea (III)*, Pontica 7 , p. 395-415.
- OCHEȘEANU, PAPUC 1975 – R. Ocheșeanu, Gh. Papuc, *Monede grecești, romane și bizantine descoperite în Dobrogea (IV)*, Pontica 8 , p. 429-446.
- OCHEȘEANU, PAPUC 1976 – R. Ocheșeanu, Gh. Papuc, *Monede grecești, romane și bizantine descoperite în Dobrogea (V)*, Pontica 9 , p. 215-235.
- OCHEȘEANU-DICU 1981-1982 – R. Ocheșeanu, P. I. Dicu, *Monede antice și bizantine din Dobrogea*, BSNR 75-76 , 129-130, p. 441-455.
- OCHEȘEANU 2006 - R. Ocheșeanu, *Les monnaies en Dobroudja en 270 à 498 (Scythie Mineure, Mésie Seconde)*, Wetteren.
- OPAIȚ, OPAIȚ, BĂNICĂ 1990 – C. Opaîț, A. Opaîț, T. Bănică, *Complexul monastic paleocreștin de la Slava Rusă*, RMI 59, 1, p. 18-28.
- OPAIȚ 1991 – C. Opaîț, *Descoperiri monetare în fortificația de la Independența jud. Tulcea*, Peuce 10, p. 457-483.
- OPRIȘ 2003 – I. C. Opriș, *Ceramica romană târzie și paleobizantină de la Capidava în contextul descoperirilor de la Dunărea de Jos (sec.IV-VI p.Chr.)*, București.
- PAPASIMA 1991– T. Papasima, *Monede bizantine din câteva colecții particulare*, Pontica 24, p. 395-397.
- PAPASIMA 1995-1996 – T. Papasima, *Monede bizantine inedite din colecția Muzeului Județean Călărași*, Pontica 28-29, p. 279-285.
- PAPASIMA, VERTAN 1995-1996 – T. Papasima, A. Vertan, *Monede romane și bizantine inedite din colecția muzeului constănțean*, Pontica, 28-29, p. 271-278.
- PARUSHEV 1990 – V. Parușev, *Srednovkovni moneti ot Kaliakra*, Izvestiia, Varna, 26(41), 141-147.
- PARUSHEV 1991 – V. Parușev, *Antichnie moneti ot Kaliakra*, Isvestiia, Varna, 27(42), p.20-31.
- PARUSHEV 1993 – V. Parushev, *Nepublikovani srednovkovni moneti ot Yuzhna Dobrudja (VIII-XIV v.)*, Dobrudja, 10, p.145-166.
- PARUSHEV 2015 – V. Parushev, *Novonamereni srednovkovni moneti ot Yuzhna Dobrudja (VII-XV v.)*, Dobrudja, 30, p. 107-148.
- PÂRVAN 1913 – V. Pârvan, *Cetatea Ulmetum*, AARMSI, p. 300-304.
- PENCHEV 1987 – V. Penchev, *Riadka vizantiiska zlatna moneta ot fonda na NIM-Sofia*, Numizmatika, 31, 1, p.10-12.
- PENCHEV 1991 – V. Penchev, *Kolektivna nahodka ot medni vizantiiski moneti ot vtorata polovina na VII v. namerena v Nesebar*, Numizmatika, 25, 1, p.5-10.
- PETAC 1992-1993 - E. Petac, *Descoperiri inedite de monede antice și bizantine*, BSNR 86-87, 140-141, p. 319-322.
- PETAC, IONESCU 2013 - Em. Petac, A. Ionescu, *Some Sassanian silver coins discovered at Axiopolis (Cernavodă, Constanța County, Romania)*, Iranica Antiqua, 48, p.355-361.
- PETAC, ZAHARIADE 2005 - Em. Petac, M. Zahariade, *Descoperiri monetare din așezarea civilă I de la Halmyris*, p. 13-15, Al XXII-lea Simpozion de numismatică, Brașov 19-20 mai 2005, Rezumatul comunicărilor.

- PETRESCU-DÂMBOVIȚA 1940 – M. Petrescu-Dâmbovița, *Inventarul materialului arheologic de la Reședința Regală din Galați*, București.
- POENARU BORDEA 1968a – Gh. Poenaru Bordea, *Monede bizantine din Dobrogea provenite dintr-o mică colecție*, SCN 4, p. 405-408.
- POENARU BORDEA 1968b – Gh. Poenaru Bordea, *Note numismatice dobrogene*, SCN, p. 397-404.
- POENARU BORDEA 1968c – Gh. Poenaru Bordea, *Quelques monnaies trouvées à Adamclisi et la fin de Civitas Tropaensium*, Dacia n.s., 12, p. 409-411.
- POENARU BORDEA 1971 – Gh. Poenaru Bordea, *Monede bizantine de bronz din secolele V-VII în Dobrogea*, BMI, 40, 3, 51-57.
- POENARU BORDEA 1975 – Gh. Poenaru Bordea, *Câteva monede bizantine descoperite în Oltenia*, SCIVA 26, 1, p. 153-155.
- POENARU BORDEA 1976 – Gh. Poenaru Bordea, *Monnaies byzantines des VIe-VIIe siècles en Dobroudja*, în *Actes du XIVe Congrès International des Études Byzantines, Bucarest 6-12 septembre 1971*, III, Bucarest, p.203-213.
- POENARU BORDEA 1976-1980 – Gh. Poenaru Bordea, *Câteva monede romane și bizantine descoperite în tâmplător la Capidava*, BSNR 70-74, 124-128, p. 247-251.
- POENARU BORDEA 1981 – Gh. Poenaru Bordea, *Problèmes historiques de la Dobroudja (VIe-VIIe siècles) à la lumière des monnaies byzantines traités par des méthodes statistiques*, PACT 5, *Actes de la Table Ronde Numismatique-Statistique: Antiquité-Moyen Âge, Paris, 17-19 septembre 1979*, p. 349-361.
- POENARU BORDEA 1982 – Gh. Poenaru Bordea, *Monnaies în Al. Suceveanu, Histria VI. Les thermes romaines*, București, p.149-166.
- POENARU BORDEA 1982 – Gh. Poenaru Bordea, *Monede, în Al. Suceveanu, Fântânele. Contribuții la studiul vieții rurale în Dobrogea romană*, București, p. 191-208.
- POENARU BORDEA 2003 – Gh. Poenaru Bordea, *Monedele*, în vol. Al. Suceveanu, M. Zahariade, Fl. Topoleanu, Gh. Poenaru Bordea, *Halmyris. I. Monografie arheologică*, Cluj Napoca, p. 127-189.
- POENARU BORDEA, BAUMANN 1973-1975 – Gh. Poenaru Bordea, V. Baumann, *Monede romane și bizantine provenite din nordul Dobrogei*, Peuce 4, p. 133-173.
- POENARU BORDEA, DICU 1989 – Gh. Poenaru Bordea, P.I. Dicu, *Monede romane târzii și bizantine (secolele IV-XI) descoperite pe teritoriul județului Argeș*, SCN 9, 75-88.
- POENARU BORDEA, DICU 1994 - 1995 – Gh. Poenaru Bordea, P. I. Dicu, *Monede din secolele II-XII descoperite la Niculițel, jud. Tulcea*, BSNR 88-89, 142-143, p. 33-64.
- POENARU BORDEA, DICU 2000 – Gh. Poenaru Bordea, P. I. Dicu, *Informații suplimentare privind descoperirile monetare romane și bizantine de la Sălcioara și Enisala, Istro-Pontica*, p. 421-440.
- POENARU BORDEA, DIMA 2007 – Gh. Poenaru Bordea, M. Dima, *Monnaies*, în vol. Al. Suceveanu, Histria XIII, *La Bisilique épiscopale*, Bucarest, 153-193, pl. LXIII-LXV.
- POENARU BORDEA, DONOIU 1981-1982 – Gh. Poenaru Bordea, I. Donoiu, *Contribuții la studiul pătrunderii monedelor bizantine în Dobrogea în secolele VII-X*, BSNR 75-76, nr. 129-130, 237-251.

- POENARU BORDEA, MITREA 1991– Gh. Poenaru Bordea, B. Mitrea, *Decouvertes monetaires en Roumanie*, 1990 (XXXIV), *Dacia*, n.s. 35, p. 215-228.
- POENARU BORDEA, MITREA 1989-1995 – Gh. Poenaru Bordea, B. Mitrea, *Decouvertes monetaires en Roumanie*, *Dacia*, n.s. 33-39.
- POENARU BORDEA, NICOLAE 1986-1991 – Gh. Poenaru Bordea, E. Nicolae, *Minimi din tezaurul descoperit la Constanța în cartierul Anadalchioi*, BSNR 80-85 , 134-139, p. 101-115.
- POENARU BORDEA, NICOLAE 1998 – Gh. Poenaru Bordea, E. Nicolae, *Quelques monnaies découvertes à Tropaeum Traiani, în Stephanos Nomismatikos, Edith Schönert-Geiss zum 65. Geburtstag (ed. U. Peter)*, Berlin , p. 523-542.
- POENARU BORDEA, NICOLAE, POPESCU 1995 – Gh. Poenaru Bordea, E. Nicolae, A. Popescu, *Contributions numismatiques à l'histoire de Noviodunum aux VIe-VIIe siècles*, SCN, 11,p. 135-161.
- POENARU BORDEA, OCHEȘEANU 1980 – Gh. Poenaru Bordea, R. Ocheșeanu, *Probleme istorice dobrogene (secolele VI-VII) în lumina monedelor bizantine din colecția MINAC, SCIVA*, 31, 3, p.377-396.
- POENARU BORDEA, OCHEȘEANU 1983-1985 – Gh. Poenaru Bordea, R. Ocheșeanu, *Tezaurul de monede bizantine de aur descoperit în săpăturile arheologice din anul 1899 de la Axiopolis*, BSNR 77-79, nr. 131-133,p. 177-197.
- POENARU BORDEA, OCHEȘEANU 1991 – Gh. Poenaru Bordea, R. Ocheșeanu, *Monedele de aur romane și bizantine din Colecția Maria și dr. G. Severeanu*, Peuce 10, p. 485-495.
- POENARU BORDEA, OCHEȘEANU 1992-1993 – Gh. Poenaru Bordea, R. Ocheșeanu, *Un tezaur de denari romani din secolul I p. Chr. de la Rochelu și câteva descoperiri monetare izolate din comuna Luncavița, jud. Tulcea*, BSNR 86-87, 140-141, p. 77-94.
- POENARU BORDEA, OCHEȘEANU, NICOLAE 1989 – Gh. Poenaru Bordea, R. Ocheșeanu, E. Nicolae, *Axiopolis aux IIIe-VIIe siècles de n.é. à la lumière des découvertes monétaires*, SCN 9, p.53-73.
- POENARU BORDEA, OCHEȘEANU, POPEEA 2004 – Gh. Poenaru Bordea, R. Ocheșeanu, Al. Popeea, *Monnaies byzantines du Musée de Constanța (Roumanie)*, Wetteren.
- POENARU BORDEA, OCHEȘEANU, POPESCU 1998 – Gh. Poenaru Bordea, R. Ocheșeanu, A. Popescu, *Monede grecești, romane și bizantine din Dobrogea în Colecția Muzeului din Brăila*, SCN 12 , p. 201-217.
- POENARU BORDEA, POPA 1976-1980 – Gh. Poenaru Bordea, C. Popa, *Câteva monede romane și bizantine din sudul Dobrogei*, BSNR 70-74 , 124-128, p. 635-642.
- POENARU BORDEA, POPEEA 1976 – Gh. Poenaru Bodea, Al. Popeea, *Monede bizantine dintr-o colecție formată la Constanța*, SCIVA 27, 2, p. 215-229.
- POENARU BORDEA, SMARANDA 1976-1980 – Gh. Poenaru Bordea, A. Smaranda, *Monede bizantine descoperite în Dobrogea intrate într-o colecție din București*, BSNR 70-74 , 124-128, p. 645-650.

- POLONIC 1935 – P. Polonic, *Cetățile antice de pe malul drept al Dunării(Dobrogea) până la gurile ei*, *Natura*, 24, 7, p.18-26.
- POPEEA 1973-1975a – Al. Popeea, *Câteva monede bizantine*, BSNR, 67-69, 121-123,p.119-121.
- POPEEA 1973-1975b – Al. Popeea, *Monede bizantine din nordul Dobrogei*, *Peuce* 4,p. 175-197.
- POPESCU 1995 – A. Popescu, *Monede antice și bizantine timpurii descoperite la Păcuiul lui Soare, județul Constanța*, Al XII-lea Simpozion Național de Numismatică, 2-3 iunie, Giurgiu, 1995, p.15-16.
- POPESCU, IACOB, GEORGESCU 1996 – A. Popescu, M. Iacob, I. Georgescu, *Monede grecești, romane și bizantine din colecția Ioan Georgescu*, *Tulcea*, C. N. 7, p. 91-95.
- POPESCU, IONESCU 1992-1993 – A. Popescu, M. Ionescu, *Monede grecești, romane și bizantine descoperite în Dobrogea*, BSNR 86-87, 140-141, p. 323-328.
- POPESCU 1965 – Em. Popescu, *Descoperirile arheologice de la Lazu*, *St.Cl.* 7, p.251-162.
- POPESCU 2002 – Em. Popescu, *Satul în Scythia Minor(Dobrogea) în epoca protobizantină*, în P.H.Stahl(ed.), *Omagiu: Virgil Cândea la 75 ani*, II, București, p.143-165.
- POTTIER 2010 – H. Pottier, *L'empereur Justinien survioant a la peste bubonique (542)*, *Melanges Cecile Morrisson,Travaux et Memoires*, 16, p.685-691
- PREDA 1972 – C. Preda, *Circulația monedelor bizantine în regiunea carpato-dunăreană*, *SCIV* 23, 3,p. 375-415.
- PREDA 1975 – C. Preda, *The Byzantine Coins – an Expression of the Relation between the Empire and the Populations North of the Danube in the 6th-13th centuries* în vol. *Relations between Autochthonous Population and the Migratory Populations on the Territory of Romania*, București, p. 219-233.
- PREDA 1980 – C. Preda, *Callatis. Necropola romano-bizantină*, București.
- PREDA 1983 – C. Preda, *Circulația monedelor antice și bizantine timpurii la nordul Dunării de Jos* în vol. *Spiritualitate și istorie la Întorsura Carpaților*, Buzău, p. 43-60.
- PREDA 1996-1997 – C. Preda, *Scurtă privire asupra descoperirilor monetare bizantine din Dobrogea*, BSNR, 90-91, nr. 144-145,p. 97-126.
- PREDA, NUBAR 1973 – C. Preda, H. Nubar, *Histria III. Descoperiri monetare 1914-1970*, București.
- RASHEV, GEORGIEV, JORDANOV 1995, R. Rashev, P. Georgiev, J. Jordanov, *Materiali za Kartata na srednovekovnata balgarska darzava (teritoriata na dneshna Severoiztochna Balgariia)*, *Pliska-Preslav*, 7 ,p. 157-332.
- RĂDULESCU, CLIANTE 1986 - A. Rădulescu, T. Cliante, *Tezaurul de la Sucidava-Izvoarele (jud.Constanța)*, *Pontica* 19, p.127-158.
- SÂMPETRU 1994 – M. Sâmpetru, *Orașe și cetăți romane târzii la Dunărea de Jos*, București.
- SOFICARU 2011 – A. D. Soficaru, *Populația provinciei Scythia în perioada romano-bizantină*, Iași.
- STANC 2004 - S. Stanc, *Studiul arheozoologic al materialului prelevat de la Slava Rusă*, *Peuce*, s.n.2, p.311-328.

- STANC 2009 - S. M. Stanc, *Arheozoologia primului mileniu d.Hr. pentru teritoriul cuprins între Dunăre și Marea Neagră*, Iași.
- STÂNGĂ 1998 – I. Stângă, *Viața economică în Drobeta în secolele II-VI p.Chr.*, București.
- SUCEVEANU, BARNEA 1991 – Al. Suceveanu, Al. Barnea, *La Dobroudja romaine*, București.
- TORBATOV 1998 – S. Torbatov, *Rannovizantiiska zlatna moneta sãkrovishche ot Zaldapa (Provintsiia Skitiia)*, Num i Sfrag, 5 , 1, p. 64-69.
- TORBATOV 2001 – S. Torbatov, *Rannovizantiiska teglilka za aurei*, Num i Sfrag, 8 , 1-2, p. 46-48.
- TORBATOV 2002a – S. Torbatov, *Monetnata tsirkulatsia v gradishcheto krai Odãrtsi, (310g. pr. HR. – 610g. sl. HR)*, Veliko Tãrnovo.
- TORBATOV 2002b – S. Torbatov, *Ukrepitelnata sistema na provintsiia Skitiia (Kraia na III-VII v.)*, Veliko Tãrnovo.
- TORBATOV 2002-2003 – S. Torbatov, *Rannovizantiiska monetna sãkrovishche ot kastela Careal/Creas (Provintsiia Skitiia)*, Num I Sfrag 9 , p. 20-27.
- TOROPU 1976 – O. Toropu, *Romanintatea tãrzie și strãromãniã în Dacia Traianã sud-carpatica (secolele III-IX)*, Craiova.
- TREADGOLD 2004 – W. Treadgold, *O istorie a statului și societãții bizantine. vol.I (284-1025)*, Iași.
- VASILCIN 1985 – Iv. Vasilcin, *Monetite ot Shabla*, vol. *Shabla*, Sofia, p. 220-237.
- VELTER 1988 – A. M. Velter, *Unele considerații privind circulația monetară din secolele V-XII în bazinul carpatic (cu o privire specială asupra teritoriului României)*, SCIVA 39, 3, p. 251-274.
- VERTAN, CUSTUREA 1979 – A. Vertan, G. Custurea, *Descoperiri monetare în Dobrogea (I)*, Pontica, 12, p. 229-246.
- VERTAN, CUSTUREA 1980 – A. Vertan, G. Custurea, *Descoperiri monetare în Dobrogea (II)*, Pontica, 13, p. 347-366.
- VERTAN, CUSTUREA 1981 – A. Vertan, G. Custurea, *Descoperiri monetare în Dobrogea (III)*, Pontica, 14, p. 331-356.
- VERTAN, CUSTUREA 1983 – A. Vertan, G. Custurea, *Descoperiri monetare în Dobrogea (V)*, Pontica, 16, p.301-323.
- VERTAN, CUSTUREA 1986 – A. Vertan, G. Custurea, *Descoperiri monetare în Dobrogea (VII)*, Pontica, 19, p.297-308.
- VERTAN, CUSTUREA 1988-1989 – A. Vertan, G. Custurea, *Descoperiri monetare în Dobrogea (VIII)*, Pontica, 21-22, p.369-391.
- VERTAN, CUSTUREA 1992 – A. Vertan, G. Custurea, *Descoperiri monetare în Dobrogea (IX)*, Pontica, 25, p.381-398.
- VERTAN, CUSTUREA 1995-1996 – A. Vertan, G. Custurea, *Descoperiri monetare în Dobrogea (X)*, Pontica, 28-29, p.309-321.
- VÎLCEANU, BARNEA 1975 – D. Vîlceanu, A. Barnea, *Ceramica lucrată cu mâna din așezarea romano-bizantină de la Piatra Frecăței (secolul al VI-lea)*, SCIVA 26, 2, p. 209-218.

VÎLCU 2009 – A. Vîlcu, *Les monnaies d'or de la Bibliothèque de l'Académie Roumaine. II. Monnaies byzantines*, Wetteren.

VÎLCU, ISVORANU, NICOLAE 2006 – A. Vîlcu, Th. Isvoranu, E. Nicolae, *Les monnaies d'or de l'Institut d'Archéologie de Bucarest*, Wetteren.

VÎLCU, NICOLAE 2010 – A. Vîlcu, E. Nicolae, *Monede bizantine descoperite la Sucidava în Arheologia mileniului I p.Chr. Cercetări actuale privind istoria și arheologia migrațiilor*, București, p. 285-321.

VLADIMIROVA-ALADŽOVA 1992 – D. Vladimirova-Aladžova, *Säkrovishche ot medni vizantiiski moneti ot VI vek*, *Izvestiia, Shumen*, 7, p. 73-91.

VLADIMIROVA-ALADŽOVA 1998 – D. Vladimirova-Aladžova, *Oshche za varvarskite imitatsii v monetnoto obrashchenie prez VI vek*, *Num i Sfrag* 5, 1, p. 70-75.

VULPE, BARNEA 1968 – R. Vulpe, I. Barnea, *Din istoria Dobrogei, II, Romanii la Dunărea de Jos*, București.

WARD-PERKINS 2008 – B. Ward-Perkins, *Căderea Romei și sfârșitul civilizației*, București

ZAHARIADE 2006 – M. Zahariade, *Scythia Minor. A History of a Later Roman Province (284-681)*, Amsterdam.

ZHEKOV 1987 – G. Zhekov, *Dve imitatsiia na vizantiiski medni moneti on VI vek*, *Numizmatika*, 1987, 1, p. 22-24.

ZUGRAVU 2005 – N. Zugravu, *Antichitatea târzie*, Iași.

ISBN: 978-606-598-707-4